

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, lag om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform, sparbankslag, lag om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet, lag om upphävande av lagen om ombildning av sparbank till bank i aktiebolagsform samt till lagar om ändring av vissa till dessa anslutna lagar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att den gällande affärsbankslagen skall ersättas med en lag om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, att den gällande andelsbankslagen skall ersättas med en lag om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform samt att den gällande sparbankslagen skall ersättas med en ny sparbankslag. Dessutom föreslås en ny lag om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet. Med anledning av de föreslagna nya lagarna föreslås dessutom ändringar i kreditinstitutslagen och lagen om hypoteksföreningar samt i nio andra lagar. Dessutom föreslås att lagen om ombildning av sparbank till bank i aktiebolagsform skall upphävas.

I propositionen föreslås att på fusion, delning och likvidation som gäller kreditinstitut i aktiebolagsform i regel skall tillämpas lagen om aktiebolag, medan på fusion, delning och likvidation som gäller kreditinstitut i andelslagsform i regel skall tillämpas lagen om andelslag. På sparbanker skall enligt förslaget tillämpas motsvarande principer som på kreditinstitut i aktiebolags- och andelslagsform. Med avvikelse från lagen om aktiebolag och lagen om andelslag föreslås emellertid att på insättare som omfattas av insättningsgarantin inte skall tillämpas de i lagen om aktiebolag och lagen om andelslag ingående bestämmelserna om borgenärsskyddförfarande, utan att insättarna skall ha rätt att säga upp sina insättningar inom en viss tid efter att ha fått vetskap om att kreditinstitutet skall fusioneras eller delas. Av allmänspråkliga skäl används i den svenska lagtexten benämningen

insättare i stället för deponent. Den gamla benämningen kvarstår dock med samma betydelse i gällande lagar av äldre datum. Vidare föreslås att nuvarande praxis frångås till den del den förutsätter att finansministeriets tillstånd krävs för fusion och delning. Enligt förslaget skall registermyndigheten emellertid be om Finansinspektionens utlåtande innan den ger tillstånd att verkställa fusion eller delning.

Vidare föreslås i propositionen att till lagen fogas bestämmelser om överlåtelse av affärsverksamhet och om frivilligt avstående från koncession. I dessa avseenden skall i tillämpliga delar iaktas samma borgenärsskyddsprinciper som vid fusion och delning. I lagarna föreslås också bestämmelser som gör det möjligt att försätta en bank i konkurs direkt, utan något föregående likvidationsförfarande.

De bestämmelser om temporärt avbrytande av bankverksamhet som för närvarande ingår i affärsbankslagen, andelsbankslagen och sparbankslagen föreslås bli ersatta med en ny lag om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet. Enligt den föreslagna lagen kan en banks verksamhet temporärt avbrytas genom finansministeriets beslut, om fortsatt verksamhet skulle äventyra insättarnas eller övriga borgenärers ställning eller annars orsaka allvarliga störningar på finansmarknaden. Medan bankens verksamhet är avbruten kan den vid behov omorganiseras enligt allmänna bolagsrättsliga principer. Dessutom föreslås att lagen om företagsanering skall kunna tillämpas på en bank vars

verksamhet temporärt har avbrutits i enlighet med den föreslagna lagen.

Lagen om statens säkerhetsfond föreslås bli så ändrad att som villkor för bankstöd uppställs antingen att redan uppkomna förluster täcks med användning av bankens bundna

kapital eller att staten innan stödet ges löser in den stödtagande bankens aktier till gängse pris.

Avsikten är att de föreslagna lagarna skall träda i kraft så snart Riksdagen har godkänt dem.

INNEHÅLLSFÖRTECKNINGEN

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNINGEN.....	3
ALLMÄN MOTIVERING	7
1. Nuläge	7
1.1. Gällande lagstiftning	7
1.1.1. Fusion och delning	7
1.1.2. Avbrytande av verksamheten, fusion och upplösning	8
1.1.3. Ombildning av sparbank och andelsbank till aktiebolag	10
1.1.4. Nedsättning av det bundna egna kapitalet.....	10
1.2. Utländsk lagstiftning	11
1.2.1. Sverige	11
1.2.2. Norge.....	12
1.2.3. Danmark.....	14
1.2.4. Tyskland.....	15
1.3. Bedömning av nuläget	16
1.3.1. Allmänt	16
1.3.2. Fusion och delning	20
1.3.3. Överlåtelse av affärsverksamhet och frivilligt avstående från koncession	21
1.3.4. Likvidationsbestämmelser	22
1.3.5. Ändring av bolagsformen.....	23
1.3.6. Nedsättning av det bundna egna kapitalet.....	24
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	24
2.1. Propositionens mål	24
2.1.1. Allmänna mål.....	24
2.1.2. Insättarnas och övriga borgenärernas skydd vid företagsarrangemang.....	25
2.1.3. Fusion och delning samt överlåtelse av affärsverksamheten	25
2.1.4. Frivilligt avstående från koncession.....	25
2.1.5. Nedsättning av det bundna egna kapitalet.....	26
2.1.6. Ändring av bolagsformen.....	26
2.1.7. Frivillig likvidation	26
2.1.8. Avbrytande av verksamheten samt tvångslikvidation.....	26
2.1.9. Förverkligande av ägaransvaret i samband med offentligt stöd.....	27
2.2. De viktigaste förslagen.....	27
2.2.1. Allmänt	27
2.2.2. Fusion och delning samt överlåtelse av affärsverksamheten	27
2.2.3. Ändring av bolagsformen.....	31
2.2.4. Frivilligt avstående från koncession.....	32
2.2.5. Nedsättning av det bundna egna kapitalet.....	32
2.2.6. Upplösning av kreditinstitut.....	33
2.2.7. Förverkligande av ägaransvaret	38
3. Propositionens verkningar.....	38
3.1. Verkningar på kreditinstitut	38

3.2.	Verkningar på övriga företag och privatpersoner	39
3.3.	Administrativa verkningar	39
4.	Ärendets beredning	39
5.	Andra omständigheter som har inverkat på propositionens innehåll	39
6.	Ikraftträdande	39
DETALJMOTIVERING.....		40
1.	Motivering till lagförslagen.....	40
1.1.	Kreditinstitutslagen	40
1.2.	Lag om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform	42
	1 kap. Allmänna bestämmelser	42
	2 kap. Fusion.....	43
	3 kap. Delning samt nedsättning av det bundna egna kapitalet	45
	4 kap. Överlåtelse av affärsverksamhet	47
	5 kap. Frivilligt avstående från koncession	50
	6 kap. Likvidation och konkurs	51
	7 kap. Skadeståndsskyldighet	55
	8 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser	55
1.3.	Sparbankslag	55
	1 kap. Allmänna bestämmelser	55
	2 kap. Eget kapital	56
	3 kap. Förvaltning	57
	4 kap. Fusion.....	60
	5 kap. Delning.....	68
	6 kap. Överlåtelse av affärsverksamheten	72
	7 kap. Sparbanksinspektionen.....	78
	8 kap. Likvidation och konkurs	78
	9 kap. Skadeståndsskyldighet	83
	10 kap. Straffbestämmelser	83
	11 kap. Särskilda bestämmelser.....	83
	12 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelse	83
1.4.	Lag om upphävande av lagen om ombildning av sparbank till bank i aktiebolagsform	84
1.5.	Lag om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform.....	84
	1 kap. Allmänna bestämmelser.....	84
	2 kap. Sammanslutning av andelsbanker.....	84
	3 kap. Medelsanvändning och bundet eget kapital	86
	4 kap. Förvaltning	87
	5 kap. Fusion.....	88
	6 kap. Delning.....	89
	7 kap. Överlåtelse av affärsverksamhet	90
	8 kap. Frivilligt avstående från koncession	93
	9 kap. Likvidation och konkurs	94
	10 kap. Ett medlemsinstituts och centralinstitutets likvidation och konkurs. 94	
	11 kap. Tillsynen över andelsbankssammanslutningen	95

12 kap. Skadeståndsskyldighet	95
13 kap. Straffbestämmelser	95
14 kap. Särskilda bestämmelser.....	95
15 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser.....	95
1.6. Lagen om hypoteksföreningar	95
1.7. Lagen om hypoteksbanker	96
1.8. Lagen om värdepappersföretag.....	96
1.9. Lagen om statens säkerhetsfond	96
1.10. Lag om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet.....	97
1 kap. Allmänna bestämmelser.....	97
2 kap. Avbrytande av verksamheten.....	98
3 kap. Avbrottets verkningar	99
4 kap. Sanering av verksamheten	101
5 kap. Återupptagande av verksamheten	103
6 kap. Ikraftträdelsebestämmelser	103
1.11. Lagen om företagssanering	104
1.12. Handelsregisterlagen.....	104
1.13. Lagen om konkurrensbegränsningar	104
1.14. Lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt betalnings- system	104
1.15. Lagen om borgen och tredjemanspant	104
1.16. Inkomstskattelagen.....	104
1.17. Lag om överlåtelseskatt	104
2. Ikraftträdande.....	105
3. Lagstiftningsordning	105
LAGFÖRSLAGEN	106
Lag om ändring av kreditinstitutslagen.....	106
Lag om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform	110
Sparbankslag.....	115
Lag om upphävande av lagen om ombildning av sparbank till bank i aktiebolags- form.....	143
Lag om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform.....	143
Lag om ändring av lagen om hypoteksföreningar	156
Lag om ändring av lagen om hypoteksbanker	156
Lag om ändring av lagen om värdepappersföretag.....	157
Lag om ändring av lagen om statens säkerhetsfond	158
Lag om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet	159
Lag om ändring av 2 § lagen om företagssanering	163
Lag om ändring av handelsregisterlagen	163
Lag om ändring av 11 f § lagen om konkurrensbegränsningar.....	164
Lag om ändring av 6 § lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt betalningssystem	164
Lag om ändring av 10 § lagen om borgen och tredjemanspant	165
Lag om ändring av 24 och 122 § inkomstskattelagen.....	165

Lag om förändring av 4 § lagen om överlåtelseskatt.....	166
BILAGA.....	167
PARALLELLTEXTER.....	167
Lag om ändring av kreditinstitutslagen.....	167
Lag om ändring av lagen om hypoteksföreningar	176
Lag om ändring av lagen om hypoteksbanker	178
Lag om ändring av lagen om värdepappersföretag.....	179
Lag om ändring av lagen om statens säkerhetsfond	180
Lag om ändring av 2 § lagen om företagssanering	181
Lag om ändring av handelsregisterlagen	182
Lag om ändring av 11 f § lagen om konkurrensbegränsningar.....	183
Lag om ändring av 6 § lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt betalningssystem	184
Lag om ändring av 10 § lagen om borgen och tredjemanspant	185
Lag om ändring av 24 och 122 § inkomstskattelagen.....	186
Lag Lag om förändring av 4 § lagen om överlåtelseskatt.....	187

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Gällande lagstiftning

1.1.1. *Fusion och delning*

De gällande bestämmelserna om kreditinstituts fusion ingår i 5 kap. affärsbankslagen (1269/1990), 6 kap. sparbankslagen (1270/1990), 6 kap. andelsbankslagen (1271/1990) samt i 5 kap. lagen om hypoteksföreningar (936/1978). Enligt kreditinstitutslagen (1607/1993) skall de i affärsbankslagen ingående bestämmelserna om fusion förutom på affärsbanker tillämpas också på andra kreditinstitut i aktiebolagsform och bestämmelserna i andelsbankslagen skall förutom på andelsbanker tillämpas också på andra kreditinstitut i andelslagsform. I de ovan nämnda lagarna finns bestämmelser om delning för närvarande endast i affärsbankslagen och i lagen om hypoteksföreningar.

Genom en ändring av affärsbankslagen som trädde i kraft 1997 (579/1997) gjordes med anledning av en lag om ändring av lagen om aktiebolag (145/1997) vissa ändringar i bestämmelserna om fusion. I det sammanhanget fogades till affärsbankslagen bestämmelser om delning. Med anledning av ändringarna i lagen om aktiebolag ändrades också de i sparbankslagen, andelsbankslagen samt lagen om hypoteksföreningar ingående bestämmelserna om fusion mellan ett till lagens tillämpningsområde hörande kreditinstituts helägda aktiebolag och kreditinstitutet.

På affärsbankers fusion och delning tillämpas lagen om aktiebolag (734/1978) om inte något annat föreskrivs i affärsbankslagen. Enligt affärsbankslagen kan finansministeriet med avvikelse från lagen om aktiebolag bevilja tillstånd till fusion och delning gällande affärsbanker. För beviljande av tillstånd förutsätts inte något borgenärsförhårförfarande i enlighet med lagen om aktiebolag. Om två eller flera affärsbanker fusioneras så att de tillsammans bildar en ny affärsbank (kombinationsfusion) motsvarar finansministeriets fusionstillstånd en sådan koncession som avses i kreditinstitutslagen. När fusionen inne-

bär att den övertagande affärsbanken kvarstår (absorptionsfusion) behövs ingen ny koncession.

Då en affärsbank delas så att den ursprungliga affärsbanken upplöses, motsvarar finansministeriets delningstillstånd en sådan koncession som avses i kreditinstitutslagen, när det gäller vid delningen uppkommande bolag som bedriver kreditinstitutsverksamhet. Om delningen sker så att en del av affärsbankens verksamhet överläts till ett nytt bolag på så sätt att den ursprungliga affärsbanken fortsätter sin verksamhet, skall det övertagande bolaget särskilt ansöka om koncession om det har för avsikt att bedriva kreditinstitutsverksamhet. De i affärsbankslagen ingående bestämmelserna om fusion tillämpas inte om det överlåtande bolaget eller, vid en kombinationsfusion, något av de överlåtande bolagen inte är en affärsbank.

Enligt sparbankslagen förutsätts finansministeriets tillstånd för sparbanks absorptionsfusion och kombinationsfusion. Tillståndet motsvarar en sådan koncession som avses i kreditinstitutslagen. Enligt sparbankslagen kan en sparbank fusioneras endast med en annan sparbank. I sparbankslagen finns inga bestämmelser om delning.

På fusion mellan andelsbanker tillämpas lagen om andelslag (247/1954) om inte något annat föreskrivs i andelsbankslagen. Enligt andelsbankslagen skall finansministeriet, med avvikelse från vad som föreskrivs i lagen om andelslag, ge andelsbanker tillstånd till absorptionsfusion eller kombinationsfusion. Enligt lagrummet förutsätts för beviljande av tillstånd inte något borgenärsförhör enligt lagen om andelslag. Vid kombinationsfusion mellan andelsbanker motsvarar det tillstånd som finansministeriet beviljar den nya banken en sådan koncession som avses i kreditinstitutslagen. Varken i andelsbankslagen eller i lagen om andelslag finns några bestämmelser om delning.

Enligt lagen om hypoteksföreningar skall fusion mellan hypoteksföreningar och delning av en hypoteksförening i flera hypoteksföreningar ske i samma ordning som en

stadgeändring. Fusion och delning förutsätter därför särskild fastställelse av finansministeriet.

Ett aktiebolag kan enligt sparbankslagen, andelsbankslagen och lagen om hypoteksföreningar fusioneras med en sparbank, en andelsbank eller en hypoteksförening om kreditinstitutet äger samtliga aktier i aktiebolaget. Härvid gäller i tillämpliga delar det förfarande som föreskrivs i affärsbankslagen.

Finansministeriet har enligt affärsbankslagen, sparbankslagen, andelsbankslagen och lagen om hypoteksföreningar rätt att i enskilda fall meddela närmare föreskrifter om fusions- och delningsförfarandet enligt de nämnda lagarna.

1.1.2. Avbrytande av verksamheten, fusion och upplösning

De gällande bestämmelserna om avbrytande av kreditinstitutets verksamhet samt om fusion och upplösning ingår i 6 kap. affärsbankslagen, 8 kap. sparbankslagen och 8 kap. andelsbankslagen. Enligt kreditinstitutslagen skall på andra kreditinstitut i aktiebolagsform än affärsbanker tillämpas 6 kap. affärsbankslagen samt på andra kreditinstitut i andelslagsform än andelsbanker på motsvarande sätt 8 kap. andelsbankslagen. Bestämmelser om likvidation av medlemskreditinstitut som hör till sammanslutningen av andelsbanker finns dessutom i 8 a kap. andelsbankslagen, vari också ingår bestämmelser om upplösning av sammanslutningen. När det gäller hypoteksföreningar skall på avbrytande av verksamheten samt på likvidation och upplösning tillämpas 8 kap. sparbankslagen.

Bestämmelserna om avbrytande av verksamheten samt om likvidation och upplösning förenhetligades i de år 1969 stiftade banklagarna, från vilka de i stort sett oförändrade överfördes till de banklagar som trädde i kraft i början av år 1991. Andra kreditinstitut än depositionsbanker kom till denna del att omfattas av en enhetlig reglering då lagen om finansieringsverksamhet (1544/1991) trädde i kraft 1992. Från den sistnämnda lagen överfördes bestämmelserna till kreditinstitutslagen i början av år 1994. Genom en lag om ändring av andelsbankslagen

(575/1996) fogades till denna bestämmelser om likvidation av andelsbankssammanslutningens medlemskreditinstitut samt om upplösning av sammanslutningen.

Enligt banklagarna måste bokslut upprättas för att det när ett kreditinstituts ekonomiska ställning försämras skall kunna konstateras om det finns förutsättningar för likvidation. Enligt banklagarna skall styrelsen eller direktionen (nedan styrelsen) upprätta bokslut och överlämna detta till revisorerna och Finansinspektionen för granskning, om minst hälften av kreditinstitutets bundna egna kapital har gått förlorat på grund av förluster och kreditinstitutets kapitalbas underskrider det belopp som föreskrivs i 78 § kreditinstitutslagen eller om kreditinstitutet inte kan uppfylla sina förbindelser. Revisorerna skall därefter utan dröjsmål ge styrelsen ett skriftligt utlåtande om revisionen av bokslutet. Finansinspektionen skall i sista hand låta upprätta ett bokslut om styrelsen inte i tid gör detta.

Om revisorerna eller Finansinspektionen konstaterar att kreditinstitutets verksamhet i en sådan situation inte kan fortsättas med stöd från säkerhetsfonden eller på något annat sätt som Finansinspektionen godkänner eller att kreditinstitutet inte kan uppfylla sin förbindelser, skall kreditinstitutets styrelse enligt lagen underrätta finansministeriet och sin egen säkerhetsfond om detta. Finansministeriet kan därefter för högst fyra månader avbryta kreditinstitutets verksamhet helt eller delvis.

Enligt lagen kan ett sådant avbrytande av kreditinstitutets verksamhet undvikas i det fall att verksamheten tryggas med stöd från säkerhetsfonden eller på något annat sätt som Finansinspektionen godkänner. I fråga om andelsbankssammanslutningens medlemskreditinstitut nämns i lagen som en säkringsåtgärd utöver det som anförs ovan att sammanslutningen kan uppbära extra avgifter hos de övriga medlemskreditinstituten. Om säkringsåtgärder av det ovan nämnda slaget vidtas skall banken enligt lagen ersätta förlusten av det bundna egna kapitalet inom fem år, om inte finansministeriet någon särskild anledning beviljar två års förlängning av tidsfristen.

Om kreditinstitutets verksamhet är avbr-

ten men man ämnar fortsätta dess affärsverksamhet, skall styrelsen enligt lagen inom en månad göra en framställning till bolagsstämman om åtgärder för förbättring av bankens ekonomiska tillstånd. Som sådana åtgärder nämns i banklagarna ökning av det bundna egna kapitalet, anskaffning av säkerhet för att täcka den bristande delen av det egna kapitalet, nedsättning av aktiekapitalet eller fusionering av kreditinstitutet med ett annat kreditinstitut. Då verksamheten avbryts på grund av kreditinstitutets betalningssvårigheter skall framställningen avse åtgärder som syftar till att trygga kreditinstitutets likviditet. Om bolagsstämman eller motsvarande organ godkänner någon av de åtgärder som nämns ovan skall kreditinstitutets styrelse enligt lagen hos finansministeriet ansöka om upphävande av beslutet om avbrytande av verksamheten. Om däremot åtgärder för att förbättra kreditinstitutets ekonomiska tillstånd inte har vidtagits inom den tid som utsatts i finansministeriets beslut om avbrytande av verksamheten, skall kreditinstitutets styrelse enligt lagen utan dröjsmål sammankalla bolagsstämman eller motsvarande organ för att besluta om kreditinstitutets likvidation.

Som en annan förutsättning för likvidation, utöver en försvagad ekonomisk ställning, nämns i banklagarna återkallande av koncessionen. Enligt banklagarna skall styrelsen avbryta kreditinstitutets verksamhet och sammankalla bolagsstämman eller motsvarande organ för att besluta om kreditinstitutets likvidation i det fall att dess koncession har återkallats.

I de ovan nämnda situationerna är det bolagsstämman som beslutar om likvidationen. Motsvarande organ i andelsbanker är andelsstämman och i sparbanksprincipalmötet. Om styrelsen har försummat att till bolagsstämman eller motsvarande organ göra framställning om avbrytande av verksamheten eller om likvidation, skall finansministeriet på framställning av Finansinspektionen bestämma att banken skall stängas samt besluta att banken försätts i likvidation. På samma sätt skall förfaras i det fall att bolagsstämman eller motsvarande organ inte har fattat beslut om likvidation.

Bolagsstämman eller motsvarande organ

kan också besluta om frivillig upplösning av kreditinstitutet. Enligt sparbankslagen och andelsbankslagen skall finansministeriet underrättas om saken på förhand. Det finns inga särskilda bestämmelser om förfarandet vid frivillig upplösning affärsbanker.

Beslut om att försätta en affärsbank i likvidation kan fattas också av en domstol, om förutsättningarna för likvidation är uppfyllda enligt lagen om aktiebolag.

Bolagsstämman eller motsvarande organ skall efter beslutet om likvidation enligt lagen utse minst två likvidatorer för att verkställa likvidationen. Dessutom kan Finansinspektionen utse en likvidator. Om beslutet att försätta en affärsbank i likvidation har fattats av en domstol skall denna enligt affärsbankslagen välja likvidatorer. Efter att affärsbanken har försatts i likvidation skall styrelsen utan dröjsmål upprätta och till likvidatorerna ge ett bokslut för den tid som bolagsstämman inte har fastställt något bokslut. Likvidatorerna skall enligt lagen bl.a. avbryta mottagandet av insättningar samt inställa andra betalningar än sådana som har samband med skötseln av banken. Vidare skall de söka offentlig stämning på affärsbankens borgenärer samt förvandla affärsbankens egendom till pengar. Efter att ha fullgjort sin uppgift skall likvidatorerna ge revisorerna slutredovisning över sin verksamhet. Ett kreditinstitut anses enligt banklagarna vara upplöst då likvidatorernas slutredovisning har lagts fram för bolagsstämman eller motsvarande organ.

Finansministeriet har enligt banklagarna rätt att meddela föreskrifter om skötseln av banken medan dess verksamhet är avbruten eller när banken är stängd. Enligt banklagarna får ett kreditinstitut inte försättas i konkurs förrän det vid ett likvidationsförfarande har konstaterats att bankens skulder överstiger dess tillgångar. Efter att likvidatorerna har avträtt kreditinstitutets egendom till konkurs skall på konkursförfarandet utöver den allmänna konkurslagstiftningen tillämpas de i affärsbankslagen, sparbankslagen och andelsbankslagen ingående specialbestämmelserna om att insättningsbaserade fordringar inte behöver bevakas. Kreditinstitut kan således inte försättas i konkurs på initiativ av gäldenärer eller borgenärer. Enligt 2 § lagen

om företagssanering (47/1993) kan ett kreditinstitut inte heller vara föremål för sådan skuldsanering som avses i lagen.

1.1.3. Ombildning av sparbank och andelsbank till aktiebolag

I lagen om ombildning av sparbank till bank i aktiebolagsform (972/1992) föreskrivs att en sparbank kan överlåta alla sina tillgångar och skulder till en affärsbank som skall bildas eller till ett särskilt sparbankaktiebolag och därefter fortsätta sin verksamhet i form av en stiftelse som äger aktierna i den bank som sålunda har bildats. Med sparbanksaktiebolag avses i lagen en depositionsbank i aktiebolagsform, vars särskilda syfte är att främja sparsamhet och på vars förvaltning till vissa delar tillämpas bestämmelserna i sparbankslagen. Genom lagen 1611/1997 ändrades den nämnda lagen så att på en sparbanksstiftelse efter att denna bildats skall tillämpas enbart lagen om stiftelser (109/1930).

Enligt andelsbankslagen kan en andelsbank bilda en bank i aktiebolagsform vars syfte är att fortsätta andelsbankens verksamhet. Till denna överför andelsbanken sin verksamhet och den tecknar också samtliga aktier i den. En sådan bank kallas i lagen för kooperativ bank i aktiebolagsform. Den bank som har överlåtit sin verksamhet fortsätter enligt lagen sin verksamhet som en särskild andelsbank på vilken till vissa delar skall tillämpas principer som avviker från lagen om andelslag. Ombildningen av en andelsbank till en kooperativ bank i aktiebolagsform förutsätter samtycke av samtliga medlemmar.

I andelsbankslagen finns dessutom vissa specialbestämmelser om ombildning av en stödtagande andelsbank till en andelsbank i aktiebolagsform. I sådana situationer kan beslutet om ombildningen fattas med enkel majoritet.

1.1.4. Nedsättning av det bundna egna kapitalet

Enligt lagen om aktiebolag kan aktiekapitalet, reservfonden och överkursfonden nedsättas i annat syfte än för att täcka förluster en-

dast med iakttagande av borgenärsförhållanden. Detta förfarande är detsamma som t.ex. vid fusion. Enligt affärsbankslagen skall de i lagen om aktiebolag ingående bestämmelserna om borgenärsskydds förfarandet emellertid inte tillämpas, utan i stället skall tillstånd till nedsättning av det bundna egna kapitalet och till avvikelser från förbudet mot vinstutdelning ges av finansministeriet utan hörande av borgenärerna. På andra kreditinstitut i aktiebolagsform skall däremot tillämpas lagen om aktiebolag som sådan. När det gäller andra kreditinstitutsformer kan nedsättning av det bundna egna kapitalet i något annat syfte än för att täcka förluster ske endast för återbetalning av insatser och placeringsandelskapital i kreditinstitut i aktiebolagsform samt för återbetalning av tilläggskapital i hypoteksföreningar. På återbetalning av placeringsandelskapital tillämpas emellertid inte lagen om andelslag utan en förutsättning för återbetalningen är, liksom i affärsbanker, finansministeriets tillstånd.

Enligt lagen om aktiebolag gäller ett tre års förbud mot vinstutdelning i det fall att aktiekapitalet, reservfonden eller överkursfonden har nedsatts i syfte att täcka förluster om inte registermyndigheten beviljar undantag. Denna bestämmelse tillämpas också på affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, likväl så att finansministeriet kan bevilja undantag för affärsbanker. Ett lika långt förbud mot vinstutdelning tillämpas på andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform vilkas placeringsandelskapital eller reservfond har nedsatts i syfte att täcka förluster. När det gäller andelsbanker beviljas tillstånd till nedsättning av placeringsandelskapitalet emellertid av finansministeriet. Vid nedsättning av en andelsbanks eller ett annat i andelslagsform bildat kreditinstituts reservfond finns det ingen sådan möjlighet till undantag när det gäller vinstutdelningsförbudet. För kreditinstitut i andelslagsform har liksom överhuvudtaget för andelslag inte föreskrivits om något motsvarande vinstutdelningsförbud vad gäller återbetalning av insatser. Motsvarande bestämmelse gäller inte heller för nedsättning av sparbankers grundkapital, grundfond eller reservfond och inte heller hypoteksföreningars grundkapital eller tilläggskapital.

1.2. Utländsk lagstiftning

1.2.1. Sverige

I Sverige regleras kreditinstitutens verksamhet genom banklagar som gäller respektive kreditinstitutsformer. På kreditinstituten tillämpas dessutom bankrörelselagens (1987:1617) för samtliga kreditinstitut gemensamma bestämmelser bl.a. om tillåten rörelse, revision och registrering. Den svenska banklagstiftningen ändrades 1.1.1999 så att bankaktiebolagslagen (1987:1618) upphävdes. Efter den nämnda tidpunkten tillämpas på banker i aktiebolagsform i regel aktiebolagslagen (1975:1385). Bestämmelser med undantag från aktiebolagslagen (ca 30 paragrafer) har tagits in i bankrörelselagen. Bestämmelserna gäller tillståndsförfarandet, förhandsgodkännande av ändringar i bolagsordningen, aktiekapitalets minsta belopp, förvärv av egna aktier, fusion, bolagsledning, revisorer, likvidation och firma. Oavsett den strukturellt betydande ändringen har bestämmelserna om banker i aktiebolagsform inte ändrats i någon större utsträckning, eftersom de i många avseenden stämmer överens med aktiebolagslagen. I samband med reformen ändrades inte sparbankslagen (1987:619) och lagen om medlemsbanker (1995:1570) till den del som de stämmer överens med aktiebolagslagen. T.ex. bestämmelserna om fusion och likvidation bildar således särskilda kapitel i respektive banklagar.

Omorganisering av verksamheten

Utgångspunkten är den att bestämmelserna i aktiebolagslagen skall tillämpas på fusion mellan banker i aktiebolagsform. I bankrörelselagen finns emellertid vissa undantagsbestämmelser om fusion, som dels gäller behörig myndighet och dels borgenärsskyddsförfarandet.

Tillstånd att verkställa fusion mellan banker i aktiebolagsform beviljas av vederbörande departement och inte av registermyndigheten, såsom när det gäller andra aktiebolag. En tillståndsförutsättning är att kreditinstitutets ekonomiska ställning inte i samband

med fusionen försvagas så att insättarnas och övriga borgenärers intressen äventyras. Således hålls inget särskilt borgenärsförhör. Som motivering för de från den allmänna bolagslagstiftningen avvikande bestämmelserna har bl.a. anförts att departementet är tillståndsmyndighet vid ändring av bolagsordningen samt även tillståndsmyndighet vid kombinationsfusion. Eftersom det i fusionssituationer i praktiken alltid förutsätts också ändring av bolagsordningen, har det ansetts nödvändigt att låta departementet svara för hela myndighetsförfarandet i samband med fusion. Även om departementet i fusionssituationer bevakar den enskilda borgenärens intressen hindrar detta enligt motiveringen till fusionsbestämmelserna inte att borgenärerna till departementet framför sina synpunkter på deras fordringars ställning har vid fusionen. Borgenärerna får vetskap om fusionen genom att fusionsplanen registreras och kungörs. Också revisorerna skall i sitt utlåtande som fogas till fusionsplanen ta upp frågan om borgenärernas ställning. De i sparbankslagen och lagen om medlemsbanker ingående fusionsbestämmelserna stämmer huvudsakligen överens med bestämmelserna om bankaktiebolag.

Varken i Sveriges aktiebolagslag eller kreditinstitutslagstiftning finns det bestämmelser om delning eller överlåtelse av affärsverksamheten. I sparbankslagen finns ett särskilt kapitel om ombildning till bankaktiebolag.

I bankrörelselagen finns också i fråga om nedsättning av aktiekapitalet vissa undantagsbestämmelser som gäller bankaktiebolag. Dessa har samband med Finansinspektionens ställning som tillståndsmyndighet och remissmyndighet, med insättarnas från övriga borgenärer avvikande ställning vid hörande samt med det sätt på vilket borgenärerna hörs.

Bankaktiebolag kan hos Finansinspektionen ansöka om att domstolens tillståndsförfarande inte skall tillämpas på dem heller i det fall att det bundna egna kapitalet nedsätts för återbetalning till aktieägarna. En förutsättning för beviljande av tillstånd är att banken i sin ansökan visar att den samtidigt vidtar åtgärder för att bibehålla aktiekapitalet eller annat bundet eget kapital oförändrat. Om Finansinspektionen inte beviljar tillstånd eller om banken annars anser att den inte har någ-

ra förutsättningar att ansöka om tillstånd, skall på nedsättning av aktiekapitalet tillämpas det normala förfarandet för hörande av borgenärerna. Domstolens tillstånd skall i så sökas inom två månader efter registreringen av nedsättningsbeslutet. Domstolen skall före kungörelsen på tjänstens vägnar begära ett utlåtande från Finansinspektionen. Utlåtandeförfarandet har inget samband med det tillståndsförfarande som avses ovan. Av Finansinspektionens utlåtande skall framgå hur nedsättningen påverkar insättarnas ställning. Om utlåtandet är negativt kan domstolen inte bevilja tillstånd. I annat inleder domstolen hörandet av borgenärerna och till kungörelsen skall fogas ett sammandrag av Finansinspektionens utlåtande. Enligt motiveringen till bestämmelserna om nedsättning av aktiekapitalet är syftet med Finansinspektionens utlåtande att minska eventuell oro bland insättarna i situationer då kapitalet nedsätts.

Finansinspektionen ger sitt utlåtande ur insättarnas perspektiv och den har liksom borgenärerna rätt att reagera och motsätta sig en nedsättning av aktiekapitalet. Om utlåtandet är positivt har insättarnas eventuella motstånd ingen betydelse för domstolens tillståndsprövning. I motiveringen konstateras att framför allt insättarnas stora antal är en grund för denna avvikelse från den allmänna bolagslagstiftningen. I fråga om övriga borgenärer meddelar domstolen i sin kungörelse inom vilken tid de skall reagera. De borgenärer som har anmält att de motsätter sig förfarandet skall ges betryggande säkerhet eller också skall deras fordringar betalas vid äventyr att tillstånd till nedsättningen inte beviljas.

Vid nedsättning av aktiekapitalet hörs borgenärerna efter att en kungörelse publicerats i officiella tidningen. Borgenärerna förutsätts inte bli informerade i enlighet med den allmänna bolagslagstiftningen. Detta undantag motiveras med det stora antalet borgenärer.

Upplösning

I Sveriges banklagstiftning har bestämmelser om avbrytande av verksamheten, likvidation och konkurs tagits in i speciallagar om respektive kreditinstitutsform. Bestämmelserna om avslutande av verksamheten genom

likvidation är i stort sätt desamma för samtliga kreditinstitutsformer och följer samma principer som i Finland. Likvidation kan genomföras antingen som ett frivilligt eller som ett obligatoriskt förfarande. En bank skall försättas i träda i tvångslikvidation då det inte längre finns ekonomiska förutsättningar att fortsätta verksamheten och då en fortsatt verksamhet skulle leda till kränkning av borgenärernas rättigheter.

Efter att lagen om bankaktiebolag upphävdes 1.1.1999 skall på bankers likvidation i regel tillämpas 13 kap i den allmänna aktiebolagslagen, som huvudsakligen stämmer överens med motsvarande bestämmelser i Finlands lag om aktiebolag. Undantagen i bankörelselagen gäller närmast likvidation till följd av att en affärsbanks koncession har återkallats samt Finansinspektionens rätt att i vissa fall underrätta domstolen om likvidationsförutsättningarna. Däremot har de undantagsbestämmelser upphävts som tidigare tillämpades på bankaktiebolag, bl.a. i fråga om beslutsprocessen vid frivillig likvidation samt i fråga om minimibeloppet av det egna kapitalet.

En bank kan försättas i konkurs under samma förutsättningar som övriga företag och på konkursförfarandet tillämpas konkurslagen. Bankens verksamhet anses ha upphört då konkursen är avslutad och det inte finns några utdelningsbara tillgångar. Om det efter konkursförfarandet konstateras att banken har tillgångar, skall banken försättas i likvidation. Domstolen skall underrätta Finansinspektionen om att ett bankaktiebolag har försatts i konkurs.

1.2.2. Norge

I Norge har bestämmelserna om kreditinstitutens verksamhet tagits in i speciallagar om respektive kreditinstitutsform. I lagen om finansieringsverksamhet (Lov om finansieringsverksamhet og finansinstitusjoner 10.6.1988/40) finns för samtliga kreditinstitut gemensamma bestämmelser bl.a. om kapitalkrav, konsoliderad tillsyn samt innehavsbegränsningar.

Norge har en ny insättningsgarantilag (Lov om sikringsordninger for banker og offentlig

administrasjon m.v av finansinstitusjoner 6.12.1996/75). I lagens tredje kapitel finns bestämmelser enligt vilka banker, finansinstitutioner, försäkringsbolag samt moderbolaget i en finansgrupp är skyldiga att till Kredittilsynet anmäla om betalnings- och soliditets-svårigheter. I samma lags fjärde kapitel finns bestämmelser om sådana situationer där ett kreditinstitut eller ett försäkringsbolag har råkat i så stora ekonomiska svårigheter att bolaget ställs under offentlig förvaltning. Ett för den norska lagstiftningen typiskt drag är den detaljerade regleringen av de åtgärder som skall vidtas med avseende på ett kreditinstitut som har råkat i ekonomiska svårigheter. Också Kredittilsynets viktiga roll vid skötseln av problematiska kreditinstitut framträder klart i lagstiftningen.

Omorganisering av verksamheten

I Norges affärsbankslag (Lov om forretningssbanker 24.5.1961/24) finns en specialbestämmelse enligt vilken vederbörande departements tillstånd förutsätts för affärsbanksfusion (sammenslutning), överlåtelse av affärsverksamheten (overdragelse) och under vissa förutsättningar för förvärv av aktier i en annan bank. Innan departementet fattar sitt beslut skall det höra den kommun där den affärsbank som omorganiseringen avser har sitt huvudkontor. Till övriga delar skall på affärsbanker tillämpas den allmänna aktiebolagslagen.

Enligt sparbankslagen (Lov om sparebanker 24.5.1961/1) är en förutsättning för sparbanksfusion och överlåtelse av affärsverksamheten att departementets tillstånd utverkas och kommunen hörs på samma sätt som när det gäller affärsbanker. Borgenärsförhåret i samband med fusion och överlåtelse av affärsverksamheten sker genom ett offentligt kungörelseförfarande. Fusion och en överlåtelse av affärsverksamheten kan inte verkställas utan borgenärernas godkännande eller utan att betryggande säkerhet ställs. En sparbank kan fusioneras med en affärsbank eller överlåta sin affärsverksamhet till affärsbanken. För fastställande av fusionsvederlaget eller köpepriset sammankallas en trepersoners expertgrupp.

Upplösning

Syftet med bestämmelserna i insättningsgarantilagens tredje kapitel är att i ett så tidigt skede som möjligt omorganisera ett kreditinstituts verksamhet då detta har råkat svårigheter och att trygga likvidationen under myndigheternas övervakning.

Kreditinstitutets anmälningsskyldighet börjar så snart en styrelsemedlem eller någon annan tjänsteman i ansvarig ställning observerar att kreditinstitutet hotas av insolvens eller att kreditinstitutet inte längre uppfyller de minimikrav som ställs på kapitalbasen eller soliditeten eller att det annars har förlorat marknadens förtroende. Om styrelsen inte gör en sådan anmälan är också revisorerna skyldiga att anmäla om ekonomiska svårigheter. I anmälan skall redogöras för orsakerna till de ekonomiska svårigheterna.

Kredittilsynet skall utan dröjsmål tillsammans med kreditinstitutet utreda möjligheterna att normalisera situationen. Om kreditinstitutet inte vidtar vederbörliga åtgärder kan Kredittilsynet sammankalla kreditinstitutets bolagsstämma med kortare varsel än vad som föreskrivs i bolagsordningen, ändra förvaltningsorganens sammansättning samt vid behov uppställa villkor och ge anvisningar för hur situationen skall skötas. Kredittilsynet kan också kräva ett reviderat bokslut. Styrelsen skall upprätta ett sådant utan dröjsmål. Om Kredittilsynet så önskar kan det utse en revisor.

Om kreditinstitutets bokslut visar att en avsevärd del av tillgångarna har gått förlorade, skall styrelsen utan dröjsmål sammankalla bolagsstämman. På samma sätt skall förfaras om mer än en fjärdedel av bolagets aktiekapital eller primära egna kapital har gått förlorat. Bolagsstämman kan i så fall med enkel majoritet besluta att verksamheten skall fortsätta eller, om förutsättningar för fortsatt verksamhet saknas, överföra kreditinstitutets affärsverksamhet till ett annat kreditinstitut. Om detta inte kan göras skall kreditinstitutet träda i likvidation och Kredittilsynet har rätt att vid behov utse en administrativ direktion som har till uppgift att ansöka om likvidation.

Om bokslutet visar att endast en fjärdedel eller en mindre del av bolagets aktiekapital

återstår skall styrelsen för bolagsstämman föreslå att aktiekapitalet nedsätts med det förlustbelopp som bokslutet utvisar. Om bolagsstämman inte fattar beslut om nedsättning av aktiekapitalet inom den tid som Kredittilsynets har utsatt, kan finansministeriet bestämma att aktiekapitalet skall nedsättas med förlustbeloppet. Ministeriet kan också vid behov, med avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, besluta om nyemission och därtill anslutna villkor. I en sådan situation skall det på förhand bestämmas vilka som är berättigade att teckna aktierna. Dessa bestämmelser kan tillämpas också på arrangemang som avser kapitallån med sämre företrädesrätt, om inte något annat föreskrivs i lånevillkoren.

Finansdepartementet kan i enlighet med den norska lagen om insättningsgaranti ställa ett kreditinstitut under offentlig förvaltning i en situation där det inte kan fullgöra betalningsförpliktelserna eller kapitalkraven inom utsatt tid. Den offentliga förvaltningen innebär att likvidationskrav inte kan riktas mot kreditinstitutet och att inte heller låneförhandlingar kan föras med kreditinstitutet medan den offentliga förvaltningen pågår. Genom finansdepartementets beslut kan till samma finansgrupp hörande övriga företag på samma sätt underställas offentlig förvaltning.

Efter beslutet om den offentliga förvaltningen har styrelsen inte längre några befogenheter och den ersätts med en ny styrelse som utses av finansdepartementet. Bankens verksamhet avbryts, vilket innebär att den inte kan ta emot insättningar från allmänheten, ingå nya förbindelser eller utvidga gamla förbindelser utan Kredittilsynets tillstånd. Också återbetalning av insättningar och övriga skulder förutsätter Kredittilsynets godkännande. Skulder som har uppkommit före den offentliga förvaltningen får medan denna pågår inte utmätas och för betalningen av dem får inte ställas säkerhet. Insättningar och övriga skulder som eventuellt har uppkommit efter förordnandet är i en privilegierad stämning.

Till den administrativa direktionen hör tre medlemmar, suppleanter för dessa samt revisorer. Dessa skall utreda om det finns ekonomiska förutsättningar att fortsätta kreditinstitutets verksamhet, om kreditinstitutet skall

fusioneras med ett annat kreditinstitut, om dess affärsverksamhet skall överföras till ett annat institut eller om det skall träda i likvidation. Alla viktiga materiella beslut förutsätter Kredittilsynets godkännande. Direktionen skall inom tre månader efter att den utsetts ge Kredittilsynets en utredning om kreditinstitutets tillstånd.

Då den administrativa direktionen konstaterar att kreditinstitutet kan fortsätta med sin normala affärsverksamhet skall den hos finansdepartementet göra en framställning om fortsättning av åtgärderna. Om utredningarna visar att kreditinstitutet inte kan uppfylla alla sina förpliktelser, skall den administrativa direktionen hos ministeriet göra en framställning om till vilken del fordringarna kan betalas och till vilken del kraven inte kan uppfyllas. Finansdepartementet kan besluta om kreditinstitutet får fortsätta med sin normala affärsverksamhet och till vilken del fordringarna skall avskrivas. Dessa åtgärder skall vidtas i enlighet med den lagstiftning som skyddar borgenärerna. Om det är uppenbart att de åtgärder som nämns ovan inte kan vidtas inom ett år efter att den administrativa direktionen har tillsatts, skall kreditinstitutet träda i likvidation och dess verksamhet avslutas. Likvidationen genomförs med tillämpning av bestämmelserna om avveckling av skulder och konkurs. Slutredovisningen efter likvidationen skall godkännas av Kredittilsynets.

1.2.3. Danmark

Danmark har en gemensam lag för affärs-, spar- och andelsbanker (Lov om banker og sparekasser m.v 1996/730). Särskilt bestämmelserna om upplösning har en relativt allmän utformning vilket innebär att ministeriet och Finanstilsynet har omfattande befogenheter att besluta vilka åtgärder som skall vidtas med avseende på enskilda kreditinstitut.

Omorganisering av verksamheten

På fusion tillämpas i regel den allmänna bolagslagstiftningen. Fusion mellan kreditinstitut och förvärvande av bestämmanderätt (tilforsel) i kreditinstitut förutsätter emellertid ministeriets tillstånd. Utgångspunkten är den att kreditinstitut kan fusioneras med var-

andra oberoende av företagsformen. Ministeriet har rätt att bevilja undantag från den allmänna aktiebolagslagens bestämmelser om fusion i sådana fall då en sparbank fusioneras med en affärsbank. I lagen finns också särskilda bestämmelser om ombildning av sparbanker och andelsbanker till bankaktiebolag. När det gäller delning av kreditinstitut tillämpas enbart bestämmelserna i den allmänna bolagslagstiftningen.

Upplösning

En banks verksamhet kan enligt lag avslutas om banken inte uppfyller minimisoliditetskravet 8 % eller om banken inte inom den tid som Finanstilsynet har utsatt kan öka sitt eget kapital så att minimikraven uppfylls. Finanstilsynet skall uppmana styrelsen att sammankalla bolagsstämman oberoende av de i bolagsordningen angivna sammanträdes-tiderna, för att behandla bankens ekonomiska tillstånd.

Finanstilsynet kan avbryta bankens funktioner genom ett administrativt beslut, om den anser att insättarnas intressen kräver det. Verksamheten kan avbrytas och återupptas endast med Finanstilsynets tillstånd.

Bankens bolagsstämma skall fatta beslut om avslutande av verksamheten vid äventyr att Finanstilsynet kan fatta motsvarande beslut om kreditinstitutet inte inom den utsatta tiden själv har vidtagit åtgärder för avslutande av verksamheten.

Handels- och industriministeriet kan utse likvidatorer för att avsluta kreditinstitutets verksamhet genom likvidation. Ministeriet kan tillsätta en särskild likvidationskommision med företrädare för aktie- eller andelsägarna, insättarna och de övriga borgenärerna. Ministeriet kan besluta att bestämmelserna om bolagsordningen skall åsidosättas medan likvidationen pågår.

Finanstilsynet kan till konkursdomstolen lämna in en ansökan om avveckling av bankens verksamhet då banken har blivit insolvent. Domstolen skall i sitt beslut om att försätta kreditinstitutet i konkurs samtidigt utse en eller flera konkursförvaltare efter att ha förhandlat om saken med Finanstilsynet. Finanstilsynet har rätt att delta i borgenärernas gemensamma möten under konkursen.

I Danmarks lagstiftning finns med undantag för de ovannämnda bestämmelserna inga specialbestämmelser om förfarandet då banker råkar i ekonomiska svårigheter. Utgångspunkten och huvudregeln är den att samma förfarande som för vanliga bolag skall iakttas såväl när det gäller likvidation som i konkurs-situationer. I Danmark har åtta banker försatts i konkurs under de senaste tjugo åren.

1.2.4. Tyskland

I Tysklands banklag (Gesetz über das Kreditwesen) saknas helt bestämmelser om organisering av verksamheten.

Upplösning

I banklagens del III finns bestämmelser om vissa specialsituationer. I lagen regleras bl.a. den situationen att en bank har tillfälliga eller varaktiga betalningssvårigheter.

Om ett kreditinstitut har svårigheter med att betala sina skulder eller förvalta ombetrodda medel kan Tysklands banktillsynsmyndighet (Bundesaufsichtsamt für das Kreditwesen) vidta följande åtgärder för att avvärja faran. Myndigheten kan ge anvisningar om ledningen av affärsverksamheten, förbjuda eller begränsa mottagande av insättningar från allmänheten samt förbjuda beviljande av krediter. Som en temporär åtgärd kan komma i fråga ett verksamhetsförbud för ägarna och kreditinstitutets ledning. För kreditinstitutet kan också utses en övervakare av verksamheten. I den mån som kreditinstitutet har beslutat om vinstutdelning är besluten ogiltiga till dess att situationen har normaliserats.

För att temporärt avvärja insolvens kan myndigheten bl.a. avbryta betalning av kreditinstitutets skulder eller försäljning av dess egendom samt beordra kreditinstitutet att avbryta alla affärstransaktioner med kunderna. Det får då inte ta emot betalningar utom i sådana fall där de används för betalning av skulder eller i det fall att kreditinstitutens gemensamma insättningsgarantifond åtar sig att till fullt belopp svara för förbindelserna. Under avbrottet är det också förbjudet att verkställa domar, vidta säkringsåtgärder och

meddela tillfällig föreskrifter om kreditinstitutets egendom.

Efter att ett förbud har utfärdats för betalning av kreditinstitutets skulder och försäljning av dess egendom skall domstolen på ansökan av myndigheten utse ombud att representera och leda kreditinstitutet. Dessa ombud har samma skyldigheter och befogenheter som den normala administrativa personalen. Deras befogenheter upphör då uppdraget är fullgjort och domstolen har återkallat förordnandet.

Ett kreditinstitut skall ansöka om tvångslikvidation då det har blivit insolvent eller överskuldssatt. Ansökan till konkursdomstolen skall lämnas in av myndigheten. Beslutet om likvidationen kan inte överklagas.

När ett eller flera kreditinstitut orsakar störningar av en sådan art att de kan få allvarliga återverkningar på hela samhälls-ekonomi och särskilt på betalningssystemens funktion, kan Tysklands regering besluta förlänga tidsfristen inom vilken kreditinstitutet skall uppfylla sina förpliktelser och dessutom bestämma att kreditinstitutets egendom inte får utsättas för verkställighetsåtgärder, beslag och tillfälliga förbudsdomar och inte heller för ackords- eller likvidationsåtgärder. Regeringen kan också besluta att alla kundtransaktioner skall avbrytas temporärt och att aktiemarknaden skall stängas. Regeringen skall samtidigt bestämma vilka återverkningar avbrytandet av verksamheten har för de civil-, handels-, bolags-, växel-, check- och processrättsliga tidsfristerna. Regeringen skall återkalla förordnandena då det inte längre finns förutsättningar för dem.

1.3. Bedömning av nuläget

1.3.1. Allmänt

Fusion, delning och överlåtelse av affärsverksamheten

Avregleringen av finansmarknaden, den fördjupade ekonomiska integrationen i Europa, begränsningen av insättningsgarantin och de slutförda åtgärderna med anledning riksdagens klämförslag om bankstödet har lett till att kreditinstitutens verksamhetsmiljö har förändrats och blivit betydligt mera beroende

av marknadsvillkoren, samtidigt som konkurrensen på finansmarknaden har skärpts. Den skärpta konkurrensen och de växande effektivitetskraven på den verksamhet som bedrivs på finansmarknaden leder oundvikligen till en omstrukturering av finansmarknaden. I Finland har utvecklingen tagit sig uttryck i bankfusioner och andra företagsarrangemang. Denna utveckling väntas fortsätta i och med den fortsatta ekonomiska integrationen i Europa och övergången till den gemensamma valutan. Det är därför nödvändigt att se till att det inte finns några legislativa hinder för företagsarrangemang som är nödvändiga för att marknaden skall fungera effektivt.

Företagsarrangemang spelar en viktig roll för marknadens funktion eftersom de innebär en omfördelning av marknadens resurser och således korrigerar ineffektivt fungerande delar av marknaden. Sådana företagsarrangemang som fusion, delning, överlåtelse av affärsverksamhet och upplösning av företag, borde kunna genomföras tillräckligt snabbt och smidigt. Å andra sida måste de som berörs av företagsarrangemangen, t.ex. ägare och borgenärer, genom lagstiftningen få ett tillräckligt rättsskydd för att åtgärderna skall kunna genomföras på ett sätt som tillvaratar parternas berättigade intressen och så att arrangemangen inte är förenade med sådana rättsliga risker som i ett senare skede kan leda t.ex. till besvärliga skadeståndsprocesser. Ofta föreligger det emellertid ett motsatsförhållande mellan å ena sidan kravet på snabba och smidiga åtgärder och å andra sidan kravet att åtgärderna skall vara rättvisa och ha förutsägbara rättsliga verkningar.

I kreditinstitutslagstiftningen har redan länge funnits bestämmelser om två förfaranden genom vilka det varit möjligt att avsluta såväl sunda kreditinstituts verksamhet som sådana kreditinstitutverksamhet vilka har råkat i ekonomiska svårigheter. Verksamheten har kunnat avslutas antingen genom att kreditinstitutet har fusionerats med ett annat kreditinstitut i samma form eller genom att försätta kreditinstitutet i likvidation på dess eget eller en myndighets initiativ. Utöver fusions- och likvidationsförfarandet har det i praktiken också förekommit att kreditinstitutets insättningar eller övriga affärsverksamhet har

överlåtits till ett annat kreditinstitut, varefter det överlåtande kreditinstitutet har fortsatt bedriva sin återstående affärsrörelse antingen som ett kreditinstitut eller som ett vanligt bolag. Förfarandet har emellertid inte uttryckligen reglerats i lagen utan på det har närmast tillämpats den allmänna obligationsrättens bestämmelser, vilket avsevärt har ökat kostnaderna för dessa arrangemang och dessutom gett upphov till en viss rättslig osäkerhet. Detta har begränsat användningsmöjligheterna för arrangemangen. År 1997 intogs i lagen om aktiebolag bestämmelser om delning. Motsvarande bestämmelser har emellertid inte stiftats för andra former av kreditinstitut. Förfarandet att ett kreditinstitut frivilligt avstår från sin koncession och fortsätter med verksamhet som inte förutsätter koncession kan till sin betydelse jämföras med annan omorganisering av affärsverksamheten. Också denna fråga, som har aktualiserats i praktiken, är helt oreglerad i den gällande lagen.

På den tiden då finansmarknaden var administrativt reglerad hade myndigheterna en hel del beslutanderätt i sådana till depositionsbankernas förvaltning hörande ärenden som i andra företag ankom t.ex. på domstolar, registermyndigheter eller företagets egna beslutande organ. Ärenden som var beroende av särskilda myndighetstillstånd var för kreditinstitutens vidkommande t.ex. nedsättning av aktiekapitalet, fusion, vinstutdelning efter nedsättning av det egna kapitalet, godkännande av stadgarna eller bolagsordningen samt ändringar i dessa. Kännetecknande för tillståndsförfarandet har varit att det inte funnits några sådana lagstadgade principer om tillståndsförfarandet och för de närmare förutsättningarna för beviljande av tillstånd eller för tillståndsvillkoren, vilka skulle ha styrt myndigheternas tillståndspraxis. Samtidigt som kreditinstitutens verksamhet i allt större utsträckning börjat bedrivas på marknadens villkor, hade lagstiftningens bestämmelser om dessa till kreditinstitutens förvaltning avslutna myndighetstillstånd delvis redan upphävts. Det viktigaste undantaget utgör i detta avseende de alltså gällande bestämmelserna om fusionstillstånd. Med beaktande av vad som ovan anförs om de krav som ställs på marknadens effektivitet och ett skäligt borgenärsskydd samt med beaktande av den

inom statsförvaltningen omfattade målsättningen att minska olika myndighetstillstånd, kan den gällande lagstiftningen i detta avseende inte anses motsvara de krav som en modern finansmarknad eller modern förvaltning ställer.

Upplösning av kreditinstitut

De marknadsekonomiska spelreglerna förutsätter att olönsamma företag avslutas så snabbt som möjligt efter att förutsättningarna för fortsatt verksamhet har konstaterats vara otillräckliga samt att i första hand de som placerat i eget kapital och i andra hand de som placerat i främmande kapital bär den affärsökonomiska risken för misslyckade företag. Av denna anledning måste ett olönsamt kreditinstitut snabbt och effektivt kunna upplösas då det inte finns några möjligheter att omorganisera verksamheten på ett lönsamt sätt. Vid upplösningen är det nödvändigt att ägarnas och övriga placerares affärsökonomiska ansvar förverkligas i full utsträckning, dels med tanke på marknadens effektivitet och en rättvis ansvarsfördelning, dels också för att det allmänna inte längre i samma utsträckning som tidigare kan ta ansvar för finansieringssektors förluster. Av denna anledning är det skäl att fästa särskilt avseende vid att bestämmelserna om upplösning av kreditinstitut är tydligt utformade samt vid att de fungerar både under normala förhållanden och i krissituationer.

Även om det är skäl att utveckla lagstiftningen i en riktning som effektivt förverkligar ägaransvaret måste det allmänna å andra sidan fortsättningsvis se till att kreditinstitutets verksamhet kan avslutas utan att orsaka allvarliga störningar för finansmarknadens funktion. Med beaktande av skälighetssynpunkter samt behovet att säkerställa betalningssystemets störningsfria funktion förutsätts det dessutom att insättarnas och betalningssystemets kunders ställning tryggas. Av denna anledning kan lagstiftningen om avslutande av kreditinstitutets verksamhet inte lämnas beroende enbart av den allmänna bolagslagstiftningen.

Bidragande orsaker till den djupa bankkrisen i början 1990-talet anses vara den heltäckande insättningsgarantin och överhuvud-

taget att det allmänna de facto förväntades trygga bankernas verksamhet. Detta var i sin tur bidragande orsak till att flera banker underlät att iaktta affärsekonomisk försiktighet. Detta s.k. moral hazard -fenomen måste ses mot bakgrunden av tänkesättet att en depositionsbanks konkurs i praktiken inte sågs som ett reellt alternativ. Också med tanke på ett eventuellt moral hazard -problem måste lagstiftningen vara så utformad att kreditinstitut i praktiken kan försättas i konkurs. Utgående från denna synpunkt konstaterades det i finansministeriets 14.5.1996 daterade meddelande till riksdagen om sanering av finansieringssystemet att målet för finansmarknadens utveckling är att skapa förutsättningar för riskmedvetenhet och marknadsdisciplin för att det skall kunna förebyggas att bankerna råkar i svårigheter. I meddelandet konstaterades vidare att det är viktigt att understryka bankernas ägares och lednings ansvar för bankverksamheten. Den omständigheten att i lagstiftningen tas in tydliga och i praktiken fungerande bestämmelser om försättning av kreditinstitut i konkurs eller likvidation har en uppenbar effekt när det gäller att förbättra marknadsdisciplinen och minska moral hazard -problemet.

Eftersom i synnerhet en depositionsbanks konkurs emellertid alltid är ägnad att skapa osäkerhet på finansmarknaden och samtidigt orsaka störningar som äventyrar finansmarknadens stabilitet, t.ex. sprida insättningsflykt också till sunda banker, är det å andra sidan nödvändigt att olönsamma kreditinstituts verksamhet omorganiseras i stället för att de försätts i konkurs eller deras verksamhet avslutas genom något annat förfarande. För detta ändamål behövs det lagstiftning som i första hand främjar företagsarrangemang. En konkurs är alltid förenad med extra kostnader som drabbar hela den finansiella sektorn. Utöver de direkta konkurskostnaderna är kreditinstituts konkurser ägnade att undergräva det finansiella systemets trovärdighet och att således dels öka möjligheterna för att systemrisken faller ut och dels det pris som de inom systemet fungerande kreditinstituten måste betala för sin finansiering. Av denna anledning är det skäl att genom lagstiftningen stödja framför allt frivilliga företagsarrangemang i det skedet då ett kreditinstitut inte

ännu slutgiltigt har förlorat sina ekonomiska verksamhetsförutsättningar.

Ägaransvaret i samband med offentlig stöd

I en marknadsekonomi är utgångspunkten för företagets verksamhet den att det ekonomiska ansvaret för deras lönsamhet i sista hand vilar på ägarna, dvs. på dem som har placerat medel i det egna kapitalet. Detta ägaransvar borde också vara den grundläggande principen för regleringen av omorganisering av kreditinstituten verksamhet och avslutande av verksamheten.

En förutsättning för att ägaransvaret skall kunna förverkligas är att ett olönsamt företags förluster bokförs mot aktiekapitalet eller motsvarande kapital, antingen medan verksamheten pågår eller senast då företaget upplöses. I detta avseende intar kreditinstituten en ställning som i någon mån avviker från andra företag, eftersom det på grund av soliditetskraven ofta inte är möjligt i praktiken att täcka betydande förluster genom nedsättning av det egna kapitalet och därefter fortsätta verksamheten med ett lägre kapital. De återstående alternativet är då i allmänhet att öka det egna kapitalet, att fusionera kreditinstitutet med ett annat företag eller att avsluta verksamheten. Ofta är det i praktiken inte möjligt att på marknaden skaffa eget kapital för ett kreditinstitut vars verksamhet är uppenbart förlustbringande. Detsamma gäller alternativet att fusionera kreditinstitutet med ett annat kreditinstitut. Ibland har inte heller de gamla ägarna någon möjlighet eller vilja att öka riskkapitalet i ett förlustbringande kreditinstitut. Å andra sidan kan en upplösning av kreditinstitutet i en situation där nettotillgångarna inte räcker för att tillfredsställa samtliga borgenärer, åtminstone när det gäller mera betydande kreditinstitut, undergräva det allmänna förtroendet för finansmarknadens funktion och utlösa en systemrisk som förlamar hela finansmarknaden.

Av ovan angivna skäl är det inte alltid möjligt att förverkliga ägaransvaret genom en ökning av ägarinsatserna eller genom ett normalt konkursförfarande, utan det allmänna skall fatta beslut om fortsättning av verksamheten och om placering av offentliga medel i kreditinstitutet. Det är således fortfarande

de inte möjligt att i lagstiftningen utesluta den möjligheten att ett kreditinstitut i undantagsfall kan stödjas med offentliga medel, för att trygga finansmarknadens och betalningsrörelsens störningsfria funktion. Av denna anledning är det skäl att genom lagstiftningen i god tid före en eventuell ny kris på finansmarknaden dra för sorg om att placerarnas och i synnerhet aktieägarnas ansvar för rörelseförluster förverkligas på ett rättvist sätt i samband med att ett kreditinstituts verksamhet omorganiserar med offentligt stöd.

Bl.a. till följd av de internationella soliditetskraven kan ett förlustbringande kreditinstituts fortsatta verksamhet som ett självständigt företag i allmänhet inte tryggas på annat sätt än genom ökning av kreditinstituts egna kapital. T.ex. borgens- eller garantiförbindelser som ställs av det allmänna uppfyller inte de internationella kraven på kreditinstituts soliditetskapital. Det är således skäl att i lagstiftningen förbereda sig på att det i vissa fall kan bli nödvändigt att trygga ett enskilt kreditinstituts verksamhet genom att tillföra det egna kapitalet offentliga medel, för att kreditinstituts lagstadgade soliditet skall kunna upprätthållas. I detta syfte stiftades år 1992 lagen om statens säkerhetsfond (379/1992) i vilken det föreskrivs att statens säkerhetsfond kan teckna aktier och andelar i finska depositionsbanker om detta är nödvändigt för att trygga bankens verksamhet och stabiliteten på finansmarknaden.

Även om de kapitalstöd som åren 1992 - 1996 betalades till bankerna förenades med ett flertal villkor, som delvis var hårda från den mottagande bankens och dess ägares synpunkt, har det enligt den gällande lagstiftningen inte varit möjligt att i stödsvillkoren ta in några egentliga principer om förverkligande av ägaransvar. Det av statens medel betalda kapitalstödet har därför lett till att samtidigt som bankens fortsatta verksamhet har kunnat tryggas, har kapitalstödet åtminstone delvis kanaliserats så att det tryggt värdet av de gamla aktieägarnas placeringar. I den offentliga diskussionen om bankstödet har det ofta hänvisats dels till de betydande påfrestningar som bankstödet inneburit för den offentliga ekonomin och i sista hand för skattebetalarna och dels också till rättvisaspekter, dvs. till frågor som gäller förverkli-

gandet av ägarnas ekonomiska ansvar i de kraftigt subventionerade bankerna.

Rättvisaspekterna på ägarnas ekonomiska ansvar kulminerar i frågan hur värdet av de gamla ägarnas placeringar eventuellt förändras till följd av kapitalstödet. Då det har beslutats att kreditinstitutets verksamhet skall fortsätta bestäms kreditinstitutets värde enligt going concern -principen, dvs. som nuvärdet av dess framtida kassaflöden och inte såsom i en upplösningssituation enligt det värde som bokslutet utvisar. Utan det offentliga kapitalstödet skulle värdet av de gamla ägarnas placeringar i praktiken vara lika med noll eller åtminstone betydligt lägre än det substansvärde som bokslutet utvisar, i synnerhet som detta ofta är baserat på högre balansvärden än de som balansposterna omedelbart kunde realiserar till på marknaden i de situationer där det offentliga stödet kommer in i bilden. Då den fortsatta verksamheten tryggas genom offentligt kapitalstöd kan de gamla ägarna däremot räkna med ett positivt och eventuellt växande avkastningsvärde på sina placeringar, vilket i praktiken innebär en betydande inkomstöverföring från det allmänna (skattebetalarna) till aktieägarna. Av ovan nämnda skäl är förfarandet att trygga kreditinstitutets fortsatta verksamhet med offentligt kapitalstöd förenat med betydande samhälleliga rättviseproblem, som inte har beaktats i den gällande lagstiftningen. I dessa situationer aktualiseras dessutom i stor utsträckning moral hazard -problemet eftersom kreditinstitutets ägare inte är tillräckligt motiverade att övervaka och styra sitt företags verksamhet om avkastningsvärdet av deras placeringar i vilket fall som helst kan väntas bestå, tack vare det offentliga kapitalstödet.

Lagstiftningens konsekventa utformning samt beaktandet av särdragen i olika kreditinstitutsformer

Lagstiftningen har utvecklats i en sådan riktning att alla typer av kreditinstitut regleras på samma nivå och på så enhetliga grunder som möjligt. Behovet av en enhetlig reglering dikteras dels av tryggheten av jämlika konkurrensförutsättningar och av kravet på en konsekvent utformad lagstiftning, dels också av den omständigheten att alla kredit-

institut enligt Europeiska unionens direktiv i regel behandlas utgående från samma principer. Det är å andra sidan fortfarande skäl att beakta vissa särdrag som de olika kreditinstitutsformerna uppvisar, t.ex. kapitalets karaktär och de sätt på vilka ägarstyrningen och förvaltningen är ordnad för respektive företagsform. Bl.a. bestämmelserna om de olika kreditinstitutsformernas förvaltningsorgan skiljer sig emellertid i vissa avseenden grundlöst både från varandra och från den allmänna bolagsrätten.

Dessutom har aktiebolags- och andelslagslagstiftningen på senaste tid utvecklats en hel del och flera bolagsrättsliga frågor har reglerats betydligt mera detaljerat än tidigare. På kreditinstituten i aktiebolags- och andelslagsform tillämpas emellertid numera i flera avseenden specialbestämmelser som inte till alla delar har justerats i överensstämmelse med ändringarna i den underliggande lagstiftningen. I synnerhet den omständigheten att lagen om aktiebolag är mera detaljerad än lagarna om andra bolagsformer motiveras med den centrala betydelse som aktiebolagen har inom näringslivet. Med tanke på kreditinstitutsverksamhetens allmänna tillförlitlighet är det motiverat att också på andra kreditinstitut än kreditinstitut i aktiebolagsform tillämpas minst lika detaljerade bolagsrättsliga bestämmelser som på vanliga aktiebolag. Dessutom kan det konstateras att den föreslagna nya lagen om andelslag, som är betydligt mera detaljerad än den gällande, förutsätter avsevärda ändringar i lagstiftningen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform.

Också den omständigheten att kreditinstitutens verksamhet, särskilt medelsanskaffningen, i allt större utsträckning sker på marknadens villkor samt den omständigheten att konkurrensen från andra än reglerade kreditinstitut hårdnar också när det gäller utbudet av finansiella tjänster, talar för sin del för att lagstiftningen om kreditinstituten skall närmas till lagstiftningen om övriga företag.

1.3.2. Fusion och delning

Den gällande affärsbankslagen, andelsbankslagen och sparbankslagen innehåller bestämmelser om fusion mellan kreditinstitut

av samma typ, antingen som kombinationsfusion eller som absorptionsfusion. Dessutom föreskrivs om fusion mellan andels- eller sparbank och dessas helägda aktiebolag. I banklagarna ingår däremot inga bestämmelser om sådan fusion där ett kreditinstitut fusioneras med ett annat aktiebolag än ett av kreditinstitutet helägt vanligt aktiebolag.

Fusion mellan olika kreditinstitutsformer är enligt den nuvarande lagstiftningen inte möjlig. En sparbank och en andelsbank kan emellertid ombildas till en bank i aktiebolagsform varefter den kan fusioneras med en affärsbank eller med ett annat kreditinstitut i aktiebolagsform. Enligt lagstiftningen är en kombinationsfusion mellan ett kreditinstitut och ett vanligt aktiebolag inte möjlig, och inte heller en absorptionsfusion där det övertagande bolaget inte är ett kreditinstitut och där kreditinstitutet är det överlåtande bolaget. Fusion mellan olika associationsformer är, liksom delning som berör olika bolagsformer, problematisk från lagstiftningsteknisk synpunkt särskilt på grund att av företagsformerna är olika till sin karaktär vad gäller ägande och kapitalet. Å andra sidan förefaller det inte finnas något direkt behov av fusion mellan kreditinstitut av olika former eller av delning i kreditinstitut av olika former, av den anledningen att det eftersträlvade slutresultatet i praktiken kan uppnås t.ex. genom överlåtelse av affärsverksamheten.

Bestämmelserna om fusionsförfarandet har preciserats genom de ändringar som gjordes i lagen om aktiebolag år 1997. Samma år gjordes motsvarande ändringar i affärsbankslagen. Bestämmelserna om andelsbankers och sparbankers fusionsförfarande är däremot baserade på tidigare lagstiftning som är betydligt mindre detaljerad än lagen om aktiebolag. Också ändringarna i lagstiftningen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform inskränker sig till smärre, i praktiken närmast formella justeringar som föranleds av ändringarna i lagen om aktiebolag.

Fusionsbestämmelserna om samtliga kreditinstitutsformer — när det gäller kreditinstitut i aktiebolagsform också efter de ovan nämnda ändringarna — skiljer sig dessutom avsevärt från de i lagstiftningen om aktiebolag omfattade principerna vad gäller de bestämmelser om borgenärsskydd som skall

tillämpas vid fusionsförfarandet.

Enligt lagen om aktiebolag och lagen om andelslag skall samtliga borgenärer underlättas om en fusion och en borgenär som inte godkänner fusionen har rätt att omedelbart få betalning för sin fordran eller betryggande säkerhet. När det gäller fusion mellan kreditinstitut har borgenärsförhållanden där emot helt åsidosatts genom bestämmelser om att finansministeriets tillstånd förutsätts för fusionen. I lagen finns inga närmare bestämmelser om hörande av borgenärerna eller överhuvudtaget om förutsättningarna för finansministeriets tillstånd och förfarandet då tillstånd beviljas. Som motivering för det avvikande förfarandet har anförts att hörandet inte lämpar sig för depositionsbanker, med beaktande av det stora antalet borgenärer i synnerhet insättare, och att det inte är nödvändigt att höra borgenärerna av den anledningen att den offentliga övervakningen av kreditinstituten samt de därtill anslutna soliditets- och likviditetskraven i tillräcklig utsträckning tryggar samtliga borgenärsställning utan något sådant särskilt borgenärsförhållanden som avses i lagen om aktiebolag.

Ett kreditinstituts borgenärer har i regel samma behov att reagera på att borgenären byts ut som övriga företags borgenärer bl.a. av den anledningen att lånevillkoren, särskilt låneräntan, i hög grad kan vara beroende av gäldenärskreditinstitutets ekonomiska ställning. Behovet av borgenärsskydd har ökat särskilt på grund av att kreditinstitutens medelsanskaffning på marknadsvillkor relativt sett har blivit vanligare, samtidigt som insättningsgarantin har begränsats. Särskilt den internationella kreditvärdighetsklassificeringen har en avgörande betydelse för priset på kreditinstitutets medelsanskaffning. Å andra sidan har antalet borgenärer inte i aktiebolagslagstiftningen ansetts vara en omständighet som innebär att borgenärerna inte behöver höras. Eftersom ett borgenärsförhållande är ägnat att bromsa upp omorganiseringen av ett kreditinstituts verksamhet är det likväl skäl att överväga bestämmelser som innebär att undantag kan göras i fråga om kreditinstitut som har råkat i ekonomiska svårigheter t.ex. vad gäller tidsfristerna i samband med hörandet.

Insättarnas ställning avviker i vissa avseenden på ett avgörande sätt från övriga borgenärsställning. Till den del som insättningsgarantin gäller har borgenärsskyddsförfarandet i praktiken inte någon väsentlig betydelse för insättarna. Dessutom föreligger inget behov av borgenärsskydd för avistainställningar, som merparten av alla insättningar är, eftersom de kan sägas upp med omedelbar verkan. Ett hörandeförfarande som skulle omfatta insättarna vore också ett i administrativt hänseende relativt tungrovt förfarande i förhållande till nyttan.

Efter de ändringar som gjorts i kreditinstitutslagstiftningen med anledning av 1997 års ändringar i lagen om aktiebolag är det också möjligt att dela en affärsbank antingen i två affärsbanker eller i en affärsbank och ett vanligt aktiebolag. Det finns inga bestämmelser om delning av andelsbanker och sparbanker. Eftersom på delning enligt lagen om aktiebolag i stor utsträckning tillämpas samma principer som på fusion, gäller det som ovan anförts om behovet att utveckla bestämmelserna om kreditinstituts fusion och i synnerhet borgenärsskydd, på motsvarande sätt i tillämpliga delar delning av kreditinstitut. Det vore dessutom konsekvent att uträcka bestämmelserna om delning till att gälla kreditinstitut i alla former.

Av ovan nämnda skäl kan åtminstone följande ändringsbehov konstateras i lagstiftningen om kreditinstituts fusion och delning:

— utveckling av principerna om kreditinstituts borgenärsskydd och den motsvarande begränsningen av myndigheternas fria prövningsrätt,

— reglering av fusions- och delningsförfarandet för samtliga kreditinstitutsformer på samma nivå och så enhetligt som möjligt med beaktande av särdragen i de olika företagsformerna.

1.3.3. *Överlåtelse av affärsverksamhet och frivilligt avstående från koncession*

Det kan i praktiken ofta vara ändamålsenligt att omorganisera ett kreditinstitut på så sätt att dess affärsverksamhet (tillgångar och skulder) helt eller delvis överläts till ett annat kreditinstitut eller delvis också till ett annat företag, så att det överlåtande kreditinstitutet

antingen upplöses i ett senare skede, ombildas till enbart ett holdingbolag eller till någon del kvarstår för att fortsätta affärsverksamheten antingen som ett kreditinstitut eller som ett vanligt företag. I de två sistnämnda fallen måste kreditinstitutet kunna avstå från sin koncession. Kreditinstitutet kan t.ex. kvarstå som ett vanligt aktiebolag, (egendomsförvaltningsbolag) som skall förvalta och realisera återstående egendom, t.ex. problemkrediter, utan att belastas av soliditets- eller liknande krav, efter att ha överlåtit den sunda delen av sin affärsverksamhet till andra kreditinstitut och avstått från medelsanskaffning som förutsätter koncession. Också på den finländska finansmarknaden finns den flera exempel på detta förfarande.

De situationer som förekommit i praktiken har varit förenade med ett flertal problem av den anledningen att det i lagstiftningen inte finns några bestämmelser om partiellt överlåtande av affärsverksamheten eller om frivilligt avstående från koncessionen antingen i samband med en överlåtelse eller av någon annan orsak. Särskilt problematiskt har det visat vara att överföra insättningar och andra skulder, eftersom ett utbyte av gäldenären i enlighet med de allmänna obligationsrättsliga principerna förutsätter samtliga borgenärens samtycke.

Överlåtelse av en betydande del av affärsverksamheten då samtidigt överförs också skulder innebär, liksom avstående från koncessionen, på samma sätt som fusion och delning sådana genomgripande ändringar i företagsstrukturen eller -verksamheten att det liksom vid fusion och delning är skäl att beakta dels borgenärsskyddssynpunkter, dels möjligheterna att genomföra arrangemanget snabbt och effektivt. Också övervakningen av att överlåtelsen av affärsverksamheten inte äventyrar kreditinstitutets soliditet förutsätter motsvarande myndighetsövervakning som vid fusion och delning. Med avstående från koncessionen sammanhänger dessutom det speciella problemet att borgenärernas och t.ex. bankgarantiinnehavares ställning försvagas avsevärt med anledning av att ett kreditinstitut i egenskap av gäldenär eller borgenisman till följd av myndighetstillsynen förlorar sin speciella offentliga trovärdighet. Följden blir att dess kreditvärdighet i allmän-

het minskar väsentligt och att t.ex. bankgarantins värde som säkerhet försvagas väsentligt under borgensförbindelsens giltighetstid.

För att säkerställa att framför allt olönsamma kreditinstituts verksamhet effektivt och smidigt kan omorganiseras utan att äventyra å ena sidan marknadens störningsfria verksamhet och å andra sidan borgenärernas ställning, är det nödvändigt att i lagstiftningen ta in särskilda bestämmelser om partiell överlåtelse av affärsverksamhet och om avstående från koncession varefter kreditinstitutet kan bedriva affärsverksamhet för vilken koncession inte behövs. Eftersom en överlåtelse av affärsverksamheten innebär att gäldenären byts ut på samma sätt som vid delning, vore det ändamålsenligt att på överlåtelse av affärsverksamheten tillämpa samma borgenärsskyddsförfarande.

1.3.4. *Likvidationsbestämmelser*

Enligt den gällande lagstiftningen kan ett kreditinstituts verksamhet avslutas endast genom att det först försätts i likvidation. Likvidationsbestämmelserna tillkom till största del på 1970-talet och de har i praktiken inte tillämpats en enda gång, fränsett ett fall där en affärsbank frivilligt trädde i likvidation. Särskilt bestämmelserna om tvångslikvidation tillkom under förhållanden då finansmarknaden var reglerad och då det i praktiken inte ansågs möjligt att försätta ett kreditinstitut i konkurs eller åtminstone inte så sannolikt att tillräcklig uppmärksamhet hade ägnats regleringens funktion. Den allmänna bolagslagstiftningen har dessutom utvecklats på ett sätt som måste beaktas i lagstiftningen om avslutande av kreditinstituts verksamhet. I de gällande bestämmelserna har inte heller beaktats bankverksamhetens och särskilt betalningsrörelsens tekniska utveckling, som ställer speciella krav på bestämmelserna om avbrytande av kreditinstituts verksamhet.

Från totalekonomisk synpunkt är det i flera fall mera lönsamt att omorganisera ett kreditinstituts verksamhet än att avsluta verksamheten. Av denna anledning borde bestämmelserna om temporärt avbrytande av verksamheten och försättande i likvidation utformas särskilt med beaktande av att kreditinstitutets verksamhet kan fortsättas också efter att så-

dana åtgärder har vidtagits. I den gällande lagstiftningen beaktas emellertid möjligheten att efter likvidation eller avbrytande verksamheten vidta saneringsåtgärder inte i den uträkning som vore nödvändigt med tanke på marknadens effektivitet. Å andra sidan måste det beaktas att avbrytande av ett kreditinstituts verksamhet i de flesta fallen leder till att kreditinstitutet i så hög grad förlorar förtroendet på marknaden att det inte längre kan fortsätta sin verksamhet, åtminstone inte som ett självständigt företag. I sådana fall där en omorganisering av verksamheten, t.ex. fusion med ett annat kreditinstitut, kan genomföras mycket snabbt är det emellertid genom avbrytande av verksamheten möjligt att trygga kreditinstitutets ekonomiska ställning till dess att omorganiseringen har kunnat genomföras.

Rättsverkningarna av att verksamheten avbryts har i den gällande lagstiftningen definierats betydligt bristfälligare än rättsverkningarna av t.ex. företagssaneringsförfarandet. Dessutom har i den gällande lagstiftningen inte fästs tillräckligt avseende vid sådana jämfört med avbrytande av verksamheten lindrigare åtgärder som en partiellt begränsad tillämpning av koncessionen i situationer där det är viktigt att besluten fattas snabbt, för att störningar på finansmarknaden skall kunna undvikas.

De gällande bestämmelserna om likvidation är i många avseenden våra att tolka och de är också lagtekniskt oenhetliga. Frivillig likvidation har inte reglerats särskilt. Till denna del finns det en lucka särskilt i sparbankslagen och i lagen om hypoteksföreningar, men också förhållandet mellan å ena sidan lagen om aktiebolag och lagen om andelslag och å andra sidan den nuvarande affärsbankslagen och andelsbankslagen är oklart när det gäller frivillig likvidation.

Det är oklart i vilken mån en partiell förlust av det bundna egna kapitalet kan utgöra en grund för försättande i likvidation, särskilt vad gäller beaktandet av kapitallån och andra kapitalinstrument av blandad natur. Dessutom kan man ifrågasätta om den gällande lagstiftningen är förenlig med EU:s kapitaldirektiv (77/91/EEG). Det enligt lagstiftningen tillåtna förfarandet att med myndighetens tillstånd fortsätta verksamheten oavsett att det egna kapitalet

det egna kapitalet gått förlorat har inte reglerats närmare i lag, vilket inte kan anses tillfredsställande med tanke på den allmänna rättssäkerheten och borgenärsskyddet. Förfarandet uppfyller inte heller de krav som ställs i det ovannämnda direktivet.

I bestämmelserna om likvidation har inte heller beaktats de senaste ändringarna i lagstiftningen om aktiebolag. Fusionsbestämmelserna är oklara till sin uppbyggnad och delvis inkonsekventa. Bl.a. bestämmelserna om arten av de korrigeringsåtgärder som kan vidtas och om den tidtabell inom vilken detta skall ske då förutsättningar för likvidation har konstaterats, är synnerligen oklara. Särskilt bestämmelserna om förutsättningarna för återkallande av ett stängningsbeslut och om förutsättningarna för fortsättande av verksamheten är inkonsekvent utformade. I lagen finns överhuvudtaget inga bestämmelser om försättande i likvidation (eller om beslut att fortsätta verksamheten) i sådana fall då finansministeriet inte har avbrutit bankens verksamhet. Också bestämmelserna om på vilka grunder likvidation kan avvärjas är delvis otillräckliga eller oklara. Tillräckligt avseende har inte heller fästs vid de betalningssystemtekniska och rättsliga frågor som sammanhänger med stängning av ett kreditinstitut eller avbrytande av dess verksamhet. Också innebörden och följden av en partiell stängning är oklar.

1.3.5. *Ändring av bolagsformen*

Till banklagstiftningen har efter stiftandet av andelsbankslagen och sparbankslagen fogats bestämmelser som innebär att andelsbanker och sparbanker kan ombildas till aktiebolag. En effektiv omorganisering av ett kreditinstituts verksamhet kan, särskilt om den sker med offentligt stöd, förutsätta att ett kreditinstitut som har bildats i någon annan än aktiebolagsform snabbt kan ombildas till ett aktiebolag. Den gällande lagens bestämmelser om ombildning av andelsbanker och sparbanker till aktiebolag kan anses vara i princip tillräckliga. Bestämmelserna om andelsbanker respektive sparbanker har emellertid utformats vid olika tidpunkter och delvis med olika utgångspunkter, vilket innebär att regleringarna inte i alla avseenden uppfyller

ler de krav som kan ställas på en överskådlig och konsekvent lagstiftning samt på enhetliga bestämmelser gällande de olika kreditinstitutsformerna. Särskilt bestämmelserna om ombildning av andelsbank till aktiebolag innehåller specialregleringar som tillkommit närmast med tanke på skötseln av den förra bankkrisen och vilkas ändamålsenlighet det är skäl att ompröva utgående från att de skall utgöra en del av den allmänna kreditinstitutslagstiftningen i dagens förhållanden.

1.3.6. *Nedsättning av det bundna egna kapitalet*

Enligt lagen om aktiebolag kan aktiekapitalet nedsättas dels för att täcka förluster, dels också för återbetalning av medel till aktieägarna. När det gäller nedsättningsförfarandet skall aktiebolagen tillämpa samma borgenärsförhållningsförfarande som t.ex. vid fusion. I den gällande kreditinstitutslagstiftningen har det förfarande som avses i lagen om aktiebolag ersatts med finansministeriets tillstånd. Eftersom en nedsättning av det bundna kapitalet i många avseenden motsvarar de omorganiseringssituationer som beskrivs ovan, är det skäl att förenhetliga lagstiftningen så att på kreditinstituten också till denna del tillämpas ett enhetligt borgenärsskyddsförfarande. Vidare kan det konstateras att den gällande lagens bestämmelser om begränsning av vinstutdelning i samband med nedsättning av det egna kapitalet inte tillämpas enhetligt med avseende på de olika kreditinstitutsformerna.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

2.1. Propositionens mål

2.1.1. *Allmänna mål*

Syftet med propositionen är att inom kreditinstitutssektorn underlätta sådana omstruktureringar som utvecklingen på finansmarknaden förutsätter, genom att komplettera lagstiftningen med sådana bestämmelser om delning, överlåtelse av affärsverksamhet samt frivilligt avstående från koncession att lagstiftningen kan erbjuda tillräckligt mång-

sidiga förutsättningar för företagsarrangemang.

Syftet med propositionen är dessutom att främja marknadsdisciplinen och förverkligandet av ägaransvaret inom kreditinstitutens verksamhet genom att uttryckligen föreskriva om förfaranden genom vilka ett kreditinstituts verksamhet kan avslutas och kreditinstitutet upplösas efter att det har förlorat sina ekonomiska verksamhetsförutsättningar.

Ett syfte med propositionen är också att i första hand med omorganiseringssåtgärder trygga en störningsfri verksamhet på finansmarknaden genom att främja saneringen av kreditinstitut som har råkat i ekonomiska svårigheter i stället för att avsluta verksamheten samt genom att förtydliga de principerna för temporärt avbrytande av ett kreditinstituts verksamhet efter att det har råkat i ekonomiska svårigheter.

Avsikten med propositionen är vidare att förenhetliga de principer som gäller för omorganisering och avslutande av olika kreditinstitutsformers verksamhet. Avsikten med att förenhetliga lagstiftningen i dessa avseenden är att säkerställa att i synnerhet principerna för det bolagsrättsliga beslutsfattandet och borgenärsskyddet i de omorganiseringssituationer som avses i lagen är så heltäckande att skyddet av ägarnas och borgenärernas intressen är tillräckligt effektivt och konsekvent ordnat när det gäller samtliga kreditinstitutsformer och samtliga betydande omorganiseringssituationer. Till denna del eftersträvas att de nödvändiga arrangemangen vid omorganiseringen inte skall var förenade med rättsliga osäkerhetsfaktorer som försvårar ett effektivt förverkligande av dem.

Avsikten med propositionen är vidare att vissa avseenden förenhetliga bestämmelserna om de olika kreditinstitutsformernas förvaltningsorgan i syfte att säkerställa att förvaltningsorganens uppgifter och ansvar är tillräckligt reglerade i samtliga kreditinstitutsformer. Ett syfte med propositionen är slutligen att beakta de ändringar som på senaste tid gjorts i den allmänna associationslagstiftningen, särskilt den nya lag om andelslag som föreslås samtidigt med denna proposition.

2.1.2. *Insättarnas och övriga borgenärer- nas skydd vid företagsarrangemang*

Syftet med propositionen är att säkerställa att insättare och övriga borgenärer genom lagstiftningen får tillräckligt skydd i situationer där ett kreditinstituts verksamhet omorganiseras eller upplöses, på så sätt att olika borgenärgruppers skyddsbehov blir i alla avseenden tillräckligt beaktat och borgenärernas rättigheter klart definierade i olika typer av situationer där gäldenären byts ut. Kreditinstituten spelar en central roll som förmedlare av finansiering och betalningar på Finlands finansmarknad. En nödvändig förutsättning för ett fungerande finansierings- och betalningsförmedlingssystem är därför att de som finansierar kreditinstituten, dvs. insättarna och placerarna, har ett orubbat för-
troende för kreditinstitutssystemet.

Avsikten med propositionen är att borgenärsskyddsförfarandet i kreditinstituten skall tillämpas konsekvent i alla sådana omorganiseringssituationer som på ett avgörande sätt kan påverka borgenärernas ställning. De i lagen om aktiebolag ingående bestämmelserna om borgenärsskyddsförfarandet följer samma principer såväl när det gäller fusion och delning som när det gäller nedsättning av aktiekapitalet. Dessutom måste borgenärsskyddsynpunkter beaktas vid sådan överlåtelse av affärsverksamhet där skulder överförs på ett annat företag och likaså vid frivilligt avstående från koncession.

Ett av kreditinstitutslagstiftningens centrala syften är av tradition att trygga insättarnas ställning. Genom lagstiftning som trädde i kraft 1998 begränsades den lagstadgade insättningsgarantin och en särskild insättningsgarantifond inrättades för ändamålet. Till följd av begränsningen av insättningsgarantin intar insättarna inte längre i alla avseenden samma specialställning i egenskap av borgenärer som tidigare. Ett syfte med propositionen är att beakta insättarnas förändrade ställning som kreditinstituts borgenärer utöver det som ovan sägs om behovet att utveckla borgenärsskyddet i allmänhet.

Ett syfte med propositionen är också att främja kreditinstitutsens möjligheter att verka på marknadens villkor genom att begränsa myndigheternas roll när det gäller att skydda

kreditinstitutsens borgenärer och att således förenhetliga regleringen av borgenärsskyddet med den allmänna bolagsrätten. Enligt den gällande lagstiftningen, som till stor del är baserad på de principer som gällde då finansmarknaden var kraftigt reglerad, ersätter myndighetsövervakningen och det särskilda myndighetsförfarandet det allmänna bolagsrättsliga borgenärsförhållningsförfarandet i situationer då kreditinstitut omorganiseras. Avsikten med propositionen är också att se till att borgenärernas rätt att få sina fordringar tryggade genom ett allmänt verkställighetsförfarande i tillräcklig uträkning blir beaktad också för kreditinstitutsens vidkommande. Enligt den gällande lagstiftningen är det inte möjligt att försätta ett kreditinstitut i konkurs på borgenärsinitiativ och inte heller att genomföra något annat allmänt verkställighetsförfarande på borgenärsinitiativ.

2.1.3. *Fusion och delning samt överlåtelse av affärsverksamheten*

Ett syfte med propositionen är att sammanslagning eller delning av kreditinstituts affärsverksamhet skall kunna genomföras med tanke på företagsarrangemang som finansmarknadens effektivitet förutsätter.

Genom propositionen skall det skapas garantier för att aktie- och andelsägarnas samt borgenärernas rättigheter i tillräcklig utsträckning blir beaktade vid fusions- och delningsförfaranden samt vid överlåtelse av affärsverksamhet, och att vid förfarandet också i övrigt iaktas de förfaranden som regleras inom den allmänna associationsrätten i så stor utsträckning som möjligt. Syftet med propositionen är till denna del att reglera ett enhetligt borgenärsskyddsförfarande och att i samband därmed begränsa myndigheternas roll så som föreskrivs ovan i avsnitt 2.1.2.

2.1.4. *Frivilligt avstående från koncession*

Avsikten med propositionen är att säkerställa att det finns tillräckliga rättsliga grunder för koncessionsmyndighetens beslut att på kreditinstituts egen ansökan återkalla koncessionen då kreditinstitutet har för avsikt att fortsätta endast med affärsverksamhet som inte förutsätter koncession. Avsikten är

dessutom att säkerställa att kreditinstitutets frivilliga avstående från koncessionen inte oskäligt försämrar borgenärernas ställning eller deras ställning som innehar borgens- eller därmed jämförbara förbindelser.

2.1.5. *Nedsättning av det bundna egna kapitalet*

Syftet med propositionen är att borgenärernas rättigheter i situationer då det bundna egna kapitalet nedsätts i tillämpliga delar skall kunna tryggas på samma sätt som i sådana omorganiseringssituationer som avses ovan samt att på olika kreditinstitutsformer i så stor utsträckning som möjligt skall tillämpas samma principer. Avsikten är att trygga att kreditinstitutet har sinsemellan jämförbara verksamhetsförutsättningar.

2.1.6. *Ändring av bolagsformen*

Syftet med propositionen är att bestämmelserna om ombildning av andra kreditinstitut än kreditinstitut i aktiebolagsform till aktiebolag, för samtliga kreditinstitutsformers vidkommande i största möjliga utsträckning skall utformas enligt samma principer, med beaktande av varje associationsforms särdrag. Till denna del är avsikten dels att säkerställa att de behövliga företagsarrangemangen på marknadsvillkor skall kunna genomföras effektivt och smidigt utan hinder av eventuella skillnader i bolagsformen samt å andra sidan att förverkligandet av ägaransvaret och utnyttjandet av bestämmanderätten i sådana fall då omorganiseringen sker med offentligt stöd skall kunna tryggas effektivt och med iakttagande av enhetliga principer för samtliga kreditinstitutsformers vidkommande.

2.1.7. *Frivillig likvidation*

Syftet med propositionen är att ombesörja att de som äger kreditinstitut eller har den högsta beslutanderätten i fråga om samtliga kreditinstitutsformer skall ha tillräckliga legislativa förutsättningar att frivilligt avstå från att bedriva affärsverksamhet, enligt vad den allmänna näringsfriheten samt marknadens effektivitet och smidighet förutsätter.

Till denna del syftar propositionen också till att värna om att ägarnas och borgenärernas rättigheter är tillräckligt väl tryggade i lagstiftningen vid beslut om att avsluta verksamheten samt att den lagstiftning som skall tillämpas på kreditinstitutet inte grundlöst avviker från den allmänna bolagslagstiftningen.

2.1.8. *Avbrytande av verksamheten samt tvångslikvidation*

Syftet med propositionen är att den verksamhet som bedrivs av ett kreditinstitut som har råkat i ekonomiska svårigheter, särskilt återbetalningen av skulderna och mottagandet av nya insättningar, snabbt skall kunna avbrytas då en fortsatt verksamhet skulle äventyra värdet av insättarnas och övriga borgenärsfordringar eller stabiliteten på finansmarknaden. Avsikten är dessutom att effektivisera myndigheternas möjligheter att tillämpa motsvarande bestämmelser om partiell begränsning av koncessionen som enligt den gällande lagstiftningen, som ett alternativ till avbrytande av verksamheten. I bolagsrätten har i allmänhet omfattats den principen att ett företags verksamhet i syfte att trygga borgenärernas ställning skall avbrytas då företaget inte längre har i lagen angivna ekonomiska förutsättningar att fortsätta sin verksamhet. Genom propositionen skall i sådana situationer främjas omorganiseringsåtgärder som innebär att ett kreditinstituts fortsatta affärsverksamhet och dess borgenärs ställning kan tryggas utan att kreditinstitutet behöver försättas i konkurs eller annars upplösas.

Avsikten med propositionen är dels att förtydliga och komplettera bestämmelserna om upplösning av kreditinstitut i situationer då det inte är möjligt eller ändamålsenligt att omorganisera affärsverksamheten och i vilka stabiliteten på finansmarknaden inte förutsätter att den fortsatta affärsverksamheten tryggas genom offentligt kapitalstöd. Propositionen innebär ett förtydligande av de lagstadgade förutsättningar för kreditinstitutets fortsatta verksamhet som om de saknas innebär att myndigheterna skall ombesörja att kreditinstitutets verksamhet avbryts samt att åtgärder vidtas för att omorganisera eller upplösa kreditinstitutet. Till denna del är ett syfte

med propositionen att beakta de principer som omfattas i den allmänna bolagsrätten och särskilt de krav som ställs i Europeiska unionens bolagsrättsliga direktiv, i sådana situationer där kreditinstitutet till följd av förluster har förlorat en avsevärd del av sitt egna kapital. Avsikten med propositionen är vidare att förtydliga principerna om tillämpning av den allmänna konkurslagstiftningen på kreditinstitut vars skulder överstiger tillgångarna.

Propositionen syftar också till att i detta avseende förtydliga och med den allmänna bolagsrätten förenhetliga principerna som gäller konstaterandet av förutsättningarna för avbrytande och avslutande av verksamheten genom kreditinstitutets eller myndigheternas försorg, och likaså de principer som gäller kreditinstitutets förvaltning då dess verksamhet är avbruten.

2.1.9. *Förverkligande av ägaransvaret i samband med offentligt stöd*

Syftet med propositionen är att då verksamhetsmöjligheterna för ett kreditinstitut som har råkat i ekonomiska svårigheter tryggas med offentligt kapitalstöd, skall det ansvar för rörelseförlust som vilar på kreditinstitutets aktieägare kunna förverkligas i enlighet med marknadsekonomiska principer. I enlighet härmed eftersträvas att ägarnas ekonomiska ansvar för rörelseförluster skall kunna förverkligas till fullt belopp innan offentligt stöd beviljas, på så sätt att den ökning av aktiernas avkastningsvärde som sammanhänger med det offentliga stödet inte kanaliseras på ett sätt som gynnar gamla aktieägare.

2.2. De viktigaste förslagen

2.2.1. *Allmänt*

Mot den nuvarande lagen svarande bestämmelser föreslås i respektive banklagar om omorganisering av verksamheten och upplösning. I banklagarna föreslås så enhetliga bestämmelser som möjligt om fusion och delning, överlåtelse av affärsverksamhet, avstående från koncession, frivillig likvidation, avbrytande av verksamheten på myndighe-

ternas initiativ samt om sanering och upplösning. Lagen om ombildning av sparbank till bank i aktiebolagsform föreslås bli upphävd. Dessutom föreslås att bestämmelserna om de olika kreditinstitutsformernas förvaltningsorgan förenhetligas.

Av allmänspråkliga skäl används i den svenska lagtexten benämningen depositionsbank i stället för depositionsbank och benämningen insättare i stället för deponent. De gamla benämningarna kvarstår dock med samma betydelse i gällande lagar av äldre datum.

2.2.2. *Fusion och delning samt överlåtelse av affärsverksamheten*

Fusion

I syfte att ge lagstiftningen en mera konsekvent utformning föreslås att på samtliga kreditinstitutsformer skall tillämpas motsvarande principer gällande fusion som enligt lagen om aktiebolag och enligt den nya lag om andelslag som föreslås. På samtliga kreditinstitutsformer skall således tillämpas dessa principer t.ex. när det gäller uppgörande av fusionsplan, behandling i kreditinstitutets beslutande organ samt tillstånd att verkställa fusion och verkställandet av fusionen. Liksom enligt den allmänna associationslagstiftningen kan fusionen ske antingen som absorptions- eller som kombinationsfusion.

Bestämmelserna om fusion gäller enligt förslaget, liksom för närvarande, fusion mellan två kreditinstitut som har samma associationsform. De föreslagna bestämmelserna om fusion innebär att ett kreditinstitut kan fusioneras också med något annat företag med samma associationsform än ett kreditinstitut. Det övertagande företaget vid en delning kan också vara ett annat företag med samma associationsform än ett kreditinstitut.

De viktigaste avvikelserna från den allmänna associationslagstiftningens principer är för det första att Finansinspektionen under de i lagen angivna förutsättningarna har rätt att förbjuda en fusion där ett kreditinstitut är delaktigt, samt för det andra att insättningarna avgränsas utanför borgenärsskyddsförfarandet. Lagen föreslås med avvikelse från den gällande lagen bli tillämpad också på fu-

sion där ett annat aktiebolag eller andelslag än ett kreditinstitut fusioneras med ett kreditinstitut som har samma associationsform. Utvidgningen av tillämpningsområdet innebär inte någon väsentlig förändring eftersom den föreslagna lagens bestämmelser om det överlåtande företaget huvudsakligen baseras på den allmänna associationslagstiftningen.

Fusion mellan kreditinstitut i olika associationsformer är förenad med bl.a. problem som sammanhänger med den olika karaktären av deras egna kapital och som innebär att det inte har ansetts ändamålsenligt att föreslå bestämmelser som gör det möjligt att genomföra sådana fusioner. En sammanslagning av olika associationsformers affärsfunktioner vore emellertid möjlig vid en sådan överlåtelse av affärsverksamheten som föreslås nedan. Genom detta förfarande vore det i praktiken möjligt att fusionera kreditinstituts affärsverksamhet också då de representerar olika associationsformer.

Då två kreditinstitut fusioneras eller då ett aktiebolag eller andelslag fusioneras med ett kreditinstitut genom en s.k. kombinationsfusion uppkommer ett nytt kreditinstitut. Av denna anledning föreslås en bestämmelse enligt vilken en fusionsförutsättning är att det vid fusionen uppkommande kreditinstitutet har beviljats en särskild koncession.

Delning

Enligt de föreslagna lagarna skall vid kreditinstituts delning i tillämpliga delar iakttas de principer som gäller fusion, i överensstämmelse med den allmänna associationslagstiftningen.

När det gäller delning av kreditinstitut föreslås mera omfattande bestämmelser än enligt den allmänna associationslagstiftningen så att delning kan ske också på så sätt att hela affärsverksamheten överläts till två eller flera tidigare bildade kreditinstitut eller andra företag. Enligt den allmänna associationslagstiftningen kan delning ske endast så att hela affärsverksamheten överläts till två eller flera företag som skall bildas på så sätt att det ursprungliga företaget upplöses eller så att en del av affärsverksamheten överläts till ett eller flera tidigare bildade företag.

Bestämmelserna om delning sådana fall där

ett kreditinstitut delas i två eller flera kreditinstitut som representerar samma associationsform. Bildande av kreditinstitut som representerar olika associationsformer genom delning är emellertid förenat med liknande svårigheter som ovan har konstaterats i fråga om fusion, varför det inte har ansetts ändamålsenligt att föreslå bestämmelser om saken. De föreslagna bestämmelserna skall tillämpas också på andra övertagande företag än kreditinstitut då dessa representerar samma associationsform. Enligt kreditinstitutslagen är det inte tillåtet för andra kreditinstitut än sådana som har beviljats koncession att från allmänheten ta emot insättningar. Av kreditinstitutslagen följer således direkt att utöver tillgångar kan till andra företag än kreditinstitut genom delning överföras endast andra skulder än insättningar. Vid överföring av sådana skulder från ett kreditinstitut till ett annat övertagande företag än ett kreditinstitut byts gäldenären i fråga om de överförda skulderna ut från ett kreditinstitut som står under offentlig tillsyn till ett kreditinstitut som inte står under sådan tillsyn. Därigenom borgenärernas ställning försvagas avsevärt. Borgenärernas rättigheter blir emellertid i tillräcklig utsträckning beaktade genom det borgenärsskyddsförfarande som tillämpas vid delningen.

Delning av kreditinstitut kan ske i två grundformer, dvs. antingen så att samtliga tillgångar och skulder överförs till två eller flera företag varvid det ursprungliga kreditinstitutet upplöses eller så att en del av tillgångarna och skulderna överförs till ett eller flera företag på så sätt att det ursprungliga kreditinstitutet fortsätter sin verksamhet med de återstående tillgångarna och skulderna. Med avvikelse från den allmänna associationsrättens motsvarande bestämmelser kan det övertagande kreditinstitutet i vartdera alternativet vara antingen ett företag som skall bildas eller ett tidigare bildat företag. En delning vore således möjlig endast genom överlåtelse av tillgångarna och skulderna till ett företag som representerar samma associationsform. Sålunda kan t.ex. aktiebolag delas endast i aktiebolag. Tillgångarna och skulderna kan helt eller delvis överlätas till ett företag som representerar en annan associationsform med tillämpning av bestämmelserna om överlåtelse

se av affärsverksamheten, enligt vad som anförs nedan.

Efter en partiell delning kommer det ursprungliga kreditinstitutet inte längre nödvändigtvis att bedriva sådan affärsverksamhet som avses i kreditinstitutslagen, vilket innebär att kreditinstitutet kan avstå från sin koncession omedelbart efter att delningen har trätt i kraft. En förutsättning för avståendet är att kreditinstitutets borgenärer hörs, vilket i regel sker på samma sätt som vid en delning.

Enligt den föreslagna definitionen dras de överlätna nettotillgångarna av från det ursprungliga kreditinstitutets eget kapital. I lagen föreslås inga särskilda bestämmelser om hur överlåtelsen av nettotillgångarna inverkar på det ursprungliga kreditinstitutets egna kapitalposter. Om det ursprungliga kreditinstitutet inte blir helt upplöst i samband med delningen skall det av delningsplanen framgå som avdrag på vilken balansräknings egna kapitalposter det mot de överlätna nettotillgångarna svarande beloppet skall tas upp i det ursprungliga kreditinstitutets bokföring.

De nettotillgångar (skillnaden mellan tillgångarna och skulderna) som skall överlåtas till det nya företag som bildas i samband med delningen utgör enligt definitionen detta företags egna kapital. Enligt den gällande lagstiftningen kan det egna kapitalet i det kreditinstitut som skall bildas, utöver aktie- eller därmed jämförbart kapital, omfatta också reservfonden och överkursfonden. I enlighet med de principer som skall tillämpas vid kombinationsfusion innebär en delning att en del av det egna kapitalet i det företag som skall bildas, i den mån som detta överstiger minimibeloppet av aktie- eller det därmed jämförbara kapitalet, kan avsättas till en reservfond eller en överkursfond. I delningsplanen skall enligt förslaget bestämmas hur det egna kapitalet i det kreditinstitut som bildas skall fördelas mellan de poster som avses ovan. Det egna fria kapitalet får emellertid i de övertagande företagen inte överstiga det belopp som det hade i det ursprungliga kreditinstitutet.

De nettotillgångar som har överlåtit till något annat företag än det som skall bildas blir eget kapital i det övertagande företaget, beroende på vad som i delningsplanen föreskrivs om arten av vederlaget. Det överta-

gande företags aktie- eller därmed jämförbara kapital kan enligt delningsplanen ökas i motsvarighet till nettotillgångarna, vilket innebär att delningen påverkar det övertagande kreditinstitutets kapital enligt samma principer som en annan ökning av kapitalet.

Överlåtelse av affärsverksamhet

Förfarandet då ett kreditinstituts affärsverksamhet helt eller delvis överläts, t.ex. genom överlåtelse av ett eller flera filialkontors affärsverksamhet, kan i många avseenden jämföras med fusion och delning. Av denna anledning föreslås att principerna om fusion och delning i tillämpliga delar skall iakttas också i situationer där ett kreditinstitut helt eller delvis överlåter sin affärsverksamhet till ett eller flera kreditinstitut eller andra företag. Bestämmelserna om överlåtelse av affärsverksamhet skall enligt förslaget tillämpas endast på situationer där utöver tillgångar överförs också skulder, eftersom det i sådana situationer är nödvändigt att tillämpa motsvarande borgenärsskyddsbestämmelser som vid fusion och delning. Borgenärsskyddsbestämmelserna skall emellertid inte tillämpas på det specialfallet att hela affärsverksamheten till sitt bokföringsvärde överläts till ett kreditinstitut som bildas för att fortsätta det överlåtande kreditinstitutets verksamhet, eftersom borgenärernas ställning i så fall inte förändras avsevärt.

Det övertagande företaget kan liksom vid delning också vara ett annat företag än ett kreditinstitut, under förutsättning att de skulder som överförs är av det slaget att de inte förutsätter kreditinstitutskoncession.

Då överlåtelsen avser enbart egendom tillämpas endast bestämmelserna om köp av lös och fast egendom. Härvid kan det dessutom bli aktuellt att tillämpa t.ex. de allmänna associationsrättsliga principer som gäller t.ex. ändring av ett kreditinstituts verksamhetssyfte och verksamhetsområde, i det fall att överlåtelsen avser en väsentlig del av kreditinstitutets egendom. På överlåtelse av skulder som inte sker i enlighet med bestämmelserna om överlåtelse av affärsverksamheten eller fusion och delning skall tillämpas de allmänna obligationsrättsliga principerna enligt vilka varje borgenärs uttryckliga samtycke skall

utverkas för utbyte av gäldenären.

Överlåtelse av affärsverksamhet kan liksom delning ske så att tillgångarna och skulderna överförs antingen till ett eller flera företag som skall bildas eller till ett eller flera tidigare bildade företag eller samtidigt till båda kategorierna av företag. De föreslagna bestämmelserna skall tillämpas oberoende av hur stor del av tillgångarna och skulderna som överläts. Det är emellertid inte ändamålsenligt att tillämpa förfarandet för överlåtelse av affärsverksamhet på smärre överlåtelser av skulder. I sådana fall är det enklare att i stället för ett allmänt borgenärsförhör inhämta varje borgenärs samtycke.

Delning och överlåtelse av affärsverksamheten skiljer sig från varandra i det avseendet att vid en delning skall vederlaget för de nettotillgångar som överläts (skillnaden mellan tillgångarna och skulderna) betalas direkt till det ursprungliga kreditinstitutets aktieägare, varvid det ursprungliga kreditinstitutets egna kapital i motsvarande mål minskar med beloppet av de överlätna nettotillgångarna eller det ursprungliga kreditinstitutet upplöses, medan vederlaget vid en överlåtelse av affärsverksamheten betalas till det överlåtande kreditinstitutet. Sålunda har vederlaget ingen direkt inverkan på det överlåtande kreditinstitutets bundna egna kapital och inte heller på aktieägarnas ställning. Liksom en fusion kan en delning dessutom ske med bibehållande av endast associationsformen, medan tillgångarna och skulderna vid en överlåtelse av affärsverksamheten kan överlåtas också till ett kreditinstitut som representerar någon annan associationsform.

Till åtskillnad vad som är fallet vid fusion och delning finns i den allmänna associationslagstiftningen inga bestämmelser som motsvarar de föreslagna bestämmelserna om överlåtelse av affärsverksamheten. De föreslagna bestämmelser bl.a. om beslutsförfarandet vid överlåtelse av affärsverksamhet, om borgenärsskydd, om registrering och om rättsverkningar är emellertid till stor del baserade på de bestämmelser om fusion och delning som ingår i lagen om aktiebolag och i den nya lag om andelslag som föreslås.

I likhet med delningsbestämmelserna skall bestämmelserna om överlåtelse av affärsverksamhet tillämpas också på andra överta-

gande företag än kreditinstitut. Det övertagande företaget kan således vara t.ex. ett värdepappersföretag eller fastighetsaktiebolag. Bestämmelserna om överlåtelse av affärsverksamhet skall med avvikelse från delningsbestämmelserna tillämpas också då överlåtelsen sker till ett utländskt kreditinstitut eller till ett annat utländskt företag, om inte annat följer av lagstiftningen i det övertagande företagens hemstat.

En överlåtelse av affärsverksamhet kan leda till en situation där det överlåtande kreditinstitutet inte längre behöver någon koncession. Detta är fallet t.ex. då överlåtelsen avser kreditinstitutets hela affärsverksamhet eller den del av affärsverksamheten som får bedrivas endast av företag med koncession. Bl.a. av denna anledning föreslås i lagen särskilda bestämmelser om förfarandet då ett kreditinstitut själv ansöker om återkallande av sin koncession.

I de föreslagna bestämmelserna om överlåtelse av affärsverksamhet föreskrivs särskilt om sådan överlåtelse där samtliga tillgångar, skulder och förbindelser till sitt bokföringsvärde överläts till ett kreditinstitut som representerar en annan associationsform. Dessa bestämmelser, som refereras nedan, skall enligt förslaget ersätta de gällande bestämmelserna om ombildning av sparbank och andelsbank till bank i aktiebolagsform.

Tillämpning av borgenärsskyddsprinciperna vid fusion, delning och överlåtelse av affärsverksamheten

De av den allmänna associationslagstiftningen framgående principerna om hörande av borgenärer skall enligt förslaget med avvikelse från nuvarande praxis i regel tillämpas på fusion, delning och överlåtelse av affärsverksamhet på samma sätt som i aktiebolag och andelslag överhuvudtaget. Enligt den avtalspraxis som i allmänhet iakttas vid kreditinstituts utländska medelsanskaffning har borgenärerna vanligen redan nu rätt att få förtida betalning för sina fordringar i det fall att gäldenärskreditinstitutets verksamhet omorganiseras väsentligt. Det är annars svårt att motivera att borgenärerna behandlas på ett sätt som avviker från associationslagstiftningens allmänna principer. Särskilt avistain-

sättares ställning avviker å andra sidan i hög grad från övriga borgenärens ställning eftersom avistainsättare om de så önskar omedelbart kan flytta över sin insättning till en annan bank, efter att de har fått kännedom om en fusion eller annat utbyte av gäldenären. Också de som innehar tidsbundna insättningar har till följd av insättningsgarantin en ställning som avsevärt avviker från övriga borgenärens ställning.

Av ovan angivna skäl föreslås att samtliga insättningsborgenärer lämnas utanför det allmänna borgenärsförhållandet. På insättare skall enligt förslaget inte tillämpas de allmänna borgenärsskyddsprinciperna ens till den del som deras fordringar överskrider maximigränsen för insättningsgarantin. En indelning av insättarna utgående från summan av deras insättningar vid en viss tidpunkt skulle, särskilt med beaktande av insättarnas stora antal, medföra i förhållande till den uppnådda nyttan oskäligt stora olägenheter för omorganiseringens snabbhet och effektivitet. Till denna del föreslås insättarnas intressen bli tryggade på så sätt att också innehavare av tidsbundna insättningar alltid skall ha rätt att utan hinder av avtalsvillkoren lyfte sina insättningar efter att ha fått vetskap om omorganiseringen. Insättare på vilka i enlighet härmed inte tillämpas borgenärsförhållandet skall enligt förslaget alltid underrättas om utbyte av gäldenären.

Den ersättning som betalas till investerare ur ersättningsfonden begränsas till nio tiondedelar av investerarens fordran eller till 20 000 euro. Av denna anledning skall borgenärsskyddsprinciper som överensstämmer med den allmänna associationslagstiftningen tillämpas också på borgenärer vilkas fordringar omfattas av ersättningssystemet.

Enligt förslaget skall den gällande lagens princip enligt vilken finansministeriets tillstånd skall utverkas för fusion och delning frångås av den anledningen att borgenärernas ställning enligt förslaget skall tryggas enligt det borgenärsförhållande som regleras i den allmänna associationslagstiftningen. Samma princip skall tillämpas när det gäller överlåtelse av affärsverksamhet. I syfte att säkerställa att det övertagande kreditinstitutets koncessionsförutsättningar inte äventyras skall registermyndigheten innan verkstäl-

lighetstillståndet ges utverka Finansinspektionens godkännande. För att Finansinspektionens hörandeförfarande inte skall bli onödigt tungrott föreslås att Finansinspektionen alltid skall underrättas om planerade åtgärder och att Finansinspektionen alltid skall ha rätt att inom en viss tid motsätta sig en åtgärd som kan äventyra ett kreditinstituts koncessionsförutsättningar. Koncessionsförutsättningar som kan äventyras till följd av en fusion, särskilt om alla de i fusionen deltagande företagen inte är kreditinstitut, är t.ex. de krav som ställs på ägarnas och ledningens tillförlitlighet, likviditet och soliditet samt på riskhanteringssystemens tillräcklighet. Finansinspektionens särskilda samtycke gäller endast absorptionsfusion, eftersom motsvarande omständigheter vid en kombinationsfusion blir utredda vid ett sedvanligt förfarande för ansökande om koncession.

Enligt lagen om aktiebolag och den föreslagna nya lagen om andelslag blir det ursprungliga företaget subsidiärt ansvarigt för de skulder som övergår i samband med delningen. Delningen innebär således att det subsidiära ansvaret i enlighet med de gällande soliditetsbestämmelserna kommer att belasta det ursprungliga kreditinstitutets soliditet, vilket är ägnat att i praktiken avsevärt begränsa tillämpningen av bestämmelserna. Motsvarande problem gäller vid överlåtelse av affärsverksamheten, på vilken av konsekvensskäl skall tillämpas samma principer som vid delning. Eftersom avsikten med bestämmelserna om det subsidiära ansvaret är att skydda borgenärerna, föreslås att det subsidiära ansvaret inte skall gälla sådana vid delning eller överlåtelse av affärsverksamheten överförda insättningar för vilka behovet av borgenärsskydd i enlighet med vad som konstateras ovan är avsevärt mindre än för övriga skulder.

2.2.3. *Ändring av bolagsformen*

Enligt förslaget skall lagen om ombildning av sparbank till bank i aktiebolagsform upphävas och motsvarande bestämmelser tas in i sparbankslagen. Motsvarande ändringar föreslås när det gäller bestämmelserna om ombildning av andelsbank till aktiebolag. I lagarna föreslås enhetliga bestämmelser om

förfarandet då kreditinstitut i andelslagsform och sparbank ombildas till kreditinstitut i aktiebolagsform.

I enlighet med de ovan behandlade bestämmelserna om överlåtelse av affärsverksamhet skall en ändring av bolagsformen genomföras på så sätt att ett kreditinstitut i andelslagsform eller en sparbank överlåter hela sin affärsverksamhet till ett aktiebolag som skall bildas. Det borgenärsskyddsförfarande som annars tillämpas vid överlåtelse av affärsverksamhet skall emellertid inte tillämpas i det fall att samtliga tillgångar och skulder överlåts till sitt bokföringsvärde, eftersom borgenärernas ställning inte förändras härvid. Det överlåtande kreditinstitutet skulle därefter fortsätta som ett vanligt andelslag medan en sparbank skulle fortsätta som en stiftelse. På ett sådant andelslag och en sådan stiftelse skall enligt förslaget tillämpas de principer som framgår av den gällande lagstiftningen. Liksom för närvarande skall särskilt föreskrivas om beskattningens kontinuitet i sådana situationer.

I lagen föreslås mot den gällande sparbankslagen och andelsbankslagen svarande bestämmelser om undantag som skall tillämpas på sparbanksaktiebolag och på andelsbanksaktiebolag.

2.2.4. *Frivilligt avstående från koncession*

Enligt förslaget skall till banklagarna fogas bestämmelser om frivilligt avstående från koncession. Ett kreditinstitut kan avstå från sin koncession endast efter att det har slutat bedriva sådan verksamhet som koncessionen avser. Koncessionen kan således återkallas om kreditinstitutet inte längre har några insättningar eller andra av allmänheten inbetalda medel som skall återbetalas, eller om kreditinstitutet har andra medel som skall återbetalas än insättningar i det fall att det inte längre affärsmässigt beviljar krediter eller annan finansiering.

Ett avstående från koncessionen är förenat med samma borgenärsskyddssynpunkter som egentliga gäldenärsutbytessituationer, varför det föreslås att på avstående från koncession i tillämpliga delar skall tillämpas samma borgenärsskyddsprinciper som t.ex. vid fusion. Borgenärsskyddet behövs särskilt av

den anledningen att kreditinstitutet åtnjuter ett särskilt förtroende på grund av den offentliga tillsynen över dem samt på grund av de särskilda soliditetskrav som ställs på dem. Då avståendet från koncessionen sammanhänger med försämrade kreditvärdighet förändras förutsättningarna för skuldförhållandet i så hög grad att det är motiverat att borgenärerna ges rätt att lämna avtalsförhållandet eller rätt att kräva betryggande säkerhet för sina fordringar. Avståendet från koncessionen påverkar dessutom direkt sådana borgenärs kostnader för eget kapital, på vilka tillämpas det soliditetskrav som föreskrivs i kreditinstitutslagen.

Beslut om återkallande av koncessionen på kreditinstitutets ansökan skall fattas av samma myndighet som har beviljat koncessionen. Avståendet från koncessionen ändrar inte ett som aktiebolag eller andelsbolag bildat kreditinstituts juridiska karaktär och påverkar inte heller t.ex. beskattningens kontinuitet. Bl.a. i näringsskattelagen (360/1968) och lagen om koncernbidrag vid beskattningen (825/1985) innehåller emellertid specialbestämmelser om finansiella institut, depositionsbanker och kreditinstitut. På motsvarande sätt skall ett kreditinstituts bokslut upprättas i enlighet med de specialbestämmelser som gäller kreditinstitut. Då ett kreditinstitut på grund av återkallande av koncessionen under en räkenskapsperiod och på motsvarande sätt under ett skatteår ombildas till ett vanligt företag, skall på dess bokslut och beskattning inte längre för denna räkenskapsperiod och detta skatteår tillämpas de särskilda bestämmelserna om kreditinstituts bokslut och beskattning.

Bestämmelserna om frivilligt avstående från koncession skall enligt förslaget inte tillämpas på sparbanker och hypoteksföreningar, eftersom för dessa inte finns någon motsvarande associationsrättslig underliggande lagstiftning som för kreditinstitut i aktiebolags- och andelslagsform.

2.2.5. *Nedsättning av det bundna egna kapitalet*

I syfte att förenhetliga bestämmelserna om de olika kreditinstitutsformerna och närma bestämmelserna till den allmänna associa-

tionslagstiftningen föreslås att på återbetalning av bundet eget kapital skall tillämpas samma borgenärsskyddsförfarande som vid fusion och delning.

På nedsättning av bundet eget kapital skall liksom i andra omorganiseringssituationer tillämpas principen att Finansinspektionen har rätt att motsätta sig en åtgärd som kan äventyra ett kreditinstituts koncessionsförutsättningar.

Dessutom föreslås i banklagarna för samtliga kreditinstitutsformer, i överensstämmelse med lagen om aktiebolag bestämmelser om vinstutdelningsförbud efter att det bundna egna kapitalet i överensstämmelse med lagstiftningen om respektive kreditinstitutsform har nedsatts i syfte att täcka förluster.

2.2.6. *Upplösning av kreditinstitut*

Allmänna principer

En särskild lag föreslås om avbrytande av en depositionsbanks verksamhet då denna har råkat i ekonomiska svårigheter. I lagen föreslås bestämmelser om avbrytande av en depositionsbanks verksamhet på myndighetsinitiativ då bankens ekonomiska verksamhetsförutsättningar är äventyrade samt bestämmelser om det därpåföljande saneringsförfarandet. I detta sammanhang föreslås inga särskilda bestämmelser om sanering utan att verksamheten först avbryts, eftersom sådana saneringsåtgärder kan vidtas i enlighet med den allmänna lagstiftningen. Dessutom föreslås justering av bestämmelserna om partiell begränsning av koncessionen på så sätt att ett beslut om partiell begränsning skall iakttas oavsett att ändring har sökts, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

I banklagarna skall liksom för närvarande tas in bestämmelser om upplösning av kreditinstitut. Bestämmelser föreslås om

1) upplösning på gäldenärsinitiativ antingen genom frivillig likvidation eller genom konkurs

2) upplösning på myndighetsinitiativ genom tvångslikvidation, samt

3) upplösning på borgenärsinitiativ genom konkurs.

I lagen föreslås således sådana bestämmelser om konkurs på gäldenärs- och borgenärsinitiativ som inte är möjliga enligt den gällande lagstiftningen.

I banklagarna föreskrivs dels om upplösningförutsättningarna, dels om förfarandet vid upplösning av kreditinstitut. Liksom enligt den allmänna associationslagstiftningen kan upplösning ske antingen i samband med likvidations- eller konkursförfarande, beroende på om kreditinstitutet sannolikt har kvar nettotillgångar då beslutet om upplösningen fattas. På likvidationsförfarandet skall liksom på konkursförfarandet tillämpas samma bestämmelser oberoende av på vems initiativ upplösningen har anhängiggjorts.

Avbrytande av verksamheten samt företagsanering

I den föreslagna lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet ingår bestämmelser om de grunder på vilka en myndighet kan bestämma att kreditinstitutets verksamhet skall avbrytas temporärt. En depositionsbanks verksamhet skall i regel alltid avbrytas då bankens ekonomiska ställning på det sätt som anges i lagen är så försvagad att en fortsatt verksamhet kan äventyra insättarnas eller andra borgenärs ekonomiska ställning eller stabiliteten på finansmarknaden. Syftet med att avbryta verksamheten är framförallt att hindra en plötslig insättningsflykt som kan äventyra den allmänna stabiliteten på finansmarknaden. I praktiken är avbrytande av verksamheten en extrem åtgärd, som i flera fall sannolikt leder till att verksamheten avslutas, eftersom det i praktiken kan visa sig vara svårt att återställa marknadens förtroende för en bank vars verksamhet har varit avbruten. Genom att avbryta verksamheten är det emellertid möjligt att betydligt snabbare än genom likvidation eller konkursförfarande trygga jämlikheten mellan borgenärerna i allvarliga störningssituationer. Genom att avbryta verksamheten kan man dessutom försöka förhindra konkurs och trygga bankens fortsatta verksamhet åtminstone i situationer där det är möjligt att snabbt offentliggöra att tillräckliga saneringsåtgärder kommer att vidtas, t.ex. fusion med en solid depositionsbank, inledande av

saneringsförfarande eller offentligt kapitalstöd. Tillämpningen av bestämmelserna om avbrytande av verksamheten begränsar sig således i praktiken till situationer där bankens skulder, antingen för att banken skall kunna upplösas under kontrollerade former eller med tanke på en snabb stabilisering av dess verksamhet, omedelbart blir nedfrysade, för undvikande av insättningsflykt eller andra sådana plötsliga förändringar i skuldstrukturen som kan snedvrída det interna förhållandet mellan borgenärerna.

I lagen finns inga särskilda bestämmelser om skyldigheten att vidta särskilda saneringsåtgärder innan verksamheten avbryts, eftersom sådana åtgärder kan vidtas endast med stöd av annan gällande lagstiftning. För det första kan Finansinspektionen kräva att det vidtas åtgärder som den anser nödvändiga, t.ex. fusion med en annan depositionsbank, anskaffning av tilläggskapital eller avsevärd inskränkning av balansräkningen i syfte att bankens lagstadgade likviditet och soliditet skall uppnå den i lagen förutsatta nivån. Annars kan Finansinspektionen föreslå att koncessionen återkallas. I praktiken kan Finansinspektionen uppmana banken att vidta omorganiseringsåtgärder redan innan de lagstadgade kraven har underskridits. Dessutom kan Finansinspektionen med stöd av den gällande lagstiftningen föreslå att kreditinstitutets koncession begränsas. Bestämmelserna om begränsning av koncessionen föreslås emellertid bli justerade för att det skall kunna säkerställas att myndigheterna snabbare och effektivare än för närvarande kan begränsa ett kreditinstituts verksamhet efter att detta har råkat i ekonomiska svårigheter, till den del som begränsningen av verksamheten inte innebär ett ingrepp i borgenärernas ställning eller annars i redan ingångna avtal. Mellan partiell begränsning av koncessionen och avbrytande av verksamheten kvarstår således fortfarande den väsentliga skillnaden att återbetalning av skulderna kan förbjudas endast genom ett avbrottsbeslut, vilket således innebär ett ingrepp i gällande avtalsförhållanden, medan det genom en begränsning av koncessionen endast är möjligt att förbjuda nya affärstransaktioner inom något delområde av verksamheten.

Enligt den föreslagna lagen kan ett avbry-

tande av verksamheten inte vara på det sättet partiellt att rättsverkningarna skulle gälla endast en del av bankens skulder, eftersom ett sådant partiellt avbrytande skulle stå i strid med kravet på ett jämlikt bemötande av borgenärerna. Under de nedan nämnda förutsättningarna kan emellertid nya affärstransaktioner göras också under avbrottsstiden.

Liksom enligt den gällande lagstiftningen föreslås finansministeriet vara den myndighet som svarar för avbrottsbeslut, eftersom det är finansministeriet som i sista hand genom statens säkerhetsfond svarar för att stabiliteten på finansmarknaden upprätthålls. Avbrytandet av en depositionsbanks verksamhet kan leda till situationer där det allmänna förtroendet för finansmarknaden äventyras antingen på grund av avbrottsbeslutet eller på grund av att avbrytandet inte har skett tidigare. Ett avbrottsbeslut innebär dessutom oundvikligen en bedömning av koncessionsförutsättningarna, varför det faller sig naturligt att beslutet fattas av koncessionsmyndigheten. Eftersom Finlands Bank och Finansinspektionen har de bästa förutsättningarna att göra en snabb bedömning av ett kreditinstituts ekonomiska situation, föreslås av dessa myndigheter skall göra en framställning till ministeriet om avbrytande av verksamheten då de anser detta vara befogat. Ministeriet kan emellertid fatta beslut om avbrytande av verksamheten också på eget initiativ. Innan ministeriet fattar ett sådant beslut skall det alltid om möjligt höra vederbörande bank, Finansinspektionen och Finlands Bank.

Eftersom avbrottsbeslutet sannolikt i flera fall leder till att verksamheten avslutas och eftersom betalning av insättningar och övriga skulder i en sådan situation inte är förenligt med kravet på ett jämlikt bemötande av borgenärerna samt eftersom mottagande av nya insättningar dessutom skulle äventyra nya insättares ställning, föreslås i lagen bestämmelser om att en depositionsbank under avbrottsstiden inte får ta emot insättningar eller andra medel som skall återbetalas och inte heller betala skulder som har uppkommit före avbrottsbeslutet. På avbrottsbeslutets rättsverkningar skall i regel tillämpas lagen om företagsanering, likväl så att till den del som en utredare enligt lagen om företagssanering ges

prövningsrätt skall denna rätt utövas av det ombud som Finansinspektionen har förordnat, vid behov i enlighet med Finansinspektionens allmänna anvisningar. En omständighet som talar för att bestämmelserna om rättsverkningarna av företagssanering skall läggas till grund för bedömningen av rättsverkningarna av ett avbrott är att de i lagen om företagssanering ingående bestämmelserna om rättsverkningarna av saneringsförfarandet i stor utsträckning överensstämmer med de målsättningar som det är skäl att uppställa för avbrottsförfarandets rättsverkningar. Syftet med båda förfarandena är att så långt som möjligt fortsätta affärsverksamheten i en betalningsstörningssituation som har kommit till allmänhetens kännedom, utan att förhållandet mellan borgenärerna förändras under förfarandet.

På bankens förvaltningsorgan skall under avbrottet tillämpas samma bestämmelser som under dess normala verksamhet. I syfte att säkerställa att banken inte medan verksamheten är avbruten bedriver förbjuden affärsverksamhet och att banken vidtar nödvändiga åtgärder för att rätta till verksamhetsförutsättningarna föreslås att Finansinspektionen skall utse ett sådant ombud för banken under avbrottsperioden som avses i lagen om Finansinspektionen (503/1993).

Om det är uppenbart att de i en depositionsbanks verksamhet uppdagade bristerna vad gäller de ekonomiska verksamhetsförutsättningarna inte kan avhjälpas inom en skälig tid, skall i stället för ett avbrottsbeslut fattas ett beslut om omedelbart avbrytande av koncessionen samt om försättande av banken i likvidation eller konkurs.

I lagen föreslås bestämmelser om de åtgärder som en bank skall vidta då dess verksamhet är avbruten. Banken skall uppgöra en saneringsplan över de åtgärder som banken ämnar vidta. Sådana åtgärder kan vara ett beslut om en aktieemission eller om annan anskaffning av kapital, beslut om fusion, delning eller överlåtelse av affärsverksamhet eller en ansökan till bankgruppens egen säkerhetsfond eller till statens säkerhetsfond om behövligt kapitalstöd i det fall att orsaken till avbrottet är en plötslig försämring av soliditeten samt därav föranlett misstroende mot depositionsbanken. Enligt förslaget kan ban-

ken också göra en framställning till finansministeriet om företagssanering. Om banken inte kan föreslå realistiska saneringsåtgärder skall den lägga fram en plan för avslutande av sin verksamhet. Om bankens ekonomiska verksamhetsförutsättningar inte har kunnat korrigeras med hjälp av de åtgärder som nämns ovan inom den i lagen angivna tiden eller om banken inte har fattat sådana beslut om avslutande av verksamheten som avses i planen, skall ministeriet återkalla bankens koncession och försätta banken i likvidation eller, om allmänna konkursförutsättningar föreligger, söka banken i konkurs. Ministeriet kan emellertid förlänga tidsfristen om banken har vidtagit behövliga åtgärder och det är uppenbart att dessa kan slutföras inom en skälig tid. Enligt förslaget får verksamheten inte fortsättas förrän de föreslagna åtgärderna är slutförda.

Med avvikelse från den gällande lagen föreslås bestämmelser om tillämpning av lagen om företagssanering på depositionsbanker.

Sådant borgenärsinitierat skuldsaneringsförfarande som avses i lagen om företagssanering skall fortfarande inta vara möjligt i depositionsbanker eller andra kreditinstitut, eftersom ett kreditinstituts medelsanskaffning utgör en så central del av kreditinstitutets affärsverksamhet och samtidigt en nödvändig förutsättning för dess verksamhet och förtroendet för den, att en ombildning av kreditinstitutets skulder i de flesta fall inte skulle förbättra förutsättningarna för fortsättning av verksamheten på samma sätt som i andra företag. I situationer där en depositionsbanks verksamhet har avbrutits efter att den råkat i ekonomiska svårigheter kan finansministeriet besluta om inledande av saneringsförfarande som ett alternativ till andra åtgärder för stabilisering av verksamheten, eftersom myndigheterna i situationer som dessa kan göra en helhetsbedömning av de verkningar som saneringsförfarandet har på kreditinstitutets och hela finansierings- och betalningssystemets verksamhet.

Eftersom företagssaneringsförfarandet i praktiken innebär ett avsevärt ingrepp i skuldförhållandenas varaktighet, kan det få omfattande verkningar på finansmarknadens funktion. Ett ingrepp i bankernas borgenärs rättigheter kan rubba det allmänna förtroen-

det för banksystemet och sålunda utgöra ett hot mot finansmarknadens frihet. Av denna anledning föreslås att företagssaneringsförfarande kommer i fråga endast på initiativ av finansministeriet, efter att beslut har fattats om temporärt avbrytande av bankens verksamhet. I praktiken kan ett beslut om företagssanering fattas också samtidigt som ett beslut om avbrytande av verksamheten.

Eftersom företagssaneringsförfarandet alltid skulle utgöra en fortsättning på ett avbrottsförfarande föreskrivs i lagen att rättsverkningarna av ett avbrott fortsätter efter inledandet av saneringsförfarandet, i enlighet med de bestämmelser som skall tillämpas på avbrottet. Sådana skulder som har uppkommit under avbrottet skall i enlighet härmed inte betraktas som saneringsskulder och de på avbrottet tillämpliga begränsningar i bestämmelserna som beror på särdragen i bankverksamheten skall fortsättas också under saneringsförfarandet. Vissa i lagen närmare angivna bestämmelser i lagen om företagssanering, t.ex. de som gäller rätten att säga upp vissa avtal och som på grund av sin karaktär inte lämpar sig för ett snabbt och kortvarigt avbrottsförfarande, skall emellertid tillämpas endast efter att saneringsförfarandet har inletts.

För att säkerställa att saneringsprogrammet inte i onödan äventyrar finansmarknadens eller betalningssystemets störningsfria funktion, föreslås att finansministeriet skall ha rätt att motsätta sig godkännandet av saneringsprogrammet. Av samma anledning föreslås att den utredare som avses i lagen om företagssanering skall utses och skiljas från uppdraget på framställning av Finansinspektionen samt att finansmarknadsmyndigheterna, liksom också insättningsgarantifonden och ersättningsfonden, alltid skall vara företrädare i borgenärsdelegationen.

Frivillig likvidation

På samtliga kreditinstitutsformer skall enligt förslaget tillämpas lagen om aktiebolag samt bestämmelser motsvarande den nya lagen om andelslag om försättande av kreditinstitut i likvidation genom beslut av kreditinstitutets högsta beslutande organ. Enligt vad som föreskrivs nedan skall om uppgörandet

av likvidationsberäkning, likvidationsförvaltningen och likvidationsförfarandet föreskrivas på enhetliga grunder, såväl i fråga om frivillig likvidation som i det fall att myndigheten så som sägs nedan har fattat beslut om upplösning av kreditinstitutet utan omedelbart konkursförfarande.

Liksom enligt de gällande banklagarna förutsätter en frivillig likvidation inte oundgängligen att koncessionen återkallas omedelbart, eftersom ett fortsatt upprätthållande av t.ex. betalningsrörelsen under en viss tid kan vara nödvändigt för en ändamålsenlig skötsel av likvidationen. Bestämmelserna om återkallande av koncession föreslås emellertid för tydlighetens skull bli så kompletterade att finansministeriet på framställning av Finansinspektionen kan återkalla koncessionen enbart på den grunden att kreditinstitutet har försatts i likvidation.

Tvångslikvidation

I banklagarna föreskrivs att ett kreditinstitut alltid skall försättas i likvidation då dess koncession återkallas. Andra grunder för tvångslikvidation är enligt förslaget underlåtelse att fatta ett i bolagsordningen eller stadgarna förutsatt likvidationsbeslut, avsaknad av behöriga förvaltningsorgan samt försumelse att registrera bokslutshandlingar. På kreditinstitut i aktiebolagsform skall enligt förslaget tillämpas de bestämmelser i lagen om aktiebolag som gäller missbruk av delägar rätt.

Även om återkallande av ett kreditinstituts koncession i regel alltid leder till att kreditinstitutet försätts i likvidation, kan ett kreditinstitut som har trätt i likvidation ansöka om finansministeriets tillstånd att fortsätta sin verksamhet utan koncession, om de krav som respektive associationslag ställer uppfylls och koncessionsbelagd verksamhet inte längre bedrivs.

Det är inte ändamålsenligt att sammankoppla frågan om ett kreditinstitut har tillräckliga ekonomiska verksamhetsförutsättningar med frågan om kreditinstitutet enligt den allmänna associationslagstiftningen har förlorat sitt eget kapital, eftersom på bedömningen av kreditinstituts soliditet enligt den gällande kreditinstitutslagstiftningen tilläm-

pas ett mera utvecklat förfarande som innebär att det egna kapitalets och därmed jämförbara riskplaceringarnas tillräcklighet bedöms i förhållande till kreditinstitutets riskvägda fordringar, placeringar och utanför balansräkningen upptagna förbindelser. Syftet med dessa bestämmelser överensstämmer med det krav som i associationslagstiftningen ställs på det egna kapitalets minimibelopp. Avsikten är i vartdera fallet att säkerställa att företagets nettotillgångar inte minskar så mycket att det finns en risk för att borgenärerna inte får betalning för sina fordringar. I enlighet med den gällande lagen skall kreditinstitut ständigt uppfylla ett åtta procents soliditetskrav. Finansinspektionen kan emellertid sätta ut en tid inom vilken kreditinstitutets soliditet efter att ha sjunkit under den lagstadgade gränsen åter skall nå upp till denna. Eftersom lagen redan innehåller bestämmelser om förfarandet då soliditeten tillfälligt sjunker och eftersom det lagstadgade förfarandet stämmer överens med internationell praxis, är det inte skäl att direkt sammankoppla avbrytande eller avslutande av ett kreditinstituts verksamhet med att dess soliditet sjunker under den lagstadgade gränsen.

I praktiken är det sålunda inte nödvändigt att avbryta verksamheten eller försätta kreditinstitutet i likvidation då det egna kapitalet delvis har gått förlorat på grund av förluster. En sådan situation kan i praktiken avhjälpas också utan att verksamheten avbryts, med iakttagande av det ovannämnda förfarandet. Avsevärda förluster och sjunkande soliditet kan emellertid leda till att kreditinstitutets återfinansiering äventyras eller till att dess möjligheter att verka på marknaden annars försämras på ett avgörande sätt. Enligt förslaget kan verksamheten avbrytas uttryckligen för att föregripa sådana negativa marknadsreaktioner.

På aktiebolag skall tillämpas de i lagen om aktiebolag ingående, på kapitaldirektivet baserade bestämmelserna om bolagets skyldighet att sammankalla bolagsstämman för att besluta om fortsättande av verksamheten då en i lagen angiven del av aktiekapitalet har gått förlorat. Eftersom det i samtliga bolag är förenligt också med aktieägarnas fördel att avsluta ett förlustbringande bolags verksamhet innan hela aktiekapitalet har gått förlorat,

föreslås att på kreditinstitut i aktiebolagsform skall tillämpas lagen om aktiebolag till den del som det är fråga om skyldigheten att sammankalla bolagsstämman för behandling av likvidationsfrågan. I praktiken tillämpas dessa bestämmelser ytterst sällan, eftersom det i de flesta fall i en sådan situation inte längre finns förutsättningar för likvidation. Motsvarande bestämmelse föreslås inte bli tillämpad på andra kreditinstitut.

Enligt lagen om aktiebolag skall ett aktiebolag träda i likvidation om dess eget kapital inte inom tolv månader från den ovan nämnda bolagsstämman har ökat till ett belopp som motsvarar minst hälften av aktiekapitalet. Denna bestämmelse föreslås inte bli tillämpad på kreditinstitut, eftersom bestämmelsen på grund av den ovan nämnda soliditetsbestämmelsen i praktiken är onödig. Frågan om det egna kapitalet är tillräckligt för att verksamheten skall kunna fortsättas är i så fall beroende enbart av att soliditetskravet och det för kreditinstitut gällande minimikapitalkravet är uppfyllda.

I lagen om aktiebolag och andelsbankslagen finns bestämmelser om en domstols rätt att i vissa fall bestämma att ett bolag eller andelslag skall försättas i likvidation samt om registermyndighetens rätt att avregistrera bolaget eller andelslaget. Sådana situationer uppkommer bl.a. vid underlåtelse att i enlighet med bolagsordningen besluta om likvidation, vid missbruk av delägar rätt samt vid avsaknad av behöriga förvaltningsorgan. Dessa bestämmelser skall enligt förslaget tillämpas också på kreditinstitut i aktiebolagsform och andelslagsform, likväl så att domstolen och registermyndigheten före beslutet skall inhämta Finansinspektionens utlåtande.

Med anledning av de föreslagna bestämmelserna skall de bestämmelser som tillämpas på andelsbankssammanslutningens medlemskreditinstitut justeras så att på ett medlemsinstituts soliditet skall tillämpas samma bestämmelser som på andra kreditinstitut i det fall att medlemskreditinstitutets soliditet underskrider 8 procent också efter att den enligt den gällande lagen för centralinstitutet fastställda tidsfristen för att förbättra soliditeten har gått ut. Skyldigheten att återkalla medlemskreditinstitutets koncession och försätta kreditinstitutet i likvidation på grund av

att det förlorat sitt eget kapital bestäms i regel enligt samma principer som när det gäller andra kreditinstitut, likväl så att ett medlemskreditinstitut, utan hinder av soliditets- och likvidationsbestämmelserna, liksom för närvarande kan fortsätta sin verksamhet med lägre soliditet inom den tidsfrist som centralinstitutet har godkänt. Dessutom föreslås att bestämmelserna om centralinstitutets rätt att uppbära extra avgifter justeras så att centralinstitutet kan uppbära extra avgifter för att avvärja ett centralinstituts likvidation redan i det skedet då medlemskreditinstitutets soliditet underskrider 8 % och inte, såsom för närvarande, först då hälften av det bundna kapitalet har gått förlorat.

Konkurs

I banklagarna föreslås bestämmelser om gäldenärs och borgenärs rätt att i enlighet med konkursstadgan söka kreditinstitut i konkurs. Eftersom tryggheten av finansmarknadens stabilitet kan förutsätta att särskilt en depositionsbanks verksamhet omorganiseras eller upplöses under ledning av myndigheterna, föreslås att domstolen kan besluta försätta en depositionsbank i konkurs först efter att finansministeriet har beretts tillfälle att inleda de åtgärder som nämns ovan. På motsvarande sätt föreskrivs att en depositionsbank inte kan försättas i likvidation eller konkurs medan verksamheten är avbruten, för att det skall kunna säkerställas att myndigheterna vid behov kan vidta åtgärder för att upprätthålla finansmarknadens stabilitet innan åtgärder vidtas för att upplösa depositionsbanken.

För tydlighetens skull föreslås i banklagarna dessutom bestämmelser enligt vilka koncessionen alltid skall återkallas då ett kreditinstitut försätts i konkurs.

I lagarna föreskrivs liksom för närvarande att insättningsbaserade fordringar inte behöver bevakas vid ett kreditinstituts konkurs.

Likvidation

Förslaget innebär att på alla kreditinstitutsformer på samma sätt skall tillämpas den allmänna associationslagstiftningens bestämmelser om uppgörande av likvidations-

beräkning, tillsättning av likvidationsförvaltning, förvaltningsorganens befogenheter efter att likvidationen börjat, upprättande av bokslut och revision under likvidationen, offentlig stämning på borgenärerna, betalning av skulder, betalning av skiftesandel, avgivande av slutredovisning och avbrytande av likvidation på grund av bristande tillgångar samt om sådana fall då nya tillgångar uppdragas efter avslutad likvidation. Vidare skall tillämpas bestämmelserna om fortsatt verksamhet efter att likvidationen börjat och om likvidationsförvaltningens skyldighet att avträda kreditinstitutets egendom till konkurs i det fall att kreditinstitutets skulder överstiger tillgångarna.

I syfte att försnabba likvidationsförfarandet föreslås i lagen också en bestämmelse enligt vilken borgenärerna efter att likvidationen börjat är skyldiga att ta emot betalning också för fordringar som inte har förfallit till betalning. Härvid skall de emellertid ersättas för skillnaden mellan den avtalade räntan och marknadsräntan.

2.2.7. Förverkligande av ägaransvaret

I lagen om statens säkerhetsfond föreslås i syfte att effektivisera ägaransvaret en ändring som innebär att som villkor för offentligt kapitalstöd uppställs att bokföringsmässiga förluster skall täckas med bundet eget kapital innan stöd beviljas. För att säkerställa det att i samband med beviljandet av offentligt kapitalstöd fästs tillräckligt avseende också vid strukturförändringar genomförs inom kreditinstitutssektorn, föreslås i lagen dessutom en bestämmelse om att som stödsvillkor kan uppställas fusion mellan kreditinstitutet och ett annat kreditinstitut, delning av kreditinstitutet, överlåtelse av kreditinstitutets affärsverksamhet eller ombildning av det till ett kreditinstitut i aktiebolagsform. Alternativt kan statsrådet besluta om tvångsinlösning av aktier till gängse värde. Det gängse värdet bestäms i enlighet med lagen om aktiebolag.

3. Propositionens verkningar

3.1. Verkningar på kreditinstitut

Propositionen har inga direkta ekonomiska

verkningar på kreditinstituten, med undantag för de administrativa kostnader som orsakas närmast av det föreslagna borgenärsskyddssystemet. Dessa kostnader beräknas emellertid bli relativt små. Dessutom beräknas förslaget öka rättssäkerheten i omorganisering- och upplösningssituationer och sålunda minska kostnaderna för utredning av juridiska frågor. Också till denna del beräknas de ekonomiska verkningarna bli relativt små.

Indirekt beräknas propositionen leda till en effektivisering av finansmarknadens funktion och således på sikt förbättra kreditinstitutens lönsamhet. Dessa verkningar kan emellertid inte uppskattas i siffror eftersom de bl.a. beror på i vilken utsträckning det i framtiden finns anledning att förverkliga de omorganiseringsåtgärder som avses i förslaget.

3.2. Verkningar på övriga företag och privatpersoner

Propositionen har inga direkta verkningar på företag och privatpersoner. De föreslagna borgenärsskyddsprinciperna är emellertid ägnade att öka rättssäkerheten i skuldförhållandena mellan kreditinstituten och deras borgenärer och kommer således indirekt att förbättra de företags och privatpersoners ställning som är kreditinstitutens borgenärer.

3.3. Administrativa verkningar

Propositionen ökar registermyndighetens uppgifter, eftersom på kreditinstituten börjar tillämpas den allmänna bolagslagstiftningens bestämmelser om borgenärsskyddsförfarande. Detta förfarande skall ordnas av registermyndigheten. På motsvarande sätt innebär propositionen att finansministeriets uppgifter

minskar i fråga om de tillståndsärenden som ansluter sig till omorganiseringssituationerna. Med beaktande av att endast ett fåtal av de åtgärder som avses i lagförslagen kommer att vidtas årligen, beräknas de administrativa verkningarna bli små.

4. Ärendets beredning

Propositionen är baserad på det av arbetsgruppen för utveckling av kreditinstitutslagstiftningen (VM 296:00/01/1997) 31.12.1998 publicerade betänkandet 25/98. Utlåtanden om propositionen har inkommit från Finlands Bank, Finansinspektionen, Bankföreningen i Finland, patent- och registerstyrelsen, andelslaget Andelsbankscentralen-ABC, Sparbanksförbundet, Lokalandelsbanksförbundet, Finlands Hypoteksförening, Konkurrensverket, Centralhandelskammaren, Finlands Advokatförbund och CGR-föreningen.

5. Andra omständigheter som har inverkat på propositionens innehåll

Det i propositionen ingående förslaget till lag om andelsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform är beroende av regeringens proposition med förslag till ny lag om andelslag som avges samtidigt med denna proposition.

6. Ikraftträdande

Avsikten är att de föreslagna lagarna skall träda i kraft så snart riksdagen har godkänt dem, likväl tidigast samtidigt som den föreslagna nya lagen om andelslag.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Kreditinstitutslagen

2 §. *Kreditinstitut*. De i paragrafens 2 mom. ingående hänvisningarna till kooperativa banker i aktiebolagsform och till sådana banker i aktiebolagsform som avses i 41 b § andelsbankslagen föreslås bli upphävda eftersom det i den föreslagna lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform inte längre föreskrivs om sådana banker. Däremot föreslås i momentet en hänvisning till sådana andelsbanksaktiebolag som avses i det nämnda lagrummet. Dessutom föreslås hänvisningen till sparbanksaktiebolag bli ändrad eftersom definitionen föreslås bli överförd till sparbankslagen med anledning av att lagen om ombildning av sparbank till bank i aktiebolagsform föreslås bli upphävd.

6 §. *Annan lagstiftning som tillämpas*. Den i paragrafens 2 mom. ingående hänvisningen till annan lagstiftning föreslås bli ändrad med anledning av de nya lagar om kreditinstitut i aktiebolags- och andelslagsform som föreslås.

Paragrafens 3 mom. föreslås bli upphävt eftersom bestämmelser om de tillstånd som avses i momentet föreslås bli intagna i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform samt i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform.

11 a §. *Registeranmälan om koncession*. I den föreslagna nya paragrafen föreslås för tydlighetens skull en bestämmelse om att till handelsregistret på tjänstens vägnar skall göras en anmälan om beviljande av koncession. I den gällande lagen finns inga bestämmelser om att koncessioner skall införas i handelsregistret. Nedan i 12 § föreskrivs på motsvarande sätt att återkallande av koncession skall anmälas till handelsregistret. Dessutom föreslås i överensstämmelse med nuvarande praxis en bestämmelse om att koncessionsmyndigheten på tjänstens vägnar skall göra anmälan om beviljande av koncession också till Finansinspektionen.

12 §. *Återkallande av koncession och be-*

gränsning av verksamheten. Paragrafens 1 mom. 2 punkten ändras så att finansministeriet på framställning av Finansinspektionen kan återkalla koncessionen om kreditinstitutet har försatts i likvidation. Koncessionen kan återkallas i det fall att en ändamålsenlig fortsättning av likvidationen inte längre förutsätter att kreditinstitutet tar emot insättningar eller därmed jämförbara medel från allmänheten.

Till paragrafen föreslås bli fogade nya 2—4 mom. och ett nytt 6 mom., varvid nuvarande 2 mom. oförändrat blir 5 mom. och nuvarande 3 mom. oförändrat bli 7 mom.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. hänvisas för tydlighetens skull till lagarna om respektive kreditinstitutsformer, eftersom i dem föreskrivs om frivilligt avstående från koncession och om återkallande av koncession i samband därmed.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs i överensstämmelse med det som i de nedan föreslagna lagarna om olika bankformer bestäms om omorganisering och upplösning att koncessionsmyndigheten på tjänstens vägnar skall återkalla koncessionen i det fall att kreditinstitutet har försatts i konkurs eller i det fall att likvidationen har avslutats med likvidatoreernas slutredovisning.

I den föreslagna paragrafens 4 mom. föreskrivs i överensstämmelse med vad som ovan i 11 § bestäms om beviljande av koncession, att återkallande av koncessionen skall anmälas för registrering på tjänstens vägnar samt till Finansinspektionen för kännedom.

I den föreslagna paragrafens 6 mom. föreskrivs att finansministeriets beslut om återkallande av koncession eller om partiell begränsning av verksamheten skall iakttas oavsett att det har överklagats, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat. Det är nödvändigt att återkallande eller begränsning av koncessionen träder i kraft omedelbart, särskilt i sådana fall där åtgärden är nödvändig för att trygga finansmarknadens stabilitet eller insättarnas intressen.

13 §. *Startkapital*. Sista meningen i paragrafens 1 mom. föreslås bli så ändrad att

startkapitalet inte längre behöver vara inbetalt i pengar. Kravet kan frångås eftersom de riskfaktorer som är förenade med inbetalning av startkapitalet i annan form än pengar har minskats till följd av de strängare apportbestämmelser som har intagits i den allmänna associationslagstiftningen. Det i paragrafen angivna marktillägget ändras till motsvarande belopp i euro.

14 §. *Bolagsordningens och stadgarnas innehåll.* Paragrafen om minimiinnehållet i kreditinstituts bolagsordning och stadgar föreslås bli upphävd. Motsvarande bestämmelser gällande sparbanker och hypoteksföreningar föreslås i den nya sparbankslagen samt i lagen om hypoteksföreningar. I fråga om kreditinstitut i aktiebolagsform och andelslagsform skall iaktas bestämmelserna i lagen om aktiebolag och lagen om andelslag.

24 a §. *Finansiering av förvärv och emottagande som pant av egna aktier, andelar, kapitallån och debenturer.* Paragrafens 2 mom. föreslås bli kompletterad med en hänvisning till den i lagen om andelslag ingående bestämmelsen om förbud mot finansiering av egna insatser. Med andel avses i paragrafen även sparbankers grundfundsandelar.

30 §. *Tillämpningsområdet för bestämmelserna om bokslut.* Denna paragraf föreslås bli kompletterad med hänvisningar till de i 6 kap. lagen om andelslag ingående bestämmelserna om bokslut och koncernbokslut som inte skall tillämpas på kreditinstitut i andelslagsform. Undantagsbestämmelserna motsvarar de bestämmelser 11 kap. lagen om aktiebolag som inte tillämpas på kreditinstitut i aktiebolagsform. Dessutom föreslås att den i 6 kap. 7 § 6 mom. bokföringslagen reglerade möjligheten att i vissa fall inte dela upp avskrivningsdifferens och reserver i eget kapital och skatteskuld inte skall tillämpas på kreditinstituts koncernbokslut.

38 §. *Bundet och fritt eget kapital.* Den i paragrafens 4 mom. ingående hänvisningen till vad som i 39 § lagen om andelslag bestäms om olaglig utdelning av medel föreslås bli ersatt med en hänvisning till 8 kap. 8 § i den nya lagen om andelslag.

39 §. *Koncernbokslut.* Till paragrafens 3 mom. föreslås bli fogad en hänvisning till den bestämmelse i lagen om andelslag som innebär en utvidgning av den skyldighet att

upprätta koncernbokslut som följer av bokföringslagen. Motsvarande bestämmelse fanns inte i den upphävda lagen om andelslag.

42 §. *Tillämpning av bestämmelserna om revision och revisorer.* Paragrafens 3 mom. föreslås bli upphävt eftersom lagen om andelslag inte längre förutsätter att flera ordinarie revisorer utses.

44 §. *Finansinspektionens skyldighet att förordna revisor samt särskild granskning och granskare.* Denna paragraf föreslås bli så preciserad att Finansinspektionen på yrkande av en minoritet av medlemmarna skall förordna en extra revisor samt bestämma om särskild granskning och granskare också för kreditinstitut i andelslagsform.

65 q §. *Insättningsgaranti vid överföring av inlåningsstocken.* Till kapitlet om insättningsgarantifonden föreslås bli fogad en ny paragraf enligt vars 1 mom. kreditinstituts fusion eller delning eller överlåtelse av affärsverksamheten inte har några direkta effekter på insättningsgarantin. Om insättningarna i ett kreditinstitut som deltar i någon av de ovannämnda omorganiseringsformerna underskrider det maximibelopp som ersätts, kommer insättningarna efter omorganiseringen att i sin helhet omfattas av insättningsgarantin, även om deras sammanlagda belopp i det övertagande kreditinstitutet överstiger den nämnda gränsen.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall insättningar som skall betalas tillbaka på anfordran emellertid ersättas enligt 65 j §, efter att tre månader har förflutit från registreringen av fusionen, delningen eller överlåtelsen av affärsverksamheten.

93 §. *Avbrytande av verksamheten, likvidation, upplösning och fusion.* Denna paragraf föreslås bli upphävd eftersom bestämmelserna om sådana omorganiseringsåtgärder som avses i paragrafen, enligt den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform samt den föreslagna lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform, skall tillämpas på alla kreditinstitut i aktiebolags- och andelslagsform.

97 b §. *Tillämpning av de bestämmelserna om penninglån som ingår i lagen om aktiebolag och lagen om andelslag.* Till paragrafen föreslås bli fogad en hänvisning till den bestämmelse om förbud mot finansiering av

egna insatser som ingår i 8 kap. 7 § 1 mom. lagen om andelslag och som inte skall tillämpas på kreditinstitut i andelslagsform.

97 c §. *Skadeståndsskyldighet.* I paragrafens 1 mom. föreslås en strykning av hänvisningen till fullmäktige och medlemmarna i en kommission som sköter förvaltningsuppdrag. Dessutom föreslås hänvisningarna i 1 och 5 mom. bli ändrade så att de avser de nya lagar som föreslås. Hänvisningarna till lagen om aktiebolag och lagen om andelslag behövs inte längre eftersom i dessa lagar föreskrivs om skadeståndsskyldighet vid överträdelse av lagarna.

Paragrafens 2 mom. föreslås bli upphävt eftersom de i momentet avsedda, av förvaltningsrådet eller styrelsen utsedda granskarna inte är sådana bolagsrättsliga organ vilkas skadeståndsskyldighet det är skäl att särskilt reglera i lag.

98 §. *Kreditinstitutsbrott.* Till paragrafen föreslås bli fogat ett nytt 3 mom. enligt vars 1 punkt den gör sig skyldig till kreditinstitutsbrott som till en registermyndighet eller domstol ger felaktig anmälan, försäkran eller intyg om betalning av aktiekapital och därmed jämförbara poster liksom enligt 2 punkten även den som bryter mot vad som föreskrivs om en såsom oberoende sakkunnig fungerande revisors utlåtande.

100 b §. *Brott mot bestämmelserna om kreditinstituts fusion.* I den föreslagna paragrafen föreskrivs i överensstämmelse med 65 § i den gällande affärsbankslagen, 136 § 1 punkten i den gällande sparbankslagen och 93 § 1 mom. 1 punkten i den gällande andelsbankslagen om brott mot bestämmelserna om fusion.

1.2. Lag om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs om lagens tillämpningsområde. Lagen skall tillämpas på kreditinstitut i aktiebolagsform. Sådana är depositionsbanker i aktiebolagsform, dvs. affärsbanker, och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.

Lagen skall till vissa delar tillämpas också

på andra aktiebolag än kreditinstitut. Enligt vad som föreskrivs i 2 kap. skall bestämmelserna om fusion tillämpas också när ett annat aktiebolag än ett kreditinstitut fusioneras med ett kreditinstitut i aktiebolagsform. På motsvarande sätt kan sådan delning som avses i 3 kap. och sådan överlåtelse av affärsverksamheten som avses i 4 kap. ske så att det övertagande företaget är ett annat aktiebolag än ett kreditinstitut.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs för tydlighetens skull att bestämmelserna i denna lag åsidosätter sådana bestämmelser i lagen om aktiebolag som avviker från vad som föreskrivs i denna lag. På sparbanksaktiebolag skall dessutom tillämpas den föreslagna sparbankslagen och på andelsbanksaktiebolag den föreslagna lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform. På sådana kreditinstitut i aktiebolagsform som bedriver hypoteksbanksverksamhet enligt lagen om hypoteksbanker (1240/1999) skall dessutom fortfarande tillämpas lagen om hypoteksbanker.

2 §. I denna paragraf föreslås i överensstämmelse med 9 § 2 mom. och 15 § i den gällande affärsbankslagen samt 6 § 3 mom. kreditinstitutslagen en bestämmelse om boningsortskravet för kreditinstituts stiftare, styrelsemedlemmar, verkställande direktör och firmatecknare. Eftersom Finansinspektionen bl.a. skall övervaka att kreditinstitut har en tillförlitlig förvaltning, föreslås i lagen med avvikelse från lagen om aktiebolag en bestämmelse om att verkställande direktören och andra firmatecknare samt minst hälften av stiftarna och styrelsemedlemmarna skall ha boningsort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Av samma anledning föreslås en sådan ändring att undantag från tillämpning av bestämmelsen kan beviljas av Finansinspektionen i stället för finansministeriet.

3 §. I denna paragraf föreskrivs i överensstämmelse med 5 § 2 mom. i den gällande affärsbankslagen att i bolagsordningen för det kreditinstitut som är centralt finansiellt institut kan tas in bestämmelser som innebär att ägarbasen begränsas uteslutande till kreditinstitut och andra som hör till samma bankgruppering.

2 kap. Fusion

4 §. I denna paragraf föreskrivs om ett sådant tilläggskrav gällande fusionsplanen, vilket innebär att i planen skall nämnas om det finns borgenärer som motsätter sig fusionen dels i fråga om kapitallån, dels i fråga om förbindelser som hänförs till s.k. högre och lägre supplementärt kapital. Till denna del är det nödvändigt att föreskriva om en mera omfattande utredningsskyldighet än enligt lagen om aktiebolag, eftersom de nämnda posterna hänförs till kreditinstitutets kapitalbas då soliditeten beräknas. Om sådana till kapitalbasen hänförliga poster i stor utsträckning betalas tillbaka till borgenärer som har motsatt sig fusionen kunde följden bli en avsevärd försämring av det överlåtande kreditinstitutets och i sista hand också det övertagande kreditinstitutets soliditet. Utredningen är viktig framför allt för Finansinspektionen som i enlighet med 5 § skall ta ställning till fusionens inverkan på det övertagande kreditinstitutets koncessionsförutsättningar. Med tanke på det meddelande som skall tillställas Finansinspektionen vore det möjligt att till utredningen foga t.ex. de centrala kapitallåneborgenärernas samtycke till fusionen, varvid det vore möjligt att påvisa att kapitalstrukturen inte förändras i det överlåtande kreditinstitutet. Det är eventuellt inte möjligt att i det skede då fusionsplanen uppgörs få reda på samtliga i denna punkt avsedda borgenärers ståndpunkt, utan deras motstånd kan framkomma först i samband med borgenärsförhörsförfarandet. Särskilt med beaktande av situationer av detta slag har registermyndigheten enligt 5 § 2 mom. ålagt att underrätta Finansinspektionen om borgenärer som motsätter sig fusionen.

5 §. I denna paragraf föreskrivs om den anmälan till Finansinspektionen som är en förutsättning för att fusionen skall kunna verkställas. Denna anmälan är obligatorisk i alla de fusionssituationer som omfattas av lagen om aktiebolag. Det föreslagna förfarandet behövs för att det skall kunna utredas om fusionen äventyrar det övertagande kreditinstitutets koncessionsförutsättningar. Enligt kreditinstitutslagen är det uttryckligen Finansinspektionen som skall övervaka dessa.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom.

skall kreditinstitutet göra en anmälan om fusionen till Finansinspektionen innan kreditinstitutet ansöker om ett sådant tillstånd att verkställa fusionen som avses i 14 kap. 13 § lagen om aktiebolag. Till anmälan skall fogas fusionsplanen jämte bilagor samt fusionsbesluten. I praktiken är det ändamålsenligt att tillställa Finansinspektionen anmälan i god tid före den nämnda tidpunkten. Om Finansinspektionen motsätter sig fusionen kan registermyndigheten nämligen inte bevilja tillstånd att verkställa fusionen. Eftersom fusionsplanen jämte bilagor inte nödvändigtvis innehåller tillräckliga upplysningar om de omständigheter som utlåtandet avser, kan Finansinspektionen dessutom be om andra upplysningar som den anser vara nödvändiga. Upplysningsskyldigheten gäller i detta sammanhang också ett sådant överlåtande bolag som Finansinspektionen enligt lagen om Finansinspektionen inte har rätt att granska och avkräva upplysningar.

Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen skall registermyndigheten underrätta också Finansinspektionen om borgenärer som har motsatt sig fusionen. En sådan anmälan behöver inte göras om det inte inom den utsatta tiden har inkommit meddelanden om att det finns borgenärer som motsätter sig fusionen. Om det kommer in sådana meddelanden kan registermyndigheten inte bevilja verkställighetstillstånd, förutsatt att Finansinspektionen inom den utsatta tiden har meddelat att den motsätter sig fusionen.

Enligt 3 mom. i den föreslagna paragrafen kan Finansinspektionen motsätta sig fusionen i det fall att den äventyrar koncessionsförutsättningarna. Eftersom en kombinationsfusion förutsätter en ny koncessionsansökan för det kreditinstitut som skall bildas, inskränker sig Finansinspektionens rätt att motsätta sig fusionen enbart till absorptionsfusioner. Finansinspektionen kan om den anser att en kombinationsfusion äventyrar koncessionsförutsättningarna underrätta finansministeriet i sitt utlåtande om det planerade kreditinstitutets koncessionsansökan. Det föreslagna anmälningsförfarandet ersätter enligt förslaget inte det bolagsrättsliga borgenärsskyddsförfarandet.

Koncessionsförutsättningarna kan äventyras på det sätt som avses i momentet t.ex. i

det fall att kreditinstitutets kapitallåneborgenärers motstånd i fusionssituationer leder till omfattande återinlösning av förbindelserna och därmed till avsevärt försvagad soliditet. Återinlösning av aktier kan få motsvarande följdverkan. En omständighet som understryker vikten av att Finansinspektionen i detta avseende kan motsätta sig fusionen är framförallt att förutsättningarna för återbetalning av aktiekapital och kapitallån i normala fall inte gäller fusionssituationer. I en fusionssituation kan en konsekvens som påverkar koncessionsförutsättningarna också vara att kreditinstitutets ägarstruktur förändras på ett sätt som försvårar övervakningen.

Enligt det föreslagna momentet skall Finansinspektionen underrätta registermyndigheten om att den motsätter sig fusionen senast den dag som anges i den offentliga stämningen. Om Finansinspektionen inte reagerar på fusionsmeddelandet senast det datum som avses ovan, måste Finansinspektionen anses ha givit sitt samtycke till fusionen. Finansinspektionen kan emellertid i syfte att försnabba fusionsförfarandet ge sitt samtycke skriftligen. Det skall då meddelas också till det i fusionen deltagande kreditinstitutet för kännedom. Eftersom en förutsättning för tillståndet att verkställa fusionen enligt den föreslagna paragrafen är Finansinspektionens samtycke, är det genom att anhängiggöra ärendet i god tid möjligt att undvika den situation att hörandet av borgenärerna förlorar sin betydelse på grund av Finansinspektionens motstånd.

Finansinspektionens ståndpunkt till fusionen är, när det gäller soliditetsbedömningen, i många avseenden beroende av vad som vid fusionen sker med det överlåtande kreditinstitutets kapitalstruktur. När det gäller ett kreditinstituts aktiekapital kan effekten i huvudsak bedömas på basis av de inlösningskrav som framförts vid bolagsstämman. Alla kapitallåneborgenärers ståndpunkt till fusionen är emellertid inte nödvändigtvis känd då utlåntagarna ges, eftersom den för hörandet av borgenärerna reserverade tiden inte ännu har gått ut. Om kreditinstitutet inte har tillställt Finansinspektionen de viktigaste borgenärernas samtycke eller lagt fram motsvarande utredning om eventuella förändringar i sin kapitalbas, behöver Finansinspektionen inte

nödvändigtvis meddela sin ståndpunkt förrän den tid som reserverats för att borgenärerna skall kunna motsätta sig fusionen har gått ut. Med beaktande av detta skall registermyndigheten underrätta Finansinspektionen om borgenärer som har motsatt sig fusionen. Eftersom den för ändamålet reserverade tiden alltid går ut före det datum som anges i den offentliga stämningen, skall Finansinspektionen enligt förslaget meddela registermyndigheten sin ståndpunkt inom den nämnda tiden.

I föreslagna 4 mom. förutsätts att besvär över Finansinspektionens beslut om att motsätta sig fusionen skall behandlas i brådskannde ordning. Rätt att anföra besvär har ett i fusionen deltagande kreditinstitut eller bolag som enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. har ansökt om fusionstillstånd. Besvären skall i enlighet med 24 § lagen om Finansinspektionen riktas till högsta förvaltningsdomstolen. Det är i detta sammanhang nödvändigt att besvären behandlas i brådskannde ordning, eftersom det beslut som Finansinspektionen ger med anledning av meddelandet enligt vad som föreskrivs i paragrafen är en förutsättning för tillståndet att verkställa fusionen.

6 §. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall på insättare i fusionssituationer inte tillämpas de bestämmelser som gäller ansökan om verkställighetstillstånd samt offentlig stämning. Med tanke på insättningsarnas karaktär och stora antal är det ändamålsenligt att lämna alla insättare utanför det allmänna borgenärsförhårförfarandet. Det överlåtande kreditinstitutet skall emellertid underrätta sina insättare om fusionen. En insättare har enligt förslaget rätt att utan hinder av avtalsvillkoren säga upp sin insättning inom sex månader efter att ha fått meddelandet. Meddelandet skall sändas till insättarna senast tre månader före det datum som har satts ut för det övriga borgenärerna. Av meddelandet skall framgå det övertagande kreditinstitutets firma och adress. Dessutom skall av meddelandet framgå den av ovan föreslagna 65 q § i kreditinstitutslagen framgående principen enligt vilken den maximigräns för insättningsgarantin som avses i den nämnda lagen inte skall tillämpas på tidsbundna insättningar och under tre månader efter fusionen inte heller på insättningar som

skall betalas tillbaka på anfordran, till den del som överskridningen av gränsen beror på fusionen.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall meddelande som avses i 1 mom. riktas också till det övertagande kreditinstitutets insättare, om dess borgenärer skall höras med stöd av det sakkunnigutlåtande som avses i 14 kap. 6 § lagen om aktiebolag.

7 §. Eftersom en kombinationsfusion innebär att ett nytt kreditinstitut bildas, föreskrivs i den föreslagna paragrafens 1 mom. att en kombinationsfusion alltid förutsätter en ansökan om en ny koncession. Bestämmelsen gäller i lagen tillåtna kombinationsfusioner, dvs. fusion mellan ett kreditinstitut i aktiebolagsform och ett annat kreditinstitut i aktiebolagsform eller alternativt ett annat aktiebolag. På koncessionen skall utöver 10 § kreditinstitutslagen tillämpas vad som i samma lags 11 § föreskrivs om förutsättningarna för beviljande av koncession. Eftersom myndighetsförfarandet i samband med kombinationsfusion annars föreslås bli reglerat på motsvarande sätt som i lagen om aktiebolag, innebär förslaget att det kreditinstitut som ansöker om fusionstillstånd måste vända sig både till registermyndigheten (patent- och registerstyrelsen) och till koncessionsmyndigheten (finansministeriet). Förslaget innebär en förändring av nuvarande praxis enligt vilken koncessionsmyndigheten har beviljat också tillstånd att verkställa fusionen.

Enligt detta moment kan koncession för det kreditinstitut som bildas vid en kombinationsfusion beviljas först sedan tillstånd att verkställa fusionen har beviljats. Fusionen kan träda i kraft först efter att koncessionen har beviljats, eftersom en förutsättning för registrering av fusionen enligt paragrafens 3 mom. är att koncessionen registreras samtidigt. Den föreslagna graderingen av myndighetsförfarandet behövs dels för att förtydliga arbetsfördelningen mellan de behöriga myndigheterna, dels för att förhindra att beviljandet av koncessionen blir en betydelselös åtgärd till följd av att borgenärerna i samband med hörandet motsätter sig fusionen eller till följd av att Finansinspektionen med stöd av 5 § meddelar att den motsätter sig fusionen. För att fusionsförfarandet i samband med en kombinationsfusion inte skall dra onödigt

långt ut på tiden kan kreditinstitutet försnabba förfarandet t.ex. genom att i ett senare skede komplettera sin tidigare anhängiggjorda koncessionsansökan med tillståndet att verkställa fusionen. I lagen om konkurrensbegränsningar (480/1992) föreskrivs om konkurrensmyndighetens utlåtande i vissa fusionsituationer.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs att en förutsättning för registrering av verkställigheten av fusionen är att det kreditinstitut som skall bildas har beviljats koncession. På detta sätt kan det förhindras att de rättsverkningar som är förenade med en fusion träder i kraft för ett bolag som till följd av att koncessionsansökan eventuellt avslås inte skulle ha några verksamhetsförutsättningar.

3 kap. **Delning samt nedsättning av det bundna egna kapitalet**

8 §. Enligt den föreslagna paragrafen skall vid delning av ett kreditinstitut i aktiebolagsform i första hand tillämpas 14 a kap. lagen om aktiebolag, men begreppet delning är i vissa avseenden mera omfattande, så som närmare framgår av paragrafen.

I paragrafen liksom nedan i detta kapitel och i följande kapitel om överlåtelse av affärsverksamhet föreslås i överensstämmelse med lagen om aktiebolag endast en hänvisning till tillgångarnas och skuldernas överföring. I delningsplanen skall emellertid också avtalas i vilken utsträckning förbindelser utanför balansräkningen skall övergå på det övertagande kreditinstitutet.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan ett kreditinstitut i aktiebolagsform med avvikelse från lagen om aktiebolag delas också så att tillgångarna och skulderna antingen i sin helhet överläts till två eller flera verksamma aktiebolag (1 punkten), varvid det ursprungliga kreditinstitutet upplöses, eller så att de delvis överläts till ett eller flera verksamma aktiebolag, varvid det ursprungliga kreditinstitutet fortsätter sin verksamhet (2 punkten). Vederlaget kan, liksom vid en delning enligt lagen om aktiebolag, erläggas antingen genom en riktad aktieemission till det ursprungliga kreditinstitutets aktieägare eller i pengar eller annan egendom, beroende

på vad som föreskrivs i delningsplanen.

Då det övertagande bolaget inte är ett kreditinstitut skall inte tillämpas vad som i 5 § 3 mom. föreskrivs om utredning av det övertagande företags koncessionsförutsättningar. Till övriga delar skall på ett sådant övertagande bolag direkt tillämpas kapitlets bestämmelser.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall också på delning som avses i 1 mom. i första hand tillämpas de bestämmelser om delning som ingår i 14 a kap. lagen om aktiebolag. Detta innebär bl.a. att på beslutsfattandet i det övertagande företaget skall tillämpas de allmänna principerna i lagen om aktiebolag.

Vid sådan delning som avses i den föreslagna paragrafens 1 mom. skall delningsplanen enligt 3 mom. godkännas också av det övertagande företags bolagsstämma. Beslutsfattandet i det övertagande företaget inkluderar då också den i delningsplanen angivna riktade emissionen till det ursprungliga kreditinstitutets aktieägare. I delningsplanen skall på motsvarande sätt intas ett förslag till nyemission som behövs för erläggande av vederlaget.

I den föreslagna paragrafens 4 mom. föreskrivs att då ett kreditinstitut i aktiebolagsform i enlighet med 1 mom. överlåter tillgångar och skulder till ett redan verksamt bolag, skall aktieägarna beredas tillfälle att motsätta sig delningen och lägga fram ett inlösningsyrkande på samma sätt som vid en fusion. Förslaget skiljer sig från lagen om aktiebolag enligt vilken aktieägare har inlösningsrätt endast då det överlåtande företaget är ett publikt aktiebolag och det övertagande företaget ett privat aktiebolag. Enligt lagen om aktiebolag kan delningen emellertid genomföras endast för det bolag som bildas, där aktieägarna inte har motsvarande intresse att yrka på inlösningsrätt. En aktieägare som så önskar får således alltid sina aktier inlösta till gängse värde innan delningen verkställs. På förfarandet tillämpas vad som i 14 kap. 12 § lagen om aktiebolag föreskrivs om framläggande av inlösningsyrkande och om skiljeförfarande.

9 §. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall i delningsplanen för ett kreditinstitut i aktiebolagsform liksom vid fusion

uppges också de borgenärer med förbindelser som hänförs till kreditinstitutets suppletära kapital, vilka motsätter sig delningen. Dessutom skall Finansinspektionen alltid liksom enligt 6 § underrättas om delningen, på motsvarande sätt som enligt fusionsbestämmelserna.

Liksom vid fusion är en förutsättning för beviljande av delningstillstånd att Finansinspektionen inte har motsatt sig delningen. Registermyndigheten skall således liksom vid fusion söka offentlig stämning på det ursprungliga kreditinstitutets borgenärer. På hörandet skall tillämpas 6 §. Det krävs således inte att sådana insättare hörs vilkas insättningar i sin helhet omfattas av insättningskyddet. Liksom enligt bestämmelserna om kombinationsfusion behövs Finansinspektionens samtycke inte i det fall att ett kreditinstitut delas så att dess affärsverksamhet i sin helhet övertas av nybildade kreditinstitut. Finansinspektionen kan i så fall reagera i samband med ansökan om koncession, om den anser att delningen äventyrar koncessionsförutsättningarna.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall, då delningen sker genom överlåtelse av tillgångar och skulder till ett redan tidigare bildat företag, offentlig stämning sökas också på det övertagande företags borgenärer, i det fall att delningen enligt ett utlåtande av en sådan oberoende sakkunnig som avses i 14 kap. 6 § lagen om aktiebolag är ägnad att äventyra betalningen av det övertagande kreditinstitutets skulder. Sakkunnigutlåtandet skall således uttryckligen behandla också borgenärernas ställning, vilket inte förutsätts vid sådan delning som sker i enlighet med lagen om aktiebolag. Det finns inget behov att utfärda offentlig stämning på det övertagande företaget då delningen sker för ett företag som skall bildas, eftersom ett sådant företag inte har några borgenärer.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall på det kreditinstitut som bildas i samband med delningen tillämpas samma krav när det gäller koncessionen och startkapitalet som på ett kreditinstitut som bildas vid en kombinationsfusion. Till koncessionsansökan skall då fogas tillstånd att verkställa delningen. På motsvarande sätt får en delning som leder till bildande av ett eller flera kreditinsti-

tut inte registreras om inte varje vid delningen bildat kreditinstituts koncession registreras samtidigt. För ett sådant kreditinstitut skall således ansökas om koncession före registreringen av delningen. För att koncessionen skall hinna beviljas före utgången av den tid som föreskrivs i denna paragraf måste ansökan i praktiken göras redan på basis av delningsplanen, innan denna godkänns vid kreditinstitutets bolagsstämma.

Några särskilda bestämmelser föreslås inte om ett vid delningen bildat kreditinstituts startkapital, som enligt 13 § kreditinstitutslagen alltid skall uppgå till ett belopp som motsvarar minst 5 miljoner euro. Enligt 4 mom. på skulder som ersätts ur insättningsgarantifonden eller ersättningsfonden, skall inte tillämpas vad som stadgas så 14 a kap. 6 § 2 mom. aktiebolagslagen om det överlåtande bolagets solidariska ansvar, eftersom överlåtelse av sådana skulder inte försömrar borgenärarnas ställning.

10 §. I denna paragraf föreskrivs om s.k. villkorliga borgenärens ställning vid borgenärsförhör. Sådana villkorliga borgenärer som avses i paragrafen är för det första de för vilka kreditinstitutet har ställt borgen. Med borgen jämställs också andra på en kunds vägnar för tredje man givna förbindelser, t.ex. rembursar. Som borgenär betraktas också kreditinstitutets avtalspart i samband med derivatkontrakt enligt vilkas villkor kreditinstitutet kan bli skyldigt att på förfallodagen i pengar (som s.k. nettoredovisning) betala skillnaden mellan det avtalsenliga priset och marknadsvärdet på förfallodagen.

På sådana villkorliga borgenärer som avses i paragrafen skall enligt förslaget tillämpas samma principer som på egentliga borgenärer. På sådana villkorliga borgenärer som avses i paragrafen skall således, liksom på andra borgenärer, sökas offentlig stämning och de skall ha rätt att få sin fordran betald eller att få godtagbar säkerhet ställd för den. I praktiken blir det endast fråga om att ställa godtagbar säkerhet, eftersom skyldigheten att betala fordran är villkorlig.

Som villkorliga borgenärer betraktas inte borgenärer vilkas villkorliga fordringar övergår på något annat kreditinstitut som därefter skall svara för dem. I praktiken blir det således nödvändigt att förhöra villkorliga borge-

närer endast då kreditinstitutet avstår från sin koncession samt vid sådan delning och vid sådan överlåtelse av affärsverksamheten där de villkorliga skulderna övergår på någon annan än kreditinstitutet.

11 §. Enligt denna paragraf skall, vid nedläggning av ett i aktiebolagsform bildat kreditinstituts bundna egna kapital i syfte att återbetala det till aktieägarna eller täcka förluster, det borgenärsförhörsförfarande som avses i lagen om aktiebolag inte tillämpas på insättare som omfattas av insättningsgarantin. Bestämmelsen skall tillämpas också i sådana fall då kreditinstitutets bundna egna kapital minskar till följd av en delning. På insättare som omfattas av insättningsgarantin behöver inte heller tillämpas det ovan i samband med fusion och delning behandlade anmälningsförfarandet.

4 kap. **Överlåtelse av affärsverksamhet**

12 §. I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs om överlåtelse av affärsverksamheten. I paragrafen avses endast sådan överlåtelse av affärsverksamheten som innebär att tillgångar och skulder övergår samtidigt. Tillgångar och skulder kunde i enlighet med paragrafen överföras också till någon annan än ett kreditinstitut. Till ett annat företag än en depositionsbank kan enligt förslaget utöver tillgångar överföras endast andra skulder än insättningar.

En förutsättning för tillämpning av lagen är att det överlåtande kreditinstitutets skulder helt eller delvis överförs på det övertagande kreditinstitutet eller något annat företag. Om enbart tillgångarna överläts anses det inte vara fråga om överlåtelse av affärsverksamheten heller i det fall att en betydande del av tillgångarna överläts på en gång. Bestämmelserna om överlåtelse av affärsverksamhet kan tillämpas oberoende av hur stor del av skulderna som överläts. Om en partiell överlåtelse av affärsverksamheten innebär att samtliga insättningar överläts kan det överlåtande kreditinstitutet i aktiebolagsform ansöka om återkallande av koncessionen och därefter fortsätta som ett vanligt aktiebolag.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs i överensstämmelse med bestämmel-

serna om fusion och delning att kapitlets bestämmelser kan tillämpas på det överlåtande kreditinstitutet också efter att detta har försetts i likvidation, under förutsättning att tillgångarna inte har börjat delas ut.

13 §. I denna paragraf föreskrivs om förfarandet vid överlåtelse av affärsverksamheten. Enligt 1 mom. är det i regel det överlåtande kreditinstitutets styrelse som beslutar om överlåtelse av affärsverksamheten. Om en väsentlig del av affärsverksamheten skall överlätas är det emellertid skäl att låta bolagsstämman fatta beslutet i enlighet med de allmänna behörighetsprinciper som framgår av lagen om aktiebolag.

Om det övertagande företaget inte är ett företag som skall bildas, kan överlåtelseplanen i regel godkännas av det övertagande företagets styrelse, eftersom överlåtelsen inte påverkar kreditinstitutets bundna egna kapital och inte heller aktieägarnas eller motsvarande kapitalägares rättigheter. Om vederlaget betalas genom ökning av det övertagande företagets aktiekapital, placeringsandel eller grundfond skall beslutet emellertid fattas det övertagande företagets högsta beslutande organs stämma, i enlighet med de allmänna bolagsrättsliga principerna.

Överlåtelseplan

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall i fråga om överlåtelse av affärsverksamheten i tillämpliga delar iaktas bestämmelserna om delning. Inför överlåtelsen skall således uppgöras en överlåtelseplan motsvarande en sådan delningsplan som avses i 14 a kap. 2 § lagen om aktiebolag. Överlåtelseplanen skall undertecknas av det överlåtande bolagets styrelse och, om det övertagande företaget redan har bildats, även av dettas styrelse.

Överlåtelseplanen skall i likhet med en delningsplan innehålla

1) det överlåtande kreditinstitutets och varje övertagande företags firma, företags- och samfundssignum, adress och hemort,

2) förslag till bolagsordning eller stadgar för det övertagande företaget samt till bestämmelser om val av styrelse och revisorer, om det övertagande företaget bildas i sam-

band med överlåtelsen av affärsverksamheten,

3) förslag till vederlag som skall betalas till det överlåtande kreditinstitutet,

4) utredning om kapitallån samt om sådana i 74 § 1 mom. 2 och 3 punkten kreditinstitutslagen avsedda förbindelser, vilkas borgenärer kan motsätta sig beviljande av verkställighetstillstånd för överlåtelsen,

5) i fråga om det överlåtande kreditinstitutets och dess dotterföretags innehav av aktier, placeringsandelar eller grundfundsandelar i det övertagande företaget och dess moderföretag, dessas antal och sammanlagda nominella belopp samt de i balansräkningen upptagna anskaffningsutgifterna för de olika slagen av aktier eller andelar,

6) förslag till nyemission av aktier, placeringsandelar eller grundfundsandelar som behövs för betalning av vederlag, förslag till emission av optionsrätter, upptagande av lån mot konvertibla skuldebrev och till överlåtelse av egna aktier eller andelar då det övertagande företaget inte är ett företag som skall bildas, samt förslag till det övertagande kreditinstitutets aktiekapital, grundkapital, grundfondskapital, andelskapital, tilläggsandelskapital, placeringsandelskapital och tilläggskapital då det övertagande företaget bildas i samband med överlåtelse av affärsverksamheten,

7) förslag till tidpunkt och andra villkor för skifte av vederlaget,

8) utredning om de särskilda förmåner och rättigheter som tillkommer det överlåtande kreditinstitutets och varje övertagande företags förvaltningsråds- och styrelsemedlemmar, verkställande direktör och revisorer,

9) utredning om orsaken till överlåtelsen av affärsverksamheten samt om grunderna för bestämmande av vederlaget och därmed sammanhängande väsentliga värderingsproblem, samt

10) förslag till den planerade registreringstidpunkten för verkställande av fusionen.

I fråga om förslag som avses ovan i punkt 6 skall, liksom vid delning, i tillämpliga delar iaktas vad som i 4 kap. lagen om aktiebolag, 18 kap. lagen om andelslag eller 2 kap. i den föreslagna sparbankslagen föreskrivs om nyemission samt om emission av optionsrätter och lån mot konvertibla skuldebrev samt vad

som i 7 kap. lagen om aktiebolag föreskrivs om överlåtelse av egna aktier då det övertagande företaget är ett annat än det företag som skall bildas.

Det överlåtande kreditinstitutet och det övertagande företaget skall i överensstämmelse med bestämmelserna om fusion anmäla överlåtelseplanen för registrering inom en månad efter att planen undertecknats. Om det övertagande företaget bildas i samband med överlåtelsen av affärsverksamheten skall anmälan göras endast av det överlåtande kreditinstitutet. Överlåtelsen förfaller om anmälan inte görs inom den utsatta tiden eller om registrering förvägras.

I överlåtelseplanen skall enligt 14 a kap. 2 § lagen om aktiebolag dessutom ingå ett förslag till fördelning av det överlåtande kreditinstitutets tillgångar och skulder mellan de övertagande företagen. I förslaget skall de tillgångar och skulder som överläts individualiseras. I planen skall dessutom ingå en utredning om omständigheter som kan vara av betydelse för värderingen av den egendom som tillfaller det övertagande företaget respektive den egendom som blir hos det överlåtande kreditinstitutet.

På överlåtelse av affärsverksamhet skall inte tillämpas vad som i 14 kap. 6 § lagen om aktiebolag föreskrivs om en oberoende sakkunnigs utlåtande. Om det i samband med överlåtelse av affärsverksamheten beslutas om ökning av aktiekapitalet eller ökning av kapital som kan jämföras med aktiekapital, skall emellertid tillämpas vad som föreskrivs särskilt. I överlåtelseplanen behöver inte heller tas in de bilagor som avses i 14 kap. 7 § lagen om aktiebolag.

Verkställighetstillstånd och registrering av överlåtelse

Verkställigheten och registreringen av överlåtelsen skall enligt föreslagna 3 mom. ske i enlighet med 14 kap. 13 och 14 § lagen om aktiebolag, likväl med tillämpning av de tilläggskrav som föreskrivs ovan i 4—6 §. Sålunda skall Finansinspektionen underrättas om överlåtelsen av affärsverksamheten. Om överlåtelsen i sin helhet sker till ett eller flera kreditinstitut som skall bildas, skall på den emellertid inte tillämpas vad som i 6 § 3

mom. föreskrivs om samtycke, utan Finansinspektionens eventuella negativa ställningstagande skall framgå av det utlåtande som fogas till koncessionen. Liksom enligt fusions- och delningsbestämmelserna skall de i överlåtelsen av affärsverksamheten deltagande företagen därefter hos registermyndigheten ansöka om verkställighet av överlåtelsen, med iakttagande av vad som föreskrivs i 14 kap. 13 § lagen om aktiebolag. Till tillståndsansökan skall i överensstämmelse med 14 kap 13 § 2 mom. lagen om aktiebolag fogas överlåtelseplanen samt de beslut som gäller överlåtelsen av affärsverksamheten.

På beviljandet av tillstånd skall tillämpas vad som i 6 kap 5 § 3 mom. lagen om aktiebolag föreskrivs om förutsättningarna för beviljande av fusionstillstånd. Med avvikelse från vad som gäller vid delning omfattar borgenärsskyddsförfarandet emellertid endast de skulder som överförs. Tillstånd kan således beviljas om borgenärerna inte i samband med borgenärsförhöret har motsatt sig överlåtelsen av affärsverksamheten eller har fått betalning eller godtagbar säkerhet för sin fordran. En förutsättning för beviljande av tillstånd föreslås emellertid liksom vid fusion och delning vara att Finansinspektionen inte har meddelat att den motsätter sig överlåtelsen av affärsverksamheten.

Vid borgenärsförhöret tillämpas vad som föreskrivs i 14 kap 14 § lagen om aktiebolag. På insättare tillämpas emellertid samma avvikande förfarande som vid fusion och delning. Med borgenärer jämställs i enlighet med 10 § s.k. villkorliga borgenärer. I praktiken skall villkorliga borgenärer höras vid sådan överlåtelse av affärsverksamheten där villkorliga skulder övergår på någon annan än ett kreditinstitut. Förfarandet med borgenärsförhör skall enligt förslaget inte tillämpas på det övertagande företags gamla skulder.

Det överlåtande kreditinstitutet och varje övertagande företag skall i enlighet med 14 kap 16 § lagen om aktiebolag göra anmälan till registermyndigheten om verkställigheten inom fyra månader efter att tillståndet beviljats, vid äventyr att överlåtelsen av affärsverksamheten förfaller. I det övertagande företaget ersätter denna anmälan den anmälan som skall göras om bildande i det fall att det övertagande företaget bildas i samband med

överlåtelsen av affärsverksamheten och även den anmälan som skall göras om ökning av aktiekapitalet, placeringsandelkapitalet eller grundfonden i det fall att vederlaget betalas i form av en sådan ökning.

En överlåtelse av affärsverksamheten får inte i överensstämmelse med vad som i 7 § 3 mom. föreskrivs om kombinationsfusion registreras, om inte koncessionen för det kreditinstitut som skall bildas registreras samtidigt. För ett sådant kreditinstitut skall således ansökas om koncession innan överlåtelsen av affärsverksamheten registreras. För att koncessionen skall hinna beviljas före utgången av den tid som anges i denna paragraf är det i praktiken ändamålsenligt att ansöka om koncession redan på basis av överlåtelseplanen innan den godkänns.

På överlåtelse av affärsverksamheten skall tillämpas mot 14 kap 16 § 4 mom. lagen om aktiebolag svarande bestämmelser om fördelning av företagsinteckningar då tillgångar och skulder skiftas mellan flera kreditinstitut.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. uppkommer för de kreditinstitut eller andra företag som deltar i överlåtelse av affärsverksamheten på motsvarande sätt som enligt delningsbestämmelserna ett solidariskt ansvar för de skulder som har uppkommit före registreringen av överlåtelseplanen. Eftersom överlåtelse av sådana insättningar och andra skulder som omfattas av insättningsgarantin eller ersättningsskyddet inte försämrar borgenärernas ställning, skall bestämmelsen om solidariskt ansvar emellertid inte tillämpas på sådana skulder till den del som de omfattas av skyddet.

Enligt den föreslagna paragrafens 5 mom. övergår de poster som överlåtelsen avser till det övertagande företaget då överlåtelsen har registrerats.

5 kap. **Frivilligt avstående från koncession**

14 §. I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs att frivilligt avstående från koncession förutsätter finansministeriets beslut om återkallande av koncessionen. Beslutet baseras på kreditinstitutets skriftliga ansökan, om vilken Finansinspektionens utlåtande skall inhämtas. Av Finansinspektionens utlå-

tande skall framgå åtminstone att kreditinstitutet inte längre bedriver verksamhet som förutsätter koncession.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs om bilagorna till den ansökan som avses i 1 mom. Enligt momentets 1 punkt skall till ansökan fogas bolagsstämmans beslut om avstående från koncessionen. En förutsättning för avstående från koncessionen är i allmänhet att kreditinstitutet bolagsordning ändras så att verksamhetsområdet inte längre omfattar kreditinstitutsverksamhet. Med stöd av 8 § kreditinstitutslagen följer av avståendet från koncessionen dessutom direkt att depositionsbankens firma ändras i samband med ändringen av bolagsordningen, eftersom endast en depositionsbank enligt det nämnda lagrummet får använda ordet "bank" i sin firma. Rättsverkningarna av avståendet från koncessionen omfattar emellertid inte registrering av ändringen av bolagsordningen, eftersom det i handelsregistret antecknade verksamhetsområdet för andra företag än depositionsbanker har kunnat utformas så att ett avstående från koncessionen inte nödvändigtvis förutsätter ändring av verksamhetsområdet. Om beslutet att avstå från koncessionen har fattats samtidigt som beslutet att överlåta affärsverksamheten, skall detta bifogas som utredning.

Enligt 2 punkten skall till ansökan fogas kreditinstitutets egen utredning om att det inte längre har sådana insättningar som avses i 5 kap. kreditinstitutslagen och att det inte heller annars bedriver sådan verksamhet som enligt kreditinstitutslagen förutsätter koncession. Av utredningen skall också framgå att kreditinstitutet inte längre bedriver verksamhet som enligt lagen om värdepappersföretag (579/1996) förutsätter tillstånd, men som kreditinstitutet har fått bedriva med stöd av sin kreditinstitutskoncession. Enligt momentets 3 punkt förutsätts dessutom ett utlåtande av kreditinstitutets revisor om saken.

Enligt 4 punkten skall till ansökan också fogas registermyndighetens i 16 § 2 mom. avsedda meddelande om huruvida borgenärerna inom utsatt tid har motsatt sig avståendet från koncessionen och likaså registermyndighetens i 16 § nämnda tillstånd.

15 §. I denna paragraf föreskrivs att beslut om avstående från koncessionen skall fattas

av bolagsstämman med samma kvalificerade majoritet som vid fusion. Förslaget är motiverat också av den anledningen att ett avstående från koncessionen oftast förutsätter en liknande ändring av bolagsordningen med kvalificerad majoritet, åtminstone vad gäller bestämmelserna om verksamhetsområdet och firman.

16 §. I denna paragraf föreskrivs om hörande av borgenärerna vid ansökan om tillstånd att avstå från koncessionen.

Enligt den föreslagna paragrafen skall ett kreditinstitut som avstår från koncessionen ansöka om registermyndighetens tillstånd, i tillämpliga delar med iakttagande av vad som föreskrivs i 6 kap 5—7 § lagen om aktiebolag. Kreditinstitutet skall således be registermyndigheten utfärda offentlig stämning på kreditinstitutets kända borgenärer. Begäran skall framställas inom fyra månader efter bolagsstämmans beslut. Till ansökan skall fogas bolagsstämmans beslut om avstående från koncessionen samt ett förslag till tidpunkt för registrering av finansministeriets beslut om återkallande av koncessionen. Eftersom återkallandet av koncessionen träder i kraft vid den tidpunkt då finansministeriets beslut registreras, behöver framförallt borgenärerna veta tidpunkten.

Vid hörandet skall i tillämpliga delar iaktas vad som i lagen om aktiebolag föreskrivs om borgenärsförhör i samband med fusion. De villkorliga borgenärer som avses i föreslagna 10 § jämställs med borgenärer. Kunskörelsen i samband med koncessionen är, liksom vid fusion, offentlig och borgenärerna skall meddela registermyndigheten att de motsätter sig åtgärden senast den dag som denna har utsatt. På motsvarande sätt skall ett kreditinstitut som avstår från sin koncession dra för sorg om att dess kända borgenärer skriftligen blir underrättade om koncessionen.

Nedan i 17 § föreskrivs om registermyndighetens skyldighet att registrera finansministeriets beslut om återkallande av koncessionen.

17 §. Enligt den föreslagna paragrafen träder återkallandet av koncessionen i kraft då finansministeriets beslut har registrerats. Finansministeriet skall enligt vad som i kreditinstitutslagen föreskrivs återkallande av kon-

cession i motsvarande situationer på tjänstens vägnar anmäla återkallandet av koncessionen för registrering. Kreditinstitutet kan som registreringstidpunkt föreslå en viss tidpunkt. Denna kan vara t.ex. början av följande räkenskapsperiod, vilket underlättar upprättande av bokslutet. Också borgenärerna skall informeras om den föreslagna registreringstidpunkten i meddelanden som sänds till dem så som föreskrivs i 16 §.

6 kap. Likvidation och konkurs

18 §. På kreditinstitut skall i regel tillämpas det som i 13 kap lagen om aktiebolag föreskrivs om likvidation. Ett kreditinstitut kan således sättas i likvidation antingen genom bolagsstämmans beslut eller genom en domstols beslut. Ett kreditinstitut kan också avregistreras i enlighet med bestämmelserna i det nämnda kapitlet. Enligt föreslagna 19 § 1 mom. kan ett kreditinstitut dessutom försättas i likvidation genom finansministeriets beslut i samband med att kreditinstitutets koncession återkallas med stöd av 12 § kreditinstitutslagen.

I föreslagna 21 § föreskrivs dessutom att ett kreditinstitut med avvikelse den gällande lagstiftningen kan försättas i konkurs antingen på egen ansökan eller på ansökan av en borgenär. Förutsättningarna för försättande i konkurs är enligt förslaget desamma som för övriga bolag. För att förhindra att en finansmarknadens störningsfria funktion äventyras genom obefogade konkursansökningar föreskrivs nedan i 22 § emellertid om myndigheternas rätt att motsätta sig konkurs.

Den omständigheten att ett kreditinstitut försätts i likvidation leder inte nödvändigtvis till att koncessionen återkallas. Kreditinstitutet kan således fortsätta att ta emot insättningar så länge som det är behövligt för genomförande av likvidationen på ett ändamålsenligt sätt. I 12 § kreditinstitutslagen föreskrivs emellertid att finansministeriet kan återkalla koncessionen om kreditinstitutet har försatts i likvidation. Dessutom föreskrivs i den nämnda paragrafen för tydlighetens skull att koncessionen alltid skall återkallas då kreditinstitutet försätts i konkurs eller då likvidatorerna har givit sin slutredovisning.

Finansministeriet kan också förordna att en

affärsbanks verksamhet skall avbrytas under de förutsättningar som föreskrivs i lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet (/), då affärsbanken försätts i likvidation. Verksamheten kan under motsvarande förutsättningar avbrytas också när som helst under likvidationen.

Med avvikelse från den gällande affärsbankslagen föreslås i denna lag inga särskilda bestämmelser om skyldigheten att till firman foga ett tillägg varav framgår att kreditinstitutet har försatts i likvidation eller konkurs. Allmänna bestämmelser om saken ingår i firmalagen (128/1979).

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall domstolen och registermyndigheten före beslutet om likvidationen eller avregistreringen inhämta Finansinspektionens utlåtande. Syftet med utlåtandet är att utreda om kreditinstitutets likvidation eller avregistreringen kan äventyra finansmarknadens störningsfria funktion eller insättarnas eller borgenärernas ställning på ett sådant sätt att synpunkter som sammanhänger med insättarnas eller andra borgenärernas intressen eller synpunkter som sammanhänger finansmarknadens stabilitet måste prioriteras framför aktieägarnas rättigheter. Dessutom är det skäl att i utlåtandet ta ställning till frågan om aktieägarnas berättigade intressen kan tryggas på något annat sätt än genom upplösning av kreditinstitutet.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall på vid upplösning av ett kreditinstitut i aktiebolagsform inte tillämpas vad som i 13 kap. 2 § 2 och 3 mom. lagen om aktiebolag föreskrivs skyldigheten att försätta ett aktiebolag i likvidation. Detta vore motiverat eftersom det på de grunder som anges ovan i den allmänna motiveringen är ändamålsenligt att reglera förutsättningarna för tvångslikvidation på ett enhetligt sätt för samtliga kreditinstitutsformer, avvikande från lagen om aktiebolag. Till denna del baserar sig inte heller den sistnämnda lagens bestämmelser på kapitaldirektivets tvingande bestämmelser. På samma grunder skall inte heller på sparbanker och kreditinstitut i andelslagsform längre tillämpas den gällande lagens bestämmelser om likvidation i sådana fall då över hälften av det bundna egna kapitalet har gått förlorat. På kreditinstitut i aktiebolags-

form skall emellertid tillämpas också 13 kap. 2 § 1 och 4 mom. lagen aktiebolag, i vilka det föreskrivs om styrelsens skyldighet att sammankalla bolagsstämman för att besluta om fortsättande av verksamheten då ett i paragrafen nämnt belopp av bolagets aktiekapital har gått förlorat. På grund av kapitaldirektivets tvingande bestämmelser måste de nämnda momenten tillämpas också på kreditinstitut i aktiebolagsform. Bestämmelserna gäller endast skyldigheten att sammankalla bolagsstämman för behandling av likvidationsfrågan.

Enligt momentet skall inte heller 24 § handelsregisterlagen om avregistrering av ett företag som har upphört med sin verksamhet tillämpas på kreditinstitut, eftersom avslutande av verksamheten i enlighet med 12 § 1 mom. 2 punkten kreditinstitutslagen är en förutsättning för återkallande av koncessionen. Ett kreditinstitut som har avslutat sin verksamhet skall således upplösas genom att dess koncession återkallas och genom att det därefter försätts i likvidation.

19 §. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall finansministeriet samtidigt som det beslutar om återkallande av ett kreditinstituts koncession med stöd av 12 § kreditinstitutslagen samtidigt besluta försätta kreditinstitutet i likvidation.

Finansministeriet kan i samband med återkallandet av koncessionen på ansökan av kreditinstitutet bevilja detta tillstånd att fortsätta sin verksamhet utan koncession i enlighet med 5 kap., om kreditinstitutet uppfyller de i det nämnda kapitalet angivna förutsättningarna för fortsättande av verksamheten. I så fall beslutar ministeriet inte att kreditinstitutet skall försättas i likvidation, om det har tillräckliga ekonomiska förutsättningar att fortsätta sin verksamhet som ett vanligt aktiebolag. I momentet föreskrivs för tydlighetens skull också om tidpunkten då likvidationen börjar. Enligt förslaget börjar likvidationen då det i 1 mom. avsedda beslutet om återkallande av koncessionen har fattats. I beslutet om återkallandet skall för tydlighetens skull särskilt bestämmas om likvidationen och när denna börjar.

I den föreslagna lagens 2 mom. föreskrivs i överensstämmelse med den gällande lagen att myndighetens beslut om att försätta kre-

ditinstitutet i likvidation skall iakttas trots att ändring har sökts, om inte besvärmyndighetens bestämmer något annat.

I lagen föreskrivs inte särskilt om den i den gällande lagen ingående principen enligt vilken finansministeriet då likvidationsförutsättningarna har konstaterats kan bestämma att mottagandet av insättningar avbryts för en viss tid. Ministeriet kan i enlighet med den föreslagna lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet bestämma att en depositionsbanks verksamhet skall avbrytas om de i den nämnda lagen föreskrivna förutsättningarna är för handen.

20 §. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall finansministeriet när det beslutar om återkallande av koncessionen och om försättande i likvidation samtidigt utse en eller flera likvidatorer. I övrigt skall på likvidationsförvaltningen tillämpas 13 kap 6 § lagen om aktiebolag, likväl så att den i nämnda paragrafs 2 mom. avsedda ansökan om tillsättning av likvidatorer kan göras också av Finansinspektionen i sådana fall då ett kreditinstitut som har trätt i likvidation inte har några i registret införda behöriga likvidatorer.

Av förslaget följer att minimiantalet likvidatorer med avvikelse från den gällande lagen inte fastställs särskilt, eftersom bestämmelsen är anpassad också till små kreditinstitut för vilka det inte nödvändigtvis är ändamålsenligt att välja flera likvidatorer. Med avvikelse från den gällande lagen föreslås inte heller några särskilda bestämmelser om att likvidatorerna skall företräda borgenärerna eller om att Finansinspektionen har rätt dessutom utse en likvidator. Det finns inget behov av sådana undantag från den allmänna associationslagstiftningen eftersom Finansinspektionen med stöd av den befogenhet som avses i 2 § lagen om Finansinspektionen kan övervaka också kreditinstitut som har trätt i likvidation. Med stöd av denna tillsynsbefogenhet skall Finansinspektionen också övervaka att likvidatorerna beaktar borgenärernas intressen.

För att säkerställa att de myndigheter som svarar för kreditinstitutens koncession och övervakning får vetskap om att ett kreditinstitut har försatts i likvidation skall den anmälan om likvidationens början som avses i 13 kap. 9 § lagen om aktiebolag enligt den

föreslagna paragrafens 2 mom., med avvikelse från den gällande lagen, göras till Finansinspektionen och finansministeriet. Anmälan behöver emellertid inte göras till finansministeriet då detta själv har bestämt att kreditinstitutet skall försättas i likvidation. En affärsbanks anmälan skall dessutom, med avvikelse från den gällande lagen, riktas också till insättningsgarantifonden.

Med avvikelse från den gällande affärsbankslagen skall en sådan anmälan som avses i paragrafen alltid göras av likvidatorerna. Dessutom skall med avvikelse från den gällande affärsbankslagen inte särskilt föreskrivas om likvidatorernas rätt att sammankalla kreditinstitutets borgenärer. Lagen hindrar å andra sidan inte likvidatorerna från att sammankalla borgenärerna vid behov.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs vidare i överensstämmelse med den gällande lagen att likvidatorerna utan dröjsmål skall sammankalla bolagsstämman för att besluta om åtgärder som kreditinstitutet kan vidta i syfte att återställa koncessionsförutsättningarna. För att trygga finansmarkandens störningsfria funktion skall ett kreditinstitut i första hand försöka besluta om sådan omorganisering som avses i denna lag eller om ökning av det bundna egna kapitalet. Om bolagsstämman konstaterar att verksamhetsförutsättningarna inte kan återställas genom sådana åtgärder skall den besluta om fortsättning av likvidationen i syfte att upplösa kreditinstitutet.

Likvidatorernas verksamhet syftar till att avveckla och avsluta kreditinstitutets verksamhet. I allmänhet måste egendom säljas för att skulderna skall kunna betalas. Det är emellertid inte nödvändigt att sälja egendom utöver vad som behövs för att betala skulderna. En del av egendomen kan lämnas kvar för att skiftas mellan aktieägarna enligt vad som föreskrivs i bolagsordningen. Huvudregeln är den att kreditinstitutets affärsverksamhet avbryts och att den fortsätts endast i den mån som likvidationen och betalningen av skulderna kräver det. En möjlighet är också att likvidatorerna säljer kreditinstitutets egendom i dess helhet eller delvis till ett annat kreditinstitut eller överför bolagets egendom till ett kreditinstitut som skall bildas. Eftersom kreditinstitutets koncession gäller

också under likvidationen, så länge förutsättningarna för kreditinstitutsverksamheten är för handen, har kreditinstitutet med avvikelse från den gällande affärsbankslagen fortfarande rätt att från allmänheten ta emot insättningar och andra medel som skall återbetalas samt att ta upp nya krediter då en ändamålsenlig likvidation kräver det. I praktiken inskränker sig mottagandet av insättningar närmast till skötsel av ofullbordade betalningsuppdrag, eftersom mottagande av nya insättningar i allmänhet inte behövs för en ändamålsenlig likvidation.

I lagen föreslås ingen mot gällande 53 § affärsbankslagen svarande bestämmelse om förbud mot tvångsexekution medan likvidation pågår, eftersom det inte finns någon anledning att särskilt värna om jämlikheten mellan borgenärerna så länge kreditinstitutets skulder inte överstiger tillgångarna. Om det kan befaras att konkurrensen mellan borgenärerna äventyrar insättarnas eller övriga borgenärs ställning, är det skäl att i enlighet med lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet avbryta verksamheten eller också måste kreditinstitutet sökas i konkurs.

Även om den omständigheten att kreditinstitutet har trätt i likvidation inte direkt med stöd av lagen leder till förlust av koncessionen, behövs koncessionen inte efter att likvidationen har börjat. Upprätthållande av koncessionen under likvidationen är ägnat att skapa osäkerhet hos insättarna och övriga borgenärer samt på finansmarknaden överhuvudtaget. För att säkerställa att koncessionen inte obefogat hålls i kraft efter att likvidationen börjat har likvidatorerna enligt 4 mom. en särskild skyldighet att hos koncessionsmyndigheten anhålla om återkallande av koncessionen utan dröjsmål efter att koncessionen har blivit onödig. För tydlighetens skull föreskrivs dessutom att likvidatorerna skall ansöka om återkallande av koncessionen så snart koncessionsförutsättningarna har upphört.

Enligt den föreslagna paragrafens 5 mom. skall likvidatorerna underrätta Finansinspektionen om slutredovisningen. Finansinspektionen behöver uppgifter om slutredovisningen eftersom den med stöd av föreslagna 2 § 2 mom. lagen om Finansinspektionen överva-

kar kreditinstitutet under hela likvidationen. Anmälan skall göras så snart slutredovisningen har färdigställts. Någon anmälan behöver med avvikelse från den gällande affärsbankslagen inte göras till finansministeriet i det fall att koncessionen har återkallats tidigare. Annars är det ändamålsenligt att foga slutredovisningen till anmälan om återkallande av koncessionen. I enlighet med 13 kap. 14 § 1 mom. lagen om aktiebolag anses kreditinstitutet var upplöst då likvidatorerna har lagt fram slutredovisningen på bolagsstämman. Enligt momentet skall anmälan om upplösningen förutom till registermyndigheten göras också till Finansinspektionen. Enligt föreslagna 12 § kreditinstitutslagen skall finansministeriet återkalla koncessionen senast då slutredovisningen ges.

21 §. Enligt denna paragraf kan ett kreditinstitut med avvikelse från den gällande lagstiftningen försättas i konkurs antingen på egen ansökan eller på en borgenärs eller på koncessionsmyndighetens ansökan. Förutsättningarna för att försätta ett kreditinstitut i konkurs är desamma som för andra bolag. För att förhindra att en störningsfri verksamhet på finansmarknaden äventyras genom obefogade konkursansökningar föreskrivs emellertid i 22 § om myndigheternas rätt att motsätta sig konkurs. En domstol skall härvid skjuta upp beslutet med högst en månad.

22 §. I denna paragraf föreskrivs med avvikelse från den gällande affärsbankslagen om konkurs på borgenärsinitiativ.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall domstolen utan dröjsmål underrätta finansministeriet om en borgenärs konkursansökan. Finansministeriet kan framställa en begäran om uppskov inom en vecka efter att ha fått den anmälan som avses i momentet. Syftet med uppskovet är att finansministeriet skall ha möjlighet att överväga åtgärder för att kreditinstitutets fortsatta verksamhet skall kunna tryggas i en situation där en konkurs kunde äventyra den allmänna stabiliteten på finansmarknaden.

En insättare som får full ersättning från insättningsgarantifonden kan enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. inte ansöka om att ett kreditinstitut i aktiebolagsform skall försättas i konkurs på grund av en sådan fordran, eftersom insättaren enligt kreditinsti-

tutslagen får hela sin fordran ersatt ur fonden. Detta hindrar emellertid inte att insättningsgarantifonden, efter att den har ersatt insättarnas fordringar, ansöker om att kreditinstitutet försätts i konkurs.

23 §. I denna paragraf föreskrivs i överensstämmelse med gällande 59 § affärsbankslagen att insättarna inte behöver bevaka sina insättningsbaserade fordringar vid en depositionsbanks konkurs. För tydlighetens skull föreskrivs dessutom att insättningsgarantifonden alltid skall bevaka fordringar som den har fått genom att ersätta insättarnas tillgodohavanden.

24 §. I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs i syfte att försnabba upplösningen av ett kreditinstitut att också en borgenär vars fordran inte har förfallit till betalning är skyldig att ta emot betalning för skulden då kreditinstitutet är i likvidation eller konkurs, om inte annat uttryckligen bestäms i avtalsvillkoren. I syfte att förhindra att borgenären åsamkas förlust av en eventuell ränteskillnad föreskrivs i momentet också om skyldigheten att ersätta borgenären för förlust som han åsamkas genom att marknadsräntan är lägre än den avtalade räntan. Denna bestämmelse skall emellertid inte tillämpas på sådana masskuldebrevslån med säkerhet i fastighet och på sådana masskuldebrevslån med säkerhet i offentligt samfund som avses i lagen om hypoteksbanker, eftersom särskilda bestämmelser gäller om sådana skuldebrevsinnehavares ställning vid en hypoteksbanks likvidation och konkurs.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs, likaså i syfte att försnabba likvidationen, om den tid inom vilken insättningar preskriberas efter att likvidationen eller konkursen börjat. Enligt momentet skall likvidatorerna genom en kungörelse uppmana insättare som inte under de senaste tio åren före likvidationens eller konkursens början har använt sitt konto i banken att inom två år från utfärdandet av kungörelsen anmäla sig hos banken. Ett meddelande om kungörelsen skall också sändas per brev till insättare vilkas adress banken känner till. En insättare som inte har anmält sig hos banken inom den i momentet föreskrivna två års tiden efter kungörelsen, kan inte längre framställa några krav mot banken beträffande sitt kontotillgo-

dohavande.

7 kap. Skadeståndsskyldighet

25 §. Den föreslagna paragrafen motsvarar gällande 64 § affärsbankslagen.

8 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

26 §. I denna paragraf föreskrivs om den tidpunkt då lagen träder i kraft.

27 §. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall mot lagen stridande bestämmelser i bolagsordningen ändras senast tre år efter att lagen har trätt i kraft.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall affärsbankslagens bestämmelser om nedsättning av det bundna egna kapitalet samt om tillståndsförfarandet när det gäller fusion och delning tillämpas också efter att affärsbankslagen upphävts, om ansökan har gjorts innan den föreslagna lagen trätt i kraft.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall vad som i 24 § 1 mom. föreskrivs om en borgenärs skyldighet att efter att likvidation eller konkurs börjat ta emot betalning för en fordran som inte har förfallit till betalning, skall inte tillämpas på skulder som har uppkommit innan lagen trätt i kraft.

1.3. Sparbankslag

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Den föreslagna paragrafen motsvarar 1 § i den gällande sparbankslagen.

2 §. Bestämmelsen om antalet stiftare i den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar 3 § 1 mom. i den gällande lagen.

Den i 2 mom. ingående bestämmelsen om stiftarnas boningsort föreslås bli så preciserad att hemorten anses vara avgörande då stiftaren är en juridisk person. I enlighet med 2 kap. 1 § 3 mom. lagen om aktiebolag anses en juridisk person ha hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, då den juridiska personen har bildats enligt lagstiftningen i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och då den juridiska personen har sin stadgeenliga hemort och centralförvaltning eller sitt huvudkontor i

en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Med avvikelse från den gällande lagen kan tillstånd till avvikelse från det i paragrafen angivna kravet beviljas av Finansinspektionen, som också annars skall övervaka tillförlitligheten i bankens förvaltning.

3 §. Denna paragraf motsvarar 4 § i den gällande lagen.

4 §. Den föreslagna paragrafen om minimi- och maximumbeloppet i en sparbanks stadgar motsvarar huvudsakligen 6 § i den gällande lagen. Paragrafen föreslås emellertid bli så preciserad att den i fråga om bankens förvaltningsorgan överensstämmer med motsvarande bestämmelser som tillämpas på andra kreditinstitutsformer. I fråga om ett eventuellt förvaltningsråd (6 punkten) och styrelsen (7 punkten) skall i stadgarna alternativt fastställas medlemsantalet eller minimi- och maximumantalet medlemmar. Detsamma gäller styrelsens och förvaltningsrådets suppleanter. I 7 punkten stryks hänvisningen till styrelsens beslutförhet, uppgiftsfördelningen mellan styrelsen och verkställande direktören samt till rätten att företräda banken, eftersom mera detaljerade bestämmelser om dessa saker föreslås i 4 kap. I en sparbanks stadgar kan fortfarande tas in bestämmelser motsvarande de punkter som föreslås bli strukna, förutsatt att stadgarna inte strider mot de föreslagna tvingande bestämmelserna. Benämningen vice verkställande direktör i 8 punkten föreslås i överensstämmelse med den allmänna associationslagstiftningen bli ersatt med benämningen verkställande direktörens ställföreträdare. Det finns emellertid inget hinder för att fortsättningsvis använda benämningen vice verkställande direktör, men endast en person kan anmälas som ställföreträdare till handelsregistret.

5—9 §. De föreslagna paragraferna motsvarar 7—9, 11 och 12 § i den gällande lagen.

2 kap. Eget kapital

10 §. I denna paragraf föreskrivs i överensstämmelse med den gällande lagen om de poster som hänförs till sparbankens bundna egna kapital. Sparbanken skall alltid ha ett grundkapital och en reservfond. Dessutom

kan den i enlighet med allmänna bokföringsprinciper bilda en uppskrivningsfond samt, på det sätt som föreskrivs nedan i detta kapitel, en grundfond. Lagens sakinnehåll förändras inte.

11 §. I denna paragraf föreskrivs om användning av grundkapital, reservfond och uppskrivningsfond. Grundkapitalet kan inte, liksom inte heller för närvarande, återbetalas utan det kan endast användas för att täcka förluster. Reservfonden kan likaså i överensstämmelse med gällande lag användas för täckande av förlust samt dessutom för ökning av grundkapitalet och grundfonden samt, i enlighet med 71 §, för inlösning av grundfundsandelar och med dessa jämförbara rättigheter. Uppskrivningsfonden får användas endast för ökning av grundfonden. Lagens sakinnehåll förändras inte, utom i det avseendet att det i den gällande lagen inte finns några bestämmelser om användning av uppskrivningsfonden. Principerna om användning av uppskrivningsfonden motsvarar lagen om aktiebolag och lagen om andelslag.

12 §. I denna paragraf föreskrivs liksom i den gällande lagen om ökning av grundkapitalet, bestämmelsen motsvarar 13 och 34 § i den gällande lagen. Lagens sakinnehåll förändras inte.

13—38 §. Dessa paragrafer motsvarar, med de undantag som följer av föreslagna 10—12 §, vad som i den gällande lagens 14—33 och 35—38 §, 41 § 2 mom. och 42—46 § föreskrivs om grundfond samt om lån mot konvertibla skuldebrev och optionslån. Lagens sakinnehåll förändras inte.

39 §. I denna paragraf föreskrivs på motsvarande sätt som i gällande 38 § om förfarandet vid nedsättning av grundkapitalet och grundfonden. Lagens sakinnehåll förändras inte.

40 §. Den föreslagna paragrafen innehåller en enhetlig bestämmelse om nedsättning av sparbankens samtliga till det bundna kapitalet hänförliga poster i det fall att nedsättningen görs i syfte att täcka fastställda förluster.

Enligt en föreslagna lagens 1 mom. skall nedsättningsbeslutet anmälas för registrering på motsvarande sätt som enligt lagen om aktiebolag, dvs. inom en månad. Annars förfaller beslutet. Förslaget avviker från den gällande lagen, enligt vilken en nedsättning av

reservfonden inte registreras och tidsfristen är fyra månader för grundfonden och grundkapitalet.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. får beslut om vinstutdelning under de tre år som följer efter registreringen fattas på motsvarande sätt som enligt den allmänna associationslagstiftningen endast med tillstånd av registermyndigheten. På registermyndighetens tillståndsförfarande och hörandet borgevärerna skall härvid tillämpas motsvarande bestämmelser som vid fusion. I den gällande lagen finns ingen motsvarande möjlighet till undantag som den som föreslås i momentet.

41 §. I denna paragraf föreskrivs om sparbankens vinstutdelning på motsvarande sätt som i gällande 40 §. Lagens sakinhåll förändras inte, med undantag för den mot lagen om aktiebolag svarande exaktare definition av utdelningsbara medel som ingår i 1 mom.

3 kap. Förvaltning

42—46 §. Dessa paragrafer motsvarar 47—45 § i den gällande lagen med det undantaget att hänvisningen till fullmäktige upphävs. I den föreslagna lagen intas inte en mot gällande 58 § svarande bestämmelse om fullmäktiges ställning. Arbetsfördelningen mellan styrelsen och fullmäktige fastställs i sparbankens stadgar eller i interna anvisningar. Sådana uppgifter som enligt lagens tvingande bestämmelser ankommer på styrelsen kan emellertid inte fråntas den. Föreslagna 42 § skiljer sig från den gällande lagen också i det avseendet att undantag från tillämpning av bestämmelsen kan beviljas av Finansinspektionen, som också annars skall övervaka tillförlitligheten i bankens förvaltning.

47 §. Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar 52 § 1 mom. i den gällande lagen. Den gällande lagens 52 § 2 mom. blir med vissa ändringar 48 § 3 mom. i den föreslagna lagen. Enligt paragrafens 2 mom. skall en medlem och suppleant i förvaltningsrådet ge sitt skriftliga samtycke innan han utses till uppdraget. Den föreslagna paragrafens 2 mom. motsvarar tredje meningen i 8 kap. 1 § 2 mom. lagen om aktiebolag. Motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen.

48 §. Den paragraf som definierar förvaltningsrådet uppgifter motsvarar 53 § i den

gällande lagen, likväl så att paragrafens uppbyggnad och ordalydelse justeras i överensstämmelse med 8 kap. 11 a § lagen om aktiebolag.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. konstateras att förvaltningsrådets uppgifter uttömmande definieras i lagen. På förvaltningsrådet ankommer således endast de i lagen uttryckligen angivna uppgifterna eller de uppgifter som enligt lagen kan tilldelas förvaltningsrådet i stadgarna.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs i överensstämmelse med gällande 52 § 2 mom. att en principal, en styrelsemedlem och verkställande direktören inte får höras i förvaltningsrådet. Bestämmelsen hindrar emellertid inte att dessa deltar i förvaltningsrådets sammanträde då förvaltningsrådet tillåter det. På motsvarande sätt kan förvaltningsrådet ålägga en principal, en styrelsemedlem eller verkställande direktören att delta i ett sammanträde. Dessutom skall på förvaltningsrådet och styrelsen i tillämpliga delar tillämpas vad som i lag föreskrivs om styrelsen och dess medlemmar. Förvaltningsrådet skall således alltid ha en ordförande som skall se till att förvaltningsrådet sammankallas. Rätt att yrka på sammankallande av förvaltningsrådet har dels en enskild förvaltningsrådsmedlem, dels också styrelsen. Över förvaltningsrådets sammanträde skall föras protokoll i vilket medlemmarna har rätt att få sin avvikande åsikt antecknad. På förvaltningsrådets sammanträden skall dessutom tillämpas motsvarande bestämmelser som på styrelsens sammanträde om beslutförhållanden och den majoritet som fordras för beslutsfattande samt om jäv för styrelsemedlemmarna.

49 §. Med avvikelse från 54 § i den gällande lagen ändras bestämmelsen om mandattidens maximal längd i 1 mom. så att den motsvarar 8 kap 1 § 3 mom. lagen om aktiebolag, där det föreskrivs att mandattiden antingen kan vara bestämd på förhand eller fortsätta tillsvidare. Gällande 54 § 1 mom., enligt vilken bankens verkställande direktör och andra banktjänstemän kan väljas in i styrelsen på obestämd tid, tas inte in i förslaget. En medlem och en suppleant förutsätts i överensstämmelse med lagen om aktiebolag ge sitt skriftliga samtycke innan han väljs in i styrelsen.

Den föreslagna paragrafens 2 mom. preciseras i överensstämmelse med 8 kap 8 § 1 mom. lagen om aktiebolag så att styrelsens ordförande vid lika röstetal väljs igenom lottning. Dessutom föreslås att verkställande direktörens möjligheter att vara styrelseordförande begränsas så att han kan sköta detta uppdrag endast om sparbanken har ett förvaltningsråd.

Till den föreslagna paragrafens 3 mom. föreslås bli fogad en mot 8 kap. 8 § 2 mom. lagen om aktiebolag svarande bestämmelse enligt vilken styrelseordföranden ansvarar att styrelsen sammankallas och enligt vilken verkställande direktören i regel har rätt att närvara vid styrelsens sammanträde oberoende av om han är medlem av styrelsen eller inte.

Till den föreslagna paragrafens 4 mom. föreslås bli fogad en mot 8 kap 8 § 3 mom. lagen om aktiebolag svarande bestämmelse om skyldigheten att dokumentera och förvara styrelsens sammanträdesprotokoll.

50 §. I denna paragraf föreskrivs i överensstämmelse med 8 kap 2 § lagen om aktiebolag om förfarandet då en styrelsemedlem avgår under mandattiden. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan en styrelsemedlem avgå från uppdraget när som helst. Styrelsen och ett eventuellt förvaltningsråd skall emellertid alltid under rättas om en sådan förtida avgång. Avgångsansmälan skall dessutom dateras och undertecknas på samma sätt som samtycket till mottagande av styrelseuppdraget. Enligt momentet har endast det organ som valt medlemmen rätt att skilja denne från uppdraget. Således kan till exempel principalerna inte skilja en styrelsemedlem från uppdraget om denne har valts av bankens förvaltningsråd.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall sparbankens styrelse omedelbart kompletteras med en suppleant om en plats i styrelsen under mandattiden blir ledig t.ex. till följd av ett dödsfall eller till följd av att en medlem har avgått eller blivit skild från uppdraget. Detsamma gäller den situationen att en medlem i enlighet med 42 § förlorar sin styrelsebehörighet till följd av att han flyttat till en annan ort, blivit försatt i kon-

kurs eller har meddelats näringsförbud. Om det inte finns någon suppleant skall de återstående medlemmarna se till att en ny medlem blir vald. Om emellertid styrelsen, trots att den har alltför få medlemmar, enligt lagen och stadgarna är beslutför och det är principalerna som skall välja styrelsemedlemmar kan valet enligt detta moment uppskjutas till principalernas följande möte där val förrättas.

51 §. I denna paragraf föreskrivs i överensstämmelse med 8 kap 5 § lagen om aktiebolag om den anmälningsskyldighet som gäller för sparbankens styrelsemedlemmar och verkställande direktör samt för minderåriga barn i dessas vårdnad när det är fråga om aktie- och andelsinnehav i sammanslutningar som hör till samma koncern. Motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen.

52 §. Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar 55 § 1 mom. i den gällande lagen. Däremot föreslås att paragrafens 2 mom. om styrelsens beslutförhet utformas i överensstämmelse med den allmänna associationslagstiftningen så att styrelsen är beslutför endast när över hälften av medlemmarna är närvarande vid sammanträdet. För närvarande räcker det att varannan medlem är närvarande och det har dessutom varit möjligt att i stadgarna ta in en bestämmelse om att styrelsen är beslutför med ännu färre medlemmar närvarande. Av den föreslagna paragrafen följer att i stadgarna kan bestämmas endast om kvalificerad majoritet eller att styrelsen är beslutför endast då samtliga medlemmar är närvarande. En bestämmelse motsvarande 55 § 4 mom. i den gällande lagen föreslås bli överförd till 56 § vari ingår också andra bestämmelser om rätten att företräda banken.

53 §. Denna paragraf motsvarar 56 § i den gällande lagen med undantag för hänvisningen till fullmäktige, som föreslås bli upphävd.

54 §. I den föreslagna paragrafen föreskrivs i överensstämmelse med 8 kap 12 § lagen om aktiebolag om företräddande av sparbanken.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs i överensstämmelse med 55 § 4 mom. i den gällande lagen att styrelsen är generell behörig att företräda sparbanken. I regel har endast styrelsen rätt att teckna sparbankens firma.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan det bestämmas i sparbankens stadgar att

en styrelsemedlem eller verkställande direktören har rätt att teckna firman. Sådan ställningsfullmakt att teckna firma kan enligt förslaget inte beviljas andra personer. Enligt detta moment kan det dessutom bestämmas i stadgarna att sparbankens styrelse kan berättiga namngivna personer att teckna firman, t.ex. en medlem, verkställande direktören eller någon annan person. Enligt momentet gäller i fråga om andra firmatecknare än styrelsemedlemmar och verkställande direktören vad som annorstädes i lagen föreskrivs om verkställande direktörens behörighet. En firmatecknare skall således ha hemort i ett land som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om inte finansministeriet beviljar undantag från detta. Inte heller den som är omyndig eller försatt i konkurs får vara firmatecknare. Jävsbestämmelserna i föreslagna 53 § gäller också firmatecknare.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. kan tecknandet av firman begränsas på så sätt att två eller flera personer har rätt att endast tillsammans teckna bankens firma. Om sparbanken har en prokurist kan firmateckningsrätten i stadgarna begränsas så att prokuristen får teckna firman endast tillsammans med en person som enligt lagen är berättigad att teckna firman.

55 §. I denna paragraf föreslås en precisering av jämlikhetsprincipen i överensstämmelse med 8 kap 14 § samt 9 kap. 16 § lagen om aktiebolag. Dessutom föreslås att till paragrafen fogas en bestämmelse om förbud mot verkställighet av beslut som strider mot lagen eller stadgarna.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs i överensstämmelse med 59 § i den gällande lagen om principen att de som äger grundfundsandelar skall behandlas jämlikt med övriga personer när det är fråga om principalernas beslut. De bestämmelser som gäller andra organs beslut föreslås bli överförda till 2 mom. Motsvarande bestämmelser finns i 9 kap. 16 § lagen om aktiebolag och i 4 kap. 17 § lagen om andelslag.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs om den jämlikhetsprincip som skall iakttas vid rättshandlingar som företas på sparbankens vägnar. I paragrafen föreskrivs också om begränsningar i sparbanken företrädares, dvs. styrelsens, verkställande direk-

törens och firmatecknarens behörighet. Motsvarande bestämmelse finns i 8 kap 14 § 1 mom. lagen om aktiebolag och i 5 kap. 11 § 1 mom. lagen om andelslag. Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. får en företrädare för sparbanken inte efterkomma ett av principalerna eller något annat bankorgan fattat beslut som är ogiltigt emedan det strider mot denna lag eller mot stadgarna. Verkställighetsförbudet gäller alla beslut som förutsätter verkställighetsåtgärder. Förbudet skall utöver uttryckliga beslut av de nämnda organen gälla också sådana anvisningar eller föreskrifter som utfärdas för lägre organ, såsom av styrelsen till verkställande direktör eller av förvaltningsrådet till styrelsen. Det lägre organet skall således undersöka anvisningarnas och föreskrifternas laglighet innan det rättar sig efter dem. Motsvarande bestämmelse finns i 8 kap 14 § 2 mom. lagen om aktiebolag och i 5 kap. 11 § 2 mom. lagen om andelslag.

56 §. Denna paragrafs föreskrifter om verkställande direktörens uppgifter motsvarar i huvudsak 60 § i den gällande lagen. I paragrafens 1 mom. föreslås emellertid en strykning av hänvisningen till förvaltningsrådet och principalernas möte, eftersom dessa organ enligt de föreslagna bestämmelserna inte handhar förvaltningsuppgifter. Enligt den allmänna bestämmelsen i 54 § skall styrelsen bland annat ordna bolagets förvaltning. Dessutom kan styrelsen enligt de inom den allmänna associationsrätten vedertagna principerna dels själv sköta löpande förvaltningsärendena dels befullmäktiga verkställande direktören att vidta åtgärder som inte hör till den löpande förvaltningen. Av ovan angivna skäl samt i syfte att förtydliga ansvarsförhållandena mellan förvaltningsorganen är det motiverat att enbart styrelsen har rätt att utfärda anvisningar om den löpande förvaltningen.

Bestämmelsen i den gällande lagens 60 § 2 mom. föreslås inte bli intagen i paragrafen, utan verkställande direktörens rätt att höra till styrelsen föreslås bli reglerad i 49 § 2 mom. Enligt det sistnämnda lagrummet kan sparbankens verkställande direktör vara ordförande för styrelsen endast i det fall att banken har ett förvaltningsråd. Däremot begränsas fortfarande inte verkställande direktörens rätt att vara medlem i styrelsen.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs för tydlighetens skull att på verkställande direktörens ställföreträdare skall tillämpas samma bestämmelser som på verkställande direktören. På ställföreträdaren skall således tillämpas bl.a. vad som i detta kapitel föreskrivs om utnämning och behörighet samt om anmälan om aktier och andelar samt om förbudet att vara medlem av förvaltningsrådet.

57 §. Den föreslagna paragrafen motsvarar gällande 61 §, med det undantaget att en stämning i överensstämmelse med bestämmelserna om företrädande av sparbanken anses ha tillställts sparbanken också då den har givits en person som är berättigad att teckna firman.

58 §. I denna paragraf föreslås bestämmelser om verkningarna av sådana rättshandlingar som har vidtagits av en företrädare för sparbanken, som därvid har överskridit sin behörighet och sina befogenheter. Motsvarande bestämmelser finns i 8 kap 15 § lagen om aktiebolag och i 5 kap. 17 § lagen om andelslag.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkten är en rättshandling som har företagits av en företrädare för sparbanken, dvs. av en styrelsemedlem, av verkställande direktören eller av en firmatecknare, inte bindande för banken om företrädaren har handlat i strid med en i lagen angiven begränsning av sin behörighet. Företrädarens behörighet begränsas av lagens bestämmelser om arbetsfördelningen mellan bankens olika organ samt av bestämmelserna om vissa förbjudna rättshandlingar.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 2 punkten är sådana rättshandlingar inte bindande för banken som en företrädare ensam har vidtagit utan samtycke av en annan företrädare. En sådan kollektiv begränsning skall antecknas i handelsregistret och kan sålunda konstateras av envar.

Den föreslagna paragrafens 1 mom. 3 punkten gäller den situationen att en företrädare har handlat inom ramen för sin behörighet men överskridit sin befogenhet. Rättshandlingen är i så fall inte bindande för banken, om motparten insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom.

innebär den omständigheten att en begränsning av befogenheten har registrerats och kungjorts i första hand inte att motparten insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds.

59 §. Denna paragraf motsvarar 64 § i den gällande lagen.

4 kap. **Fusion**

60 §. I denna paragraf föreslås en definition av fusionsbegreppet och en bestämmelse som anger förutsättningarna för fusion i motsvarighet till de bestämmelser som tillämpas på kreditinstitut i aktiebolagsform och på kreditinstitut i andelslagsform. I den föreslagna paragrafens 1 mom. anges tillämpningsområdet för kapitlet om fusion. Även om de för olika kreditinstitutsformer gällande bestämmelserna om fusion föreslås bli förenhetligade så långt som möjligt tillåter lagen inte, med undantag för vad som föreskrivs i paragrafens 3 mom., fusion mellan kreditinstitut som representerar olika associationsformer. En sparbank kan således fusioneras endast med en annan sparbank.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. definieras de fusionssituationer på vilka lagen tillämpas. Definitionerna av absorptionsfusion respektive kombinationsfusion överensstämmer med gällande 14 kap 1 § 2 mom. lagen om aktiebolag. Även om definitionerna inte används i de gällande banklagarna, med undantag för affärsbankslagen, är de i momentet beskrivna fusionsalternativen numera tillåtna för alla kreditinstitut.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreslås en bestämmelse om dotterbolagsfusion. Det är nödvändigt att definiera denna fusionstyp eftersom på en dotterbolagsfusion i överensstämmelse med den allmänna associationslagstiftningen skall tillämpas bestämmelser som avviker från dem som gäller för en normal absorptionsfusion. Sådana är vissa nedan nämnda bestämmelser som gäller fusionsbeslut och fusionsvederlag. Enligt definitionen kan ett helägt aktiebolag fusioneras med en sparbank. I fråga om dotterbolagsfusion tillåts således ett undantag från den bestämmelse i paragrafens 1 mom. som förbjuder blandfusioner mellan olika typer av företag. Med den i momentet ingående hänvis-

ningen till ett aktiebolag vari den övertagande sparbanken äger samtliga aktier avses i detta sammanhang också kreditinstitut i aktiebolagsform samt andra aktiebolag som regleras i speciallagstiftning, t.ex. bostads- och fastighetsaktiebolag samt värdepappersföretag. Bestämmelsen motsvarar gällande lagstiftning.

61 §. Eftersom en kombinationsfusion innebär att en ny sparbank bildas, föreslås i paragrafens 1 mom. en bestämmelse enligt vilken en kombinationsfusion alltid förutsätter ansökan om en särskild kreditinstitutskoncession. På koncessionen skall utöver 10 § kreditinstitutslagen tillämpas vad som i samma lags 11 § föreskrivs om förutsättningarna för beviljande av koncession. Eftersom de övriga bestämmelserna om myndighetsförfarandet vid kombinationsfusion föreslås bli så utformade att de överensstämmer med den allmänna associationslagstiftningen skall en sparbank som ansöker om fusionstillstånd vända sig såväl till registermyndigheten (patent- och registerstyrelsen) som till koncessionsmyndigheten (finansministeriet). Förslaget innebär en ändring i nuvarande praxis enligt vilken koncessionsmyndigheten har beviljat tillstånd också för verkställighet för fusionen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan koncession för en sparbank som skall bildas vid kombinationsfusion beviljas först efter att tillstånd för verkställighet av fusionen har beviljats. Ett villkor för att fusionen skall träda i kraft är å andra sidan att koncession har beviljats, eftersom i kapitlets 78 § 5 mom. som en förutsättning för verkställighet av fusionen uppställs att koncessionen registreras samtidigt.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs att om de i fusionen deltagande sparbankernas grundkapital och reservfonder sammanlagt uppgår till ett mindre belopp än vad som föreskrivs i kreditinstitutslagen, skall den sparbank som inrättas ha ett grundkapital som uppgår till minst det sammanlagda beloppet av de i fusionen deltagande sparbankernas grundkapital och reservfonder. Denna bestämmelse har särskild betydelse för sparbanker som har beviljats koncession före bankdirektivens ikraftträdande och på vilka således inte tillämpas det i andra bank-

direktivet (89/646/EEG) föreskrivna kravet att kapitalet skall uppgå till minst 5 miljoner euro.

62 §. I denna paragraf föreslås bestämmelser om fusionsvederlag. Den föreslagna paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar huvudsakligen gällande 14 kap. 1 § 1 mom. och 3 § lagen om aktiebolag. I lagen finns för närvarande inga bestämmelser om fusionsvederlagets beskaffenhet.

Enligt den föreslagna lagens 1 mom. skall vederlaget i regel bestå av grundfundsandelar i den övertagande banken, men också något annat vederlag kan komma i fråga. På motsvarande sätt har en grundfundsandelsägare i regel rätt till motsvarande slag av andelar i den övertagande sparbanken. Om den övertagande sparbanken inte har andelar av det nämnda slaget eller om sparbanken av någon annan anledning inte erbjuder sina egna andelar som vederlag, är det också möjligt att ge något annat vederlag. Ett penningvederlag skall motsvara det gängse värdet av ett annat erbjudet vederlag.

Den överlåtande sparbankens insättares ställning vid en fusion skall, liksom för närvarande, inte regleras särskilt, utan deras rättigheter bestäms i den övertagande sparbankens stadgar.

Enligt den föreslagna lagens 2 mom. skall optionsrätter, konvertibla skuldebrev och andra med en grundfundsandelsägars rätt jämförbara rättigheter i regel lösas in till gängse pris. I fråga om optionsrätter och andra särskilda rättigheter kan emellertid t.ex. i ett optionslåns villkor avtalas om ett inlösningspris som inte är baserat på gängse pris eller att innehavaren inte har rätt att yrka på inlösningspris vid en fusion.

63 §. I den föreslagna paragrafen föreskrivs i överensstämmelse med gällande 14 kap. 2 § lagen om aktiebolag att en sparbank som har trätt i likvidation får fusioneras med en annan sparbank.

64 §. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om fusionsplanen. Förslaget överensstämmer i huvudsak med gällande 14 kap. 4 § lagen om aktiebolag. Fusionsplanen ersätter det fusionsavtal som avses i den gällande sparbankslagen. En mot förslaget svarande fusionsplan skall för närvarande göras upp i den föreslagna formen då ett helägt ak-

tiebolag fusioneras med en sparbank. De föreslagna kraven på fusionsplanens minimiinhåll innebär däremot en utvidgning av informationsförpliktelsen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. ansvarar de i fusionen deltagande sparbankernas styrelser för att fusionsplanen uppgörs. I den gällande sparbankslagen föreskrivs inte uttryckligen vem som är skyldig att göra upp planen. I praktiken har den också hittills så gott som undantagslöst uppgjorts av styrelsen.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. fastställs minimikraven på fusionsplanens innehåll. Planen skall således innehålla individualiseringsuppgifter om de i fusionen deltagande sparbankerna (1 punkten), förslag till stadgeändringar samt val av organ (2 punkten) samt ett förslag till hur eventuellt vederlag skall skiftas (3 punkten).

Enligt 4 punkten skall fusionsplanen uppta en utredning om de borgenärer som motsätter sig fusionen, dels vad gäller kapitallån, dels vad gäller förbindelser som hänförs till s.k. högre och lägre supplementärt kapital.

Fusionsplanen skall dessutom, liksom när det gäller kreditinstitut i aktiebolagsform, uppta ömsesidiga andelsinnehav (5 punkten), åtgärder som föreslås i syfte att ändra kapitalstrukturen (6 punkten) samt de villkor som är förenade med fusionsvederlaget (7 punkten). Vidare skall till fusionsplanen fogas utredning om de särskilda förmåner och rättigheter som tillkommer förvaltningsråds- och styrelsemedlemmarna, verkställande direktören och den som är oberoende sakkunnig (8 punkten) samt utredning om orsaken till fusionen samt om grunderna för bestämmande av vederlag och därmed sammanhängande värderingsproblem (9 punkten). Slutligen skall fusionsplanen uppta en utredning om den ställning som den överlåtande sparbankens insättare efter fusionen kommer att ha i den övertagande sparbanken samt, i överensstämmelse med lagen om aktiebolag, förslag till den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen (11 punkten).

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall, när det gäller nyemission i samband med fusionen, i tillämpliga delar iakttagas sparbankslagens bestämmelser om nyemission. Till den del som dessa bestämmelser

strider mot kapitlets bestämmelser om fusion, skall fusionsbestämmelserna tillämpas.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. behöver i fusionsplanen inte tas in en utredning om orsakerna till fusionen samt om eventuella värderingsproblem, ifall samtliga i fusionen deltagande sparbankers andelsägare och principaler samtycker därtill.

Enligt den föreslagna paragrafens 5 mom. behöver vid en dotterbolagsfusion inte utredas de omständigheter som avses ovan i 3, 6 och 7 punkten. Inte heller i fråga om 9 punkten behöver någon utredning om eventuella värderingsproblem läggas fram.

65 §. I denna paragraf föreslås bestämmelser om registrering av fusionsplanen. Registreringen skall på motsvarande sätt som enligt 14 kap. 5 § lagen om aktiebolag göras inom en månad efter undertecknandet av fusionsplanen. Bestämmelsen innebär en förändring jämfört med nuvarande praxis, eftersom den gällande sparbankslagen inte känner till motsvarande förfarande. Den föreslagna tidsfristen innebär att fusionsplanen skall tillställas registermyndigheten redan före det principalmöte som beslutar om fusionen. De bilagor som avses i föreslagna 67 § skall emellertid tillställas registermyndigheten i anslutning till ansökan om tillstånd att verkställa fusionen.

66 §. I denna paragraf föreslås i överensstämmelse med 14 kap. 6 § lagen om aktiebolag en bestämmelse om det utlåtande som en eller flera godkända revisorer i egenskap av oberoende sakkunniga skall ge om fusionsplanen och dess inverkan på den övertagande sparbankens borgenärers ställning. Ett sådant utlåtande kan ges endast av en revisor som har godkänts av Centralhandelskammaren, eftersom endast en sådan revisor kan vara revisor för ett kreditinstitut. I övrigt föreslås att i fråga om utlåtandet i tillämpliga delar skall gälla vad som i lagen om aktiebolag föreskrivs om överlåtelse av apportegendom i samband med bildande av bolag. I den gällande sparbankslagen finns inga motsvarande bestämmelser. Ett sådant utlåtande som avses i den föreslagna paragrafen förutsätts emellertid för närvarande då ett helägt aktiebolag fusioneras med en sparbank.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall i regel varje i fusionen deltagande spar-

bank ges ett särskilt utlåtande. De sparbanker som fusioneras kan emellertid avtala att ett gemensamt utlåtande skall ges. Utlåtandet skall ta ställning till frågan om fusionsplanen innehåller korrekta och tillräckliga uppgifter om omständigheter som kan påverka en bedömning av orsaken till fusionen. I utlåtandet skall särskilt bedömas värdet av den egendom som tillfaller banken samt värdet av fusionsvederlaget. I sakkunnigutlåtandet skall dessutom nämnas om fusionen äventyrar betalningen av den övertagande bankens skulder. Utlåtandets innehåll har till denna del betydelse för hörandet av borgenärerna i enlighet med 73 och 74 §, som gäller den övertagande sparbanken endast i det fall att det i utlåtandet anses att borgenärernas ställning äventyras.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan de i fusionen deltagande sparbankernas principaler enhälligt besluta om ett mera kortfattat utlåtande. Eftersom allas samtycke skall inhämtas och detta dessutom skall ske innan fusionsplanen undertecknas, blir det sannolikt ytterst sällan aktuellt att tillämpa denna bestämmelse.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreslås en bestämmelse om utlåtandets innehåll vid en dotterbolagsfusion. Utlåtandet kan i så fall begränsas till ett konstaterande av om fusionen äventyrar den övertagande sparbankens borgenärs ställning.

67 §. I denna paragraf föreslås i överensstämmelse med gällande 14 kap. 7 § lagen om aktiebolag bestämmelser om de utredningar och sakkunnigutlåtanden som skall fogas till fusionsplanen. Detta innebär att sparbankernas informationsskyldighet utökas. En mot bestämmelsen svarande skyldighet att ge utredningar gäller emellertid för närvarande också sparbankerna till den del som det är fråga om fusion mellan ett helägt aktiebolag och vederbörande kreditinstitut.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 punkt skall till fusionsplanen fogas kopior av bokslutshandlingarna för de tre föregående räkenskapsperioderna samt av principalmötets förslag gällande vinst och förlust. Med bokslutshandlingar avses de handlingar som nämns i 3 kap. 1 § bokföringslagen. Om det överlåtande bolaget inte är ett kreditinstitut, skall i fråga om bolaget på motsvarande sätt

iakttas vad som föreskrivs i de bestämmelser som skall tillämpas på dess bokslut. Enligt den föreslagna paragrafens 2 punkt skall till planen fogas en kopia av ett mellanbokslut som inte får vara äldre än tre månader om det har förflutit över sex månader från utgången av den räkenskapsperiod som det senaste bokslutet gäller till det principalmöte som beslutar om fusionen. Den utredning som avses i denna punkt kan för en sparbank vara en sådan delårsrapport som avses i 41 § kreditinstitutslagen, förutsatt att den passar in mellan de nämnda tidsgränserna och att den har granskats i den utsträckning som enligt 5 punkten gäller för mellanbokslut. I annat fall skall sparbanken uppgöra ett särskilt mellanbokslut, i tillämpliga delar med iakttagande av de bestämmelser och föreskrifter som gäller för det egentliga bokslutet. Enligt den föreslagna paragrafens 3 punkt skall till planen fogas en kopia av den delårsrapport som har uppgjorts efter det senaste bokslutet, om mellanbokslutet inte gäller rapportperioden. I praktiken gäller detta krav samtliga sparbanker eftersom det är obligatoriskt för dem att göra upp en delårsrapport. Enligt den föreslagna paragrafens 4 punkt skall styrelsen redogöra för sådant som inträffat efter den senaste avslutade räkenskapsperioden och som väsentligt påverkar sparbankens eller ett annat i fusionen deltagande bolags ställning, till den del som dessa omständigheter inte framgår av de utredningar som nämns i de föregående punkterna. Enligt den föreslagna paragrafens 5 punkt skall till planen fogas revisorernas och förvaltningsrådets utlåtande om det mellanbokslut, den delårsrapport och den redogörelse som nämns i 4 punkten. Eftersom mellanbokslutet till sin omfattning i tillämpliga delar skall motsvara ett egentligt bokslut, skall revisorerna i utlåtandet ta ställning till frågan om mellanbokslutet har uppgjorts enligt gällande bestämmelser och föreskrifter och om det ger rättvisande och tillräckliga uppgifter om sparbankens eller ett annat i fusionen eventuellt deltagande bolags ekonomiska ställning. Enligt den föreslagna paragrafens 6 punkt skall till fusionsplanen fogas ett i 66 § avsett utlåtande av en eller flera oberoende sakkunniga.

68 §. Enligt den föreslagna paragrafen skall beslutet om fusionen både i den överlåtande

sparbanken och i den övertagande banken fattas av principalmötet. Vid en dotterbolagsfusion kan beslutet emellertid fattas av styrelsen, eftersom den övertagande sparbanken äger samtliga aktier i det överlåtande aktiebolaget. Bestämmelsen överensstämmer med den gällande lagen.

69 §. I den föreslagna paragrafen föreskrivs i överensstämmelse med 14 kap 9 § lagen om aktiebolag om sammankallande av den stämma som skall besluta om fusionsplanen, samt om förhandsinformationen om planen. I den gällande lagen ingår bestämmelser om de nämnda skedena i fusionsprocessen, men de föreslagna bestämmelserna om registrerings- och kungörelseförfarandet i samband med fusionsplanen innebär i vissa avseenden en ändring av gällande praxis.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs om sammankallande av det organ som skall besluta om fusionen. Minimitiden är en månad, vilket motsvarar det krav som följer av det på aktiebolag tillämpliga fusionsdirektivet, dvs. att fusionshandlingarna skall hållas framlagda för aktieägarna till påseende i minst en månad före den stämma som beslutar om fusionen. Den föreslagna bestämmelsen innebär en ändring jämfört med nuläget eftersom den tid som sparbankerna skall iaktta med avseende på grundfondsandelsägarna för närvarande är en vecka. En särskild kallelse behöver emellertid inte sändas till dem som innehar grundfondsandelar, eftersom de enligt sparbankslagen inte har någon generell röst- eller yttranderätt vid principalmötet. I kallelsen skall anges fusionsplanens huvudsakliga innehåll, vilket i praktiken innebär ett sammandrag av de handlingar som avses i 64 § 2 mom.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall samtliga fusionshandlingar hållas tillgängliga före det möte som beslutar om fusionen. Om fusionsvederlaget eller de övriga villkoren inte tillfredsställer grundfondsandelsägarna har de vid det möte som beslutar om fusionen rätt att yrka på inlösning av sina andelar enligt vad som föreskrivs i föreslagna 71 §.

70 §. I denna paragraf föreslås bestämmelser om den kvalificerade majoritet som krävs för fusionsbeslut, om ändring av fusionsplanen och om registrering av en sådan ändring.

Dessutom föreslås i paragrafen en bestämmelse om fusionsplanen vid en kombinationsfusion. Den föreslagna paragrafens 1—3 mom. överensstämmer med 14 kap. 10 § lagen om aktiebolag och den föreslagna paragrafens 4 mom. med 14 kap. 11 § lagen om aktiebolag. Bestämmelsen om kvalificerad majoritet i den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar emellertid den gällande sparbankslagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall fusionsbeslutet i sparbanken fattas på samma sätt som ett beslut om ändring av stadgarna. I stadgarna kan emellertid bestämmas strängare krav på kvalificerad majoritet när det gäller fusionsbeslut.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. förfaller fusionen om fusionsplanen inte godkänns utan ändringar. Planen kan emellertid, utan hot om att den förfaller, ändras i fråga om det vederlag som skall skiftas mellan andelsägarna. Om fusionsplanen inte godkänns skall beslutet enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. utan dröjsmål anmälas för registrering. Om planen däremot ändras så som föreskrivs i 2 mom. skall ändringen registreras för ansökan om verkställighetstillstånd.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. skall principalmötet efter godkännandet av fusionsplanen välja styrelse och förvaltningsråd samt revisorer för banken så som föreskrivs i planen.

71 §. I denna paragraf föreslås bestämmelser om den rätt att yrka på inlösning som tillkommer den överlåtande sparbankens grundfondsandelsägare samt innehavare av sådan rätt som avses i 62 § 2 mom. Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar första meningen i den gällande lagens 80 §. De i föreslagna 2 och 3 mom. ingående bestämmelserna om inlösningsförfarandet samt om avgörande av inlösningsstvister motsvarar huvudsakligen 4 kap 12 § i den gällande lagen om aktiebolag. De föreslagna bestämmelserna innebär således betydande förändringar jämfört med nuläget.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. har endast en sådan andelsägare rätt att yrka på inlösning som, före det principalmöte som beslutat om fusionen, skriftligen har meddelat att de motsätter sig fusionen.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall skiljemän avgöra frågan om ett inlösningsyrkande då parterna är oeniga om saken. Inlösningspriset bestäms utgående från det värde andelen skulle ha haft vid principalmötet om frågan om fusion inte hade väckts. Vid bestämmandet av inlösningspriset skall till detta alltid läggas gängse ränta från det att kravet på skiljeförfarande blev känt till dess att inlösningspriset fastställts. Enligt förslaget skall skiljeförfarandet gällande inlösningstvisten inledas inom utsatt tid efter det möte som beslutat om fusionen. Om yrkandet på skiljeförfarande delges inom den utsatta tiden, förlorar andelsägaren sin rätt till inlösningspriset. För sparbankernas vidkommande innebär momentet till vissa delar en mera detaljerad reglering än för närvarande.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall på dem som innehar sådana andelar och rättigheter som avses i 62 § 2 mom. i regel tillämpas de bestämmelser som avses i paragrafens 1 och 2 mom. Till dem som innehar rättigheter som kan jämföras med sådan rätt som tillkommer andelsägare skall sändas ett sådant meddelande om rätten att yrka på inlösningspriset som avses i 74 § 5 mom. Rättighetsinnehavarna skall därefter yrka på inlösningspriset inom en månad. Om den som innehar en sådan rättighet som avses i momentet har rätt att bli delaktig också av borgenärsskyddsförfarandet, vilket är fallet när det gäller innehavare av konvertibla skuldebrev, skall i samband med borgenärsskyddsförfarandet eventuellt erlagd betalning beaktas i inlösningspriset.

72 §. I den föreslagna paragrafen föreskrivs på motsvarande sätt som i 5 § lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform om den anmälan till Finansinspektionen som är en förutsättning för att fusionen skall kunna verkställas.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall sparbanken göra anmälan om fusionen till Finansinspektionen innan banken i enlighet med 73 § ansöker om tillstånd att verkställa fusionen. Till anmälan skall fogas fusionsplanen jämte bilagor.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan Finansinspektionen motsätta sig fusionen om denna skulle äventyra koncessionsföret-

sättningarna. Denna rätt att motsätta sig har Finansinspektionen endast när det gäller absorptionsfusioner. I den föreslagna paragrafens 3 mom. förutsätts att besvär över Finansinspektionens beslut att motsätta sig en fusion skall behandlas i brådsakande ordning.

73 §. I denna paragraf föreslås i överensstämmelse med 14 kap. 13 § lagen om aktiebolag bestämmelser om förfarandet vid beviljande av verkställighetstillstånd för en fusion. Sådana tillståndsansökningar skall behandlas av registermyndigheten, dvs. av patent- och registerstyrelsen. Den föreslagna bestämmelsen innebär en ändring av gällande praxis, eftersom verkställighetstillstånd för närvarande beviljas av finansministeriet och eftersom borgenärerna inte särskilt hörs vid en fusion. Förfarandet med verkställighetstillstånd motsvarar i huvudsak det förfarande som enligt lagen om aktiebolag tillämpas vid nedsättning av aktiekapitalet. En mot 6 kap. 5 § 3 mom. lagen om aktiebolag svarande bestämmelse om förutsättningarna för beviljande av tillstånd föreslås sålunda bli intagen i den föreslagna paragrafens 3 mom.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken de sparbanker som deltar i fusionen skall ansöka om verkställighetstillstånd inom 4 månader efter att fusionsplanen har godkänts. Om beslutet har fattats vid två sammanträden skall tiden räknas från det sista sammanträdet. Vid en dotterbolagsfusion skall tillståndet sökas av den övertagande sparbanken och den för tillståndsansökan föreskrivna tiden räknas från det att registreringen av fusionsplanen har kungjorts. Fusionen förfaller om tillståndsansökan inte görs inom utsatt tid eller om tillstånd inte beviljas.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall till ansökan fogas fusionsplanens bilagor till den del som dessa inte har tillställts registermyndigheten t.ex. i enlighet med bestämmelserna om registrering av bokslut. Dessutom skall till ansökan fogas kopior av eller utdrag ur de organs mötesprotokoll som har beslutat om fusionen. Av protokollen eller utdragen skall i fråga om det överlåtande kreditinstitutet också framgå det sammanlagda antalet andelar beträffande vilka har gjorts inlösningsförbehåll.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom.

skall registermyndigheten bevilja tillstånd till fusion om ingen av de borgenärer som avses i 74 § motsätter sig fusionen. Registermyndigheten skall bevilja tillstånd också i det fall att en borgenär som ursprungligen har motsatt sig fusionen ändrar sig eller i det fall att för registermyndigheten läggs fram en laga kraft vunnen dom varav det framgår att en borgenär som har motsatt sig nedsättningen redan har fått betalning eller att betryggande säkerhet har ställts för hans fordran. Enligt momentet får tillstånd inte heller beviljas om Finansinspektionen i ett sådant fall som avses i 72 § anser att fusionen sannolikt äventyrar koncessionsförutsättningarna. Tillstånd får inte heller beviljas så länge besvär är anhängiga hos högsta förvaltningsdomstolen.

74 §. I denna paragraf föreslås bestämmelser om kungörelse som utfärdas på de i fusionen deltagande sparbankernas borgenärer. Syftet med hörandet är i sista hand att klarlägga vad borgenärerna anser om förutsättningarna för att verkställa fusionen. De föreslagna bestämmelserna är huvudsakligen baserade på 14 kap. 14 § i den gällande lagen om aktiebolag. De föreslagna bestämmelserna i 2—4, 6 och 7 mom. om kungörelse- och tillståndsförfarandet överensstämmer med 6 kap. 6 och 7 § lagen om aktiebolag. I de gällande banklagarna finns inga motsvarande bestämmelser om hörande.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall registermyndigheten utfärda kungörelse på den överlåtande sparbankens borgenärer, med undantag för insättarna. Om det överlåtande bolaget är ett vanligt aktiebolag skall kungörelse utfärdas på samtliga borgenärer. Sådan kungörelse som avses i momentet skall utfärdas också på den övertagande sparbankens borgenärer, om fusionen enligt vad en sådan oberoende sakkunnig som avses i 66 § anför i sitt utlåtande vore ägnad att äventyra betalningen av den övertagande sparbankens skulder.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall i kungörelsen nämnas att en borgenär har rätt att få full betalning eller betryggande säkerhet för sin fordran innan verkställighetstillstånd kan beviljas. I kungörelsen kan också nämnas på vilket sätt och inom vilken tid en borgenär skall motsätta sig fusionen för att kunna yrka på betalning eller säkerhet.

Kungörelsen skall på tjänstens vägnar registreras och delges sparbanken fyra månader före den utsatta dagen. Dessutom skall kungörelsen två gånger publiceras i den officiella tidningen. Den övertagande sparbankens borgenärer har rätt att på grundval av fusionen yrka på betalning eller säkerhet endast om kungörelsen gäller också dessa eller om så föreskrivs i fordringsvillkoren.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall sparbanken senast tre månader före den utsatta dagen sända ett skriftligt meddelande om kungörelsen till sina kända borgenärer, dock inte till insättarna. Ett intyg om att meddelandet har sänts skall tillställas registermyndigheten senast en månad före den utsatta dagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. skall registermyndigheten i det fall att en borgenär motsätter sig ansökan underrätta sparbanken om detta omedelbart efter utgången av den tid som har reserverats för ändamålet. Motsvarande anmälan skall göras också till Finansinspektionen. En sådan anmälan som avses i momentet behöver således inte göras om ingen borgenär har motsatt sig fusionen inom den föreskrivna tiden. Om en eller flera borgenärer motsätter sig fusionen kan registermyndigheten enligt förslaget inte bevilja verkställighetstillstånd utan att från Finansinspektionen ha fått bekräftelse på förutsättningarna att verkställa fusionen.

Enligt den föreslagna paragrafens 5 mom. skall kungörelse utfärdas också på dem som äger sådana andelar i den överlåtande sparbanken som avses i 62 § 2 mom. samt på sådana rättighetsinnehavare som har rätt att yrka på inlösning. I kungörelsen skall härvid dessutom nämnas rätten att yrka på inlösning enligt 71 § samt hur sådan rätt skall förbehållas. Sparbanken skall underrätta också dem som innehar här avsedda rättigheter om kungörelsen, på samma sätt som borgenärerna.

I syfte att säkerställa att sparbanken och dess borgenärer ges den tid de behöver för att lösa eventuella tvister, föreslås i 6 mom. en bestämmelse enligt vilken registermyndigheten skall uppskjuta behandlingen av tillståndsärenden ifall en borgenär och sparbanken tillsammans eller sparbanken ensam ber om det senast på den utsatta dagen. I praktiken kan en sådan situation uppkomma t.ex.

då Finansinspektionen och kreditinstitutet fortsätter förhandlingarna om tillståndsförutsättningarna efter den utsatta tiden. Sparbanken kan be registermyndigheten om uppskov för behandling av ansökan.

Enligt den föreslagna paragrafens 7 mom. skall domstolen utan dröjsmål behandla en sådan fastställsetalan som avses i 7 mom.

75 §. Denna bestämmelse överensstämmer med 6 § i den lag om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform som föreslås ovan.

76 §. I denna paragraf föreslås bestämmelser om hur verkställigheten av fusionen skall anmälas för registrering. Paragrafen motsvarar med undantag för 5 mom. huvudsakligen 14 kap. 16 § lagen om aktiebolag. Förslaget innebär att registreringsförfarandet regleras mera i detalj än för närvarande.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall anmälan göras inom fyra månader från beviljandet av tillståndet. Annars förfaller fusionen.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. behöver på fusionsplanen baserad ökning av grundfonden, emission av optionsrätter, upptagande av lån mot konvertibla skuldebrev samt ändring av stadgarna och bildande av en övertagande sparbank inte särskilt anmälas för registrering av den anledningen att den fusionsplan som skall anmälas för verkställighet innehåller nämnda beslut. Vid absorptionsfusion skall på registrering av sådan nyemission som behövs för betalning av vederlag, emission av optionsrätter och upptagande av lån mot konvertibla skuldebrev emellertid tillämpas sparbankslagens bestämmelser. På motsvarande sätt skall lagens registreringsbestämmelser tillämpas på registrering av kombinationsfusion.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall till anmälan fogas de i fusionen deltagande kreditinstitutens samtliga syrelsemedlemmars samt verkställande direktörens försäkran och även revisorernas intyg om att den övertagande sparbanken vid registreringen av fusionen får full betalning för det belopp som i sparbankens eget kapital upptas som vederlag för de andelar, optionsrätter och konvertibla skuldebrev som emitteras. För att säkerställa att de tillgångar och skulder som överförs överensstämmer med fu-

sionsplanen föreslås att en försäkran skall avkrävas också ledningen för den överlåtande sparbanken.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. är en förutsättning för registrering av fusionen att sparbanken och den som innehar en företagsinteckning avtalar om inteckningens företrädesrätt.

Eftersom det vid en kombinationsfusion är fråga om att bilda en ny sparbank, föreskrivs i 5 mom. att den sparbank som bildas skall ha beviljats koncession för att verkställigheten skall kunna registreras.

Enligt den föreslagna paragrafens 6 mom. skall vid registreringen beaktas den planerade tidpunkten för registrering av verkställandet av fusionen, om det inte föreligger något hinder för detta och om tidpunkten inte infaller senare än fyra månader från anmälan. För ikraftträdelsetidpunkten föreslås en bakre gräns för att slutförandet av fusionen inte skall kunna fördröjas så att de deltagande sparbankernas ekonomiska situation hinner förändras avsevärt jämfört med vad som framgår av fusionsplanen och dess bilagor.

77 §. I denna paragraf föreslås bestämmelser om rättsverkningarna av fusionens registrering. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. upplöses den överlåtande sparbanken. Dess tillgångar och skulder övergår i det ögonblick då verkställigheten registreras genom generalsuccession, dvs. utan särskilda överföringsåtgärder till den övertagande sparbanken.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. får de som äger grundfundsandelar i den överlåtande sparbanken då denna upplöses omedelbart rätt till vederlag och de blir andelsägare i den övertagande sparbanken i enlighet med fusionsplanen. Dessutom föreslås att de andelar i den övertagande sparbanken som ägs av den överlåtande eller den övertagande sparbanken inte medför rätt till vederlag. Sådana andelar blir ogiltiga samtidigt som motsvarande andelar av den överlåtande sparbankens nettotillgångar genom registreringen av fusionen övergår till den övertagande sparbanken.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall den överlåtande sparbankens styrelse och verkställande direktör avge slutredovisning vid principalernas möte. Slutredovis-

ningen skall innefatta bokslut och eventuellt concernbokslut för den tid för vilken bokslut inte ännu har lagts fram vid principalmötet samt utredning om hur eventuellt vederlag har skiftats. På granskningen av slutredovisningen tillämpas vad som föreskrivs om revision. På principalmötet tillämpas de bestämmelser som gäller för detta. På översändandet av slutredovisningen till registermyndigheten tillämpas vad som i kreditinstitutslagen föreskrivs om registrering av bokslut.

Enligt momentet skall i fråga om klander av vederlagsskiftet och slutredovisningen, i fråga om lyftande av skiftesandel samt i fråga om fortsatt likvidation efter att den överlått sparbanken har upplösts i tillämpliga delar iakttas vad som i 8 kap föreskrivs om likvidation.

78 §. I denna paragraf föreslås mot 14 kap 18 § lagen om aktiebolag svarande bestämmelser om rättsverkningarna av en talan som gäller fusionsbeslut. Enligt förslaget skall talan om ogiltigförklarande eller ändring av ett mot lagen eller stadgarna stridande beslut av principalmötet väckas inom sex månader från beslutet.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall domstolen utan dröjsmål underrätta registermyndigheten om att talan har anhängiggjorts och om den laga kraft vunna domen. Syftet med förslaget är att säkerställa att registermyndigheten i tid får vetskap om eventuella hinder före registrering av fusionen.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. förfaller fusionen även om den har registrerats, ifall fusionsbeslutet enligt domstolens laga kraft vunna dom är ogiltigt. Den överlått sparbanken och den övertagande sparbanken blir solidariskt ansvariga för den övertagande sparbankens förpliktelser som har uppkommit efter registreringen av fusionen men innan registermyndigheten har kungjort domstolens laga kraft vunna dom.

79 §. Denna paragraf motsvarar gällande 83 §.

5 kap. **Delning**

80 §. Enligt den föreslagna paragrafen skall bestämmelserna i detta kapital tillämpas vid delning av en sparbank. Bestämmelserna överensstämmer huvudsakligen med de be-

stämmelser om delning som ingår i 14 a kap. lagen om aktiebolag. Delningsbegreppet är emellertid i enlighet med 81 § i vissa avseenden mera omfattande än det begrepp som definieras i den allmänna associationsrätten. I den gällande sparbankslagen finns inga bestämmelser om delning.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs för tydlighetens skull att då förfarandet motsvarar det som förskrivs i detta kapitel kommer den ursprungliga sparbankens tillgångar och skulder att överföras till den övertagande sparbanken utan likvidationsförfarande.

I denna paragraf liksom nedan i kapitlet hänvisas i överensstämmelse med lagen om aktiebolag endast till överföring av tillgångar och skulder. I delningsplanen avtalas särskilt om den omfattning i vilken förbindelser som inte är upptagna i balansräkningen skall överföras på den övertagande sparbanken.

I lagen föreslås, i överensstämmelse med lagen om aktiebolag, inga särskilda bestämmelser om den verkan som en överlåtelse av nettotillgångarna har på den ursprungliga sparbankens eget kapital. Om den ursprungliga sparbanken inte upplöses i sin helhet i samband med delningen, skall det framgå av delningsplanen hur det belopp som motsvarar de överlåtna nettotillgångarna skall tas upp i det överlått kreditinstitutets bokföring som minskning av de i balansräkningen upptagna posterna av det egna kapitalet. Om beloppet bokförs som en minskning av det bundna kapitalet skall iakttas vad som ovan i 39 § förskrivs om nedsättning av det bundna egna kapitalet. Den vid delningen bildade sparbankens egna kapital kan, till den del som detta överskrider det minimibelopp för grundkapitalet som anges i 13 § kreditinstitutslagen, avsättas till en reservfond. I delningsplanen kan enligt den föreslagna lagen bestämmas hur den nybildade sparbanken eget kapital delas mellan de ovan angivna posterna.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs i överensstämmelse med lagen om aktiebolag att kapitlets bestämmelser kan tillämpas på det ursprungliga kreditinstitutet också efter att detta har försatts i likvidation, förutsatt att åtgärder inte har vidtagits för att skifta dess tillgångar.

81 §. I denna paragraf föreskrivs hur delningen av en sparbank går till. Delningen kan genomföras endast på det sättet att samtliga tillgångar och skulder överförs på två eller flera sparbanker, varvid den ursprungliga sparbanken upplöses. Eftersom det inte är möjligt att nedsätta en sparbanks bundna egna kapital genom delning av tillgångarna kan de inte i likhet med kreditinstitut i aktiebolags- och andelslagsform delas genom att endast en del av tillgångarna eller skulderna överförs. Sparbanker kan således överlåta endast en del av sina tillgångar och skulder till en annan sparbank eller till ett annat företag, med iakttagande av vad som nedan föreskrivs om överlåtelse av affärsverksamheten. Med avvikelse från motsvarande bestämmelser i lagen om aktiebolag kan vid en delning den övertagande sparbanken vara antingen ett företag som bildas eller också en fungerande sparbank. Liksom i fråga om övriga kreditinstitut föreligger det inget hinder för att genomföra delningen så att en del av tillgångarna och skulderna överlåts till en sparbank som skall bildas och en del till en sparbank som redan har bildats.

Den som innehar en grundfundsandel i sparbanken har i regel rätt till motsvarande vederlag. Vederlaget kan emellertid bestå också av annan egendom. Till övriga delar skall den ursprungliga sparbankens eget kapital, på det sätt som närmare föreskrivs i delningsplanen, bli grundkapital och reservfond i de nya sparbankerna.

82 §. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall den ursprungliga sparbanken uppgöra en delningsplan. I överensstämmelse med lagen om aktiebolag skall på delningsplanen i tillämpliga delar tillämpas vad som föreskrivs om planen för en kombinationsfusion.

Delningsplanen skall undertecknas av styrelsen för den ursprungliga sparbanken och, om den övertagande sparbanken redan har bildats, även av styrelsen för den övertagande sparbanken.

I delningsplanen skall utöver de utredningar som anges i föreslagna 2 mom. ingå följande uppgifter motsvarande 66 § 2 mom.:

1) den ursprungliga och varje övertagande sparbanks firma, registernummer, adress och hemort,

2) om den övertagande sparbanken bildas i samband med delningen, ett förslag till stadgar för denna stadgar samt hur sparbankens styrelse och revisorer skall väljas,

3) ett förslag till det vederlag som skall betalas till dem som äger grundfundsandelar i den ursprungliga sparbanken samt till dem som innehar optionsrätter, konvertibla skuldebrev och därmed jämförbara rättigheter,

4) en utredning om kapitallån samt om sådana förbindelser som avses i 74 § 1 mom. 2 och 3 punkten kreditinstitutslagen och vilkas borgenärer kan motsätta sig beviljandet av verkställighetstillstånd,

5) i fråga om de grundfundsandelar som den ursprungliga sparbanken och dess dotterföretag äger i den övertagande sparbanken och dess moderföretag, andelarnas antal, sammanräknade nominella belopp och den i balansräkningen upptagna anskaffningsutgiften för varje slag av andelar,

6) förslag till den nyemission av grundfundsandelar, emission av optionsrätter, upptagande av lån mot konvertibla skuldebrev och överlåtelse av egna andelar som behövs för betalning av vederlaget i det fall att den övertagande sparbanken inte är en sparbank som bildas i samband med delningen, samt förslag till den övertagande sparbanken grundkapital och grundfondskapital i det fall att den övertagande sparbanken bildas i samband med delningen,

7) förslag till tidpunkt och övriga villkor för skifte av vederlaget,

8) förslag till de särskilda förmåner och rättigheter som tillkommer en i delningen deltagande sparbanks förvaltningsråd och styrelsemedlemmar, verkställande direktör, revisor och såsom oberoende sakkunnig verksam revisor som har godkänts av centralhandelskammaren

9) utredning om orsaken till delningen och om de grunder enligt vilka vederlaget bestäms samt om därtill anslutna väsentliga värderingsproblem,

10) utredning om den ursprungliga sparbanken insättares ställning i den övertagande sparbanken samt

11) förslag till den planerade tidpunkten för registrering av delningens verkställighet.

När det gäller förslag som avses ovan 6 punkten skall i överensstämmelse med 64 § 3

mom. i tillämpliga delar iakttas vad som i 3 kap. föreskrivs om nyemission, emission av optionsrätter och upptagande av lån mot konvertibla skuldebrev.

I delningsplanen behöver i överensstämmelse med 64 § 1 mom. inte tas in någon sådan utredning som avses i 9 punkten ifall samtliga i delningen deltagande sparbankers grundfundsandelsägare och principaler samtycker till att någon utredning inte uppgörs.

Den ursprungliga och den övertagande sparbanken skall i överensstämmelse med 65 § anmäla delningsplanen för registrering inom en månad efter undertecknandet av planen. Om den övertagande sparbanken bildas i samband med delningen skall endast den ursprungliga sparbanken göra anmälan. Delningen förfaller om anmälan inte görs inom utsatt tid eller om registrering förvägras.

En eller flera av centralhandelskammaren godkända revisorer som verkar som oberoende sakkunniga skall i överensstämmelse med 66 § 1 mom. ge utlåtande om delningsplanen till varje sparbank som deltar i delningen. I utlåtandet skall bedömas om delningsplanen innehåller korrekta och tillräckliga uppgifter om omständigheter som är ägnade att väsentligt påverka orsaken till delningen, värdet av den egendom som övergår till den övertagande sparbanken samt vederlagets värde och skiftet. I utlåtandet till en övertagande sparbank skall särskilt nämnas om delningen är ägnad att äventyra betalningen av skulderna. Utlåtandet har en särskild betydelse då den övertagande sparbanken är en fungerade sparbank, eftersom den i allmänhet har skulder som har uppkommit redan före delningen. Om delningen enligt sakkunniutlåtandet äventyrar betalningen av en sådan sparbanks skulder skall registermyndigheten enligt föreslagna 84 § 2 mom. utfärda kungörelse också på den övertagande sparbanken borgenärer. På de sakkunniga och utlåtandet skall också i övrigt tillämpas vad som föreskrivs i 2 kap 4 a § lagen om aktiebolag. Om samtliga i delningen deltagande sparbankers andelsägare och principaler samtycker räcker det att utlåtande ges om de tillgångar som överförs till den övertagande sparbanken som betalning för nyemissionen och om huruvida delningen är ägnad att äventyra betalningen av den övertagande

sparbankens skulder. Bestämmelsen motsvarar 66 § 2 mom.

Till delningsplanen skall i överensstämmelse med 67 § i fråga om den ursprungliga och den övertagande sparbanken fogas

1) kopior av bokslutshandlingarna för de tre föregående boksluten och av principalmötets beslut om vinst eller förlust för den senaste räkenskapsperioden,

2) en kopia av ett mellanbokslut som inte får vara äldre än tre månader och som har uppgjorts och granskats med iakttagande i tillämpliga delar av föreskrifterna och bestämmelserna om bokslut, om det har förflutit mer än sex månader från utgången av den räkenskapsperiod som det senaste bokslutet gäller till det principalmöte som beslutar om delningen,

3) en kopia av den delårsrapport som har uppgjorts efter det senaste bokslutet, om mellanbokslutet inte gäller rapportperioden,

4) styrelsens redogörelse för händelser som väsentligen påverkar företags ställning efter det senaste bokslutet eller mellanbokslutet eller efter den senaste delårsrapporten,

5) revisorernas och förvaltningsrådets utlåtande om mellanbokslutet, delårsrapporten och styrelsens redogörelse samt

6) det utlåtande om delningsplanen som avses i 66 §.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs i överensstämmelse med lagen om aktiebolag att delningsplanen dessutom, utöver de motsvarande uppgifter om en fusionsplan som nämns ovan, skall innehålla förslag till hur den ursprungliga sparbankens tillgångar och skulder skall fördelas mellan de sparbanker som deltar i delningen. Av förslaget skall även framgå hur de i den ursprungliga sparbankens bokföring ingående reserverna och avsättningarna skall beaktas i de övertagande sparbankernas bokföring och likaså hur det egna kapitalet skall delas upp i de övertagande sparbankerna. Vidare skall planen innehålla en utredning om omständigheter som kan ha betydelse för den övertagande sparbanken när det gäller värderingen av de tillgångar som tillkommer denna.

83 §. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall delningsbeslutet fattas av den ursprungliga sparbankens principalmöte, på samma sätt som enligt föreslagna 70 § 1

mom. när det är fråga om den överlåtande sparbanken vid en fusion.

Om den övertagande sparbanken är en annan bank än en bank som skall bildas vid delningen, kan delningsplanen i regel godkännas av styrelsen, eftersom delningen inte påverkar sparbankens bundna egna kapital och inte heller de rättigheter som tillkommer dem som äger grundfondsandelar. Om vederlaget betalas genom ökning av den övertagande sparbankens grundfond, skall beslutet emellertid fattas av det högsta beslutande organet, i enlighet med de allmänna bolagsrättsliga principerna.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs att ett delningsbeslut skall fattas av den ursprungliga sparbanken i samma ordning som ett fusionsbeslut fattas av den överlåtande sparbanken. Beslutet skall fattas i samma ordning som ett beslut om ändring av stadgarna. I stadgarna kan föreskrivas om strängare krav när det gäller beslut om delning. Kallelse till det sammanträde som skall besluta om delningen skall sändas ut på samma sätt som ovan i 69 § föreskrivs om fusion. Om vederlaget betalas som en ökning av grundfonden och det därför är nödvändigt att behandla ärendet vid den övertagande sparbankens principalmöte, skall tillämpas vad som i lagen föreskrivs om beslutsförfarandet i sådana fall.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall på beslut om delning, på meddelande om delningen till Finansinspektionen samt på klander av delningsbeslutet tillämpas vad som i 69, 70, 72 och 78 § föreskrivs om fusion.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs att en grundfondsandelsägare som har motsatt sig delningen samt innehavare av optionsrätter, konvertibla skuldebrev eller jämförbara rättigheter på samma sätt som vid fusion har rätt att kräva att den ursprungliga sparbanken löser in rättigheterna till fullt pris.

84 §. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall Finansinspektionen på motsvarande sätt som enligt fusionsbestämmelserna underrättas om sparbankens delning samt ansöka om registermyndighetens tillstånd att verkställa delningen. Liksom när det gäller kombinationsfusion föreskrivs att Finansin-

spektionens tillstånd inte behövs i det fall att sparbanken delas så att den överlåter samtliga tillgångar och skulder till sparbanker som skall bildas. Finansinspektionen kan härvid reagera på en delning som enligt dess åsikt äventyrar verksamhetsförutsättningarna, i samband med att koncession söks för det kreditinstitut som skall bildas.

Till ansökan om tillstånd att verkställa delningen skall i överensstämmelse med 73 § 2 mom. fogas en delningsplan jämte bilagor samt delningsbeslut.

På beviljandet av tillstånd skall tillämpas vad som i 73 § 3 mom. föreskrivs om förutsättningarna för beviljande av koncessionstillstånd. Tillstånd kan således beviljas i det fall att borgenärerna vid det borgenärsförhör som avses i 74 § inte har motsatt sig delningen eller fått betalning eller betryggande säkerhet för sin fordran. En förutsättning för beviljande av tillstånd är, liksom vid fusion, att Finansinspektionen inte har motsatt sig delningen.

Liksom vid en fusion skall registermyndigheten utfärda offentlig stämning på det ursprungliga kreditinstitutets borgenärer. På förfarandet då borgenärerna hörs skall enligt förslaget tillämpas 74 och 75 §. Sådana insättare behöver således inte höras vilkas samtliga insättningar i sin helhet omfattas av insättningsgarantin.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall, då delningen sker genom överlåtelse av tillgångar och skulder till ett tidigare bildat företag, offentlig stämning utfärdas också på den övertagande sparbankens borgenärer, om delningen enligt en i 66 § avsedd oberoende sakkunnigs utlåtande vore ägnad att äventyra den övertagande sparbankens skulder.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall den ursprungliga sparbanken och varje övertagande sparbank till registermyndigheten göra anmälan om verkställighet av delningen inom fyra månader efter att tillståndet beviljades. Annars förfaller delningen. Anmälan ersätter en anmälan om bildande av den övertagande sparbanken i det fall att den övertagande sparbanken bildas i samband med delningen, alternativt en anmälan om ökning av grundfonden i det fall att vederlaget betalas i form av en ökning av detta kapital. Till anmälan skall fogas en i 76 § 3 mom.

avsedd utredning om att den övertagande sparbanken får full betalning för de andelar som ges som vederlag för det egna kapitalet eller för de rättigheter som berättigar till andelarna.

I den föreslagna paragrafens 4 mom. föreskrivs i överensstämmelse med förfarandet vid kombinationsfusion att en delning där en eller flera sparbanker bildas inte får registreras, om inte koncessionen för varje i samband med delningen bildad sparbank registreras samtidigt.

För en sådan sparbank skall således ansökas om koncession innan delningen registreras. För att koncessionen skall hinna beviljas före utgången av den tid som anges i den föreslagna paragrafen, skall koncession i praktiken sökas redan på grundval av delningsplanen, innan denna godkänns av sparbankens principaler.

I den föreslagna paragrafens 5 mom. föreskrivs om fördelning av företagsinteckningar i överensstämmelse med 14 a kap. 4 § 2 mom. lagen om aktiebolag.

85 §. I den föreslagna paragrafens 1 och 2 mom. föreskrivs i överensstämmelse med fusionsbestämmelserna att rättsverkningarna av en delning träder i kraft genom att delningen registreras. I 3 mom. föreskrivs också, i överensstämmelse med fusionsbestämmelserna, om den ursprungliga sparbankens slutredovisning.

86 §. I denna paragraf föreskrivs om rätten till de överförda tillgångarna då sparbanken upplöses. Bestämmelsen motsvarar lagen om aktiebolag till den del som det är fråga om delning, eftersom det ursprungliga företaget upplöses. Bestämmelserna om ansvarsfördelningen mellan det ursprungliga och det övertagande företaget skall inte tillämpas på sparbanker, eftersom sådana inte kan delas endast partiellt. I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som i lagen om aktiebolag om det subsidiära solidariska ansvar som en i delningen deltagande sparbank har för sådan i delningsplanen nämnd skuld för vilken ett annan i delningen deltagande kreditinstitut bär det primära ansvaret. Då en sparbank delas uppkommer inget subsidiärt ansvar för andra än i delningsplanen antecknade skulder, utan samtliga i delningen deltagande kreditinstitut an-

svarar primärt och solidariskt. Det i momentet föreslagna subsidiära ansvaret effektiverar borgenärsskyddet i delningssituationer. Det skyddar den ursprungliga sparbankens borgenärer t.ex. mot sådana artificiella arrangemang som innebär att de lönsammaste tillgångarna vid delningen överförs uteslutande till ett visst övertagande kreditinstitut. I överensstämmelse med vad som gäller för övriga kreditinstitut skall det subsidiära ansvaret emellertid inte gälla för sådana skulder, som kan ersättas ur insättningsgarantifonden eller ersättningsfonden.

I överensstämmelse med vad som gäller för övriga kreditinstitut skall det subsidiära ansvaret beaktas som en utanför balansräkningen upptagen förbindelse som belastar sparbankens soliditet.

87 §. Enligt denna paragraf skall på en sparbank som bildas i samband med en delning tillämpas samma krav vad gäller koncession och startkapital som de krav som enligt 63 § 1 mom. gäller för en sparbank som bildas i samband med en kombinationsfusion. Till koncessionsansökan skall då fogas tillstånd att registrera koncessionen. En förutsättning för registrering av delningen är på motsvarande sätt att koncessionen har registrerats.

Särskilda bestämmelser om den vid delningen bildade sparbankens startkapital föreslås inte, utan bankens startkapital skall i enlighet med 13 § kreditinstitutslagen alltid uppgå till ett belopp motsvarande minst 5 miljoner euro.

6 kap. **Överlåtelse av affärsverksamheten**

88 §. Bestämmelserna i detta kapitel skall tillämpas på överlåtelse av en sparbanks affärsverksamhet. Bestämmelserna motsvarar 4 kap lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform samt 7 kap. lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform.

Bestämmelserna bland annat om beslutsförfarandet vid överlåtelse av affärsverksamheten, om borgenärsskyddet, om registrering och om rättsverkningarna är i tillämpliga delar baserade på vad som i denna lag föreskrivs om fusion och delning.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall bestämmelserna i detta kapitel tillämpas både då en sparbank överlåter hela sin affärsverksamhet till ett annat företag och då den överlåter en del av affärsverksamheten till ett annat företag. Det övertagande företaget kan således vara också någon annat företag än en sparbank. I momentet definieras dessutom begreppen överlåtande sparbank respektive övertagande företag. Liksom i fråga om andra kreditinstitutsformer kan det övertagande företaget vara ett vanligt aktiebolag eller andelslag samt också t.ex. ett värdepappersföretag, ett bostadsaktiebolag, ett fastighetsaktiebolag eller ett utländskt kreditinstitut eller något annat utländskt företag. Föremål för överlåtelsen kan emellertid i så fall vara endast andra skulder än insättningar.

I paragrafen liksom nedan i detta kapitel hänvisas i överensstämmelse med bestämmelserna om delning endast till överföring av tillgångar och skulder. I den plan som uppgörs för överlåtelsen av affärsverksamheten skall emellertid avtalas i vilken utsträckning förbindelser utanför balansräkningen överförs på det övertagande kreditinstitutet. I 90 § föreskrivs emellertid om det specialfallet att den överlåtande sparbankens hela affärsverksamhet överförs på ett kreditinstitut i aktiebolagsform som bildas för att fortsätta dess verksamhet. I fråga om detta specialfall föreskrivs särskilt att också bokföringsmässiga reserver och avsättningar och förbindelser samt övriga rättigheter och skyldigheter överförs till det övertagande kreditinstitutet, eftersom det i sådana fall i praktiken är fråga om en ändring av bolagsformen som inte på något sätt får förändra kreditinstitutets ekonomiska ställning.

Några särskilda bestämmelser om hur överföringen skall behandlas i det övertagande företags bokföring föreslås inte, utan principerna för värdering av den överförda egendomen samt för bildandet av det egna kapitalet bestäms enligt de allmänna bokföringsprinciperna. För det specialfallet att hela den överlåtande sparbankens affärsverksamhet överförs till ett kreditinstitut i aktiebolagsform som bildas för att fortsätta dess verksamhet föreskrivs emellertid nedan i 90 §, i syfte att säkerställa balansräkningens och beskattningens kontinuitet, att också reserverna

och avsättningarna vid tillämpningen av den nämnda paragrafen överförs till det övertagande kreditinstitutets bokföring utan ändringar. I skattelagstiftningen finns särskilda bestämmelser om hur reserver och avsättningar skall upplösas vid beskattningen.

Delar av det nybildade företags kapital kan, till den del det överskrider startkapitalets minimibelopp, avsättas till en reservfond och till en överkursfond samt i en sparbank till en grundfond. I överlåtelseplanen skall bestämmas hur det nybildade företags eget kapital fördelas mellan de ovan angivna posterna.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. 1 punkten finns bestämmelser om överlåtelse av hela affärsverksamheten. Då en sparbank överlåter hela sin affärsverksamhet kan den inte fortsätta som ett kreditinstitut utan dess verksamhet kan fortsättas i form av en stiftelse enligt vad som föreskrivs i 91 och 92 §. Något särskilt avstående från koncessionen behövs i så fall inte, utan sparbanken som juridisk person upphör att existera samtidigt som stiftelsen införs i stiftelseregistret. Den överlåtande sparbanken kan efter överlåtelsen av affärsverksamheten också upplösas på normalt sätt genom likvidation.

Det övertagande företaget kan vara ett eller flera kreditinstitut eller andra företag som antingen bildas i samband med överlåtelsen eller redan är verksamma.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. 2 punkten föreskrivs om partiell överlåtelse av affärsverksamheten. En förutsättning för tillämpning av denna punkt är att en del av den överlåtande sparbankens skulder övergår på det övertagande kreditinstitutet eller på ett annat företag. Som överlåtelse av affärsverksamheten betraktas således inte en överlåtelse enbart av tillgångarna, inte ens i det fall att en betydande del av tillgångarna överläts på en gång. Bestämmelserna om överlåtelse av affärsverksamheten kan enligt förslaget tillämpas oberoende av hur stor del av skulderna som överläts.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs i överensstämmelse med bestämmelserna om fusion och delning att bestämmelserna i detta kapitel kan tillämpas på det överlåtande kreditinstitutet också efter att det har försatts i likvidation, förutsatt att till-

gångarna inte har börjat delas ut.

89 §. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. är det i regel den överlåtande sparbankens styrelse som skall besluta om överlåtelse av affärsverksamheten. Om hela affärsverksamheten överläts i enlighet med 1 mom. 1 punkten skall beslutet emellertid fattas av principalmötet på samma sätt som vid delning, eftersom de rättsliga förutsättningarna för hela affärsverksamheten upphör.

Om det övertagande företaget är ett annat företag än det som skall bildas, kan överlåtelseplanen i regel godkännas av det övertagande företagens styrelse, eftersom överlåtelsen inte påverkar företagens bundna egna kapital. Om vederlaget betalas genom en ökning av det övertagande företagens aktiekapital, placeringsandelskapital eller grundfond skall beslutet emellertid fattas vid ett sammanträde som hålls av det övertagande företagens högsta beslutande organ i enlighet med de allmänna associationsrättsliga principerna.

Beslutet om överlåtelse av hela affärsverksamheten skall fattas i samma ordning som vid en fusion eller delning. Principalmötet skall således fatta beslutet i den ordning som gäller för ändring av sparbankens stadgar.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall på överlåtelse av affärsverksamheten i tillämpliga delar tillämpas bestämmelserna om delning. För överlåtelsen skall således uppgöras en plan motsvarande den delningsplan som avses i 85 §. Planen skall under-tecknas av den överlåtande sparbankens styrelse liksom också av det övertagande företagens styrelse i det fall att det övertagande företaget redan har bildats.

I planen för överlåtelse av affärsverksamheten skall i överensstämmelse med vad som föreskrivs om delningsplanen anges

1) den överlåtande sparbankens och varje övertagande företags firma, företags- och samfundssignum, adress och hemort,

2) i det fall att det övertagande företaget bildas i samband med överlåtelse av affärsverksamheten, ett förslag till bolagsordning eller stadgar för företaget samt till förfarande vid val av dess styrelse och revisorer,

3) förslag till vederlag till den överlåtande sparbanken,

4) utredning om kapitallån samt om sådana i 74 § 1 mom. 2 och 3 punkten kreditinsti-

tutslagen avsedda förbindelser vilkas borgenärer kan motsätta sig beviljande av verkställighetstillstånd för överlåtelsen,

5) i fråga om de aktier, placeringsandelar eller grundfundsandelar som den överlåtande sparbanken och dess dotterföretag äger i det övertagande företaget och dess moderföretag, för varje slag av aktier och andelar dessas antal och sammanlagda nominella belopp samt den i balansräkningen upptagna anskaffningsutgiften för andelarna,

6) förslag till nyemission, emission av optionsrätter, upptagande av lån mot konvertibla skuldebrev och avyttring av egna aktier eller andelar då dessa behövs för betalning av vederlaget, i det fall att det övertagande företaget är ett annat företag än det som bildas, samt förslag till det övertagande kreditinstitutets aktiekapital, grundkapital, grundfunds-kapital, andelskapital, tilläggsandelskapital, placeringsandelskapital och tilläggskapital då det övertagande företaget bildas i samband med överlåtelsen av affärsverksamheten,

7) förslag till tidpunkt och andra villkor för skifte av vederlaget,

8) utredning om de särskilda förmåner och rättigheter som tillkommer den överlåtande sparbankens och varje övertagande företags förvaltningsråds- och styrelsemedlemmar, verkställande direktör och revisor,

9) utredning om orsaken till överlåtelsen av affärsverksamheten samt om grunderna för bestämmande av eventuellt vederlag och därmed sammanhängande väsentliga värde-ringsproblem,

10) förslag till den planerade registrerings-tidpunkten för verkställande av fusionen.

På de förslag som avses i 6 punkten, skall i tillämpliga delar tillämpas vad som i 4 kap. lagen om aktiebolag och 3 kap i denna lag föreskrivs om nyemission, emission av optionsrätter och upptagande av lån mot konvertibla skuldebrev samt vad som i 7 kap. la-gen om aktiebolag föreskrivs om överlåtelse av egna aktier då det övertagande företaget är något annat företag än ett som skall bildas.

I planen som gäller överlåtelse av affärsverksamheten behöver inte tas in någon sådan utredning som avses i 9 punkten, om den överlåtande sparbankens och varje övertagande företags aktie- och andelsägare, medlemmar och principaler samtycker till att nå-

gon utredning inte behöver uppgöras.

Den överlåtande sparbanken och det övertagande företaget skall i överensstämmelse med reglerna om fusion anmäla överlåtelseplanen för registrering inom en månad efter att den har undertecknats. Om det övertagande företaget bildas i samband med överlåtelsen av affärsverksamheten, skall anmälan göras endast av det överlåtande kreditinstitutet. Överlåtelsen av affärsverksamheten förfaller om anmälan inte görs inom den utsatta tiden eller om registrering förvägras.

I överlåtelseplanen skall utöver de ovan nämnda uppgifterna för det första ingå ett förslag till skifte av sparbankens tillgångar och skulder mellan de kreditinstitut som deltar i överlåtelsen. I planen skall dessutom ingå en utredning om omständigheter som kan ha betydelse för det övertagande företaget vid bedömningen av den överlåtande sparbankens framtida och återstående egendom.

När samtliga tillgångar och skulder överläts till ett kreditinstitut i aktiebolagsform som fortsätter den överlåtande sparbankens verksamhet i enlighet med 90 §, behöver någon överlåtelseplan inte uppgöras.

På överlåtelse av affärsverksamhet tillämpas inte vad som i 66 § föreskrivs om en oberoende sakkunnigs utlåtande. Om det vid en sådan överlåtelse fattas beslut om ökning av aktie- eller därmed jämförbart kapital skall emellertid tillämpas vad som särskilt föreskrivs om saken. I överlåtelseplanen behöver inte heller tas in sådana bilagor som avses i 67 §.

Verkställigheten och registreringen av en överlåtelse av affärsverksamheten skall enligt förslaget ske så som föreskrivs i 84 § 1 mom. Finansinspektionen skall således underrättas om överlåtelsen med iakttagande av vad som föreskrivs om fusion ovan i 72 §. Om affärsverksamheten i sin helhet överläts till ett eller flera kreditinstitut som skall bildas, skall på överlåtelsen inte tillämpas det förfarande med samtycke som avses i 72 § 2 mom., utan Finansinspektionens eventuella negativa ståndpunkt skall uttryckas i ett utlåtande som fogas till koncessionen. I överensstämmelse med fusions- och delningsbestämmelserna skall de i överlåtelsen deltagande företagen därefter hos registermyndigheten ansöka om

tillstånd att verkställa överlåtelsen med iakttagande av vad som föreskrivs i 73 §. Till tillståndsansökan skall i överensstämmelse med 73 § 2 mom. fogas överlåtelseplanen samt de beslut som gäller överlåtelsen av affärsverksamheten.

På beviljandet av tillstånd skall enligt förslaget tillämpas vad som i 73 § 3 mom. föreskrivs om förutsättningarna för beviljande av fusionstillstånd. Med avvikelser från bestämmelserna om delning föreslås borgenärs-skyddsförfarandet emellertid gälla endast de skulder som överförs. Tillstånd kan således beviljas i det fall att borgenärerna inte vid det borgenärsförhårförfarandet som avses i 74 § har motsatt sig överlåtelsen av affärsverksamheten eller fått betalning eller betryggande säkerhet för sin fordran. En förutsättning för beviljande av tillstånd är således enligt förslaget både vid fusion och vid delning att Finansinspektionen inte har meddelat att den motsätter sig överlåtelsen av affärsverksamheten.

På borgenärsförhåret skall enligt förslaget tillämpas 73—75 §. På insättarna skall tillämpas samma förfarande som avviker från det som tillämpas på övriga borgenärer vid fusion och delning. Den för borgenärerna reserverade rätten att motsätta sig kan således inte utnyttjas av en insättare vars samtliga insättningar omfattas av insättningsgarantin. Hörandeförfarandet skall enligt förslaget inte tillämpas på det övertagande företagens gamla borgenärer.

Den överlåtande sparbanken och varje övertagande företag skall i överensstämmelse med vad som i 84 § 3 mom. föreskrivs om delning göra en anmälan om verkställigheten av överlåtelsen av affärsverksamheten till registermyndigheten inom fyra månader från det att tillståndet beviljas eller överlåtelsen av affärsverksamheten förfaller. I det övertagande företaget ersätter meddelandet anmälan om att företaget har bildats då det övertagande företaget bildas i samband med överlåtelsen av affärsverksamheten samt anmälan om ökning av aktiekapitalet, placeringsandelskapitalet eller grundfonden då vederlaget betalas i form av en ökning av sådant kapital.

En överlåtelse av affärsverksamheten får i överensstämmelse med vad som i 84 § 4 mom. föreskrivs om delning inte registreras

om inte den koncession som har beviljats kreditinstitutet registreras samtidigt. För ett sådant kreditinstitut skall således ansökas om koncession före registreringen av överlåtelsen. För att koncessionen skall hinna beviljas före utgången av den tid som anges i denna paragraf, är det i praktiken ändamålsenligt att ansöka om koncession redan på basis av planen för överlåtelse av affärsverksamheten, innan planen godkänns.

På överlåtelsen av affärsverksamheten skall enligt förslaget tillämpas mot 84 § 5 mom. svarande bestämmelser om fördelningen av företagsinteckningar då tillgångarna och skulderna skiftas mellan flera företag.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. uppkommer för de kreditinstitut eller andra företag som deltar i överlåtelsen av affärsverksamheten ett med delningsbestämmelserna överensstämmande solidariskt ansvar för de skulder som har uppkommit då överlåtelseplanen registreras. Eftersom en överföring av de insättningar och övriga skulder som omfattas av insättningsgarantin eller ersättningsskyddet inte försvagar borgenärernas ställning, skall bestämmelsen om det solidariska ansvaret emellertid inte tillämpas på sådana skulder till den del som de omfattas av skyddet.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. skall de poster som överlåtelsen avser överföras till det övertagande företaget då överlåtelsen har registrerats. Vid sådana överlåtelser som avses i 90 § och i samband med vilka verkställigheten inte registreras särskilt, uppkommer överlåtelsens rättsverkningar i samband med registreringen av den stiftelse som bildas och registreringen av den nya koncessionen för det övertagande kreditinstitutet i aktiebolagsform.

Enligt den föreslagna paragrafens 5 mom. har den som äger en grundfondsandel i sparbanken rätt att yrka på inlösen av sin andel då sparbanken överlåter hela sin affärsverksamhet. Denna undantagsbestämmelse behövs eftersom andelar av det nämnda slaget kan finnas endast i en sparbank. Då sparbanken överlåter hela sin verksamhet kan den enligt förslaget inte längre fortsätta som en sparbank. Eftersom rättsverkningarna av en överlåtelse av affärsverksamheten liksom enligt delningsbestämmelserna träder i kraft vid

registreringstidpunkten, uppkommer härvid t.ex. för dem som innehar grundfondsandelar rätt till inlösen. I de överlåtelsesituationer som avses i 90 §, där verkställigheten av en överlåtelse av affärsverksamheten inte registreras på grund av borgenärsskydds- och registreringsförfarandet, kommer rättsverkningarna av en överlåtelse att förenas med registreringen av stiftelsen. Registreringen av bildandet av en stiftelse förutsätter emellertid att den koncession som har beviljats ett i samband med överlåtelsen bildat kreditinstitut i aktiebolagsform registreras samtidigt.

Enligt den föreslagna paragrafens 6 mom. skall på borgensmän och andra villkorliga borgenärer i överensstämmelse med de övriga banklagarna tillämpas vad som ovan föreskrivs om borgenärer, ifall det övertagande företaget inte är ett kreditinstitut.

90 §. I denna paragraf föreskrivs om sådana speciella överlåtelser av affärsverksamheten där en sparbanks hela affärsverksamhet till bokföringsvärdet överläts till ett enda kreditinstitut i aktiebolagsform som bildas för att fortsätta sparbankens verksamhet. På en sådan överlåtelse, som skall betraktas som generalsuccession, tillämpas principer som i vissa avseenden avviker från dem som gäller för övriga överlåtelser av affärsverksamheten. I praktiken innebär bestämmelsen att det är möjligt att ändra en sparbanks associationsform genom överlåtelse av kreditinstitutets hela affärsverksamhet till ett kreditinstitut i aktiebolagsform som skall bildas. På grund av att det inte finns någon lagstiftning om saken förutsätts för sparbanker inget särskilt förfarande för återkallande av koncessionen, utan en förutsättning för att ändringen skall träda i kraft är att sparbanken ombildas till en stiftelse. Den föreslagna paragrafen skall tillsammans med föreslagna 91 och 92 § ersätta lagen om ombildning av sparbank till bank i aktiebolagsform, som föreslås bli upphävd.

En sparbank som på det i paragrafen nämnda sättet överlåter sin affärsverksamhet behöver enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. inte göra upp någon överlåtelseplan och för verkställigheten behöver inte ansökas om registermyndighetens tillstånd. Härvid skall inte tillämpas bestämmelserna om offentlig stämning på borgenärerna och inte

heller behöver Finansinspektionen underrättas om överlåtelsen. Några borgenärsskyddsbestämmelser behövs inte då hela affärsverksamheten överläts till en sparbank som skall bildas, eftersom gäldenärens ekonomiska ställning inte förändras genom arrangemanget.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan en sparbank som i enlighet med denna paragraf har överlåtits hela sin affärsverksamhet ombildas till en stiftelse. Överlåtelsens rättsverkningar sammankopplas i föreslagna 92 § med ombildningen. I 92 § 4 mom. fastställs rättsverkningarnas samtidighet genom bestämmelsen om att en stiftelse inte får registreras om inte koncessionen för det kreditinstitut som skall bildas registreras samtidigt. Eftersom borgenärsskyddförfarandet inte skall tillämpas i samband med sådan överlåtelse som avses i paragrafen, kan rättsverkningarna av överlåtelsen inte sammankopplas med registreringen av att överlåtelsen verkställs.

91 §. I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs i överensstämmelse med den gällande lagen om ombildning av sparbank till bank i aktiebolagsform att sparbanken kan fortsätta som ett sparbanksaktiebolag om sparbankens affärsverksamhet med iakttagande av särskilt föreskrivna formkrav överläts till ett under bildning varande kreditinstitut i aktiebolagsform.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall principalerna för den bank som skall bildas godkänna en bolagsordning enligt de bestämmelser som gäller för affärsbanker eller, om 3 mom. skall tillämpas på den bank som bildas, en sådan bolagsordning som avses i det sistnämnda lagrummet. Till den överlåtande sparbanken skall i så fall som vederlag ges aktier i den affärsbank eller i det sparbanksaktiebolag som bildas.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs i överensstämmelse med den gällande lagen om ombildning av sparbank till bank i aktiebolagsform att det kreditinstitut i aktiebolagsform som bildas i samband med överlåtelse av en sparbanks hela affärsverksamhet kan vara antingen en affärsbank eller ett sparbanksaktiebolag. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skiljer sig ett sparbanksaktiebolag från en affärsbank i det avseendet

att dess särskilda, av bolagsordningen framgående ändamål, liksom enligt gällande lagstiftning, är att främja sparandet. Liksom enligt den gällande lagstiftningen skall ett sparbanksaktiebolag i sin firma använda ordet eller sammansättningsleden "sparbank".

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. skall på ett sparbanksaktiebolag i överensstämmelse med den gällande lagstiftningen tillämpas vad som i affärsbankslagen föreskrivs om affärsbanker. Dessutom föreskrivs för tydlighetens skull att ett sparbanksaktiebolag kan ombildas till affärsbank genom ändring av bolagsordningen.

I den föreslagna paragrafens 5 mom. föreskrivs att på ett sparbanksaktiebolags vinstutdelning tillämpas vad som föreskrivs om en sparbanks vinstutdelning. Sparbanksaktiebolag står under Finansinspektionens tillsyn. Ett sparbanksaktiebolag får inte heller, med undantag för ett såsom centralt finansieringsinstitut fungerande sparbanksaktiebolag, ta emot insättningar eller uppta kredit av en sparbank eller av ett annat sparbanksaktiebolag. Momentets bestämmelser motsvarar gällande lagstiftning.

I den föreslagna paragrafens 6 mom. föreskrivs, likaså i överensstämmelse med gällande lagstiftning, att ett sparbanksaktiebolag kan ha ett förvaltningsråd vars medlemmar delvis väljs av insättarna.

92 §. I denna paragraf föreskrivs i överensstämmelse med lagen om ombildning av sparbank till bank i aktiebolagsform att en sparbank vars affärsverksamhet i sin helhet har överlåtits till ett kreditinstitut som skall bildas kan fortsätta sin verksamhet som en stiftelse, om sparbanken inte upplöses. Beslutet om ombildning till en stiftelse eller försättande i likvidation skall enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. fattas samtidigt som beslutet om överlåtelse av affärsverksamheten.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. är det skäl att samtidigt godkänna också en sådan stiftelseurkund som avses i lagen om stiftelser, stadgar för stiftelsen samt att ge ett förordnande om grundande av stiftelsen.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall sparbanken efter godkännandet av överlåtelseplanen och återkallande av koncessionen, hos stiftelseregistermyndigheten ansöka

om tillstånd att registrera sparbanken som en sådan stiftelse som avses i lagen om stiftelser. Stiftelsen skall registreras om den uppfyller de förutsättningar som nämns i lagen om stiftelser.

För att säkerställa att rättsverkningarna av överlåtelsen av affärsverksamheten, bildandet av det övertagande kreditinstitutet och ombildandet av den överlåtande sparbanken till en stiftelse inträder samtidigt föreskrivs i 4 mom. att bildandet av stiftelsen skall registreras samtidigt som koncessionen för det kreditinstitut som skall bildas. I 92 § 4 mom. föreskrivs att rättsverkningarna av överlåtelsen av affärsverksamheten skall träda i kraft vid den registreringstidpunkt som avses i detta moment.

7 kap. Sparbanksinspektionen

93—100 §. Paragraferna om sparbanksinspektionen stämmer överens med 7 kap. i den gällande lagen.

8 kap. Likvidation och konkurs

101 §. Enligt den föreslagna paragrafen kan en sparbank upplösas på tre sätt, dvs. genom frivillig likvidation, genom tvångslikvidation enligt en myndighets beslut eller genom konkurs. Utöver vad som föreskrivs i detta kapitel kan en sparbank upplösas också genom fusion eller delning i enlighet med 5 eller 6 kap. En sparbank kan, till åtskillnad från ett aktiebolag och ett andelslag, inte försättas i likvidation eller avregistreras genom beslut av en domstol eller registermyndigheten. I motsvarande situationer kan emellertid Finansinspektionen hos finansministeriet framställa om återkallande av koncessionen, varvid finansministeriet kan försätta sparbanken i likvidation.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 1 punkten kan en sparbank försättas i likvidation på egen ansökan (frivillig likvidation).

Enligt 2 mom. 2 punkten kan en sparbank dessutom försättas i likvidation genom finansministeriets beslut i samband med att kreditinstitutets koncession återkallas. I 103 § föreskrivs närmare om likvidation med

anledning av att koncessionen återkallats.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. kan en sparbank, med avvikelse från den gällande lagstiftningen, försättas i konkurs på egen ansökan eller på ansökan av en borgenär. Förutsättningarna för konkursen är desamma som för övriga bolag. I föreslagna 109 § föreskrivs emellertid om myndigheternas rätt att kräva uppskov med konkursen för att de skall kunna vidta nödvändiga åtgärder för att trygga sparbankens fortsatta verksamhet, om detta är nödvändigt för att trygga finansmarknaden störningsfria funktion.

Likvidation leder emellertid inte i samtliga fall till återkallande av koncessionen utan kreditinstitutet kan fortsätta ta emot insättningar så länge det är nödvändigt för att likvidationen skall kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt. I 12 § kreditinstitutslagen föreskrivs emellertid att finansministeriet kan återkalla koncessionen i det fall att kreditinstitutet har försatts i likvidation. I den nämnda paragrafen föreslås dessutom för tydlighetens skull att koncessionen upphör direkt med stöd av lag om kreditinstitutet försatts i konkurs.

Enligt förslaget kan finansministeriet också under de förutsättningar som anges i lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet (/) förordna att en sparbanks verksamhet skall avbrytas då sparbanken försatts i likvidation. Verksamheten kan under motsvarande förutsättningar också avbrytas när som helst under likvidationen.

Med avvikelse från den gällande sparbankslagen föreslås i denna lag inga särskilda bestämmelser om skyldigheten att till firman foga ett tillägg varav det framgår att kreditinstitutet har försatts i likvidation eller konkurs, eftersom allmänna bestämmelser om detta finns i firmalagen.

102 §. I denna paragraf föreskrivs i överensstämmelse med 13 kap. 1 § lagen om aktiebolag om hur fusionsbeslutet skall fattas samt om sammankallande av principalmötet och om tidpunkten då likvidationen börjar.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall sparbankens principalmöte besluta om frivillig likvidation. I överensstämmelse med 13 kap. 1 § 2 mom. lagen om aktiebolag krävs för ett beslut om upplösning sådan kvalificerad majoritet som avses i denna lags 9 §

1 mom. I stadgarna kan emellertid ställas strängare krav på kvalificerad majoritet än enligt denna lag. Däremot kan det lagstadgade kravet på kvalificerad majoritet inte lindras.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs i överensstämmelse med lagen om aktiebolag att ett beslut om försättande i likvidation med avvikelse från 1 mom. kan fattas med enkel majoritet, om upplösningen är baserad på en bestämmelse i stadgarna. I lagen föreslås inga bestämmelser som förpliktar en sparbank att själv ansöka om likvidation.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs i överensstämmelse med 13 kap. 1 a § 2 mom. lagen om aktiebolag om tidpunkten då en frivillig likvidation börjar.

I den föreslagna paragrafens 4 mom. föreskrivs i överensstämmelse med 13 kap. 1 a § 3 mom. lagen om aktiebolag om sammankallande av principalmötet för att besluta om likvidationen.

Med avvikelse från den gällande lagen föreslås finansministeriet inte längre ha rätt att meddela föreskrifter om upplösning av en sparbank då denna beslutar ansöka om likvidation.

103 §. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan finansministeriet då det återkalla en sparbanks koncession med stöd av 12 § kreditinstitutslagen samtidigt besluta att sparbankens skall försättas i likvidation. Om sparbankens skulder då koncessionen återkallas sannolikt överstiger dess tillgångar eller om det annars konstateras föreliggande tillräckliga grunder för att försätta sparbanken i konkurs, skall finansministeriet emellertid ansöka om att sparbanken försätts i konkurs i stället för likvidation.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs för tydlighetens skull om den tidpunkt då likvidationen börjar. Den börjar då det i 1 mom. avsedda beslutet om återkallande av koncessionen har fattats.

I den föreslagna lagens 3 mom. föreskrivs i överensstämmelse med den gällande lagen att myndighetens beslut om att försätta en sparbank i likvidation skall iaktas oavsett att det har överklagats, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

I lagen föreskrivs inte särskilt om den i den gällande lagen ingående principen enligt vil-

ken finansministeriet då förutsättningar för likvidation föreligger kan besluta att mottagandet av insättningar skall avbrytas för en viss tid. Ministeriet kan i enlighet med lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet förordna att en sparbanks verksamhet skall avbrytas om de lagstadgade förutsättningarna är för handen.

104 §. I denna paragraf föreskrivs i överensstämmelse med 13 kap. 6 § lagen om aktiebolag om tillsättning av en likvidationsförvaltning. Bestämmelsen ersätter 103, 105 och 114 § i den gällande sparbankslagen. Med avvikelse från den gällande lagen föreskrivs inte särskilt om minimiantalet likvidatorer, eftersom motsvarande bestämmelser föreslås bli enhetligt tillämpade på alla kreditinstitut. Framförallt i små kreditinstitut är det inte alltid ändamålsenligt att utse flera likvidatorer. Med avvikelse från den gällande lagen föreslås inte heller några särskilda bestämmelser om att likvidatorerna skall företräda borgenärerna eller att Finansinspektionen skall ha rätt att utse ytterligare en likvidator. Det finns inga behov att föreskriva om sådana undantag från den allmänna associationslagstiftningen, eftersom Finansinspektionen med stöd av sin allmänna befogenhet enligt lagen om Finansinspektionen kan övervaka ett kreditinstitut som är i likvidation. Med stöd av sin allmänna tillsynsbefogenhet skall Finansinspektionen också övervaka att likvidatorerna tar hänsyn till borgenärernas intressen.

I överensstämmelse med den gällande lagen föreskrivs i den föreslagna paragrafens 1 mom. om skiljande av likvidatorer från uppdraget och om val av nya likvidatorer. I lagen om aktiebolag finns inga bestämmelser om skiljande av likvidatorer från uppdraget. Likvidatorerna väljs av den som har beslutat försätta sparbanken i likvidation. Vid en frivillig likvidation är det således principalmötet och vid en tvångslikvidation finansministeriet som väljer likvidatorer.

I momentet föreskrivs också i överensstämmelse med lagen om aktiebolag att bestämmelserna om styrelsen i tillämpliga delar gäller också likvidatorerna. T.ex. på likvidatorernas arvoden och skadeståndsskyldighet skall således tillämpas vad som föreskrivs i lagstiftningen om respektive företagsform

samt i kreditinstitutslagen.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs i överensstämmelse med lagen om aktiebolag att en domstol kan förordna likvidatorer på anmälan av registermyndigheten, om inga likvidatorer har förordnats eller om de inte har anmälts till handelsregistret. En sådan anmälan kan dessutom göras av Finansinspektionen, som i allmänhet skall se till att sparbanken blir vederbörligen skött också under likvidationen. Liksom enligt lagen om aktiebolag kan också en aktieägare, en borgenär eller någon annan vars fördel kräver det, göra en anmälan om saken till domstolen.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs i överensstämmelse med den gällande lagen att likvidatorerna utan dröjsmål skall sammankalla principalmötet för att besluta om de åtgärder som sparbanken kan vidta för att återställa koncessionsförutsättningarna. För att finansmarknaden skall fungera störningsfritt borde sparbanken i första hand försöka besluta om sådan omorganisering som avses i denna lag eller om ökning av det bundna egna kapitalet. Om principalmötet konstaterar att verksamhetsförutsättningarna inte kan återställas med sådana metoder, skall det fatta beslut om fortsatt likvidation för upplösning av sparbanken.

105 §. I denna paragraf föreskrivs i överensstämmelse med 13 kap. 7 § lagen om aktiebolag om principalmötets ställning under likvidationen. Principalmötets verksamhet upphör inte då kreditinstitutet försätts i likvidation, utan den fortsätter huvudsakligen som normalt. Under likvidationen kan emellertid inte beslutas om vinstutdelning. Däremot kan beslut fattas om stadgeändringar och likaså kan sparbankens kapitalbas förstärkas om det är nödvändigt för att avsluta likvidationen eller säkerställa den fortsatta verksamheten. Om sparbankens fortsatta verksamhet har kunnat tryggas genom sådana åtgärder som nämns ovan, skall likvidationen omedelbart avbrytas.

106 §. I denna paragraf föreskrivs likaså i överensstämmelse med lagen om aktiebolag om den fortsatta tillämpningen av bokslutsbestämmelserna och om revisorernas fortsatta uppgifter under likvidationen samt om revisorernas skyldighet att ge utlåtande om hu-

ruvida likvidationen i onödan har fördröjts.

107 §. I denna paragraf föreskrivs i överensstämmelse med 13 kap. 8 § lagen om aktiebolag om skyldigheten att uppgöra bokslut och koncernbokslut för tiden före likvidationen. Paragrafen ersätter 106 § i den gällande lagen. När en sparbank har försatts i likvidation skall styrelsen utan dröjsmål upprätta bokslut och koncernbokslut för tiden mellan den sista bokslutsdagen och likvidationens början. Därvid skall iakttas kreditinstitutslagen samt de föreskrifter och anvisningar som finansministeriet utfärdar med stöd av den. Revisionen skall verkställas på normalt sätt och principalmötet sammankallas så snart som möjligt för att behandla bokslutet. Sparbanker har inte motsvarande möjlighet som enligt 13 kap. 8 § 3 mom. lagen om aktiebolag att låta bli att upprätta bokslut.

När den tid som avses i 1 mom. utsträcker sig till den föregående räkenskapsperioden skall bokslutet omfatta också den föregående räkenskapsperioden i dess helhet. Den föregående räkenskapsperiodens bokslut och koncernbokslut skall uppgöras särskilt för den föregående räkenskapsperioden.

108 §. I denna paragraf föreskrivs i överensstämmelse med 13 kap. 9 § lagen om aktiebolag om likvidatorernas skyldighet att till handelsregistret anmäla att likvidationen börjat. I syfte att säkerställa att de myndigheter som svarar för sparbankens koncession och för övervakningen av sparbanken får besked om att sparbanken har försatts i likvidation skall den information som avses i paragrafen med avvikelse från den gällande lagen tillställas Finansinspektionen och finansministeriet. Någon anmälan behöver emellertid inte göras till finansministeriet då det själv har bestämt att sparbanken skall försättas i likvidation. Anmälan skall dessutom med avvikelse från den gällande lagen göras till insättningsgarantifondanden, till sparbankernas säkerhetsfond och till sparbanksinspektionen. Bestämmelsen ersätter 107 § i den gällande lagen.

109 §. I denna paragraf föreskrivs i överensstämmelse med 13 kap 9 a § lagen om aktiebolag om skyldigheten att söka offentlig stämning på borgenärerna. Bestämmelsen ersätter 111 § i den gällande lagen. Offentlig stämning skall sökas också på insättarna,

med avvikelse från vad som gäller för sökande av offentlig stämning i samband med fusion, delning och överlåtelse av affärsverksamhet.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall på offentlig stämning tillämpas vad som föreskrivs i förordningen om preskription i fordringsmål och om offentlig stämning på borgenärer (32/1868).

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs noggrannare än i den nämnda förordningen om förfarandet vid sökande av offentlig stämning, i överensstämmelse med 13 a kap. 9 a § 2 mom. lagen om aktiebolag.

I överensstämmelse med lagen om aktiebolag föreskrivs i lagen inte, med avvikelse från den gällande lagen, särskilt om likvidatorernas rätt att sammankalla kreditinstitutets borgenärer. Lagen hindrar å andra sidan inte likvidatorerna att vid behov sammankalla borgenärerna.

110 §. I denna paragraf föreskrivs i överensstämmelse med 13 kap 10 § lagen om aktiebolag om likvidationsförvaltningens uppgifter.

Paragrafen ersätter 109 och 112 § i den gällande lagen. I lagen behöver inte tas in mot de nämnda paragraferna svarande bestämmelser om likvidatorernas arvode eller om deras bolagsrättsliga ställning, eftersom dessa frågor med stöd av lagförslagets 104 § regleras direkt med stöd av det lagrummet om sparbankens styrelsemedlemmars rättigheter och skyldigheter.

Likvidatorernas verksamhet syftar till att avveckla och avsluta sparbankens affärsverksamhet. För betalning av skulderna måste egendom i allmänhet säljas. Det är emellertid inte nödvändigt att sälja egendom utöver vad som behövs för betalning av skulderna. Huvudregeln är den att sparbankens affärsverksamhet skall avbrytas och verksamheten fortsättas endast i den mån som likvidationen och betalningen av skulderna förutsätter. En möjlighet är också att likvidatorerna säljer sparbankens egendom helt eller delvis till en annan sparbank eller att de överför bolagets egendom till en sparbank som skall bildas. Eftersom sparbankens koncession kvarstår också under likvidationen, så länge som det finns förutsättningar för kreditinstitutsverksamheten, kommer sparbanken med

avvikelse från den gällande lagen att kunna ta emot insättningar och andra återbetalbara medel från allmänheten samt ta upp nya krediter då en ändamålsenlig likvidation förutsätter detta. I praktiken inskränker sig mottagandet av insättningar närmast till skötsel av ofullbordade betalningsuppdrag, eftersom det i allmänhet inte är nödvändigt att ta emot nya insättningar för att slutföra likvidationen på ett ändamålsenligt sätt. Till denna del ersätter paragrafen 110 § i den gällande lagen.

Även om en likvidation inte direkt med stöd av lagen leder till förlust av koncessionen, behövs koncessionen i allmänhet inte då likvidationen har börjat. Om koncessionen är i kraft under likvidationen kan detta leda till osäkerhet bland insättarna och övriga borgenärer samt på finansmarkanden överhuvudtaget. För att säkerställa att koncessionen inte i onödan hålls i kraft efter att likvidationen har börjat föreskrivs i 2 mom. uttryckligen att likvidatorerna skall be koncessionsmyndigheten återkalla koncessionen omedelbart efter att denna blivit överflödig. För tydlighetens skull föreskrivs dessutom att likvidatorerna skall ansöka om återkallande av koncessionen så snart förutsättningarna för denna har upphört.

I lagen föreslås ingen mot 116 § i den gällande lagen svarande bestämmelse om förbud mot tvångsverkställighet och kvittning under likvidationen, eftersom det inte finns något behov att på detta sätt värna om jämlikheten mellan borgenärerna så länge sparbankens skulder inte överstiger tillgångarna. Om det kan befaras att konkurrens mellan borgenärerna äventyrar insättarnas eller övriga borgenärs ställning skall kreditinstitutets verksamhet avbrytas i enlighet med lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet.

111 §. Denna bestämmelse, som överensstämmer med 13 kap 11 § lagen om aktiebolag, ersätter 113 § i den gällande lagen. Med avvikelse från den gällande lagen skall i bokslutet också tas in ett concernbokslut.

112 §. Denna bestämmelse överensstämmer med 13 kap. 11 a § lagen om aktiebolag och ersätter 118 § 2 mom. i den gällande lagen. Den i de nämnda paragraferna ingående principen, enligt vilken en sparbank kan för sättas i konkurs endast om det vid likvida-

tionsförfarandet har konstaterats att skulderna överstiger tillgångarna, skall inte tillämpas. En sparbank kan försättas i konkurs direkt på ansökan av en gäldenär, borgenär eller myndighet, enligt vad som förslås nedan.

113 §. Denna bestämmelse överensstämmer med 13 kap 12 § lagen om aktiebolag och ersätter 119 § i den gällande lagen.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. ingår en mot 13 kap 12 § 1 mom. lagen om aktiebolag svarande allmän bestämmelse om skiftande av tillgångarna efter att skulderna har betalats.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. Föreskrivs i överensstämmelse med 119 § i den gällande lagen att grundfonden skall återbetalas före annan utdelning av överskott, om inte annat följer av stadgarna. I den gällande lagen ingår en hänvisning till grundkapital som insamlats med återbetalningsvillkor. Denna hänvisning föreslås inte bli intagen i paragrafen eftersom ingen sparbank har poster av det nämnda slaget.

Den föreslagna paragrafens 3 och 4 mom. överensstämmer med 13 kap. 12 § 3 och 4 mom. lagen om aktiebolag.

114 §. Denna paragraf överensstämmer med 13 kap. 13 § lagen om aktiebolag och ersätter 120 § i den gällande lagen. Med avvikelse från den gällande lagen föreskrivs att Finansinspektionen skall underrättas om slutredovisningen. Finansinspektionen behöver informationen om slutredovisningen eftersom den med stöd av 2 § 3 mom. enligt lagen om Finansinspektionen övervakar sparbanken under hela likvidationen. Anmälan skall göras så snart slutredovisningen blivit klar. Med avvikelse från den gällande lagen behöver finansministeriet inte underrättas om koncessionen har återkallats tidigare. I annat fall vore det ändamålsenligt att foga slutredovisningen till meddelandet om återkallande av koncessionen.

115 §. Denna bestämmelse överensstämmer med 13 kap 14 § lagen om aktiebolag. Den föreslagna paragrafens 1 mom. ersätter 121 § i den gällande lagen.

I den föreslagna paragrafens 2—6 mom. föreskrivs med avvikelse från den gällande lagen att en kvalificerad minoritet av dem som äger sparbankens grundfondsandelar har samma rätt att klandra slutredovisningen som

en kvalificerad minoritet av aktieägarna i kreditinstitut som har bildats i form av aktiebolag. Talan skall väckas inom 3 månader från det principalmöte där slutredovisningen lades fram. Momentet ersätter 123 § i den gällande lagen.

116 §. Bestämmelsen motsvarar 13 kap. 16 § 1 mom. lagen om aktiebolag. Till följd av Finansinspektionens övervakningsskyldighet skall sådan anmälan som avses i paragrafen göras både till registermyndigheten och till registermyndigheten. Bestämmelsen ersätter 122 § i den gällande lagen.

117 §. Denna bestämmelse motsvarar 13 kap. 17 § lagen om aktiebolag. I lagen föreslås ingen mot 117 § i den gällande lagen svarande bestämmelse om likvidatorernas skyldighet att sammankalla principalmötet för att besluta om fortsättande av verksamheten, om den grund på vilken sparbanken har försatts i likvidation har upphört. En sådan bestämmelse har inte ansetts behövlig heller i lagen om aktiebolag. Likvidatorerna är i varje fall ansvariga för att deras uppgifter blir omsorgsfullt utförda och principalmötet kan t.ex. i samband med ett sådant beslut som avses i 5 § 2 mom. ålägga likvidatorerna att sammankalla mötet på nytt om likvidationsgrunden upphör medan likvidationen pågår.

Eftersom koncessionen i praktiken ofta har hunnit återkallas före ett sådant beslut om fortsättande av likvidationen som avses i denna paragraf, skall i paragrafen dessutom för tydlighetens skull föreskrivas att en ny koncession skall sökas innan verksamheten fortsätts.

118 §. Enligt denna paragraf tillåts med avvikelse från den gällande lagen sådan konkurs som inleds på initiativ av kreditinstitutets gäldenärer. Bestämmelsen motsvarar 13 kap. 19 § lagen om aktiebolag.

119 §. I denna paragraf tillåts med avvikelse från den gällande lagen att en bank försätts i konkurs på initiativ av en borgenär. På konkursförfarandet skall med de nedan nämnda undantagen tillämpas konkursstadgan.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall en domstol innan konkursbeslutet fattas underrätta finansministeriet om ansökan och ministeriet kan framställa en begäran om uppskov inom en vecka efter att ha mottagit det meddelande som avses i momentet. En

insättare som får full ersättning ur insättningsgarantifonden kan enligt föreslagna 2 mom. inte ansöka om att sparbanken försätts i konkurs eftersom insättaren med stöd av kreditinstitutslagen får ersättning ur fonden för hela sin fordran. Däremot kan insättningsgarantifonden, efter att ha ersatt sådana fordringar söka sparbanken i konkurs.

120 §. I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs i överensstämmelse med 124 § i den gällande lagen att en insättare inte behöver bevaka sin insättningsbaserade fordran vid sparbankens konkurs. Dessutom föreskrivs för tydlighetens skull att insättningsgarantifonden alltid skall bevaka sin fordran då insättarnas rättigheter har övergått till insättningsgarantifonden efter att denna har ersatt insättarnas fordringar.

Den föreslagna paragrafens 2 mom. överensstämmer med 13 kap. 19 § 2 mom. lagen om aktiebolag.

Den föreslagna paragrafens 3 mom. överensstämmer med 13 kap. 19 § 3 mom. lagen om aktiebolag och ersätter 125 § i den gällande lagen.

Den föreslagna paragrafens 4 mom. överensstämmer med 13 kap. 19 § 4 mom. lagen om aktiebolag.

121 §. Denna paragraf motsvarar till sitt innehåll 24 § i den lag som föreslås om affärsbanker och andra kreditinstitutet i aktiebolagsform.

9 kap. Skadeståndsskyldighet

122 §. Denna paragraf motsvarar 131 § i den gällande lagen, likväl med det undantaget att i 1 mom. stryks hänvisningen till fullmäktige. Paragrafen föreslås bli tillämpad också på likvidatorer med stöd av 104 § 1 mom.

123 §. Denna paragraf motsvarar 132 § i den gällande lagen.

124 §. Denna paragraf motsvarar 133 § i den gällande lagen, likväl med det undantaget att i paragrafens 2 punkt stryks hänvisningen till fullmäktige. Bestämmelsen föreslås bli tillämpad också på likvidatorer med stöd av 104 § 1 mom.

125 §. Denna paragraf motsvarar 134 § i den gällande lagen.

10 kap. Straffbestämmelser

126 §. Denna paragraf motsvarar 135 § i den gällande lagen.

127 §. Denna paragraf motsvarar 136 i den gällande lagen, med undantag för 1 punkten som föreslås bli överförd till 100 b § kreditinstitutslagen.

11 kap. Särskilda bestämmelser

128 §. Denna paragraf motsvarar 137 § i den gällande lagen, med det undantaget att förbudet mot ömsesidiga insättningar och krediter föreslås gälla också sparbanksaktiebolag.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. har en sparbank eller ett sparbanksaktiebolag rätt att förvärva masskuldebrev som har emitterats av en annan sparbank eller av ett sparbanksaktiebolag. Denna rätt gäller också skuldförbindelser som hänförs till kapitalbasen, men sådana skuldförbindelser skall i sin helhet dras av från sparbankens tillgångar i det fall att emittenten är en sparbank eller ett sparbanksaktiebolag som hör till samma säkerhetsfond som sparbanken.

129 §. Med undantag för hänvisningen gällande fullmäktige motsvarar denna paragraf 138 § i den gällande lagen.

130 §. I den föreslagna paragrafens 1 mom. konstateras för tydlighetens skull att i fråga om en sparbanks anmälningar och meddelanden till registermyndigheten utöver denna lag gäller vad som särskilt föreskrivs om dem. Hänvisningen avser närmast den allmänna lagstiftningen om handelsregistret.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs för tydlighetens skull i överensstämmelse med lagen om aktiebolag att patent- och registerstyrelsen är den registermyndighet som avses i denna lag.

12 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelse

131 §. I denna paragraf föreskrivs om lagens ikraftträdelsestidpunkt.

132 §. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall bestämmelser som strider mot lagen ändras inom tre år efter att lagen har trätt i kraft.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall de bestämmelser i affärsbankslagen (1269/1990) som gäller nedsättning av det bundna egna kapitalet, fusion och delning tillämpas också efter att den ifrågavarande lagen har upphävts, om ansökan har blivit anhängig innan den föreslagna lagen trädde i kraft.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs att bestämmelsen om borgenärens skyldighet att ta emot förtida betalning för sin fordran efter att likvidation eller konkurs har börjat, inte skall tillämpas retroaktivt på skulder som har uppkommit före lagens ikraftträdande.

1.4. Lag om upphävande av lagen om ombildning av sparbank till bank i aktiebolagsform

Denna lag förslås bli upphävd eftersom motsvarande bestämmelser tas in i sparbankslagen, så som framgår ovan.

1.5. Lag om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. I den föreslagna paragrafens 1 mom. fastställs lagens tillämpningsområde. Lagen skall tillämpas såväl på depositionsbanker i andelslagsform, dvs. andelsbanker, som på övriga kreditinstitut i andelslagsform. Dessutom skall lagen på det sätt som närmare bestäms i kapitlet tillämpas på andelslagsaktiebolag som avses i lagens 7 kap.

I lagens 2 kap. förslås i överensstämmelse med den gällande lagen bestämmelser om en sammanslutning av andelsbanker. Dessa bestämmelser i 2 kap. förslås bli tillämpade uteslutande på sammanslutningens centralinstitut och på dess medlemskreditinstitut.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. förslås för tydlighetens skull att bestämmelserna i denna lag åsidosätter motsvarande bestämmelser i lagen om andelslag när det gäller kreditinstitut i andelslagsform och sammanslutningens centralinstitut till den del som bestämmelserna avviker från varandra.

2 §. I denna paragraf föreskrivs om stiftarnas bonings- och hemort i överensstämmelse

med den gällande andelsbankslagen samt i överensstämmelse med bestämmelserna om kreditinstitut i aktiebolagsform och sparbanker. Motsvarande bestämmelser finns inte i lagen om andelslag. Bestämmelsen behövs med tanke på övervakningen av kreditinstitutsverksamheten.

2 kap. Sammanslutning av andelsbanker

3 §. Denna paragraf motsvarar i huvudsak gällande 7 a § andelsbankslagen likväl med en sådan precisering av centralinstitutsdefinitionen att till sammanslutningen hänförs också ett sådant kreditinstitut eller finansiella institut, varav ett eller flera medlemskreditinstitut ensamt eller tillsammans med flera andra medlemskreditinstitut eller centralinstitut äger över hälften. Dessutom förslås att bestämmelsen om en sådan affärsbanks förvaltningsråd som fungerar som centralinstitutets och medlemskreditinstitutets centrala finansiella institut skall preciseras så att det uttryckligen konstateras i lagen att centralinstitut och affärsbanker alltid skall ha ett förvaltningsråd.

4—5 §. Dessa paragrafer motsvarar 7 b och 7 c i den gällande andelsbankslagen.

6 §. Enligt 7 d § i den gällande andelsbankslagen skall ett medlemskreditinstitut fyra gånger per år rapportera stora kundrisker såväl till centralinstitutet som till Finansinspektionen. Enligt den föreslagna paragrafen bortfaller denna dubbelrapportering och stora kundrisker skall rapporteras endast till centralinstitutet, som för sin del rapporterar de för hela sammanslutningen beräknade stora kundriskerna till Finansinspektionen. Den föreslagna bestämmelsen förtydligar arbetsfördelningen mellan Finansinspektionen och centralinstitutet. Den nuvarande dubbelrapporteringen är oändamålsenlig med beaktande av centralinstitutets lagstadgade styrningsfullmakter vid övervakningen av medlemskreditinstitutet.

7 §. Denna paragraf motsvarar 7 e § i den gällande lagen. Paragrafen förslås emellertid bli kompletterad med den också på enskilda kreditinstitut tillämpliga principen som innebär att då en sammanslutning överskrider den i paragrafen angivna övre kundriskgrän-

sen skall centralinstitutet utan dröjsmål underrätta Finansinspektionen om saken och omedelbart vidta åtgärder för att rätta till situationen. Finansinspektionen skall liksom för enskilda kreditinstitut sätta ut en tid inom vilken sammanslutningen skall uppfylla kundriskkravet, vid hot om att Finansinspektionen hos finansministeriet framställer om upplösning av sammanslutningen. Om det förefaller uppenbart att sammanslutningen inte kan rätta till situationen inom en skälig tid, kan Finansinspektionen med stöd av momentet också direkt framställa om upplösning av sammanslutningen. Momentet överensstämmer även med de principer för övervakning av sammanslutningens soliditetskrav som föreskrivs i 8 §.

8 §. Denna paragraf motsvarar huvudsakligen 7 f § i den gällande andelsbankslagen. I den föreslagna paragrafen preciseras emellertid de principer som tillämpas på bedömningen av förutsättningarna för fortsättande av sammanslutningens verksamhet när denna råkar i ekonomiska svårigheter. Dessutom föreslås paragrafen bli så förtydligad att Finansinspektionen enligt dess nya 3 mom. uttryckligen ges möjlighet att i enlighet med 80 § kreditinstitutslagen föreslå återkallande av ett medlemskreditinstituts koncession, i det fall att medlemskreditinstitutets soliditet inte inom den tid som utsatts av sammanslutningens centralinstitut åter når upp till den lagstadgade nivån. I en sådan situation skall på medlemskreditinstitutet således börja tillämpas samma principer som då övriga kreditinstituts koncession återkallas på grund av försvagad soliditet. Härav följer att förutsättningarna för försättande av ett medlemskreditinstitut i likvidation på grund av återkallande av koncessionen är desamma som för övriga kreditinstitut. Återkallande av koncessionen och försättande i likvidation kan emellertid ske först efter den tid som centralinstitutet har satt ut samt efter den tid som Finansinspektionen eventuellt ytterligare har satt ut med stöd av 80 §, om medlemskreditinstitutets soliditet då inte uppfyller de krav på kapitalbasen som föreskrivs i 9 kap. kreditinstitutslagen.

Till den föreslagna paragrafens 3 mom. föreslås bli fogad den i gällande 84 d § andelsbankslagen ingående bestämmelsen om de

förutsättningar under vilka en sammanslutning skall upplösas. I förteckningen över upplösningsförutsättningarna stryks emellertid hänvisningen till sammanslutningens bundna egna kapital, eftersom motsvarande hänvisning föreslås bli upphävd också i bestämmelserna om förutsättningarna för enskilda kreditinstituts likvidation. När det gäller sammanslutningen har hänvisningen till förlusten av det bundna egna kapitalet numera inte motsvarande betydelse som när det gäller enskilda kreditinstitut, eftersom sammanslutningen inte kan försättas i likvidation. Dessutom föreslås att myndigheternas befogenheter i samband med att sammanslutningens verksamhet avslutas skall ändras så att befogenheterna huvudsakligen bestäms på samma sätt som när det gäller återkallande av ett enskilt kreditinstituts koncession. Finansinspektionen kan sålunda utsätta en tid inom vilken sammanslutningens kapitalbas skall uppnå den fastställda nivån eller, med avvikelse från den gällande lagen, alternativt framställa hos finansministeriet om upplösning av sammanslutningen. Nedan i 17 § föreskrivs särskilt om finansministeriets rätt att besluta om upplösning av sammanslutningen om den inte uppfyller de krav som föreskrivs i denna paragraf eller i någon annan paragraf i detta kapitel.

Till paragrafens 4 mom. föreslås i syfte att förtydliga bestämmelsen en hänvisning till 5 mom.

Enligt den föreslagna paragrafens 5 mom. skall på ett medlemskreditinstitut också tillämpas det i 81 § ingående förbudet mot vinstutdelning, om dess kapitalbas inte har uppnått den föreskrivna nivån inom den tidsfrist som centralinstitutet har satt ut. Motsvarande begränsningar gäller för ett till medlemskreditinstitutets konsolideringsgrupp hörande företag då medlemskreditinstitutets konsoliderade soliditet sjunker under den nämnda miniminivån. Förbudet mot vinstutdelning skall således inte tillämpas under den av centralinstitutet utsatta tidsfristen, även om medlemskreditinstitutets soliditet skulle underskrida den gräns som anges i kreditinstitutslagen.

9 §. Denna paragraf motsvarar till sitt innehåll 7 g § i den gällande andelsbankslagen.

10 §. Den föreslagna paragrafens 1 mom.

motsvarar 7 h § 1 mom. i den gällande andelsbankslagen.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs med avvikelse från lagen om andelslag i syfte att främja flexibiliteten i sammanslutningens verksamhet att centralinstitutets dottersammanslutning får delta i centralinstitutets andelsstämma. Vid denna har dottersammanslutningen yttranderätt men inte rösträtt.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs likaså, med avvikelse från lagen om andelslag och i syfte att främja flexibiliteten i sammanslutningens verksamhet, att ett beslut om ökning av en medlems betalningsskyldighet kan fattas av centralinstitutets andelsstämma med nio tiondedels majoritet, om så föreskrivs i stadgarna.

Den föreslagna paragrafens 4 mom. motsvarar 7 h § 3 mom. i den gällande andelsbankslagen till den del som lagrummet föreskriver om fastställande av centralinstitutets stadgar.

11 §. Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar 7 h § 1 mom. i den gällande andelsbankslagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall för ändring av ett medlemskreditinstituts stadgar utverkas centralinstitutets fastställelse, i syfte att säkerställa enhetliga verksamhetsprinciper för sammanslutningen. Med avvikelse från den gällande lagen skall finansministeriet inte längre, liksom inte heller när det gäller andra kreditinstitut, fastställa medlemskreditinstituts stadgar och ändringar i dem.

12—15 §. Dessa paragrafer motsvarar 7 i i i den gällande andelsbankslagen.

16 §. Denna paragraf motsvarar 7 m § i den gällande andelsbankslagen. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. har ett medlemskreditinstitut emellertid inte, med avvikelse från den gällande lagen, någon skyldighet att publicera en delårsrapport. Enligt 41 § 5 mom. kreditinstitutslagen behöver ett kreditinstitut vars moderföretag publicerar en delårsrapport inte publicera en egen delårsrapport. Motsvarande undantag föreslås bli tillämpat också på medlemskreditinstitut.

17 §. Till lagen föreslås bli fogad en uttrycklig bestämmelse om finansministeriets rätt att på framställning av Finansinspektio-

nens bestämma att en sammanslutning skall upplösas om den inte längre uppfyller de i detta kapitel föreskrivna kraven. Enligt den gällande lagen kan en sammanslutning upplösas endast om den inte uppfyller soliditetskraven. Enligt den föreslagna paragrafen kan en sammanslutning således upplösas också t.ex. i det fall att den inte uppfyller det i 5 § föreskrivna kravet på adekvata riskhanteringsystem eller vad som i 7 § föreskrivs om stora kundrisker. Finansinspektionen skall innan det framställer ett sådant beslut som avses i paragrafen sätta ut en tidsfrist inom vilken sammanslutningen kan ordna sin verksamhet så att den uppfyller lagens krav. Finansministeriet kan bestämma att sammanslutningen skall upplösas först efter en viss tid. Eftersom beslutet väsentligen ändrar verksamhetsförutsättningarna för medlemskreditinstituten är en förutsättning för ett upplösningsbeslut, i enlighet med den inom förvaltningen gällande allmänna proportionalitetsprincipen, att sammanslutningen inte kan bestämmas bli upplöst om den inte når upp till lagens krav endast i något mindre betydelsefullt avseende.

3 kap. **Medelsanvändning och bundet eget kapital**

18 §. Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar innehållsmässigt 13 a § i den gällande andelsbankslagen.

19 §. I denna paragraf föreskrivs om användning av ett i andelslagsform bildat kreditinstituts bundna egna kapital.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs i överensstämmelse med 13 § 3 mom. i den gällande andelsbankslagen att kreditinstitut i andelslagsform inte behöver avsätta medel till en sådan obligatorisk reservfond som avses i lagen om andelslag.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall det borgenärsförhållnings- och tillståndsförfarande som avses i lagen om andelslag inte tillämpas på insättare vid nedsättning av ett i andelslagsform bildat kreditinstituts bundna egna kapital. Undantaget i fråga om de nämnda insättarna stämmer överens med de bestämmelser som tillämpas på övriga kreditinstitutsformer.

I den föreslagna paragrafens 4 mom. be-

gränsas användningen av uppskrivningsfonden så att den får användas endast för ökning av placeringsandelskapitalet. Kreditinstitut i andelslagsform kan således inte göra sådana överföringar från uppskrivningsfonden till reservfonden som avses i lagen om andelslag. Detta överensstämmer med de bestämmelser som skall tillämpas på kreditinstitut i aktiebolagsform och sparbanker, enligt vilka uppskrivningsfonden kan användas endast för ökning av aktiekapitalet eller grundfonden. Eftersom reservfonden vid beräkningen av kreditinstituts soliditet hänförs till kapitalbasen medan uppskrivningsfonden hänförs till det supplementära kapitalet, innebär bestämmelsen också att för samtliga kreditinstitutsformer till denna del säkerställs enhetliga principer för beräkning av deras soliditet.

Den föreslagna paragrafens 5 mom. hindrar återbetalning av insatser, tilläggsinsatser och placeringsinsatser med inlösningsvillkor till medlemmar eller andelsinnehavare i det fall att återbetalningen skulle leda till att kreditinstituts soliditet sjunker under den i lagen fastställda nivån. Ett viktigt krav då kreditinstituts soliditet beräknas är att de poster som hänförs till kapitalbasen är varaktiga. Av denna anledning är utgångspunkten den att poster som under den tid kreditinstitutet är verksamt fritt kan sägas upp av placerarna, t.ex. preferensaktier med inlösningsvillkor, inte uppfyller de i EU:s direktiv angivna kraven på poster som skall tas upp i till det primära kapitalet.

En begränsning av beloppet av de insatser, tilläggsinsatser eller placeringsinsatser som återbetalas till det egna kapital som kan återbetalas enligt lagen om andelslag tryggar inte i samtliga fall i tillräcklig utsträckning kapitalbasens varaktighet när det gäller kreditinstitut i andelslagsform, eftersom de lagstadgade soliditetskraven kan underskridas även då ett kreditinstitut i andelslagsform har tillgång till eget kapital för återbetalningen. Av denna anledning uppställs i momentet för återbetalning av andels- och tilläggsandelskapital samt tilläggsinsatser med inlösningsvillkor det tilläggskravet, att återbetalningen inte får leda till att de soliditetskrav underskrids som avses i 9 kap. kreditinstitutslagen. Återbetalningsförbudet gäller i fråga om insatser och tilläggsinsatser alla de återbetal-

ningsformer som avses i lagen om andelslag. En uppskattning av förbudets inverkan på soliditeten föreslås bli gjord på basis av bokslutet för den räkenskapsperiod under vilken medlemskapet eller innehavet av tilläggsinsatsen upphör. Vid sådan snabb återbetalning som avses i 10 kap. 5 § lagen om andelslag samt vid återbetalning av placeringsinsatser med inlösningsvillkor kan det belopp som skall återbetalas och således också soliditeten emellertid beräknas på basis av bokslutet före medlemskapets upphörande. Medlemmarna och innehavarna av tilläggsinsatser kan ha rätt att få tillbaka sin på grund av soliditetsbegränsningarna obetalda andel i efterskott, om så bestäms i stadgarna för ett kreditinstitut i andelslagsform.

4 kap. **Förvaltning**

20 §. I denna paragraf föreskrivs om de minimikrav som gäller sammansättningen av förvaltningsorganen för kreditinstitut i andelslagsform. Minimikraven skiljer sig i vissa avseenden från vad som föreskrivs i lagen om andelslag. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall kreditinstitutets styrelse bestå av minst tre medlemmar. Detta krav motsvarar 16 § i den gällande andelsbankslagen och överensstämmer med den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform samt med den föreslagna sparbankslagen. På andra kreditinstitut i andelslagsform än andelsbanker tillämpas för närvarande inte motsvarande minimikrav. Nuvarande praxis innebär att andelsbanker enligt sina stadgar fortfarande kan ha en direktion och att direktionen enligt stadgarna verkar som styrelse. I överensstämmelse med de lagar som tillämpas på övriga kreditinstitutsformer föreslås i momentet vidare en bestämmelse om att styrelsemedlemmarnas mandattid kan vara tidsbunden eller fortsätta tills vidare.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall ett kreditinstitut i andelslagsform alltid ha en verkställande direktör. Bestämmelsen ändrar inte andelsbankernas nuvarande praxis. Däremot är det inte obligatoriskt för andra kreditinstitut i andelslagsform än andelsbanker att ha en verkställande direktör. I momentet föreskrivs dessutom i överens-

stämmelse med de bestämmelser som skall tillämpas på andra kreditinstitutsformer att verkställande direktören kan vara styrelseordförande endast i kreditinstitut som har ett förvaltningsråd.

21 §. I denna paragraf föreslås om förvaltningsrådets sammansättning och uppgifter bestämmelser som delvis avviker från lagen om andelslag. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan ett kreditinstitut i andelslagsform ha ett förvaltningsråd, om så föreskrivs i stadgarna.

Enligt 2 mom. skall förvaltningsrådet för ett kreditinstitut i andelslagsform, med avvikelse från lagen om andelslag, ha minst fem medlemmar. Bestämmelsen stämmer överens med de bestämmelser som skall tillämpas på andra kreditinstitutsformer.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall på förvaltningsrådet till övriga delar tillämpas vad som i lagen om andelslag föreskrivs om andelslags förvaltningsråd och dess uppgifter.

5 kap. Fusion

22 §. I denna paragraf föreskrivs om tillämpning av bestämmelserna om fusion. I kapitlet föreskrivs om undantag från fusionsbestämmelserna i 16 kap. lagen om andelslag. De viktigaste undantagen är de som gäller Finansinspektionens nedan i 23 § angivna möjlighet att under de förutsättningar som föreskrivs i lagen förbjuda fusion mellan kreditinstitut samt att avgränsa i 24 § avsedda insättningar med insättningsgaranti utanför borgenärsskyddsförfarandet. Kapitlets bestämmelser skall tillämpas dels på fusioner mellan kreditinstitut i andelslagsform, dels då ett annat andelslag än ett kreditinstitut fusioneras med ett kreditinstitut i andelslagsform. Kapitlets bestämmelser skall tillämpas också på sådana i lagen om andelslag avsedda dotterbolagsfusioner där det övertagande kreditinstitutet i andelslagsform äger samtliga aktier i det överlåtande aktiebolaget.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs, på motsvarande sätt som i 4 § i den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, om sådana tilläggskrav som innebär att i fusionsplanen skall nämnas om det finns borgenärer som

motsätter sig fusionen dels när det gäller kapitallån, dels när det gäller soliditetsberäkningen och hänförandet av förbindelser till det s.k. högre och lägre supplementära kapitalet.

23 §. I denna paragraf föreskrivs i överensstämmelse med 5 § lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform om den för verkställigheten av fusionen förutsatta anmälan som skall tillställas Finansinspektionen innan ett kreditinstitut i andelslagsform ansöker om tillstånd att verkställa fusionen. Till anmälan skall fogas fusionsplanen jämte bilagor samt fusionsbesluten. På motsvarande sätt skall registermyndigheten underrätta både kreditinstitutet och Finansinspektionen om de borgenärer som har motsatt sig fusionen. Finansinspektionen kan motsätta sig en fusion om den anser att fusionen äventyrar koncessionsförutsättningarna. Rätten att motsätta sig gäller endast absorptionsfusioner, eftersom Finansinspektionen vid en kombinationsfusion kan meddela finansministeriet att koncessionsförutsättningarna äventyras i det utlåtande som Finansinspektionen ger om den koncessionsansökan som har inlämnats av det kreditinstitut som skall bildas. Om Finansinspektionen inte reagerar på fusionsanmälan inom den i paragrafen angivna tiden, skall Finansinspektionen anses ha samtyckt till fusionen. Det föreslagna anmälningsförfarandet ersätter inte i något avseende det borgenärsskyddsförfarande som avses i lagen om andelslag.

24 §. Den föreslagna paragrafen motsvarar 6 § i den lag som föreslås om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.

25 §. Enligt denna paragraf förutsätter en kombinationsfusion alltid en ansökan om en särskild kreditinstitutskoncession. Denna förutsättning gäller fusion mellan ett kreditinstitut i andelslagsform och antingen ett annat kreditinstitut i andelslagsform eller ett annat andelslag. På koncessionen skall utöver 10 § kreditinstitutslagen tillämpas vad som i samma lags 11 § föreskrivs om förutsättningarna för beviljande av koncession. Koncession för ett kreditinstitut som bildas vid en kombinationsfusion kan enligt förslaget beviljas först efter att tillstånd att verkställa fusionen har beviljats. En förutsättning för att fusionen skall träda i kraft är å andra sidan

att koncession beviljas, eftersom koncessionen måste registreras samtidigt för att fusionen skall kunna verkställas. När de i fusionen deltagande kreditinstitutens sammanlagda aktiekapital underskrider det i kreditinstitutslagen föreskrivna startkapitalets minimibelopp, skall det kreditinstitut som bildas ha ett starkapital som uppgår till minst beloppet av de i fusionen deltagande kreditinstitutens sammanlagda andelskapital. Denna bestämmelse gäller kreditinstitut som har fått koncession före bankdirektivens ikraftträdande och på vilka inte tillämpas det i direktivet (2000/12/EG) angivna kravet att startkapitalet skall uppgå till minst 5 miljoner euro. När det gäller den minsta kapitalbasen vid en fusion skall övergångsbestämmelsen i 104 § 3 mom. fortfarande tillämpas. Den föreslagna paragrafen motsvarar 8 § i den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.

6 kap. **Delning**

26 §. Enligt det föreslagna kapitlet om delning skall på delning av kreditinstitut i andelslagsform i regel tillämpas 17 kap. lagen om andelslag. Begreppet delning ges emellertid till vissa delar en mera omfattande definition än i lagen om andelslag. Med avvikelse från lagen om andelslag gäller borgenärsskyddsförfarandet i enlighet med 28 § också s.k. villkorliga borgenärer i vissa delningssituationer.

Enligt den föreslagna paragrafen kan ett kreditinstitut i andelslagsform, med avvikelse från lagen om andelslag, delas också så att tillgångarna och skulderna antingen i sin helhet överförs till två eller flera fungerande andelslag varvid det överlåtande kreditinstitutet upplöses, eller delvis till ett eller flera fungerande andelslag varvid det överlåtande kreditinstitutet fortsätter sin verksamhet. Till ett annat andelslag än ett kreditinstitut kan genom delning utöver tillgångar överföras endast andra skulder än insättningar. Det finns inget hinder för att verkställa delningen så att en del av tillgångarna och skulderna överförs till ett andelslag som skall bildas och en annan del till ett redan bildat andelslag. De föreslagna bestämmelserna överensstämmer med 8 § 1—3 mom. i den föreslagna lagen

om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.

27 §. I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs om beslutsförfarandet i det övertagande företaget vid en delning. På beslutsförfarandet i det ursprungliga företaget skall tillämpas uteslutande de i lagen om andelslag ingående bestämmelserna om delning. Om det övertagande företaget inte är ett andelslag som skall bildas kan delningsplanen i regel godkännas av styrelsen. Om vederlaget betalas genom ökning av det övertagande andelslagets placeringsandelskapital eller insatser, skall beslutet emellertid fattas av andelsstämman i enlighet med de allmänna bolagsrättsliga principerna. Dessutom skall det övertagande andelslagets stämma fatta beslut om saken, ifall det ursprungliga kreditinstitutets medlemmar blir medlemmar i det övertagande andelslaget och ifall antagningen av nya medlemmar förutsätter sådant beslutsfattande.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall i delningsplanen, liksom vid en fusion, uppges om det finns borgenärer som innehar till det supplementära kapitalet hänförliga förbindelser och som motsätter sig delningen. Dessutom skall Finansinspektionen, liksom enligt fusionsbestämmelserna, alltid underlättas om delningen.

Liksom vid fusion föreslås en förutsättning för beviljande av delningstillstånd vara att Finansinspektionen inte har motsatt sig delningen. På motsvarande sätt som vid kombinationsfusion förutsätts Finansinspektionens samtycke inte då ett kreditinstitut delas så att hela dess affärsverksamhet överläts till kreditinstitut som skall bildas. Finansinspektionen kan i så fall reagera när det gäller ansökan om koncession för ett kreditinstitut som skall bildas i samband med en delning som enligt dess åsikt äventyrar koncessionsförutsättningarna. När delningen sker genom överlåtelse av tillgångar och skulder till ett redan tidigare bildat andelslag, skall offentlig stämning sökas också på det övertagande andelslagets borgenärer, om delningen enligt en i 17 kap. 6 § lagen om andelslag avsedd revisors utlåtande vore ägnad att äventyra betalningen av det övertagande kreditinstitutets skulder. I sakkunnigutlåtandet skall således uttryckligen tas ställning också till borgenä-

ernas ställning, vilket inte förutsätts vid delningar som sker i enlighet med lagen om andelslag. I överensstämmelse med bestämmelserna om fusion behöver registermyndigheten inte höra insättare vilkas insättningar i sin helhet omfattas av insättningsgarantin.

På ett kreditinstitut som bildas i samband med en delning skall i fråga om koncessionen och startkapitalet tillämpas samma krav som för ett kreditinstitut som bildas vid en kombinationsfusion. Till koncessionsansökan skall i så fall fogas ett tillstånd att verkställa delningen. På motsvarande sätt får en delning i samband med vilken bildas ett eller flera kreditinstitut inte registreras om inte varje koncession som har beviljats de vid delningen bildade kreditinstituten registreras samtidigt. Särskilda bestämmelser föreslås inte om ett vid delningen uppkommande kreditinstituts startkapital, utan detta skall i enlighet med 13 § kreditinstitutslagen alltid uppgå till ett belopp som motsvarar minst 5 miljoner euro. Den föreslagna paragrafen motsvarar 9 § i den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.

28 §. Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar 9 § 4 mom. i den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform. Den föreslagna paragrafens 2 mom. motsvarar 10 § i den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.

7 kap. **Överlåtelse av affärsverksamhet**

29 §. I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs om tillämpningsområdet för bestämmelserna om överlåtelse av affärsverksamhet. Det föreslagna kapitlets bestämmelser skall enligt förslaget tillämpas på överlåtelse av ett i andelslagsform bildat kreditinstituts affärsverksamhet. I kapitlet föreslås också bestämmelser, motsvarande 6 a kap. i den gällande lagen om andelslag, om aktiebolag som har bildats för att fortsätta ett andelslags verksamhet samt om ombildning av andelslag till aktiebolag.

Enligt den föreslagna paragrafen kan överlåtelse av affärsverksamhet ske så att tillgångarna och skulderna antingen överläts till ett eller flera företag som bildas i samband

med delning eller överlåtelse av affärsverksamheten eller till ett eller flera tidigare bildade (redan fungerande) företag eller samtidigt till båda kategorierna av företag. Vid överlåtelse av affärsverksamheten kan tillgångarna och skulderna med avvikelse från delningsbestämmelserna överlåtas också till ett kreditinstitut som representerar någon annan associationsform. Bestämmelserna i det föreslagna kapitlet skall tillämpas både då ett kreditinstituts hela affärsverksamhet och då en del av ett kreditinstituts affärsverksamhet överläts till ett annat företag. Till ett annat företag än ett kreditinstitut kan genom en överlåtelse av affärsverksamheten, liksom vid en delning, utöver tillgångar överföras endast andra skulder än insättningar.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs om överlåtelse av affärsverksamheten i dess helhet eller partiellt. Då ett kreditinstitut som överlåter hela sin affärsverksamhet vill fortsätta som ett vanligt andelslag, skall dessutom ansökas om återkallande av koncessionen enligt vad som föreskrivs i 9 kap. I annat fall fortsätter det sin verksamhet som ett kreditinstitut. En förutsättning för tillämpning av den föreslagna paragrafens 2 punkt är att en del av det överlåtande kreditinstitutets skulder överförs på det övertagande kreditinstitutet eller något annat företag.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som om övriga kreditinstitutsformer att den omständigheten att ett kreditinstitut försätts i konkurs inte utgör något hinder för överlåtelse av affärsverksamheten.

Den föreslagna paragrafen motsvarar 12 § i den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.

30 §. Med undantag för 6 mom. motsvarar den föreslagna paragrafen 13 § i den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform. Enligt den föreslagna paragrafen är det i regel styrelsen som i ett kreditinstitut i andelslagsform beslutar om överlåtelse av affärsverksamheten. Om hela affärsverksamheten överläts i enlighet med 1 mom. 1 punkten skall beslutet emellertid fattas av andelsstämman. Beslut om överlåtelse skall, liksom i kreditinstitut som representerar andra kreditinstitutsformer, fattas i samma ordning som beslut om fusion, delning, ändring av

delning, ändring av bolagsformen, avstående från koncession samt om likvidation. Före en överlåtelse av affärsverksamhet skall uppgöras en överlåtelseplan motsvarande en delningsplan. Överlåtelseplanen skall under-tecknas av styrelsen för det överlåtande företaget och, om det övertagande företaget redan har bildats, av styrelsen för detta. Om det övertagande företaget inte är ett företag som skall bildas, kan överlåtelseplanen i regel godkännas av styrelsen för det övertagande företaget.

I överlåtelseplanen skall liksom i en delningsplan anges:

1) det överlåtande kreditinstitutets och varje övertagande företags firma, företags- och samfundssignum, adress och hemort,

2) förslag till bolagsordning eller stadgar för det övertagande företaget samt till bestämmelser om val av styrelse och revisorer, om det övertagande företaget bildas i samband med överlåtelse av affärsverksamheten,

3) förslag till vederlag som skall betalas till det överlåtande kreditinstitutet,

4) utredning om kapitallån samt om sådana i 74 § 1 mom. 2 och 3 punkten kreditinstitutslagen avsedda förbindelser, vilkas borgenärer kan motsätta sig beviljande av verkställighetstillstånd för överlåtelsen,

5) i fråga om det överlåtande kreditinstitutets och dess dotterföretags innehav av aktier, placeringsandelar eller grundfundsandelar i det övertagande företaget och dess moderföretag, dessas antal och sammanlagda nominella belopp samt de i balansräkningen upptagna anskaffningsutgifterna för olika slag av aktier eller andelar,

6) förslag till nyemission av aktier och andelar som behövs för betalning av vederlag, förslag till emission av optionsrätter, upptagande av lån mot konvertibla skuldebrev och förslag till överlåtelse av egna aktier eller andelar då det övertagande företaget inte är ett företag som skall bildas, samt förslag till det övertagande kreditinstitutets aktiekapital, grundkapital, grundfondskapital, andelskapital, tilläggsandelskapital, placeringsandelskapital och tilläggskapital då det övertagande företaget bildas i samband med överlåtelse av affärsverksamheten,

7) förslag till tidpunkt och andra villkor för skifte av vederlaget,

8) utredning om de särskilda förmåner och rättigheter som tillkommer det överlåtande kreditinstitutets och varje övertagande företags förvaltningsråds- och styrelsemedlemmar, verkställande direktör och revisorer,

9) utredning om orsaken till överlåtelsen av affärsverksamheten samt om grunderna för bestämmande av vederlaget och därmed sammanhängande väsentliga värderingsproblem, samt

10) förslag till den planerade registreringstidpunkten för verkställande av fusionen.

I överlåtelseplanen behövs inte en sådan utredning som avses i 9 punkten, ifall det överlåtande kreditinstitutets och det övertagande företags aktieägare, medlemmar och principaler samtycker till att någon utredning inte skall uppgöras.

Det överlåtande kreditinstitutet och det övertagande företaget skall i överensstämmelse med bestämmelserna om fusion anmäla överlåtelseplanen för registrering inom en månad efter att planen undertecknats. Om det övertagande företaget bildas i samband med överlåtelsen av affärsverksamheten skall anmälan göras endast av det överlåtande kreditinstitutet. Överlåtelsen förfaller om anmälan inte görs inom den utsatta tiden eller om registrering vägras.

På överlåtelse av affärsverksamhet skall inte tillämpas vad som i 16 kap. 6 § lagen om andelslag föreskrivs om revisorsutlåtande. Om det i samband med överlåtelse av affärsverksamhet beslutas om ökning av aktiekapitalet eller ökning av kapital som kan jämföras med aktiekapital, skall emellertid tillämpas vad som föreskrivs särskilt om saken. I överlåtelseplanen behöver inte heller tas in de bilagor som avses i 16 kap. 7 § lagen om andelslag.

Verkställigheten och registreringen av en överlåtelse av affärsverksamhet skall emellertid i enlighet med 16 kap. 15 och 17 § lagen om andelslag ske med tillämpning av de tilläggskrav som föreskrivs ovan i 23 och 24 § samt vad som i 28 § föreskrivs om villkorliga borgenärer. Finansinspektionen skall således underrättas om överlåtelsen av affärsverksamheten ifall det inte är fråga om att överlåta affärsverksamheten i dess helhet till ett eller flera kreditinstitut som skall bildas. Härvid skall Finansinspektionens eventuella

negativa ståndpunkt framgå av ett till koncessionen fogat utlåtande. Likaså i överensstämmelse med fusions- och delningsbestämmelserna skall de i överlåtelsen deltagande företagen därefter ansöka om registermyndighetens tillstånd att verkställa överlåtelsen av affärsverksamheten, med iakttagande av vad som föreskrivs i 16 kap. 13 § lagen om andelslag. Till tillståndsansökan skall i överensstämmelse med 16 kap. 13 § 2 mom. lagen om andelslag fogas planen för överlåtelse av affärsverksamheten samt de beslut som gäller överlåtelsen.

Med avvikelse från vad som gäller vid delning avser borgenärsskyddsförfarandet emellertid endast skulder som överförs. Tillstånd kan således beviljas om borgenärerna inte vid borgenärsförhåret har motsatt sig överlåtelsen av affärsverksamheten eller om de har fått betalning eller trygghet för sin fordran. En förutsättning för beviljande av tillstånd är således, liksom vid fusion och delning, att Finansinspektionen inte har meddelat att den motsätter sig överlåtelsen av affärsverksamheten. Hörandeförfarandet i samband med överlåtelse av affärsverksamheten gäller således inte insättningar som omfattas av insättningsgarantin. Med borgenärerna jämställs å andra sidan i enlighet med 28 § s.k. villkorliga borgenärer. I praktiken är det nödvändigt att höra villkorliga borgenärer endast då det överlåtande kreditinstitutet avstår från sin koncession samt i samband med sådan överlåtelse av affärsverksamheten där de villkorliga skulderna övergår på någon annan än ett kreditinstitut.

På borgenärsförhåret skall enligt förslaget tillämpas vad som föreskrivs i 16 kap. 14 § lagen om andelslag. På insättare tillämpas emellertid samma, från det som tillämpas på övriga borgenärer avvikande förfarande som vid fusion och delning. Den för borgenärer reserverade rätten att motsätta sig överlåtelse kan således inte utnyttjas av en insättare vars samtliga insättningar omfattas av insättningsgarantin. Borgenärsförhåret skall enligt förslaget inte tillämpas på det övertagande företags gamla skulder.

Det överlåtande kreditinstitutet och varje övertagande företag skall göra anmälan om verkställigheten av överlåtelsen till registermyndigheten inom fyra månader efter att till-

ståndet beviljats. Annars förfaller överlåtelsen av affärsverksamheten. För det övertagande företags vidkommande ersätter denna anmälan den anmälan som skall göras om att företaget har bildats, då det övertagande företaget bildas i samband med överlåtelsen av affärsverksamheten, samt den anmälan som skall göras om ökning av aktiekapitalet, placeringsandelskapitalet eller grundfonden, då vederlaget betalas i form av en ökning av detta kapital.

I överensstämmelse med bestämmelserna om kombinationsfusion får en överlåtelse av affärsverksamheten inte registreras, om inte den koncession som har beviljats det kreditinstitut som skall bildas har registrerats samtidigt. För ett sådant kreditinstitut skall således ansökas om koncession innan överlåtelsen av affärsverksamheten registreras. För att koncessionen skall hinna beviljas före utgången av den tid som anges i denna paragraf är det i praktiken ändamålsenligt att ansöka om koncessionen redan på basis av överlåtelseplanen, innan denna har godkänts. Vid överlåtelse av affärsverksamhet uppkommer för de i överlåtelsen deltagande kreditinstituten eller för andra företag liksom enligt delningsbestämmelserna ett solidariskt ansvar för de skulder som har uppkommit före registreringen av överlåtelseplanen. Eftersom en överföring av skulder som omfattas av insättningsgarantin eller ersättningskyddet inte försvagar borgenärernas ställning, skall bestämmelsen om det solidariska ansvaret emellertid inte tillämpas på skulderna till den del som dessa omfattas av garantin eller skyddet. De poster som överlåtelsen avser övergår till det övertagande företaget så snart överlåtelsen har registrerats.

Enligt den föreslagna paragrafens 6 mom. har en medlem i det överlåtande kreditinstitutet i det fall att hela affärsverksamheten överlåts rätt att avgå från kreditinstitutet så som föreskrivs i 16 kap. 12 § lagen om andelslag. Rätten till återbetalning av insatsen uppkommer då verkställigheten av överlåtelsen av affärsverksamheten har registrerats.

31 §. I denna paragraf föreskrivs om det specialfallet att ett kreditinstituts hela affärsverksamhet till sitt bokföringsvärde överlåts till ett kreditinstitut i aktiebolagsform som skall bildas för att fortsätta det överlåtande

kreditinstitutets verksamhet. På sådan generalsuccession skall enligt förslaget till vissa delar tillämpas principer som avviker från dem som gäller för övriga överlåtelser av affärsverksamheten. På sådan överlåtelse av affärsverksamheten som avses i paragrafen skall således inte tillämpas vad som ovan i 29 § 2—4 mom. föreskrivs om överlåtelseplan och borgenärsförhör samt om det överlåtande och det övertagande kreditinstitutets solidariska ansvar. Bestämmelserna om borgenärsskydd behöver inte tillämpas då hela affärsverksamheten överläts till ett enda kreditinstitut som skall bildas, eftersom gäldenärens ekonomiska ställning inte i något avseende förändras genom arrangemanget.

Bestämmelsen gör det i praktiken möjligt att ombilda ett kreditinstitut i andelslagsform till ett aktiebolag genom överlåtelse av kreditinstitutets hela affärsverksamhet till ett kreditinstitut som skall bildas i aktiebolagsform. På ett kreditinstitut i andelslagsform skall därför inte tillämpas vad som i 18 kap. lagen om andelslag föreskrivs om ombildning av andelslag till ett aktiebolag.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall ett kreditinstitut som överlåter hela sin affärsverksamhet samtidigt besluta avstå från sin koncession eller träda i likvidation.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall på ett sådant kreditinstitut i aktiebolagsform som avses i 1 mom. tillämpas vad som föreskrivs om affärsbanker. Om ett sådant kreditinstitut är ett andelsbanksaktiebolag av det slag som avses i nedan 32 §, skall dessutom den sistnämnda paragrafen tillämpas. Enligt momentet skall andelsstämman för den bank som bildas godkänna en affärsbanks bolagsordning eller, om 32 § tillämpas på den bank som skall bildas en sådan bolagsordning som avses i den.

32 §. I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs att då en andelsbank i enlighet med 31 § överlåter sin affärsverksamhet till ett kreditinstitut i aktiebolagsform, kan ett sådant kreditinstitut verka som ett andelsbanksaktiebolag som avses i paragrafen. Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall i bolagsordningen för det kreditinstitut som skall bildas i så fall tas in en bestämmelse om att det kreditinstitut som bildas är ett sådant andelsbanksaktiebolag som avses i paragra-

fen.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs i överensstämmelse med den gällande andelsbankslagen att ett andelsbanksaktiebolag skall ansluta sig som medlem till en sådan sammanslutning som avses i andelsbankslagen i det fall att den överlåtande andelsbanken är medlem i en sådan sammanslutning.

I den föreslagna paragrafens 4 mom. föreskrivs för tydlighetens skull ett konstaterande av att ett andelsbanksaktiebolag kan ombildas till en affärsbank enbart genom ändring av bolagsordningen.

I den föreslagna paragrafens 5 mom. föreskrivs i överensstämmelse med 41 a § 2 mom. i den gällande andelsbankslagen om syftet med en överlåtande andelsbank som har ombildats till ett andelslag samt i överensstämmelse med 41 a § 4 mom. i den gällande andelsbankslagen om sådant beslutsfattande gällande överlåtelse av ett andelsbanksaktiebolags aktier som sker i ett andelslag som avses i denna paragraf.

8 kap. **Frivilligt avstående från koncession**

33 §. I denna paragraf föreskrivs om finansministeriets rätt att på ett kreditinstituts egen ansökan återkalla dess koncession. Bestämmelsen motsvarar 14 § i den lag om affärsbanker och övriga kreditinstitut i aktiebolagsform som föreslås ovan.

34 §. Enligt denna paragraf skall beslut om avstående från koncessionen fattas i den ordning som avses i 4 kap. 23 § 2 mom. lagen om andelslag, dvs. med iakttagande av samma krav på kvalificerad majoritet som t.ex. vid fusion. Bestämmelsen motsvarar 15 § i den ovan föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.

35 §. I denna paragraf föreskrivs om registermyndighetens stillstånd till avstående från koncessionen samt om det därtill anslutna borgenärsförhårförfarandet. Bestämmelsen motsvarar 16 § i den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.

36 §. I denna paragraf föreskrivs om registrering av avstående från koncession. Bestämmelsen motsvarar 17 § i den föreslagna

lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.

9 kap. **Likvidation och konkurs**

37 §. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall på ett i andelslagsform bildat kreditinstituts likvidation tillämpas bestämmelserna i 19 kap. lagen om andelslag, om inte annat föreskrivs nedan i denna lag. Bestämmelsen motsvarar 18 § i den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.

För medlemskreditinstitut som hör till en sammanslutning av andelsbanker föreskrivs inga obligatoriska soliditetskrav. Av denna anledning skall på sådana medlemskreditinstituts samt på centralinstitutets tvångslikvidation tillämpas de särskilda principer som följer av sammanslutningens solidariska ansvar och som föreskrivs i 11 kap.

Med avvikelse från den gällande andelsbankslagen föreskrivs i denna lag inte särskilt om skyldigheten att till firman foga ett tillägg varav framgår att kreditinstitutet har försatts i likvidation eller konkurs, eftersom allmänna bestämmelser om saken ingår i fimalagen (128/1979).

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs likaså i överensstämmelse med 18 § i den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform att registermyndigheten inte får försätta ett kreditinstitut i likvidation eller avregistrera detta förrän det har inhämtat Finansinspektionens utlåtande om saken.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs i överensstämmelse med övriga kreditinstitutsformer att registermyndigheten inte kan avregistrera ett kreditinstitut enbart på den grund som avses i 24 § handelsregisterlagen.

38 §. Denna bestämmelse motsvarar 19 § i den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.

39 §. Denna bestämmelse motsvarar 20 § i den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.

40 §. Denna bestämmelse motsvarar 21 § i den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.

41 §. Den föreslagna paragrafens 1 mom.

motsvarar 22 § 1 mom. i den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform och den föreslagna paragrafens 2 mom. motsvarar 22 § 2 mom. i den nämnda lagen.

42 §. Denna bestämmelse motsvarar 23 § i den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.

43 §. Denna bestämmelse motsvarar 24 § i den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.

44 §. Denna bestämmelse motsvarar 25 § i den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.

10 kap. **Ett medlemsinstituts och centralinstitutets likvidation och konkurs**

45 §. Denna paragraf överensstämmer huvudsakligen med 84 a § i den gällande andelsbankslagen. Paragrafen föreslås emellertid bli justerad av den anledningen att förutsättningarna för medlemskreditinstituts likvidation föreslås bli ändrade. Enligt föreslagna 8 § kan Finansinspektionen hos finansministeriet framställa om återkallande av ett medlemskreditinstituts koncession om dess kapitalbas eller konsoliderade kapitalbas inte inom den tid som centralinstitutet har bestämt når upp till den i lagen angivna nivån. Återkallande av koncessionen innebär att kreditinstitutet träder i likvidation.

Med anledning av det som anförts ovan föreslås att centralinstitutets rätt att hos medlemskreditinstitutet uppbära extra avgifter i syfte att förhindra att ett enskilt medlemskreditinstitut försätts i likvidation skall sammankopplas med vad som i 9 kap. kreditinstitutslagen föreskrivs om kapitalbasens minimibelopp.

46 §. Denna paragraf motsvarar 84 b § i den gällande andelsbankslagen.

47 §. Denna paragraf motsvarar 84 c § i den gällande andelsbankslagen.

48 §. Denna paragraf motsvarar 84 d § i den gällande andelsbankslagen, likväl med den preciseringen att bestämmelsen om förutsättningarna för upplösning överförs från denna paragraf till föreslagna 8 § 3 mom.

49 §. Denna paragraf motsvarar 84 e § i den gällande andelsbankslagen.

11 kap. Tillsynen över andelsbanks-sammanslutningen

50—52 §. Dessa paragrafer motsvarar 42—44 § i den gällande andelsbankslagen

53 §. Denna paragraf motsvarar till sitt innehåll 45 § i den gällande andelsbankslagen. Bestämmelsen föreslås emellertid bli så preciserad att medlemskreditinstitutens rätt att lämna uppgifter till varandra inte skall vara beroende av centralinstitutets föreskrifter eftersom en privaträttslig juridisk person inte kan tillåtas bestämma lagens tillämpningsområde, särskilt när det är fråga om att definiera en samtidigt straffbar gärning. Av den föreslagna paragrafen följer dessutom att uppgifter med avvikelse från den gällande lagen kan ges också till företag som hör till centralinstitutets eller medlemskreditinstitutets koncern. Bestämmelsen föreslås emellertid å andra sidan bli så preciserad att uppgifter kan lämnas endast till personer som omfattas av den sekretessplikt som föreskrivs i denna lag eller av motsvarande sekretessplikt.

54 §. Paragrafen motsvarar 46 § i den gällande andelsbankslagen.

12 kap. Skadeståndsskyldighet

55 §. Denna paragraf motsvarar huvudsakligen 89 § 1 mom. i den gällande andelsbankslagen. I förteckningen över skadeståndsskyldiga föreslås emellertid en strykning av medlemmarna i en kommission som sköter förvaltningsuppdrag. Hänvisningen till lagen om andelslag föreslås bli ändrad så att den avser den nya lagen. I stället för gällande 89 § 2—5 mom. föreslås direkt tillämpning av motsvarande bestämmelser i lagen om andelslag.

56 §. Denna paragraf motsvarar 91 § i den gällande andelsbankslagen.

13 kap. Straffbestämmelser

57 §. Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar 92 § i den gällande andelsbankslagen. Den föreslagna paragrafens 2 mom. motsvarar 93 § 6 punkten i den gällande andelsbankslagen. Gällande 93 § 1 punkten överförs till föreslagna 100 b § kreditinsti-

tutslagen. De gärningar som nämns i gällande 93 § 3 och 4 punkten föreskrivs vara straffbara i 22 kap. 9 § lagen om andelslag.

14 kap. Särskilda bestämmelser

58 §. Denna paragraf motsvarar 96 § i den gällande andelsbankslagen. På kreditinstitut i andelslagsform skall således inte tillämpas vad som i 18 kap. lagen om andelslag föreskrivs om ombildning av andelslag till aktiebolag.

59 §. Den föreslagna paragrafen motsvarar de bestämmelser som i 128 § sparbankslagen föreslås om sparbanks- och sparbanksaktiebolag.

15 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

60 §. I denna paragraf föreskrivs om lagens ikraftträdelsepunkt.

61 §. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall bestämmelser som står i strid med lagen ändras inom tre år efter att lagen har trätt i kraft.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall de i den gällande andelsbankslagen (1271/1990) ingående bestämmelserna om nedsättning av bundet eget kapital samt om tillståndsförfarandet vid fusion tillämpas också efter att den ifrågakvarande lagen har upphävts, om en ansökan om saken har gjorts innan den föreslagna lagen trädde i kraft.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall det som i 44 § föreskrivs om borgenärs skyldighet att ta emot förtida betalning för sina fordringar efter att bankens likvidation eller konkurs har börjat inte tillämpas retroaktivt på skulder som har uppkommit innan lagen trädde i kraft.

1.6. Lagen om hypoteksföreningar

7 §. Denna paragraf justeras med anledning av att 14 § kreditinstitutslagen föreslås bli upphävd. Lagens sakinnehåll förändras inte.

8 §. Denna paragrafs 2 mom., vari föreskrivs om finansministeriets skyldighet att fastställa hypoteksföreningens stadgar och ändringar i dem, föreslås bli upphävt i överensstämmelse med vad som föreskrivs om

övriga kreditinstitutsformer.

9 §. Denna paragrafs 2 mom. föreslås bli upphävt som en följd av att 8 § 2 mom. föreslås bli upphävt.

27 §. Denna paragrafs 1 mom. föreslås bli justerat med anledning av den nya sparbankslagen som föreslås. Sparbankslagen skall i tillämpliga delar alltjämt tillämpas på upplösning av hypoteksförening.

1.7. Lagen om hypoteksbanker

3 §. *Lagstiftning som skall tillämpas.* Denna paragraf föreslås bli justerad med anledning av den föreslagna lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.

6 a §. *Fusion, delning och överlåtelse av affärsverksamhet.* Till lagen föreslås bli fogad en ny paragraf vari i syfte att trygga ställningen för innehavare av masskuldebrevslån med säkerhet i fastighet och innehavare av masskuldebrevslån med säkerhet i ofentligt samfund föreskrivs att en hypoteksbank kan fusioneras endast med en annan hypoteksbank och att ansvaret för masskuldebrevslån för vilka har ställts säkerhet kan överföras endast till en annan hypoteksbank i samband med delning och överlåtelse av affärsverksamheten.

1.8. Lagen om värdepappersföretag

10 a §. *Registreringsanmälan om verksamhetstillstånd.* Till denna paragraf föreslås bli fogad en ny paragraf som motsvarar ovan föreslagna 11 a § kreditinstitutslagen.

12 §. *Återkallande av verksamhetstillstånd och begränsning av verksamheten.* Till denna paragraf föreslås bli fogad ett nytt 5 mom. som motsvarar ovan föreslagna 12 § 4 mom. kreditinstitutslagen.

1.9. Lagen om statens säkerhetsfond

12 a §. *Täckande av en stödtagande banks förluster samt andra särskilda stöd villkor.* I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs i syfte att föreverkliga ägaransvaret att som villkor för stödet i det fall att stöd i enlighet med 1 § 3 mom. beviljas genom teckning av aktier, skall uppställas att de förluster som framgår av bankens fastställda balans-

räkning skall täckas genom nedsättning av aktiekapitalet. Som stöd villkor skall samtidigt uppställas att det beslutas om en riktad aktieemission till förmån för statens säkerhetsfond eller ett sådant aktiebolag som avses i 1 § 4 mom. Ett sådant stöd villkor är en ovillkorlig förutsättning för beviljandet av stöd, om inte i stället för beviljandet av stöd iakttas det nedan i 12 b § föreskrivna förfarandet som innebär tvångsinlösning av bankens aktier.

Denna paragraf skall tillämpas endast på depositionsbanker i aktiebolagsform. I syfte att säkerställa att ägaransvaret vid behov kan förverkligas också i andra banker än banker i aktiebolagsform föreskrivs i den föreslagna paragrafens 1 mom. dessutom att som villkor för stödet kan uppställas att någon annan bank än en bank i aktiebolagsform ombildas till aktiebolag.

Den bank som har ansökt om stöd skall enligt förslaget sammankalla en extra bolagsstämma för att besluta om nedsättning av aktiekapitalet mot fastställda förluster. Eftersom enligt den allmänna associationslagstiftningen endast sådana fastställda förluster som bokslutet utvisar kan täckas mot det egna kapitalet och eftersom ett kreditinstitut kan ha ådragit sig avsevärda förluster efter att det föregående bokslutet fastställdes, föreskrivs i 2 mom. att som villkor för stödet kan uppställas att ett bokslut uppgörs under den pågående räkenskapsperioden. I momentet avses ett sådant egentligt bokslut som avses i bokföringslagen och kreditinstitutslagen, vilket innebär att den stödtagande banken samtidigt skall besluta om förkortning av räkenskapsperioden. Eftersom en depositionsbanks räkenskapsperiod enligt kreditinstitutslagen skall vara ett kalenderår föreskrivs i momentet uttryckligen att avvikelse får göras från dessa bestämmelser. I momentet tillåts avvikelse också vad gäller tidpunkten för uppgörande av bokslut för den närmast efter den förkortade räkenskapsperioden följande perioden, så att banken får välja om den uppgör följande bokslut vid utgången av samma eller följande kalenderår, om återstoden av den ordinarie räkenskapsperioden understiger sex månader.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs om jämställande av aktier med kapital-

lån, eftersom också innehavare av kapitallån skulle få otillbörlig fördel på samma sätt som aktieägarna om offentligt stöd skulle användas för att trygga kapitallåneinnehavarnas rätt till avkastning motsvarande kapitallånets ursprungliga belopp.

12 b §. *Inlösning av en stödtagande banks aktier och kapitallån.* I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs att en banks aktier oavsett ett i 12 a § föreskrivet stöd villkor som gäller täckande av förlust kan lösas in till statens säkerhetsfond eller till ett sådant bolag som avses i 1 § 4 mom. Inlösning kommer således i överensstämmelse med 12 a § i fråga endast i det fall att stöd ges i enlighet med 1 § 3 mom. genom teckning av den stödtagande bankens aktier. Tvångsinlösningen kan gälla antingen en del av aktierna eller samtliga aktier. Om inlösningen gäller endast en del av aktierna skall alla aktieägare bemötas jämnt.

Tvångsinlösning mot full ersättning innebär att till aktieägarna betalas aktiernas gängse pris. På fastställandet av inlösningspriset och på inlösningsförfarandet skall enligt förslaget tillämpas 14 kap. 19 § 4 och 5 mom. samt 20 och 21 § lagen om aktiebolag.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs i överensstämmelse med 12 a § 3 mom. att innehavare av kapitallån skall bemötas på samma sätt som aktieägarna.

1.10. Lag om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Tillämpningsområde.* Enligt den föreslagna paragrafen skall lagen tillämpas på affärs-, spar- och handelsbanker samt på sparbanksaktiebolag och andelsbanksaktiebolag som är sådana depositionsbanker som avses i 2 § 2 mom. kreditinstitutslagen (1607/1993). Om depositionsbanker används nedan benämningen bank. Lagens tillämpningsområde avgränsas således endast till kreditinstitut som har rätt att ta emot insättningar från allmänheten och vilkas verksamhet av den anledningen vid behov måste kunna avbrytas för att förhindra insättningsflykt.

2 §. *Anmälningsskyldighet.* I den föreslagna paragrafen föreskrivs om skyldigheten att

underrätta den myndighet som svarar för avbrytande av bankens verksamhet om att bankens likviditet har försvagats på ett sätt som äventyrar bankens fortsatta verksamhet. Nedan i 3 § föreskrivs om de förutsättningar under vilka myndigheterna med anledning av en sådan underrättelse kan besluta avbryta bankens verksamhet temporärt. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall banken själv anmäla att dess likviditet har försvagats då banken uppenbarligen inte kan uppfylla sina förpliktelser. En sådan anmälan skall göras då banken har grundad anledning att anta att den inte längre förmår uppfylla förbindelser som förfaller till betalning inom den närmaste framtiden. En sådan grundad anledning kan vara att till betalning förfallna förbindelser blir obetalda av likviditetsskäl eller också en plötslig och avsevärd försämring av återfinansieringsmöjligheterna, t.ex. i det fall att viktiga interbanklimiter har sagts upp eller att en insättningsflykt har börjat. Bankens anmälningsskyldighet är enligt förslaget således bunden till enskilda objektiva händelser som kan konstateras i efterhand, vilket innebär att tidpunkten för anmälan inte blir beroende av bankledningens subjektiva prövning i en situation där likviditeten försvagas successivt. Det är motiverat att sammankoppla anmälningsskyldigheten med objektiva kriterier särskilt med tanke på förtydligandet av bankens förvaltningsorgans associationsrättsliga ansvar.

Enligt de allmänna associationsrättsliga principerna är det bankens styrelse och verkställande direktör som ansvarar för att anmälan görs.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall Finlands Bank och Finansinspektionen underrätta den för avbrytandet ansvariga myndigheten, om bankens likviditet är till den grad försvagad att banken uppenbarligen inte förmår uppfylla sina förpliktelser. Myndigheternas anmälningsskyldighet är enligt förslaget baserad på subjektiv prövning utgående från den information som de får i sin normala verksamhet. Bankers likviditetsproblem återverkar synnerligen snabbt på Finlands Banks checkkontosystem, som Finlands Bank dagligen följer upp. Finlands Bank skall således omedelbart göra anmälan om den märker att en bank har betydande

svårigheter med den dagliga clearingen av checkkontona. Finansinspektionen skall göra en sådan anmälan som avses i detta moment om den utgående från den information som den har fått i samband med sin inspektionsverksamhet på sannolika skäl misstänker att en bank håller på att råka i en likviditetskris.

En sådan anmälan som avses i paragrafen skall göras till finansministeriet, som vid behov fattar beslut om avbrytande av verksamheten.

2 kap. Avbrytande av verksamheten

3 §. *Förutsättningar för avbrytande.* I denna paragraf föreskrivs om förutsättningarna för avbrytande av verksamheten. Det är fråga om en exceptionell åtgärd som kan vidtas endast om det antingen är nödvändigt att förhindra att insättare och övriga borgenärer åsamkas betydande tilläggskada av att bankens verksamhet fortsätter eller om det är nödvändigt för att förhindra allvarliga störningar som hotar finansmarknaden. En fortsatt verksamhet kan åsamka insättare och övriga borgenärer ytterligare skador, särskilt i det fall att banken utsätts för en okontrollerad insättningsflykt. En sådan situation skulle leda till att en del av insättarna kan lyfta sina insättningar till fullt belopp medan de insättare som inte har hunnit lyfta sina insättningar skulle förlora dem, åtminstone till den del som insättningsgarantifondens tillgångar är otillräckliga. En fortsatt verksamhet kunde å andra sidan i ett längre perspektiv äventyra finansmarkandens stabilitet eller annars orsaka allvarliga störningar på finansmarknaden, t.ex. av den anledningen att en enskild banks fördjupade likviditetskris utan myndigheternas ingripande vore ägnad att väsentligen undergräva det allmänna förtroendet för finansmarkanden, vilket i sin tur skulle äventyra också de övriga inhemska bankernas medelsavskaffning. Ett växande underskott i betalningssystemet skulle dessutom skapa osäkerhet i betalningssystemens funktion.

Eftersom avbrytandet av en banks verksamhet skall vara en temporär åtgärd och ett långt avbrott gör det svårt att återuppbygga förtroendet för banken, begränsas avbrottstiden till högst sex månader. Eftersom upprätthållandet av förtroendet på finansmarknaden

oftast förutsätter en ännu kortare maximitid för avbrottet, föreskrivs i den föreslagna paragrafens 1 mom. att ett beslut om att avbryta en banks verksamhet kan fattas för högst en månad.

Avbrottstiden måste å andra sidan vid behov vara så lång att man under den hinner besluta om åtgärder för att trygga den fortsatta verksamheten. Sådana åtgärder kan t.ex. vara företagsarrangemang av typen fusion eller överlåtelse av affärsverksamheten, stöd som ges av bankgruppens egen säkerhetsfond eller, i det fall att ett avslutande av bankens verksamhet skulle äventyra finansmarkandens stabilitet i större utsträckning, offentligt stöd till banken. Av denna anledning föreskrivs i den föreslagna paragrafens 2 mom. om möjligheten att fortsätta avbrottet också efter den maximitid för avbrottet som anges i 1 mom. För ett fortsatt avbrott måste emellertid kunna anges en särskild anledning. En sådan anledning kan vara t.ex. att förhandlingar pågår om företagsarrangemang som innebär att bankens fortsatta verksamhet sannolikt kan tryggas. Ett beslut om fortsatt avbrott kan fattas för högst en månad i sänder. På detta sätt kan avbrottsbeslutet förnyas, likväl högst till dess att sex månader har förflutit från början av avbrottet.

4 §. *Avbrottsbeslut.* I denna paragraf föreskrivs om beslutsförfarandet samt om avbrottsbeslutets minimi innehåll. Eftersom Finansinspektionen och Finlands Bank har de bästa förutsättningarna att bedöma en banks likviditet och följderna av att likviditeten försvagas, skall finansministeriet enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. höra dessa myndigheter om detta kan ske utan att syftet med beslutet äventyras. I enlighet med de allmänna förvaltningsrättsliga principerna skall dessutom den bank höras som beslutet avser. Eftersom avbrottsbeslutet i praktiken skall fattas med mycket kort varsel för att syftet med avbrottet skall kunna nås, kan beslutet inte i samtliga fall bli beroende av om utlåtandet har hunnit ges före beslutet. Också då så är fallet skall myndigheterna och banken om möjligt höras muntligen innan beslutet fattas och de skall ges tillfälle att yttra sig om beslutet efter att det fattats.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall av beslutet framgå den exakta tidpunk-

ten då det gavs. Vidare skall av beslutet framgå hur länge avbrottet är i kraft.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs om sökande av ändring i beslut om avbrott och i beslut om fortsatt avbrott. På grund av ärendets natur är det ändamålsenligt att ett sådant beslut kan verkställas oavsett att det har överklagats och att låta domstolen bestämma om beslutet får verkställas utan hinder av att ändring har sökts.

5 §. *Tillsättning av ombud.* Enligt den föreslagna paragrafen är Finansinspektionen enligt 15 § lagen om Finansinspektionen (503/1993) alltid skyldig att tillsätta ett ombud i en bank vars verksamhet har avbrutits. Ombudet skall dels övervaka att banken inte bedriver verksamhet som är förbjuden enligt vad som föreskrivs i den föreslagna lagen, dels övervaka att banken vidtar tillräckliga åtgärder för att verkställa den åtgärdsplan som avses nedan i 10 §. Ansvar för dessa åtgärder kvarstår emellertid hos bankens förvaltningsorgan, i första hand hos styrelsen och verkställande direktören. Avbrottsbeslutet förändrar således inte i sig bankens förvaltningsorgans bolagsrättsliga ställning eller ansvar, med undantag för vad som nedan föreskrivs om ombudets befogenhet i vissa specialfall. Ombudets befogenhet överensstämmer i fråga om föreslagna 3 kap. huvudsakligen med den befogenhet som en utredare i motsvarande situationer har enligt lagen om företagssanering.

Ombudet är i synnerhet vad gäller bestämmelserna i föreslagna 3 kap. ansvarigt gentemot bankens borgenärer för att banken inte i strid med bestämmelserna i nämnda kapitel vidtar rättshandlingar som skadar borgenärernas ställning. I syfte att understryka detta ansvar har ombudet enligt den föreslagna lagens 2 mom. samma särskilda ersättningskyldighet som en utredare har enligt 94 § lagen om företagssanering.

6 §. *Kungörelser och meddelanden.* I denna paragraf föreskrivs om ombudets skyldighet att kungöra och till myndigheterna anmäla om avbrottsbeslutet och om avbrottets upphörande. När det gäller kungörelsen och anmälningarna till olika myndigheter skall i tillämpliga delar iakttas vad som i 80 § lagen om företagssanering och den med stöd av denna utfärdade förordningen föreskrivs om

inledande av saneringsförfarande och om förfarandets upphörande. Med avvikelse från företagssaneringsförfarandet är det enbart ombudet som har ansvaret för kungörelsen och för anmälningarna. De i förordningen nämnda myndigheterna kan registrera i tillämpliga delar motsvarande uppgifter som de som föreskrivs i fråga om företagssaneringsförfarandet.

3 kap. **Avbrottets verkningar**

7 §. *Allmänna bestämmelser.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. är rättsverkningarna av avbrottsförfarandet i regel desamma som av sådant saneringsförfarande som avses i lagen om företagssanering. På avbrottsförfarandet skall således, om inte annat föreskrivs nedan i denna lag, tillämpas vad som i 3 kap. lagen om företagssanering föreskrivs om utredarens befogenheter och om bankens samarbetskyldighet, vad som i 4 kap. i den nämnda lagen föreskrivs om de saneringsförfarandets rättsverkningar på avtalsförhållanden som uppkommit före förfarandets börjar, vad som i 5 kap. i den nämnda lagen föreskrivs om bankens rätt att förfoga över sin egendom under förfarandet samt vad som i 99 § i den nämnda lagen föreskrivs om förfarandets inverkan på preskriptionstiderna. I det föreslagna momentet föreskrivs för tydlighetens skull att på skulder som har uppkommit före avbrottsbeslutet skall tillämpas vad som i lagen om företagssanering föreskrivs om saneringsskulder. Nedan i föreslagna 11 § 2 mom. föreskrivs dessutom att efter inledandet av företagssaneringsförfarandet skall skulder som har uppkommit under avbrottsförfarandet inte längre betraktas som saneringsskulder.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs dessutom för tydlighetens skull att på skulder som har uppkommit under avbrottsförfarandet samt på företrädesrätten för fordringar som har uppkommit mellan avbrottsförfarandets början och slut samt på de på dem upplupna räntorna skall tillämpas vad som föreskrivs i 32 § lagen om företagssanering. Under avbrottsförfarandet uppkomna fordringar och på dessa upplupna räntor har således enligt den nämnda paragrafen företrädesrätt i det fall att banken försätts i kon-

kurs inom tre månader efter att avbrottet upphört eller, om ett beslut om att inleda företagssaneringsförfarande i enlighet med 13 § fattas under avbrottet, inom motsvarande tid efter att saneringsprogrammet har fastställts eller saneringsförfarandet upphört.

På avbrottsförfarandet skall enligt förslaget inte tillämpas vad som i 10 § lagen om företagssanering föreskrivs om borgenär delegation. Eftersom avbrottsförfarandet träder i kraft omedelbart, föreslås i 2 mom. dessutom en bestämmelse om att på avbrottsförfarandet inte skall tillämpas 16 och 22 § lagen om företagssanering. Nedan i föreslagna 9 § föreskrivs vidare, med avvikelser från 24 § lagen om företagssanering, om hur avbrottsförfarandet förhåller sig till likvidations- eller konkursförfarandet. Eftersom avbrottsförfarandet i praktiken är betydligt kortvarigare än företagssaneringsförfarandet, skall på avbrottsförfarandet inte tillämpas vad som i 27 § lagen om företagssanering föreskrivs om möjligheten att säga upp avtal som nämns i paragrafen, utan hinder av avtalsvillkoren. På avbrottsförfarandet skall enligt förslaget inte heller tillämpas vad som i 28 § lagen om företagssanering föreskrivs om rättsverkningarna, utan om dessa föreskrivs närmare i lagförslagets 7 §. De i momentet nämnda paragraferna skall emellertid tillämpas efter inledandet av företagssaneringsförfarandet, ifall under avbrottsförfarandet fattas ett sådant beslut om inledande av företagssaneringsförfarande som avses nedan i 11 §.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs att de uppgifter som enligt 3 och 4 kap. lagen om företagssanering ankommer på utredaren skall skötas av det ombud som Finansinspektionen har tillsatt i enlighet med lagförslagets 5 §.

8 §. *Rättsverkningar.* I denna paragraf föreskrivs i överensstämmelse med 28 § lagen om företagssanering om rättsverkningarna av ett avbrottsbeslut.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. träder rättsverkningarna av avbrottet i kraft oavsett att ändring har sökts i avbrottsbeslutet. Rättsverkningarna upphör, liksom vid saneringsförfarandet, i det fall att ändringsinstansen upphäver beslutet eller förordnar att rättsverkningarna skall upphöra tills det slutliga beslutet fattas. Annars fortgår rättsverk-

ningarna under hela avbrottsförfarandet till dess att avbrottet upphör utan särskilda åtgärder vid utgången av den tid som avses i 3 § eller avbrottsbeslutet därförinnan återkallas enligt vad som föreskrivs nedan i 15 §.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall dessutom föreskrivas att rättsverkningarna av avbrottsförfarandet fortsätter i enlighet med lagen om företagssanering, ifall ett beslut om inledande av företagssaneringsförfarande fattas under avbrottsförfarandet. Med avseende på rättsverkningarna utgör avbrottsförfarandet och saneringsförfarandet således ett enhetligt förfarande, likväl så att på banken, efter det att finansministeriet under avbrottet har ansökt om saneringsförfarande eller efter att beslutet om saneringsförfarandet har fattats, dessutom skall tillämpas 16, 22, 24, 27 och 28 § lagen om företagssanering. I lagförslagets 14 § föreskrivs dessutom att vid företagssaneringsförfarandet skall också under avbrottstiden uppkomna skulder betraktas som sådana under förfarandet uppkomna skulder som avses i 32 § lagen om företagssanering. I lagförslagets 14 § föreskrivs vidare att tillämpningen av 10 § om bankens bestämmanderätt fortsätter också under saneringsförfarandet.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs i överensstämmelse med 28 § 3 mom. lagen om företagssanering att sådana verkställighets- och handräckningsåtgärder som har vidtagits före inledandet av förfarandet, efter att avbrottsförfarandet upphört kan fortsättas på basis av en tidigare ansökan. Om ett beslut om inledande av saneringsförfarande fattas medan avbrottsförfarandet pågår, skall på verkställighets- och handräckningsåtgärderna tillämpas endast 28 § 3 mom. lagen om företagssanering.

9 §. *Förhållandet till likvidation och konkurs.* Eftersom det centrala syftet med avbrottsförfarandet är att klarlägga om bankens verksamhet kan fortsättas, föreskrivs i paragrafen ett förbud mot att försätta banken i likvidation eller konkurs medan avbrottsförfarandet pågår. Av denna anledning föreskrivs också att en konkursansökan som har anhängiggjorts före avbrottet samt, då banken skall försättas i likvidation av en domstol, ansökan till domstolen skall skjutas upp till dess att avbrottsförfarandet har upphört.

Om det under avbrottsförfarandet fattas ett beslut om inledande av saneringsförfarande, skall efter att detta har inletts tillämpas 24 § lagen om företagssanering.

10 §. *Bankens bestämmanderätt samt begränsningar av denna.* I denna paragraf föreskrivs om bankens rätt att förfoga över sin egendom medan verksamheten är avbruten. Utöver vad som föreskrivs i denna paragraf skall på bankens bestämmanderätt tillämpas vad som föreskrivs i 29 § lagen om företagssanering.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs i överensstämmelse med den gällande lagen, i syfte att skydda insättarna och med dessa jämförbara placerare mot att banken efter avbrottet eventuellt slutgiltigt är insolvent, att banken inte under avbrotts tiden får ta emot insättningar eller andra återbetalbara medel från allmänheten, om inte finansministeriet har beviljat särskilt tillstånd. Tillstånd kan beviljas antingen i avbrottsbeslutet eller därefter. Om tillstånd inte har beviljats i samband med avbrottsbeslutet skall banken stänga sitt inlåningssystem omedelbart efter avbrottsbeslutet.

I det föreslagna momentet föreskrivs dessutom, i syfte att trygga bankens likviditet, att banken inte får bevilja krediter eller annan finansiering medan verksamheten är avbruten. Med beviljande av finansiering jämföras köp av krediter och andra fordringar samt ställande av borgen och annan säkerhet för någon annans skuld. Dessutom förbjuds ingående av derivatkontrakt i annat än skydds- syfte. Rättshandlingar som avses ovan kan, liksom rättshandlingar som är förbjudna enligt 29 § 2 mom. lagen om företagssanering, emellertid företas med samtycke av ombudet.

4 kap. Sanering av verksamheten

11 §. *Åtgärdsplan.* För att huvudsyftet med ett avbrottsbeslut, dvs. fortsatt verksamhet, skall kunna uppnås skall den bank vars verksamhet har avbrutits, utan dröjsmål efter avbrottsbeslutet göra upp en särskild åtgärdsplan. Av planen skall framgå vilka åtgärder banken ämnar vidta för att återställa sina ekonomiska verksamhetsförutsättningar. Planen kan t.ex. innehålla åtgärder för att fusionera banken med en annan bank eller för att

hos den egna bankgruppens säkerhetsfond ansöka om offentligt stöd eller åtgärder för att inleda företagssanering. Om sådana åtgärder inte kan föreslås skall det av planen framgå hur banken skall upplösas. Planen skall överlämnas till finansministeriet före utgången av den tid som anges i avbrottsbeslutet.

Om någon plan inte uppgörs under avbrotts tiden eller om i den inte kan anvisas tillräckliga åtgärder för att sanera bankens ekonomi, skall finansministeriet återkalla bankens koncession. De saneringsåtgärder som föreslås skall vara sådana att de är genomförbara inom den maximitid som bankens verksamhet kan vara avbruten. Om finansministeriet har anledning att anta att de behövliga åtgärderna kan vidtas inom denna tid, kan ministeriet förlänga avbrottet inom de gränser som anges i 3 §. Finansministeriet kan emellertid så snart det behandlat planen konstatera att de föreslagna åtgärderna inte är tillräckliga eller att det är uppenbart osannolikt att de kan genomföras, samt återkalla koncessionen utan att bevilja någon förlängd tid. Om åtgärderna inte slutförs inom den ovan angivna maximitiden på så sätt att banken på normalt sätt kan fortsätta sin verksamhet, skall banken upplösas. För att avbrottsbeslutet skall kunna återtas räcker det således inte enbart att lägga fram en plan, utan de i planen angivna åtgärderna skall vara genomförbara åtminstone till väsentliga delar innan beslutet kan återtas. Nedan i 12 § föreskrivs om återtagande av beslut.

Det ombud som avses i lagförslagets 5 § skall för sin del övervaka att banken vidtar de åtgärder som avses i denna paragraf.

12 §. *Undantag vid tillämpningen av vissa bolagsrättsliga bestämmelser.* Enligt den föreslagna paragrafen har finansministeriet rätt att bevilja banken undantag från de i paragrafen nämnda associationsrättsliga bestämmelserna om fusion, delning och överlåtelse av affärsverksamheten.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkten kan ministeriet bevilja undantag från regeln att ett mellanbokslut skall tas in i fusionsplanen. Vid prövningen av om ett sådant undantag kan beviljas skall till denna del beaktas att det i varje fall de i fusionen deltagande bankernas ägare och borgenärer

har möjlighet att förvissa sig om bankernas ekonomiska ställning. Detta krav uppfylls i allmänhet av depositionsbanker som skall uppgöra en obligatorisk delårsrapport så som föreskrivs i 41 § kreditinstitutslagen.

Enligt punkt 2 i det föreslagna momentet kan tillstånd beviljas till avvikelser från bestämmelserna om sammankallande av en depositionsbanks högsta beslutande organ t.ex. när det gäller tiderna för utsändande av möteskallelsen och framläggande av handlingar till påseende.

Enligt det föreslagna momentets 3 punkt kan tillstånd beviljas till avvikelser från det krav på kvalificerad majoritet enligt lagen eller bolagsordningen som skall tillämpas på andelsstämmans eller principalmötets beslut.

Enligt det föreslagna momentets 4 punkt kan ministeriet bevilja tillstånd till avvikelser också från bestämmelserna om borgenärsförhör. Ministeriet kan antingen ge tillstånd att tillämpa en kortare frist för hörande av borgenärerna eller tillstånd att inte över huvudtaget tillämpa bestämmelserna om borgenärsförhör. Registermyndigheten är i så fall skyldig att bevilja verkställighetstillstånd, utan hinder av bestämmelserna om borgenärsförhör. Ministeriets tillstånd att inte ordna något borgenärsförhör ersätter enligt förslaget också Finansinspektionens tillstånd till beviljande av verkställighetstillstånd. Särskilt samtycke av Finansinspektionen behöver inte utverkas.

Tillstånd som avses i paragrafen kan beviljas endast om detta kan ske utan att borgenärernas och de i fusionen deltagande bankernas aktie- eller andelsinnehavares eller medlemmars rättigheter oskäligt äventyras. Vid prövningen skall således de olägenheter som dröjsmål med saneringsåtgärderna åsamkar aktie- eller andelsinnehavarna eller medlemmarna och borgenärerna vägas mot de fördelar som iakttagandet av de ifrågakvarande associationsrättsliga principerna innebär för dessa parter.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs om tillämpning av principer som överensstämmer med 1 mom. också på delning av banker och överlåtelse av affärsverksamheten till den del som på dessa arrangemang tillämpas de fusionsbestämmelser som det hänvisas till i 1 mom. Paragrafen föreslås bli till-

lämpad på delning och överlåtelse av affärsverksamheten endast i sådana fall där det övertagande företaget, eller om de övertagande företagen är flera, samtliga övertagande företag är kreditinstitut.

13 §. *Tillämpning av lagen om företagssanering.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan finansministeriet göra ansökan om inledande av sådant saneringsförfarande som avses i lagen om företagssanering då en banks verksamhet är avbruten. I lagen om företagssanering finns fortfarande bestämmelser om att saneringsförfarande i regel inte skall tillämpas på kreditinstitut. Saneringsförfarande kan således inledas i en bank endast då dess verksamhet är avbruten och endast på ansökan av finansministeriet. På företagssanering skall enligt förslaget tillämpas lagen om företagssanering till den del som annat inte föreskrivs i det lagförslaget.

Finansministeriet skall innan ansökan görs utreda att sådana förutsättningar för saneringsförfarandet som föreskrivs i 6 § 1 mom. lagen om företagssanering är för handen. Till ansökan skall således fogas antingen bankens eller ett av borgenärer som företräder minst en femtedel av bankens skulder givet samtycke eller utredning om att gäldenären hotas av betalningsoförmåga. Som en sådan utredning räcker t.ex. Finansinspektionens utlåtande.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs att på en bank inte skall tillämpas 5 § lagen om företagssanering om vilka som är berättigade att ansöka om sanering och inte heller 6 § 2 mom. om sanering på borgenärernas initiativ, eftersom saneringsförfarande på borgenärsinitiativ inte är möjligt i en bank. Det som i lagens 13 kap föreskrivs om förenklat förfarande skall inte heller tillämpas på banker.

14 §. *Särskilda bestämmelser som skall tillämpas på företagssanering.* I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs att på banker skall tillämpas 10 § i detta lagförslag, utöver 29 § lagen om företagssanering. Dessutom föreskrivs i momentet att som saneringsskulder inte skall betraktas skulder vilka har uppkommit efter att beslutet om avbrytande av verksamheten har fattats. På sådana skulder skall tillämpas vad som i lagen om företagssanering föreskrivs om skulder som har upp-

kommit under förfarandet. I momentet föreslås dessutom för tydlighetens skull en bestämmelse om att som den fristdag som avses i 35 § 2 mom. lagen om företagssanering skall betraktas den dag då avbrottsbeslutet gavs. Till övriga delar skall på företagssaneringen tillämpas vad som föreskrivs i lagen om företagssanering, med beaktande av denna paragrafs 2—4 mom.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs om finansministeriets rätt att motsätta sig godkännande av ett saneringsprogram. Saneringsprogrammet skall således om finansministeriet motsätter sig det inte godkännas, även om övriga förutsättningar för godkännande av programmet vore för handen. Enligt förslaget skall ministeriet före det beslut som avses i momentet höra Finansinspektionen och Finlands Bank. Syftet med momentet är att säkerställa att godkännandet av en depositionsbanks skuldsaneringsprogram inte äventyrar finansmarknadens störningsfria funktion.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall en sådan utredare som avses i lagen om företagssanering med avvikelse från vad som föreskrivs i lagen om företagssanering förordnas och skiljas från uppdraget på framställning av Finansinspektionen. Finansinspektionen kan föreslå också det ombud som avses i 5 § till utredare. Borgenärsdelegationen kan enligt förslaget inte välja utredare i stället för den som Finansinspektionen har föreslagit, men med samtycke av Finansinspektionen kan den föreslå ytterligare utredare i enlighet med 83 § lagen om företagssanering.

I den föreslagna paragrafens 4 mom. föreskrivs att i borgenärsdelegationen alltid skall finnas företrädare för finansministeriet, Finansinspektionen, Finlands Bank, insättningsgarantifonden samt för ersättningsfonden, om depositionsbanken är medlem i denna.

5 kap. Återupptagande av verksamheten

15 §. *Återkallande av avbrottsbeslutet.* Enligt denna paragraf skall avbrottsbeslutet återkallas omedelbart då banken har vidtagit åtgärder för att sanera sin likviditet.

Som tillräckliga förutsättningar för att återkalla avbrottsbeslutet kan inte betraktas enbart den omständigheten att i saneringsplanen har föreslagits behövliga åtgärder, utan dessa åtgärder skall åtminstone till väsentliga delar ha genomförts eller också skall det föreligga tillräcklig säkerhet om att de genomförs innan avbrottsbeslutet kan återkallas. Som tillräckliga förutsättningar kan betraktas t.ex. att bankgruppens egen säkerhetsfond eller statens säkerhetsfond har fattat ett stödbeslut eller att den övertagande bankens högsta beslutande organ har godkänt fusionsplanen eller att centralbanken eller någon annan har förbundit sig att trygga bankens likviditet. Däremot är det inte ändamålsenligt att förutsätta t.ex. att stödet har betalats eller att tillstånd att verkställa fusionen har givits, eftersom sådan verkställighet av beslut oftast i onödan skulle fördröja återupptagandet av verksamheten. Om t.ex. ett stödbeslut emellertid vore villkorligt eller om det finns skäl att anta att tillstånd till verkställighet av fusionen inte kan ges eller att den som förbundit sig att trygga likviditeten sannolikt inte klarar av detta, kan avbrottsbeslutet inte återkallas.

16 §. *Avbrottets upphörande.* I denna paragraf föreskrivs om avbrottets upphörande. Avbrottet upphör enligt förslaget utan något särskilt beslut senast då den i beslutet angivna avbrottstiden, eller om det har beslutats att denna skall förlängas, då den förlängda tiden har löpt ut. Om därförinnan fattas ett sådant beslut om inledande av saneringsförfarande som avses i 13 § eller ett sådant beslut om återkallande av avbrottsbeslutet som avses i 15 §, upphör avbrottet då beslutet om inledande av saneringsförfarandet eller återkallande av avbrottet fattas. Om tillräckliga åtgärder inte har vidtagits inom den tid som avses i 3 § skall finansministeriet återkalla bankens koncession och samtidigt besluta att banken skall försättas i likvidation eller konkurs.

6 kap. Ikraftträdelsebestämmelser

17 §. *Ikraftträdande.* I denna paragraf föreslås en bestämmelse om datum då lagen träder i kraft.

1.11. Lagen om företagssanering

2 §. *Tillämpningsområde.* Bestämmelsen om lagens tillämpningsområde föreslås bli justerad med anledning av 20 § i den föreslagna lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet.

1.12. Handelsregisterlagen

18 b §. Till lagen föreslås för tydlighetens skull bli fogad en paragraf i vilken det konstateras att på registreringsförfarandet för kreditinstitut i aktiebolagsform utöver lagen om aktiebolag skall tillämpas bestämmelserna i den föreslagna lagen om kreditinstitut i aktiebolagsform, att på registreringsförfarandet för kreditinstitut i andelslagsform utöver lagen om andelslag skall tillämpas lagen om kreditinstitut i andelslagsform samt att på registreringsförfarandet för sparbanker den föreslagna sparbankslagen.

1.13. Lagen om konkurrensbegränsningar

11 f §. Till paragrafen föreslås bli fogad en ny 4 mom. enligt vilket bestämmelserna i kapitlet om övervakning av företagsköp skall tillämpas också på sådan överlåtelse av ett kreditinstituts affärsverksamhet som avses i banklagarna. Den nya bestämmelsen behövs eftersom enligt de föreslagna banklagarna vid överlåtelse av ett kreditinstituts affärsverksamhet samtidigt i tillämpliga delar skall iaktas motsvarande bestämmelser om fusion, bl.a. när det gäller borgenärsförhör och registermyndighetens därtill anslutna verkställighetstillstånd. Av bestämmelsen följer att verkställighet av en överlåtelse av affärsverksamheten inte på samma sätt som en fusion kan registreras förrän ett slutligt beslut om företagsköpet har fattats eller köpet annars kan anses ha blivit godkänt.

1.14. Lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt betalningssystem

6 §. *Nettning vid insolvensförfarande i fråga om kreditinstitut.* Denna paragraf föreslås bli justerad med anledning av den föreslagna

lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet. Paragrafens sakinnehåll förbli oförändrat.

1.15. Lagen om borgen och tredjemanspant

10 §. *Ändring av bolagsform och bolagsstruktur.* Paragrafens 2 mom. föreslås bli så ändrad att momentet skall tillämpas dels på fusioner mellan två kreditinstitut, dels på fusioner där ett annat företag än ett kreditinstitut fusionernas med ett kreditinstitut. Syftet med den föreslagna ändringen är att säkerställa att syftet med den gällande lagen förverkligas också i situationer där det överlåtande företaget, t.ex. ett fastighetsbolag, inte är ett kreditinstitut.

1.16. Inkomstskattelagen

24 §. *Ändring av verksamhetsformen.* Till paragrafen föreslås bli fogad ett nytt 6 mom., vari det hänvisas till de s.k. konversionsparagraferna i den föreslagna sparbankslagen och lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform. Förslaget innebär ingen förändring av nuvarande praxis, eftersom motsvarande bestämmelser för närvarande ingår 16 § lagen om ombildning av sparbank till bank i aktiebolagsform samt i 41 n § andelsbankslagen.

122 §. *Inverkan av ägarväxling på rätten att dra av förluster.* I paragrafens föreslagna nya 5 mom. föreskrivs att som sådan ägarväxling som leder till förlust av rätten att dra av förluster inte skall betraktas ombildning av sparbank till sparbanksaktiebolag i enlighet med sparbankslagen och inte heller ombildning av andelsbank till andelsbanksaktiebolag i enlighet med lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform. Liksom ovan i samband med 24 § ingår motsvarande bestämmelser för närvarande i 16 § lagen om ombildning av sparbank till bank i aktiebolagsform samt i 41 n § andelsbankslagen.

1.17. Lagen om överlåtelseskatt

4 §. *Skatteobjekt ock skattskyldig.* Paragrafens 5 mom. skall förtydligas på grund av de

föreslagna 90-92 § sparbankslag en samt 31 och 32 § lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform så att överlåtelseteckniskatt skall inte heller betalas då en fastighet överlåts i enlighet med de ovannämnda paragraferna. En motsvarande regel skall på grund av 15 § tillämpas på överlåtelse av värdepapper. Förslaget innebär ingen förändring av nuvarande praxis, eftersom motsvarande bestämmelser för närvarande ingår 16 § lagen om ombildning av sparbank till bank i aktiebolagsform samt i 41 n § andelsbankslagen.

2. Ikraftträdande

De föreslagna lagarna föreslås träda i kraft samtidigt.

3. Lagstiftningsordning

Lagen om statens säkerhetsfond, som föreslås bli ändrad, har stiftats i den ordning som

föreskrivs i 67 § riksdagsordningen. I lagen föreslås vissa preciseringar av de villkor som kan ställas på stödbeslut. Lagförslaget innebär emellertid inte någon utvidgning av rätten att för stödbeslut uppställa villkor gällande omständigheter som regleras i den gällande lagen. Den föreslagna bestämmelsen om tvångsinlösnings av en stödtagande banks aktier och kapitallån motsvarar vad som i 15 § 2 mom. Finlands grundlag föreskrivs om möjligheten att genom lag bestämma om expropriation av egendom. Enligt vedertagen praxis kan en ändring av en i grundlagsordning stiftad lag, om den inte utvidgar ett tidigare undantag från grundlagen, stiftas i vanligt lagstiftningsordning. Av denna anledning kan de föreslagna lagarna enligt regeringens uppfattning stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförs ovan i föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av kreditinstitutslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i kreditinstitutslagen av den 30 december 1993 (1607/1993) 6 § 3 mom., 14 §, 42 § 3 mom., 93 § och 97 c § 2 mom.,
 av dessa lagrum 14 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1340/1997, 42 § 3 mom. sådant det lyder i lag 524/1998 och 97 c § 2 mom. sådant det lyder i nämnda lag 1340/1997,
ändras 2 § 2 mom., 6 § 2 mom., 12 § 1 mom. 2 punkten och 13 §, 24 a § 2 mom., 30 § 1, 2, 3 och 5 mom., 38 § 4 mom., 39 § 3 mom., 44 §, 97 b § samt 97 c § 1 och 5 mom.,
 av dessa lagrum 2 § 2 mom. och 6 § 2 mom. sådana de lyder i lag 385/2000, 24 a § 1 mom., 30 § 1, 2, 3 och 5 mom., 38 § 4 mom., 39 § 3 mom., 44 § och 97 b § sådana de lyder i nämnda lag 1340/1997, samt 97 c § 1 mom. sådant det lyder i lag 1241/1999, samt
fogas till lagen en ny 11 a §, till 12 § nya 2—4 och 6 mom., varvid nuvarande 2 mom. blir 5 mom. och nuvarande 3 mom. blir 7 mom., till lagen en ny 65 q §, till 98 § en ny 3 mom., samt till lagen en ny 100 b § som ersätter den 100 b § som upphävdes genom lag 69/1998,
 av dessa lagrum 12 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 570/1996 och 98 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 577/1998, som följer:

2 §

Kreditinstitut

Depositionsbanker är affärsbankerna, sparbankerna, de sparbanksaktiebolag som avses i 91 § sparbankslagen (/), andelsbankerna samt de andelsbanksaktiebolag som avses i 32 § lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (/).

6 §

Annan lagstiftning som tillämpas

På depositionsbanker tillämpas dessutom lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (/), sparbankslagen

eller lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform.

11 a §

Registeranmälan om koncession

Finansministeriet skall anmäla koncessionen för registrering samt till Finansinspektionen för kännedom.

12 §

Återkallande av koncession eller begränsning av verksamheten

Finansministeriet kan på framställning av Finansinspektionen återkalla ett kreditinstituts koncession, om

2) det har inställt sin verksamhet för mera än sex månader eller det har försatts i likvidation;

Bestämmelser om återkallande av koncessionen på framställning av kreditinstitutet finns i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, i sparbankslagen samt i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform.

Finansministeriet skall återkalla koncessionen då kreditinstitutet har försatts i konkurs eller då likvidatorerna har givit slutredovisning om likvidationen.

Finansministeriet skall anmäla återkallandet av koncessionen för registrering samt till Finansinspektionen för kännedom.

Ett beslut som avses i 1 och 5 mom. är oavsett att det har överklagats i kraft tills vidare, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

13 §

Startkapital

Aktiekapitalet, andelskapitalet eller grundkapitalet för ett kreditinstitut som bildas skall uppgå till minst 5 miljoner euro. Startkapitalet skall vara tecknat i sin helhet när koncessionen beviljas.

24 a §

Finansiering av förvärv och emottagande som pant av egna aktier, andelar, kapitallån och debenturer

Ett kreditinstitut och ett till samma konsolideringsgrupp hörande finansiellt institut får, om inte annat följer av 3 mom., utan hinder av 7 kap. 1 § 1 mom. och 12 kap. 7 § 3 och 6 mom. lagen om aktiebolag, 8 kap. 7 § 1 mom. lagen om andelslag samt 34 § 3 mom. lagen om skuldebrev (622/1947) bevilja lån för förvärv av egna och sitt moderföretags aktier och andelar samt ta emot sådana som pant, om de är sådana börs- eller marknadsvärdepapper som avses i 1 kap. 3 § värde-

pappersmarknadslagen (495/1989) och om beviljandet av lånet eller emottagandet av panten ingår i kreditinstitutets eller i ett till dess konsolideringsgrupp hörande företags normala affärsverksamhet samt om lånet har beviljats eller panten har tagits emot på de sedvanliga villkor som kreditinstitutet iakttar i sin verksamhet.

30 §

Tillämpningsområdet för bestämmelserna om bokslut

Ett kreditinstituts bokslut och koncernbokslut skall upprättas och offentliggöras enligt detta kapitel samt enligt finansministeriets med stöd därav givna förordningar och Finansinspektionens med stöd därav meddelade föreskrifter. På kreditinstitut tillämpas bokföringslagen till de delar som nedan inte föreskrivs annat. På kreditinstitut i aktiebolagsform tillämpas dessutom bokslutsbestämmelserna i lagen om aktiebolag och på andelsbanker bokslutsbestämmelserna i lagen om andelslag, till de delar som annat inte föreskrivs nedan. Finansministeriet beslutar till vilka delar bokföringsförordningen skall tillämpas på kreditinstitut. På kreditinstitut tillämpas inte 11 kap. 13 § lagen om aktiebolag och 6 kap. 1 § 2 mom. lagen om andelslag.

Vid upprättande av bokslut för kreditinstitut tillämpas inte 1 kap. 4 § 1 mom., 3 kap. 1 § 3 mom., 2 § 2 mom. och 6 §, 4 kap. 1 och 4 § samt 5 kap. 2 och 3 § samt 6 § 1 mom. bokföringslagen, 11 kap. 1, 2, 6, 6 a, 7 och 8 § samt 9 § 7 mom. lagen om aktiebolag och 6 kap. 1 § 1 och 3 mom., 2, 3, 5 och 6 § samt 7 § 1 mom. 2 punkten och 2 mom. lagen om andelslag.

Vid upprättande av koncernbokslut för kreditinstitut tillämpas inte 6 kap. 1 § 3 och 4 mom., 2 § 2 mom., 3 § 1 mom., 7 § 6 mom., 12 § 2 mom. och 18 § 1 mom. bokföringslagen, 11 kap. 10 § 1 mom. och 11 § lagen om aktiebolag samt 6 kap. 8 § 1 och 3 mom. lagen om andelslag. Vid upprättande av koncernbokslut tillämpas 6 kap. 4 § 2 och 3 mom. bokföringslagen i den omfattning som de däri angivna beräkningsprinciperna och lagrummen med stöd av 2 mom. skall tilläm-

pas på kreditinstitut.

Vad som föreskrivs i 3 kap. 9 och 11 § bokföringslagen, 11 kap. 14 § lagen om aktiebolag och 6 kap. 9 § lagen om andelslag skall inte tillämpas på registrering eller annat offentliggörande av ett kreditinstituts eller en holdingsammanslutnings bokslut.

38 §

Bundet och fritt eget kapital

Avtal om kapitallån skall ingås skriftligen. Mot 2 mom. 1, 2 eller 3 punkten stridande ändringar i lånevillkoren är ogiltiga. På återbetalning av kapital, på betalning av ränta och annan gottgörelse i strid med 1 mom. samt på ställande av säkerhet enligt 3 mom. skall, när det gäller kapitallån som har emitterats av ett kreditinstitut i aktiebolagsform, i tillämpliga delar iaktas 12 kap. 5 § lagen om aktiebolag. I fråga om kreditinstitut i andelslagsform skall på motsvarande sätt tillämpas vad om föreskrivs i 8 kap. 8 § lagen om andelslag.

39 §

Koncernbokslut

Finansinspektionen kan på ansökan av ett kreditinstitut bevilja dispens från kravet att upprätta koncernbokslut eller från kravet att sammanställa ett dotterföretag i koncernbokslutet, ifall detta är motiverat enligt 6 kap. 1 § 3 eller 4 mom. eller 3 § bokföringslagen och något annat inte följer av 11 kap. 10 § 2 mom. lagen om aktiebolag eller 6 kap. 7 § 2 mom. lagen om andelslag. Finansinspektionen kan, då detta enligt 6 kap. 3 § bokföringslagen är motiverat, på ansökan av kreditinstitutet bevilja dispens från kravet att sammanställa intresseföretags bokslut. Dotterföretag som avses i denna lags 5 § 4 mom. och intresseföretag som uppfyller motsvarande förutsättningar får emellertid utan Finansinspektionens dispens lämnas utanför koncernbokslutet, ifall det enligt 6 kap. 3 § 1

mom. 1 punkten bokföringslagen finns någon grund för detta. Ett intresseföretag som är ett bostads- eller fastighetsaktiebolag får vidare utan Finansinspektionens dispens lämnas utanför koncernbokslutet, ifall det finns någon i 6 kap. 3 § 1 mom. 1 punkten bokföringslagen angiven grund för detta.

44 §

Finansinspektionens skyldighet att förordna revisor samt särskild granskning och granskare

Finansinspektionen skall för kreditinstitut förordna en revisor enligt 27 § revisionslagen, 10 kap. 1 § 4 mom. lagen om aktiebolag och 7 kap. 5 § lagen om andelslag samt förordna om särskild granskning och granskare enligt 10 kap. 14 § lagen om aktiebolag och 7 kap. 7 § lagen om andelslag. När det gäller förordnande av revisor samt särskild granskning och granskare i de ovan angivna fallen skall i övrigt tillämpas revisionslagen, lagen om aktiebolag och lagen om andelslag. Finansinspektionen skall dessutom förordna en behörig revisor för kreditinstitut som inte har en revisor som uppfyller de i 43 § angivna kraven.

65 q §

Insättningsgaranti vid överföring av inlåningsstocken

Utan hinder av vad som i 65 j § 1 mom. föreskrivs om maximibelopp som ersätts skall en insättning som enligt det nämnda lagrummet berättigar till ersättning och som har överförts till en annan depositionsbank i samband med fusion, delning eller överlåtelse av affärsverksamheten ersättas till samma belopp som före överföringen, om inte något annat följer av 2 mom.

Vad som föreskrivs i 1 mom. skall i tre månader efter att verkställigheten av en fusion, delning eller överlåtelse av affärsverksamheten har registrerats tillämpas på en insättning som skall betalas på anfordran.

97 b §

Tillämpning av de i lagen om aktiebolag och lagen om andelslag ingående bestämmelserna om penninglån

På kreditinstitut och på finansiella institut som hör till samma konsolideringsgrupp som dessa tillämpas inte 12 kap. 7 § lagen om aktiebolag och 8 kap. 7 § lagen om andelslag. I 24 a § ingår särskilda bestämmelser om lånefinansiering för förvärv av egna aktier eller aktier i moderföretaget.

97 c §

Skadeståndsskyldighet

Ett kreditinstituts stiftare, medlemmarna av dess förvaltningsråd eller styrelse samt verkställande direktören är skyldiga att ersätta skada som de i sin syssla uppsåtligen eller av vårdslöshet har vållat kreditinstitutet. Det samma gäller skada som genom överträdelse av lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, sparbankslagen, lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform, lagen om hypoteksbanker (1240/1999), lagen om hypoteksföreningar (936/1978), lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet (/) eller denna lag eller en förordning som ett ministerium har givit med stöd av den eller Finansinspektionens föreskrifter eller genom överträdelse av kreditinstitutets bolagsordning eller stadgar har åsamkats aktieägare, medlemmar, innehavare av placeringsandelar eller grundfondsbevis eller andra. I revisionslagen föreskrivs om revisorers ersättningsansvar.

I lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, i sparbankslagen samt i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform föreskrivs om väckande av skadeståndstalan för kreditinstitut i aktiebolagsform, för sparbanker och för kreditinstitut i andelslagsform.

98 §

Kreditinstitutsbrott

För kreditinstitutsbrott döms dessutom den som uppsåtligen

1) i sådana fall som avses i 2 kap. 9 §, 4 kap. 9 eller 12 c §, 13 kap. 15 §, 14 kap. 16 § eller 14 a kap. 4 § lagen om aktiebolag, 12 kap. 4, 5, 10 och 12 § lagen om andelslag samt 12 och 26 § sparbankslagen till en registermyndighet eller domstol ger felaktig anmälan, försäkran eller intyg om betalning av ett kreditinstituts aktiekapital, grundfondskapital, placeringsandelskapital eller om betalning av i ett kreditinstitut skuld, eller 2) bryter mot vad som i lagen om aktiebolag, lagen om andelslag eller sparbankslagen föreskrivs om en såsom oberoende sakkunnig fungerande revisors utlåtande.

100 b §

Brott mot bestämmelserna om kreditinstituts fusion

Den som i egenskap av ett kreditinstituts medlem eller likvidator grovt försummar att fullgöra en skyldighet som enligt 13 kap. lagen om aktiebolag, 6 kap. lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, 8 kap. sparbankslagen, 19 kap. lagen om andelslag eller i 9 kap. lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform åligger i egenskap av ett kreditinstituts medlem eller likvidator styrelse eller likvidatorer skall för brott mot bestämmelserna om kreditinstituts likvidation dömas till böter, om inte gärningen är ringa eller strängare straff bestäms i någon annan lag.

Denna lag träder i kraft den .

Finansministeriet skall inom ett år efter att denna lag har trätt i kraft, för registrering anmäla koncessioner som beviljats innan denna lag trädde i kraft.

2.

Lag**om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Denna lag tillämpas på depositionsbanker (affärsbanker) och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, som nedan i denna lag benämns kreditinstitut.

På kreditinstitut tillämpas lagen om aktiebolag (734/1978) om inte annat föreskrivs nedan i denna lag eller i kreditinstitutslagen (1607/1993). På sparbanksaktiebolag som avses i sparbankslagen (/) tillämpas dessutom vad som föreskrivs i sparbankslagen samt på andelsbanksaktiebolag som avses i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (/) vad som föreskrivs i den sist nämnda lagen. På kreditinstitut som bedriver sådan hypoteksbanksverksamhet som avses i lagen om hypoteksbanker (1240/1999) tillämpas dessutom vad som föreskrivs i lagen om hypoteksbanker.

2 §

Minst hälften av kreditinstitutets stiftare och styrelsemedlemmar samt verkställande direktören och firmatecknare som avses i 12 § 2 mom. lagen om aktiebolag skall vara bosatta, eller om en stiftare är en juridisk person, ha hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte Finansinspektionen beviljar banken rätt till avvikelse från detta krav.

3 §

I bolagsordningen för det kreditinstitut som

är centralt finansiellt institut för sparbankerna kan bestämmas att bankens aktier eller, om banken har olika slag av aktier, ett visst slag av aktier endast får ägas av en sparbank, av ett sparbanksaktiebolag, av en sparbanks eller ett sparbanksaktiebolags dotterbolag, av sparbankernas centralorganisation eller av någon annan jämförbar sammanslutning. I bolagsordningen för det kreditinstitut som är centralt finansiellt institut för andelsbankerna kan bestämmas att bankens aktier eller, om banken har olika slag av aktier, ett visst slag av aktier endast får ägas av en andelsbank, av ett andelsbanksaktiebolag, av en andelsbanks eller en andelsbanksaktiebolags dotterbolag, av andelsbankernas centralorganisation eller av någon annan jämförbar sammanslutning.

2 kap.

Fusion

4 §

Ett kreditinstituts fusionsplan skall, utöver vad som föreskrivs i 14 kap. 4 § lagen om aktiebolag, innehålla en utredning om sådana förbindelser vilka avses i 74 § 1 mom. 2 och 3 punkten kreditinstitutslagen och vilkas borgenärer kan motsätta sig beviljande av tillstånd som avses i 14 kap. 13 § lagen om aktiebolag.

5 §

De kreditinstitut som deltar i fusionen eller, om det är fråga om en fusion mellan dotterbolag, det kreditinstitut som är moderföretag, skall göra anmälan om fusionen till Finansin-

spektionen. Anmälan, till vilken skall fogas fusionsplanen och de handlingar som avses i 14 kap. 13 § 2 mom. lagen om aktiebolag, skall tillställas Finansinspektionen innan kreditinstitutet ansöker om tillstånd att verkställa fusionen. Finansinspektionen kan efter att ha fått anmälan kräva att få också andra uppgifter som den anser vara behövliga.

Registermyndigheten skall omedelbart underrätta Finansinspektionen om en sådan anmälan som avses i 6 kap. 6 § 3 mom. lagen om aktiebolag.

Finansinspektionen kan vid fusion som avses i 14 kap. 1 § 2 mom. 1 punkten lagen om aktiebolag före det datum som avses i 14 kap. 14 § 1 mom. lagen om aktiebolag motsätta sig att fusionen sker, genom att underrätta registermyndigheten om detta, ifall fusionen sannolikt äventyrar förutsättningarna för det övertagande kreditinstitutets koncession. De kreditinstitut som deltar i fusionen skall utan dröjsmål underrättas om att Finansinspektionen motsätter sig fusionen. I 14 kap. 13 § lagen om aktiebolag avsett tillstånd att verkställa en fusion får inte beviljas om Finansinspektionen i ett sådant fall som avses ovan i detta moment motsätter sig fusionen.

Besvär över Finansinspektionens beslut som avses i denna paragraf skall behandlas i brådskande ordning.

6 §

Vad som i 14 kap. 13 och 14 § lagen om aktiebolag föreskrivs om borgenärer skall inte tillämpas på insättare. Det överlåtande kreditinstitutet skall emellertid underrätta insättarna om fusionen senast tre månader före det datum som registermyndigheterna sätter ut för de övriga borgenärerna med stöd av 14 kap. 14 § lagen om aktiebolag. I meddelandet skall uppges det övertagande kreditinstitutets firma och adress. Av meddelandet skall dessutom framgå att i det fall att en insättares sammanlagda insättningar i de kreditinstitut som deltar i fusionen överstiger den maximigräns för insättningsgarantin som anges i 65 j § kreditinstitutslagen, skall på insättningsgarantin tillämpas 65 q § i den nämnda lagen. Insättaren har rätt att inom sex månader från mottagandet av meddelandet, utan hinder av de ursprungliga avtalsvillkoren säga upp en insättning som enligt 65 j § kreditinsti-

tutslagen helt eller delvis faller utanför insättningsgarantin.

Vad som ovan i 1 mom. föreskrivs om insättare skall på motsvarande sätt tillämpas på det övertagande kreditinstitutets insättare, om det övertagande kreditinstitutets borgenärer skall höras enligt 14 kap. 14 § lagen om aktiebolag.

7 §

För ett kreditinstitut som bildas i samband med en kombinationsfusion skall ansökas om koncession enligt 10 § kreditinstitutslagen. Till ansökan om koncession skall, utöver vad som föreskrivs i kreditinstitutslagen, fogas registermyndighetens tillstånd att verkställa fusionen enligt 14 kap. 13 § lagen om aktiebolag.

En kombinationsfusion får inte registreras om inte finansministeriets koncession till det kreditinstitut, som bildas genom fusionen, registreras samtidigt.

3 kap.

Delning samt nedsättning av det bundna egna kapitalet

8 §

Ett kreditinstitut kan, utöver vad som föreskrivs i 14 a kap. 1 § 2 mom. lagen om aktiebolag, delas så att

1) det ursprungliga kreditinstitutets samtliga tillgångar och skulder övergår till två eller flera tidigare bildade aktiebolag, varvid aktieägarna i det ursprungliga kreditinstitutet som vederlag får aktier i det övertagande företaget och det ursprungliga kreditinstitutet upplöses, eller så att

2) en del av det ursprungliga kreditinstitutets tillgångar eller skulder övergår till ett eller flera tidigare bildade aktiebolag, medan det ursprungliga kreditinstitutets aktieägare som vederlag får aktier i det övertagande företaget.

Vederlaget kan också bestå av pengar, av annan egendom och av förbindelser. Om ägaren till en röstberättigad aktie erbjuder annat vederlag än motsvarande aktier i det övertagande bolaget har han emellertid alltid rätt att i stället få penningersättning, om inte något annat bestäms i bolagsordningen.

På sådan delning som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten skall tillämpas 14 a kap. lagen om aktiebolag, om inte nedan föreskrivs något annat.

Beslut om sådan delning som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten skall alltid fattas vid det övertagande företagets bolagsstämma.

Det ursprungliga kreditinstitutets aktieägare samt de rättsinnehavare som avses i 14 kap. 3 § lagen om aktiebolag har rätt att vid delning om avses i 1 mom. 1 och 2 punkten yrka inlösnings enligt 14 kap. 12 § lagen om aktiebolag.

9 §

På det ursprungliga kreditinstitutets delningsplan samt på registermyndighetens tillstånd att verkställa delningen skall tillämpas 4—6 §. Det som föreskrivs ovan i 5 § 3 mom. skall emellertid inte tillämpas på delning som avses i 14 a kap. 1 § 2 mom. 1 punkten lagen om aktiebolag, om de företag som bildas vid delningen är enbart kreditinstitut.

Sådan kungörelse som avses i 1 mom. skall vid delning om avses i 8 § 1 mom. 1 och 2 punkten utfärdas också på det övertagande företagets borgenärer, om delningen enligt ett sakkunnigutlåtande som avses i 14 a kap. 2 § 1 mom. lagen om aktiebolag är ägnad att äventyra betalningen av det övertagande företagets skulder.

På kreditinstitut som bildas vid delningen skall i tillämpliga delar iakttas vad som föreskrivs i 7 §. Vad som i 14 a kap. 6 § 2 mom. i lagen om aktiebolag föreskrivs om det ursprungliga bolagets skulder tillämpas inte på sådana skulder eller delar av skulder som kan ersättas ur den i 6 a kap. kreditinstitutslagen avsedda insättningsgarantifonden eller den i 6 kap. lagen om värdepappersföretag (579/1966) avsedda ersättningsfonden.

10 §

Vad som i 6 kap. 5—7 § lagen om aktiebolag föreskrivs om borgenärer skall vid tillämpningen av detta kapitel tillämpas på den för vilken kreditinstitutet har ställt borgen eller ingått någon annan jämförbar förbindelse eller som på grund av ett derivatkontrakt med kreditinstitutet kan få en penningfordran om förbindelsen övergår på någon annan än ett

annat kreditinstitut.

11 §

Vid nedsättning av ett kreditinstituts aktiekapital, överkursfond och reservfond så att verkställigheten av nedsättningsbeslutet i enlighet med 6 kap. 5 § 1 mom. lagen om aktiebolag förutsätter registermyndighetens tillstånd samt vid ansökan om tillstånd till vinstutdelning enligt 6 kap. 4 § 3 mom. lagen om aktiebolag, skall på insättarna inte tillämpas vad som i 6 kap. 5—7 § lagen om aktiebolag föreskrivs om borgenärer.

4 kap.

Överlåtelse av affärsverksamhet

12 §

Ett kreditinstitut (överlåtande kreditinstitut) kan överlåta sina tillgångar och skulder till ett eller flera kreditinstitut eller företag (övertagande företag) enligt vad som föreskrivs i detta kapitel.

Ett kreditinstitut kan överlåta sin affärsverksamhet även om det är försatt i likvidation, förutsatt att kreditinstitutets egendom inte har börjat delas ut till aktieägarna.

13 §

Det överlåtande kreditinstitutets styrelse skall göra upp en överlåtelseplan för vilken i tillämpliga delar gäller 14 a kap. 2 § lagen om aktiebolag, likväl inte 14 kap. 6 och 7 § lagen om aktiebolag. På överlåtelseplanen skall dessutom tillämpas vad som föreskrivs i 4 §.

På verkställigheten av överlåtelsen av kreditinstitutets affärsverksamhet skall dessutom i tillämpliga delar iakttas vad som ovan i 3 kap. föreskrivs om verkställighet av delning. Det borgenärsförhållande som avses ovan i detta moment gäller emellertid endast överlåtbara skulder.

Vid överlåtelse av ett kreditinstituts affärsverksamhet skall i tillämpliga delar iakttas 14 a kap. 6 § 2 mom. lagen om aktiebolag och 9 § 4 mom denna lag.

Det överlåtande kreditinstitutets tillgångar, skulder, reserver och avsättningar samt förbindelser övergår i enlighet med överlåtelseplanen till det övertagande företaget efter att

överlåtelsen har registrerats.

5 kap.

Frivilligt avstående från koncession

14 §

Finansministeriet kan i enlighet med detta kapitel på ansökan av ett kreditinstitut återkalla dess koncession utan att kreditinstitutet behöver försättas i likvidation. Innan ansökan avgörs skall Finansinspektionens utlåtande inhämtas om den.

Till ansökan skall bifogas

- 1) en kopia av kreditinstitutets bolagsstämmas beslut om att kreditinstitutet har beslutat avstå från sin koncession,
- 2) en utredning om att kreditinstitutet inte längre har några insättningar eller affärsmässigt bedriver någon annan verksamhet som enligt kreditinstitutslagen eller lagen om värdepappersföretag förutsätter tillstånd.
- 3) en revisors utlåtande om den utredning som avses i 2 punkten, och
- 4) registermyndighetens nedan i 16 § 2 mom. avsedda meddelande samt registermyndighetens tillstånd att avstå från koncessionen.

15 §

Beslut om att ett kreditinstitut avstår från sin koncession skall fattas i den ordning som föreskrivs i 9 kap. 14 § lagen om aktiebolag.

16 §

Registermyndighetens tillstånd att avstå från koncessionen skall utverkas. I fråga om koncessionen iakttas i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 6 kap. 5-7 § lagen om aktiebolag samt i 10 § denna lag. Om ansökan samtidigt gäller delning av ett kreditinstitut eller verkställighet av en överlåtelse av affärsverksamheten, kan kungörelse på borgenärerna utfärdas och tillstånd beviljas gemensamt, såväl för delningen eller överlåtelsen av affärsverksamheten som för avståendet från koncessionen.

17 §

Finansministeriet skall för registrering anmäla beslut som avses i 14 §. Återkallandet av koncessionen träder i kraft då beslutet har

registrerats.

6 kap.

Likvidation och konkurs

18 §

På kreditinstituts likvidation tillämpas lagen om aktiebolag, om inte något annat föreskrivs nedan i denna lag.

Registermyndigheten och domstolen skall senast den dag som anges i 13 kap. 5 § lagen om aktiebolag begära Finansinspektionens utlåtande om avregistreringen eller likvidationen.

På upplösning av kreditinstitut tillämpas inte 13 kap. 2 § 2 och 3 mom. lagen om aktiebolag och inte heller 24 § handelsregisterlagen (129/1979).

19 §

Finansministeriet skall samtidigt som det beslutar om återkallande av ett kreditinstituts koncession försätta kreditinstitutet i likvidation, om inte annat följer av 5 kap. Likvidationen börjar då finansministeriet har fattat beslutet om återkallande av koncessionen och om likvidationen.

Finansministeriets beslut som avses i 1 mom. skall iakttas trots att ändring har sökts, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

20 §

När finansministeriet beslutar att ett kreditinstitut skall försättas i likvidation skall det samtidigt utse en eller flera likvidatorer. På likvidatorerna tillämpas i övrigt 13 kap. 6 § lagen om aktiebolag. Också Finansinspektionen kan, utöver vad som föreskrivs i det nämnda lagrummet, ansöka om ett sådant förordnande som avses i 13 kap. 6 § 2 mom. lagen om aktiebolag.

Likvidatorerna skall göra sådan anmälan som avses i 13 kap. 9 § lagen om aktiebolag till Finansinspektionen och insättningsgarantifonden samt, när likvidationen inte baserar sig på ett beslut som avses i 19 §, till finansministeriet.

Likvidatorerna skall utan dröjsmål efter att finansministeriet har beslutat återkalla koncessionen sammankalla kreditinstitutets bo-

lagsstämma för att besluta om åtgärder med anledning av att kreditinstitutet fusioneras med ett annat kreditinstitut eller för att besluta om korrigerande av koncessionsförutsättningarna i något annat avseende eller om upplösning av kreditinstitutet.

Likvidatorerna skall hos finansministeriet ansöka om återkallande av koncessionen omedelbart efter att förutsättningarna för koncessionen har upphört eller då koncessionen inte längre behövs för ett ändamålsenligt fortsättande av likvidationen.

Likvidatorerna skall underrätta Finansinspektionen om slutredovisningen samt om den anmälan som avses i 13 kap. 14 § 1 mom. lagen om aktiebolag.

21 §

Ett kreditinstitut kan försättas i konkurs på egen ansökan eller på ansökan av en borgenär, med iakttagande av vad som föreskrivs i konkursstadgan och nedan i detta kapitel.

22 §

När en borgenär ansöker om att ett kreditinstitut skall försättas i konkurs skall domstolen omedelbart underrätta finansministeriet om ansökan. Domstolen skall skjuta upp behandlingen av ärendet med högst en månad, om finansministeriet framställer en begäran om detta inom en vecka efter mottagandet av det meddelande som avses i detta moment.

En borgenär vars fordran uteslutande är baserad på ett tillgodohavande som till fullt belopp ersätts av insättningsgarantifonden kan inte ansöka om att en affärsbank försätts i konkurs på grund av en sådan fordran.

23 §

Om en affärsbanks egendom har avträtts till konkurs behöver insättarna inte bevaka sina tillgodohavanden på inlåningskonton. Vad som i detta moment föreskrivs om insättare skall inte tillämpas på insättningsgarantifonden då insättarnas rättigheter har övergått till den med stöd av 65 j § 7 mom. kreditinstitutslagen.

24 §

Ett kreditinstituts borgenärer är, om inte annat följer av avtalsvillkoren, skyldiga att ta emot betalning också för skulder som inte

har förfallit till betalning, efter att kreditinstitutet har försatts i likvidation eller konkurs. Borgenärerna har då rätt till ersättning för skada som orsakas av att den avtalade räntan skiljer sig från en lägre marknadsränta. Vad som föreskrivs i detta moment tillämpas inte på sådana masskuldebrevslån med säkerhet som avses i 2 § lagen om hypoteksbanker.

Då en affärsbank har försatts i likvidation eller konkurs skall den genom en kungörelse uppmåna insättare som inte under de senaste tio åren före likvidationens eller konkursens början har använt sitt konto i banken, att inom två år från utfärdandet av kungörelsen anmäla sig hos banken, vid äventyr att kontoinnehavaren förlorar sin talerätt mot kreditinstitutet. Uppmaningen skall dessutom sändas till insättarna per brev, under adresser som banken känner till.

7 kap.

Skadeståndsskyldighet

25 §

Ett kreditinstituts stiftare, aktieägare, förvaltningsråds- och styrelsemedlemmar samt verkställande direktören kan bli skadeståndsskyldiga för brott mot denna lag, enligt vad som föreskrivs i kreditinstitutslagen. I 15 kap. 5—7 § lagen om aktiebolag finns bestämmelser om väckande av skadeståndstalan. Bestämmelser om revisorers skadeståndsskyldighet finns i revisionslagen (936/1994).

Finansinspektionen har, om den anser att insättarnas intresse kräver det, rätt att utan hinder av 15 kap. 5 och 6 § lagen om aktiebolag väcka skadeståndstalan för kreditinstitutets räkning mot en sådan person eller sammanslutning som avses i 97 c § kreditinstitutslagen.

8 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

26 §

Denna lag träder i kraft den _____ och genom den upphävs affärsbankslagen av den 28

december 1990 (1269/1990) jämte ändringar.

27 §

Bestämmelserna i denna lag skall tillämpas i stället för sådana bestämmelser i bolagsordningen som strider mot lagen. En ändring av en lagstridig bolagsordning skall anmälas för registrering samtidigt som en annan ändring av bolagsordningen anmäls för registrering, dock senast tre år efter att lagen har trätt i kraft.

Om finansministeriets tillstånd till nedsättning av aktiekapitalet, fusion eller delning har sökts före denna lags ikraftträdande, skall på förfarandet tillämpas de bestämmelser i affärsbankslagen (1269/1990) som gällde när denna lag trädde i kraft.

Denna lags 24 § 1 mom. tillämpas inte på skulder som har uppkommit innan lagen trädde i kraft.

3.

Sparbankslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Denna lag tillämpas på sparbanker. Den tillämpas dessutom på sparbanksaktiebolag, enligt vad som föreskrivs i 6 kap.

Sparbanker och sparbanksaktiebolag är i kreditinstitutslagen (1607/1993) avsedda depositionsbanker, vilkas särskilda ändamål är att främja sparandet.

2 §

En sparbank kan bildas av minst tio sammanslutningar eller stiftelser eller av minst tjugo fysiska personer. Den som är försatt i konkurs, har meddelats näringsförbud eller är omyndig får inte vara stiftare.

Minst hälften av stiftarna skall vara bosatta, eller om de är juridiska personer, ha hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte Finansinspektionen beviljar tillstånd till avvikelse från detta krav.

3 §

I en sparbanks stiftelseurkund skall nämnas

- 1) stiftarnas yrke, medborgarskap, hemort och postadress,
- 2) grundkapital,

3) den tid inom vilken grundkapitalet skall betalas in, samt

4) när och hur bankens konstituerande stämma skall hållas.

4 §

En sparbank skall ha stadgar med bestämmelser om

- 1) bankens firma,
- 2) den kommun i Finland som är bankens hemort,
- 3) grundkapitalets och en eventuell grundfonds storlek eller, om grundkapitalet eller grundfonden kan minskas eller ökas utan ändring av stadgarna, dess minimi- och maximibelopp, varvid minimibeloppet skall utgöra minst en fjärdedel av maximibeloppet, samt det nominella beloppet av en grundfondsandel,

4) hur sparbanksstämma skall sammankallas och vilka ärenden som skall behandlas på den, om bankens principaler skall väljas av sparbanksstämman,

5) antalet principaler, deras mandattid och avgångsålder, förfarandet vid val av principaler och de villkor på vilka insättarna samt grundfondsandelsägarna har rätt att delta i valet, principalernas befogenheter, tiden för principalernas ordinarie möten samt om vem som skall sammankalla mötet och hur detta skall ske,

6) förvaltningsrådets uppgifter, antalet eller minimi- och maximiantalet medlemmar och eventuella suppleanter i förvaltningsrådet samt deras mandattid och avgångsålder, ifall banken har ett förvaltningsråd,

7) antalet eller minimi- och maximiantalet styrelsemedlemmar och eventuella suppleanter samt deras mandattid och avgångsålder,

8) styrelsemedlemmarnas och suppleanternas samt verkställande direktörens och dennes ställföreträdarens rätt att höra till förvaltningen för ett annat affärsföretag,

9) hur granskningen av bankens skötsel och förvaltning skall ordnas,

10) hur förvaltningen vid bankens driftställen skall ordnas,

11) vilka som har rätt att teckna bankens firma,

12) den tid inom vilken bokslutet skall överlämnas till revisorerna,

13) antalet revisorer och revisorssuppleanter och deras mandattid, samt om

14) användningen av överskott då banken upplöses.

5 §

När en sparbank ansöker om koncession skall den visa att grundkapitalet har tecknats. Grundkapitalet skall tecknas i stiftelseurkunden eller i en teckningslista som innehåller en kopia av stiftelseurkunden. Stiftarna beslutar om godkännande av teckningen.

6 §

Den konstituerande stämman skall fatta beslut om att bilda sparbanken.

Vid den konstituerande stämman skall

1) stiftarna lägga fram stiftelseurkunden i original, samt

2) beslutas när principalerna skall väljas, om detta inte bestäms i stiftelseurkunden.

7 §

Inom sex månader från beslutet om bildandet av sparbanken skall detta anmälas för registrering, enligt vad som föreskrivs särskilt. Till registeranmälan skall fogas en försäkran av samtliga medlemmar i sparbankens styrelse om att det föreskrivna grundkapitalet har inbetalts.

Om sparbanken inte har anmälts för registrering inom den i 1 mom. angivna tiden,

förfaller beslutet om bildandet. Beslutet förfaller också i det fall att registrering av banken har förvägrats. Styrelsemedlemmarna svarar solidariskt för återbetalningen av inbetalda belopp av det tecknade grundkapitalet och grundfonden jämte uppkommen avkastning, efter att kostnaderna för anskaffningen av koncessionen och för registreringen har dragits av.

8 §

Före registreringen kan sparbanken inte förvärva rättigheter eller ingå förbindelser och inte heller söka, kära eller svara vid domstolar eller andra myndigheter. Styrelsen kan dock föra talan i ärenden som gäller bildandet av sparbanken och sparbankens koncession samt annars vidta åtgärder för att få betalning för de tecknade beloppen av grundkapitalet och grundfonden.

Då en förpliktelse har uppkommit genom en åtgärd som har vidtagits på sparbankens vägnar innan denna registrerats, är de som deltagit i och beslutat om åtgärden solidariskt ansvariga för förpliktelsen. Ansvaret för en förpliktelse som följer av stiftelseurkunden eller har uppkommit efter den konstituerande stämman övergår dock på sparbanken efter att denna har registrerats.

9 §

Principalmötet beslutar på förslag av styrelsen om ändring av sparbankens stadgar. Förslaget anses ha blivit godkänt om minst två tredjedelar av principalerna är närvarande och enhälligt omfattat förslaget utan ändringar. I annat fall skall frågan för slutligt avgörande hänskjutas till ett nytt principalmöte om hålls tidigast en månad därefter. En stadgeändring som omfattas av minst två tredjedelar av de vid detta möte närvarande principalerna anses ha blivit godkänd av principalerna.

Ett beslut om en stadgeändring som innebär begränsning av den rätt till sparbankens vinst som redan utgivna grundfondandelar medför, kräver samtycke av samtliga andelsägare.

En ändring av sparbankens stadgar träder i kraft då den har registrerats.

2 kap.

Eget kapital

10 §

Sparbankens eget kapital består av grundkapitalet och reservfonden samt av en eventuell uppskrivningsfond och grundfond.

11 §

Grundkapitalet återbetalas inte. Grundkapitalet får användas för täckande av bankens förluster till den del som det fria egna kapital som balansräkningen utvisar, reservfonden och de övriga för ändamålet avsedda fonderna, avsättningarna eller reserverna inte förslår.

Reservfonden får användas för täckande av bankens förluster till den del som den vinst som den fastställda balansräkningen utvisar samt de övriga för ändamålet avsedda fonderna, avsättningarna och reserverna inte förslår. Reservfonden får dessutom användas för ökning av grundkapitalet och grundfonden samt för sådan inlösning som avses i 71 § 1 mom.

Uppskrivningsfonden får användas endast för ökning av grundfonden.

12 §

Sparbanken kan genom beslut av principallerna öka grundkapitalet genom överföring av medel från reservfonden, högst till det belopp som styrelsen har föreslagit.

Ökningen av grundkapitalet skall anmälas för registrering utan dröjsmål, dock senast ett år efter beslutet.

Grundkapitalet anses ha blivit ökat då ökningen har registrerats.

13 §

Sparbanken kan genom beslut av principallerna inrätta en grundfond, om så föreskrivs i stadgarna och om bankens eget kapital uppgår till minst en miljon euro.

En stadgebestämmelse eller en stadgeändring som förutsätter att grundfonden registreras eller att den registrerade grundfonden ökas eller nedsätts skall anmälas för registrering och registreras först i samband med att grundfonden registreras, ökas eller nedsätts.

Grundfonden uppdelas på grundfondsandelar som alla skall vara lika stora.

Grundfonden kan betalas tillbaka endast med stöd av 113 § 2 mom., då banken upplöses, eller då en andelsägare med stöd av 71 §, 83 § 2 mom. eller 89 § 5 mom. har rätt till inlösning av grundfondsandelen.

14 §

Sparbankens samtliga grundfondsandelar medför lika rätt i banken. I stadgarna kan dock bestämmas att det finns grundfondsandelar av olika slag eller att sådana kan utges. Samtidigt skall anges skillnaderna mellan de olika slagen av grundfondsandelar samt antalet grundfondsandelar av varje slag.

I stadgarna kan bestämmas att vissa slag av grundfondsandelar i angiven ordning kan omvandlas till grundfondsandelar av något annat slag. Omvandlingen skall utan dröjsmål anmälas för registrering. En grundfondsandel anses ha blivit omvandlad då registreringen har skett.

15 §

En grundfondsandelsägare har rätt

- 1) att delta i fondemission enligt 32 §,
- 2) till vinstutdelning enligt 41 §,
- 3) att delta i val av principaler enligt 43 § 3 mom., om så bestäms i sparbankens stadgar,
- 4) att kräva att grundfondsandelen löses in enligt 71 §,
- 5) till en andel av grundfonden vid upplösning av banken enligt 113 §,
- 6) att tillsammans med andra andelsägare få principalmötet sammankallat enligt 44 § 3 mom. eller att få ett ärende upptaget till behandling vid mötet enligt 44 § 4 mom., om de innehar minst en tiondedel av samtliga grundfondsandelar,
- 7) att klandra principalernas beslut i sådana fall som nämns i 59 §, samt
- 8) att klandra sparbankens slutredovisning i sådana fall som nämns i 115 §.

16 §

Den som har tecknat en grundfondsandel skall ges ett grundfondsbevis som är ställt till en namngiven person och kan avse flera grundfondsandelar. Ett grundfondsbevis kan endast ges en grundfondsandelsägare som

har införts i grundfundsandelsboken. Grundfundsbevis får inte ges ut förrän grundfonden eller ökningen har registrerats och grundfundsandelen betalats i sin helhet.

I grundfundsbeviset skall anges sparbankens firma, slaget av grundfundsbevis och dess ordningsnummer samt grundfundsandelens nominella belopp. Beviset skall dateras och undertecknas av styrelsen eller av en person som styrelsen har bemyndigat. Namnteckningen får vara tryckt eller framställd på något annat jämförbart sätt.

På begäran av en andelsinnehavare skall styrelsen mot en skälig avgift dela upp eller sammanslå grundfundsbevis.

17 §

Innan ett grundfundsbevis utfärdas kan sparbanken ge ut ett interimisbevis som är ställt till en namngiven person och avser en eller flera grundfundsandelar samt innehåller ett villkor om att grundfundsbeviset kan lämnas ut endast mot interimisbeviset. Beviset skall på begäran förses med en anteckning om betalningar som har erlagts för grundfundsandelen.

18 §

En grundfundsandel kan utan begränsningar överlåtas och förvärfas. Efter ett beslut om ökning av grundfonden kan rätten att teckna nya grundfundsandelar överlåtas separat.

En sparbank eller dess dotterföretag får inte mot vederlag förvärva en annan sparbanks grundfundsandelar eller egna eller moderbankens grundfundsandelar. Ett avtal som strider mot detta förbud är ogiltigt.

Bestämmelserna i 2 mom. och i 24 a § kreditinstitutslagen utgör inte något hinder för att sparbanken, då den enligt 60 § 3 mom. genom fusion övertar ett aktiebolag, samtidigt förvärvar eller som pant tar emot en grundfundsandel som tillhör aktiebolaget och inte heller något hinder för att sparbanken löser in en grundfundsandel enligt 71 § 1 mom. eller på auktion ropar in en för sin fordran utmätt grundfundsandel. En av sparbanken förvärvad grundfundsandel skall säljas så snart detta kan ske utan förlust, om den inte har dragits in genom nedsättning av grundfonden. En grundfundsandel som har förvärvats i samband med övertagande av ett aktie-

bolag eller i enlighet med 71 § skall dock säljas inom två år efter förvärvet.

19 §

Då ett grundfunds- eller interimisbevis överlåts eller pantsätts skall de bestämmelser om löpande skuldebrev som ingår i 13, 14 och 22 § lagen om skuldebrev (622/1947) tillämpas. Vid tillämpningen av dem skall den som innehar grundfunds- eller interimisbeviset och som enligt vad sparbanken antecknat på handlingen är införd som ägare i grundfundsandelsboken jämföras med den som enligt 13 § 2 mom. i den nämnda lagen förmodas ha rätt att göra skuldebrev gällande.

20 §

Sparbankens styrelse skall föra en förteckning över bankens samtliga grundfundsandelar (grundfundsandelsbok). I boken antecknas grundfundsbevisen i nummerföljd, dagen för utfärdandet samt ägarens fullständiga namn, yrke, medborgarskap och postadress.

Över grundfundsandelsägarna skall föras en alfabetisk förteckning (förteckning över grundfundsandelsägare) som skall innehålla de personuppgifter som nämns i 1 mom. samt uppgifter om det antal grundfundsandelar som var och en äger.

Om det finns olika slag av andelar i grundfonden skall det av grundfundsandelsboken framgå till vilket slag varje grundfundsandel hör.

Grundfundsandelsboken och förteckningen över grundfundsandelsägare skall hållas tillgängliga för allmänheten på sparbankens huvudkontor. Var och en har rätt att mot ersättning av bankens kostnader få en kopia av hela eller en del av boken och förteckningen.

21 §

Om förvärvaren av ett grundfundsbevis har anmält sitt förvärv till sparbanken och på ett tillförlitligt sätt styrkt detta samt visat att han har betalt överlåtelseskatten, eller om banken har fått anmälan om någon annan förändring i de förhållanden som har antecknats i grundfundsandelsboken, skall dessa utan dröjsmål antecknas i grundfundsandelsboken och i förteckningen över grundfundsandelsägare. Anteckningen skall dateras.

Om den senaste överlåtelsen av ett grundfundsbevis har tecknats på grundfunds- eller interimbeviset in blanco, skall den nya ägarens namn antecknas i beviset innan förvärvet antecknas i förteckningen och boken. På ett grundfunds- eller interimbevis som har uppvisats för banken skall antecknas att det har blivit noterat samt datum då detta har skett.

Sparbankens utbetalning av vinstandelar och utgivning av nya grundfundsbevis är giltiga om mottagaren är en ägare eller rättsinnehavare som är införd i grundfundsandelsboken, utom i det fall att banken visste eller borde ha vetat att betalningen gjordes eller grundfundsbeviset överläts till fel person.

22 §

Förvärvaren av ett grundfundsbevis har inte rätt att utöva de rättigheter i sparbanken som tillkommer en grundfundsandelsägare, förrän han har införts i grundfundsandelsboken eller hos banken anmält sitt förvärv och styrkt detta.

Sparbanken skall på begäran göra anteckning i grundfundsandelsboken om var och en som kan visa att han genom pantsättning, enligt uppdrag eller på grund av någon annan omständighet har rätt till vinst som sparbanken delar ut eller till nya grundfundsandelar då grundfonden ökas. Anteckningen skall strykas då det visas att rätten har upphört.

23 §

Om ägaren av en grundfundsandel med stöd av 113 § 2 mom. får betalning för den skiftesandel som hans grundfundsandel berättigar till, skall detta utan dröjsmål antecknas på grundfundsbeviset. På beviset skall också antecknas om det har makulerats eller om dess nominella belopp har ökats eller minskats utan betalning.

På ett grundfundsbevis skall också antecknas om det ersätter ett annat grundfundsbevis som har dödats.

24 §

Om ett grundfundsbevis enligt denna lag skall förses med en anteckning eller om det enligt vad principalmötet har beslutat skall bytas ut mot två eller flera nya bevis, kan sparbanken innehålla den vinstandel som fal-

ler ut på grundfundsbeviset tills det har visats upp i detta syfte.

25 §

Grundfonden kan ökas genom att grundfundsandelar tecknas mot betalning eller genom att deras nominella belopp ökas mot betalning (nyemission) eller genom utgivning av nya grundfundsandelar eller ökning av andelarnas nominella belopp utan betalning (fondemission).

26 §

Principalmötet beslutar i den ordning som bestäms i 9 § om ökning av grundfonden på förslag av styrelsen. I ett beslut om nyemission skall nämnas

1) det belopp med vilket grundfonden skall ökas eller det lägsta och det högsta beloppet för ökningen,

2) av vilka slag de nya grundfundsandelarna är, om det i banken finns eller kan finnas andelar av olika slag,

3) vem som har rätt att teckna grundfundsandelar,

4) teckningstiden samt den kortare tid, minst en månad från teckningstidens början, inom vilken de som har rätt att teckna grundfundsandelar kan utöva sin rätt,

5) en grundfundsandels nominella belopp samt det belopp som skall betalas för andelen,

6) den tid inom vilken grundfundsandelarna skall betalas, samt

7) den grund enligt vilken de grundfundsandelar bjuds ut till teckning för vilka teckningsrätten inte har använts inom utsatt tid, samt den grund enligt vilken grundfundsandelarna vid överteckning skall fördelas, om inte styrelsen ges beslutanderätt i dessa avseenden.

Om ökningsbeslutet till sitt innehåll avviker från vad som nämns i kallelsen, skall de som enligt beslutet har rätt att teckna grundfundsandelar utan dröjsmål underrättas om beslutet på det sätt som gäller kallelse till principalmöte. Samtidigt skall det meddelas hur de som vill utöva sin rätt skall förfara. Teckningstiden börjar inte löpa förrän detta har meddelats.

Styrelsens förslag till beslut om ökning av grundfonden skall hållas tillgängligt på spar-

bankens huvudkontor under minst en vecka före principalmötet samt läggas fram vid detta. I förslaget skall nämnas det belopp varmed grundfonden ökas.

Om bokslutet inte behandlas vid mötet skall följande handlingar fogas till förslaget:

1) kopior av handlingarna gällande det senaste bokslutet, försedda med anteckning om det beslut om vinst eller förlust som fattats vid principalmötet,

2) styrelsens redogörelse för händelser som har väsentlig betydelse för bankens ställning och har inträffat efter bokslutet, samt

3) ett utlåtande om redogörelsen av revisorerna och av förvaltningsrådet, om banken har ett sådant.

Ökningen av grundfonden skall anmälas för registrering utan dröjsmål, dock senast ett år efter beslutet. Till registeranmälan skall fogas en försäkran av samtliga styrelsemedlemmar om att det belopp som har betalats för den ökning som skall registreras innehåller av banken, samt även revisorernas intyg om saken.

En förutsättning för registreringen är att ökningen stämmer överens med ökningsbeslutet och att hela ökningsbeloppet har betalats till sparbanken.

Grundfonden anses ha blivit ökad då ökningen har registrerats.

27 §

Teckning av grundfondsandelar skall ske på en teckningslista som innehåller beslutet om ökning av grundfonden. Kopior av sparbankens stadgar samt av de handlingar som har lagts fram till påseende enligt 26 § skall fogas till teckningslistan eller hållas tillgängliga för tecknarna på en plats som nämns i listan.

28 §

Det belopp som skall betalas för grundfondsandelarna får inte understiga andelens nominella belopp. Beloppet skall betalas i pengar.

Vid en ökning av grundfonden genom nyemission får de nya grundfondsandelarna tecknas till ett belopp som är lägre än det nominella beloppet, under förutsättning att skillnaden mellan de nya andelarnas sammanlagda nominella belopp och det belopp

som skall betalas för dem överförs till grundfonden från reservfonden eller från någon annan för ändamålet avsedd fond. Om skillnaden överstiger en fjärdedel av de nya grundfondsandelarnas nominella belopp, är beslutet giltigt endast om det har fattats i den ordning som föreskrivs i 9 §.

Om det belopp som har erhållits för grundfondsandelarna överstiger det nominella beloppet, skall det överskjutande beloppet överföras till reservfonden.

29 §

Om priset för en grundfondsandel inte betalas i tid, senast inom en månad efter styrelsens betalningsuppmaning, kan styrelsen förklara andelen förverkad. Betalningsuppmeningen, varav skall framgå påföljden av en försummelse, skall sändas till den betalningskyldige om sparbanken känner till hans adress. I annat fall skall uppmeningen publiceras i en tidning som sprids på bankens hemort.

Styrelsen kan låta någon annan överta en förverkad grundfondsandel jämte betalningskyldighet eller, om inrättandet eller ökningen av grundfonden inte har registrerats, makulera andelen.

Om en grundfondsandel förklaras förverkad eller om full betalning inte fås heller av den nya tecknaren, skall den som har tecknat den förverkade grundfondsandelen i ersättning till sparbanken betala en tiondedel av det fulla priset för grundfondsandelen.

30 §

Om inte grundfondsandelar till ett antal som motsvarar det i beslutet om ökning av grundfonden angivna lägsta antalet har blivit tecknade inom teckningstiden, anses ökningsbeslutet ha förfallit. Likaså förfaller ett sådant beslut om ändring av sparbankens stadgar som förutsätter att grundfonden ökas. Det belopp som har betalats för de tecknade andelarna skall härvid genast återbetalas.

31 §

Ifall en anmälan om ökning av grundfonden inte har gjorts den inom den i 26 § angivna tiden eller om registrering har vägrats, gäller 30 §.

Grundfondsandelarna medför rätt till

vinstutdelning och till annan rätt i sparbanken räknat från den dag då ökningen registreras, om inte något annat bestäms i ökningsbeslutet. Denna rätt uppkommer dock senast ett år efter registreringen.

32 §

För en fondemission kan användas reservfonden, uppskrivningsfonden eller andra för ändamålet inrättade fonder.

I beslutet om fondemission skall nämnas det belopp som enligt 1 mom. skall avsättas till grundfonden, de nya grundfundsandelarnas antal och slag samt, om andelarnas nominella belopp ökas, det nya nominella beloppet.

33 §

Om den som på grund av en fondemission har rätt att få ett nytt grundfundsbevis inte inom fem år efter att ökningsbeslutet registrerades har gjort anspråk på beviset, kan sparbanken uppmana honom att ta emot det vid äventyr att han mister sin rätt. Uppmaningen skall sändas till den som har rätt till grundfundsbeviset om banken känner till hans namn och adress, samt publiceras i en tidning om sprids på bankens hemort. Om den som har rätt till grundfundsbeviset inte anmäler sig inom ett år från uppmaningen, kan det nya grundfundsbeviset säljas för hans räkning på offentlig auktion eller genom fondbörsens förmedling. Efter försäljningen har den som har rätt till grundfundsbeviset endast rätt till de genom försäljningen influtna medlen, efter att kostnaderna för uppmaningen och försäljningen har dragits av. Medel som inte har lyfts inom fyra år från försäljningen övergår till banken.

34 §

Principalmötet eller, med dettas bemyndigande, förvaltningsrådet kan besluta om upptagande av skuldebrevslån på villkor att långivarna har rätt att helt eller delvis byta ut sina skuldebrev mot sparbankens grundfundsandelar (konvertibla skuldebrev) eller att teckna nya grundfundsandelar mot betalning (optionslån). I det sistnämnda fall kan det bestämmas att långivarna skall få ett särskilt bevis som är undertecknat i enlighet med 16 § 2 mom. och som innehåller teckningsvill-

koren samt en uppmaning att överlämna beviset till sparbanken i samband med att andelarna tecknas (optionsbevis).

35 §

I beslutet om upptagande av lån skall nämnas lånets belopp eller högsta belopp, tiden och villkoren för utbyte av skuldebrev eller för teckning av grundfundsandelar samt den rätt som innehavarna av skuldebrev eller optionsbevis har i det fall att grundfundskapitalet ökas eller nedsätts innan skuldebreven byts ut eller grundfundsandelarna tecknas, ett nytt lån mot konvertibla skuldebrev eller nytt optionslån emitteras, eller sparbanken upplöses eller upphör genom fusion. Även övriga lånevillkor skall nämnas i beslutet om inte styrelsen får i uppdrag att bestämma dem.

Bestämmelserna i 26 och 27 § skall i tillämpliga delar iakttas vid framläggande av förslag till upptagandet av lån och beslut av principalmötet.

Villkoren för utbyte av skuldebrev får inte bestämmas så att det belopp som skall betalas för skuldebreven understiger det sammanlagda nominella beloppet av grundfundsandelar mot vilka skuldebreven kan bytas ut, om inte skillnaden täcks genom betalning som skall erläggas i samband med utbytet.

36 §

Teckning av nya grundfundsandelar enligt villkoren för optionslån skall ske på en teckningslista som innehåller principalmötets beslut om upptagandet av lånet. Kopior av stadgarna och av bokslutshandlingarna för det senaste bokslutet jämte anteckning om principalernas beslut om vinst eller förlust skall fogas till teckningslistan eller hållas tillgängliga för tecknarna på en plats som nämns i listan.

Bestämmelserna i 28—30 § skall på motsvarande sätt tillämpas på betalningen av grundfundsandelar.

37 §

När tiden för teckning för lånet har gått ut skall sparbanken utan dröjsmål för registrering anmäla det belopp varmed grundfonden kan ökas genom utbyte av skuldebrev eller genom nyemission samt den tid inom vilken

utbytet av skuldebrev eller teckningen av grundfundsandelar kan ske.

När tiden för utbytet eller teckningen av grundfundsandelar har gått ut skall utan dröjsmål för registrering anmälas hur många grundfundsandelar som har givits i utbyte mot skuldebrev eller tecknats i enlighet med villkoren för optionslånet. Om tiden för utbyte eller teckning av grundfundsandelar är längre än ett år skall anmälan utan dröjsmål göras efter utgången av den räkenskapsperiod under vilken skuldebrev har bytts ut eller grundfundsandelarna tecknats.

En förutsättning för registreringen är vid utbyte av skuldebrev att sparbanken har fått minst ett belopp som motsvarar det sammanlagda nominella beloppet av de anmälda grundfundsandelarna, samt vid nyemission att de nya grundfundsandelarna har blivit helt betalda. Till registeranmälan skall fogas en försäkran av samtliga styrelsemedlemmar att sparbanken innehar det belopp som betalts för den ökning som skall registreras. Till anmälan skall även fogas ett intyg av sparbankens revisorer över att bestämmelserna om betalning har iakttagits.

Grundfonden har blivit ökad med det sammanlagda nominella beloppet av de anmälda grundfundsandelarna när ökningen har registrerats.

38 §

Grundfundsbevis får inte ges ut förrän ökningen har registrerats enligt 37 § 4 mom.

De nya grundfundsandelarna medför rätt till vinst och andra rättigheter i sparbanken från den dag då ökningen registreras enligt 37 § 4 mom., om inte något annat bestäms i lånevillkoren. Dessa rättigheter uppkommer dock senast ett år efter utbytet eller efter att grundfundsandelarna har blivit helt betalda.

39 §

Vid nedsättning av grundkapitalet och grundfonden iakttas i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 26 §. Nedsättningsbeslutet är giltigt endast om nedsättningen görs för att täcka en sådan av den fastställda balansräkningen framgående förlust för vilken avsättningarna och reserverna, det fria egna kapitalet och reservfonden inte förslår.

Grundfonden nedsätts genom sänkning av

grundfundsandelarnas nominella belopp. Stadgarna skall ändras på motsvarande sätt.

40 §

Beslut om nedsättning av grundkapitalet, reservkapitalet och grundfonden i syfte att täcka fastställda förluster förfaller om det inte anmäls för registrering inom en månad.

Vid nedsättning av grundkapitalet, reservfonden eller grundfonden i syfte att täcka en fastställd förlust får beslut om vinstutdelning under de tre år som följer efter registreringen fattas endast med tillstånd av registermyndigheten, om inte de ovan nämnda posterna av det egna kapitalet sammanlagt har ökats med minst nedsättningsbeloppet. I fråga om registermyndighetens tillstånd gäller i tillämpliga delar 73 § 3 mom. och 74 §. Vad som i de nämnda lagrummen föreskrivs om borgenärer skall vid tillämpningen av detta moment inte tillämpas på insättare.

41 §

Som sparbankens vinst får, om inte annat följer av 40 § 2 mom. eller av 38 § eller 81 § kreditinstitutslagen, på grundfundsandelar och kapitallån delas ut högst ett av styrelsen föreslaget belopp som inte överstiger det sammanlagda beloppet av den vinst som framgår av den för den senaste räkenskapsperioden fastställda balansräkningen och sparbankens övriga fria egna kapital, med avdrag för förlust som balansräkningen utvisar, andra poster som enligt 2 mom. inte får delas ut, det belopp varmed de i sparbankens bokslut enligt 5 kap. 15 § bokföringslagen (1336/1997) gjorda avsättningarna och reserverna samt skillnaden mellan de gjorda och planliga avskrivningarna i bokslutet har tagits upp i det fria egna kapitalet, samt det belopp som enligt lagen eller stadgarna skall avsättas till reservfonden eller annars lämnas outdelat. På grundfundsandelarna kan som vinstandel delas ut endast vinst och annat fritt eget kapital som har uppkommit efter inrättandet av grundfonden.

Av den del av sparbankens vinst som inte används för ökning av reservfonden, för utdelning av vinst på grundfundsandelarna eller för kapitallån eller läggs till sparbankens egna fria kapital kan medel genom principalernas beslut, om det belopp som styrelsen

föreslår inte överskrids, användas för sparfrämjande eller andra allmännyttiga ändamål. Vinstmedel får dock inte utan Finansinspektionens samtycke användas för sådana sparfrämjande eller allmännyttiga ändamål som avses i detta moment förrän det understödslån som sparbanken erhållit ur den säkerhetsfond som avses i 6 kap. kreditinstitutslagen har återbetalts jämte ränta.

En sparbank som är moderföretag i en koncern får inte, oavsett att vinstutdelning enligt 1 och 2 mom. vore tillåten, som vinst dela ut belopp som överskrider det sammanlagda beloppet av vinsten enligt den fastställda koncernbalansräkningen för den senaste räkenskapsperioden och koncernens övriga fria egna kapital, minskat med den förlust som koncernbalansräkningen utvisar, med de övriga icke utdelningsbara poster som avses i 2 mom., med det belopp till vilket de i koncernföretagens bokslut gjorda avsättningarna reserverna enligt 5 kap. 5 § bokföringslagen och skillnaden mellan de gjorda och planliga avskrivningarna i koncernbokslutet har tagits upp i det fria egna kapitalet samt med det belopp som enligt lag eller enligt stadgarna skall avsättas till reservfonden eller annars lämnas outdelat.

3 kap.

Förvaltning

42 §

Sparbankens förvaltning sköts av principaler, som företräder insättarna och eventuella grundfundsandelsägare, samt av en styrelse och en verkställande direktör. Sparbanken kan dessutom ha ett förvaltningsråd.

Principalerna utser styrelsen och denna utser verkställande direktören. Om sparbanken har ett förvaltningsråd utses detta av principalerna. Förvaltningsrådet utser styrelsen samt dess ordförande och vice ordförande samt, om så bestäms i stadgarna, verkställande direktören.

Minst hälften av styrelsemedlemmarna samt verkställande direktören skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte Finansinspektionen beviljar tillstånd till avvikelser från detta krav.

Den som är omyndig eller försatt i konkurs eller som har meddelats näringsförbud får inte vara principal eller styrelsemedlem och inte heller verkställande direktör.

Vad som i denna lag bestäms om styrelsemedlemmarna och verkställande direktören skall på motsvarande sätt tillämpas på styrelsens suppleanter och på ställföreträdaren för verkställande direktören.

43 §

Sparbankens principaler väljs enligt som bestäms i bankens stadgar av sparbanksstämman, av principalmötet eller genom poströstning.

Insättare som uppfyller de villkor som enligt 4 § 5 punkten bestäms i stadgarna har alltid rösträtt vid val av principaler. Varje insättare har en röst.

I bankens stadgar kan grundfundsandelsägarna ges rätt att delta i valet av principaler. Varje grundfundsandelsägare har i så fall en röst, om inte stadgarna ger rätt till flera röster.

Principalerna skall vara minst tolv. En principals mandattid kan bestämmas till högst sex år och ordnas så att högst hälften av principalerna är i tur att avgå samtidigt. En principal får inte vara medlem i bankens förvaltningsråd eller styrelse och inte heller verkställande direktör.

Flertalet av principalerna skall då de väljs vara röstberättigade insättare i banken.

En principal som är i tur att avgå kvarstår i sin syssla tills en ny principal lagligen har utsetts i hans ställe. Om en principal avgår eller avlider eller om han förlorar sin behörighet innan mandattiden har gått ut, skall vid första val av principaler som förrättas därefter utses en ny principal i hans ställe för den återstående mandattiden.

44 §

Sparbankens principaler skall inom sig för ett år i sänder utse en ordförande och minst en vice ordförande. Principalerna skall sammanträda till ordinarie möte minst en gång varje år.

Kallelse till principalmötet skall sändas minst fyra veckor och, om inte längre tid fastställs i stadgarna, senast en vecka före mötet. Om beslutsfattandet i en fråga som

skall behandlas vid principalmötet hänskjuts till fortsatt möte, skall särskild kallelse till detta sändas om mötet hålls mer än fyra veckor senare. Om en förutsättning för ett besluts giltighet enligt stadgarna är att beslutet fattas vid två principalmöten, får kallelse till det senare mötet inte sändas förrän det tidigare har hållits. I kallelsen skall nämnas det beslut som fattades vid det tidigare mötet.

Extra principalmöte skall hållas om principalernas ordförande eller vice ordförande, förvaltningsrådet eller styrelsen anser att det behövs eller om någon av bankens revisorer eller en tredjedel av principalerna eller ett sådant antal vid val av principaler röstberättigade insättare som motsvarar minst en tredjedel av antalet principaler eller grundfundsandelsägare som innehar minst en tiondedel av samtliga grundfundsandelar hos styrelsen skriftligen yrkar detta för behandling av ett uppgivet ärende. Kallelse till mötet skall sändas inom 14 dagar efter att insättarna eller grundfundsandelsägarna har framställt sitt yrkande. Om kallelse inte har sänts inom den nämnda tiden skall länsstyrelsen på ansökan av en insättare eller grundfundsandelsägare ge sökanden rätt att sammankalla mötet på bankens bekostnad.

Insättare eller grundfundsandelsägare som avses i 3 mom. har rätt att få ett önskat ärende upptaget till behandling vid principalmötet, om ett skriftligt krav lämnas till styrelsen i så god tid att ärendet kan tas in i kallelsen.

45 §

Principalmötet är beslutfört då minst en tredjedel av principalerna och åtminstone sex principaler är närvarande.

Som beslut vid principalmötet gäller den åsikt som mer än hälften av de närvarande har omfattat eller om rösterna faller lika den åsikt som ordföranden omfattar, om inte kvalificerad majoritet krävs enligt denna lag eller enligt stadgarna. Vid val anses den som får flest röster ha blivit utsedd. Principalmötet kan dock före valet besluta att den som får mera än hälften av de avgivna rösterna blir vald. Om rösterna faller lika avgörs valet genom lottnings.

En principal får endast personligen utöva sin yttrande- och rösträtt vid principalmötet.

46 §

Principalerna skall se till att banken sköts med sakkunskap och omsorg enligt lag och stadgarna.

Principalerna skall, om saken inte enligt 48 § ankommer på förvaltningsrådet

1) utse och entlediga medlemmarna i förvaltningsrådet eller styrelsen,

2) årligen välja revisorer,

3) fastställa principalernas, förvaltningsrådsmedlemmarnas och styrelsemedlemmarnas samt revisorernas arvoden,

4) fastställa allmänna anvisningar för bankens verksamhet i vittsyftande och principiellt viktiga frågor,

5) fastställa anvisningar för hur förvaltningsrådets, styrelsen och fullmäktiges beslut skall antecknas,

6) på styrelsens framställning besluta om inrättande av en grundfond,

7) på styrelsens framställning besluta om utdelning av vinst på grundfundsandelarna,

8) på styrelsens framställning besluta om grundfondsemission,

9) behandla bankens verksamhetsberättelse, fastställa resultat- och balansräkning samt eventuellt koncernbokslut ävensom besluta om de åtgärder som vinsten eller förlusten enligt fastställd balansräkning eller, i en moderbank, koncernbalansräkningen ger anledning till,

10) besluta om ansvarsfrihet för förvaltningsrådet och styrelsens medlemmar och för verkställande direktören, samt

11) behandla de övriga ärenden som styrelsen lägger fram

47 §

I sparbankens stadgar kan bestämmas att ett förvaltningsråd skall tillsättas. Förvaltningsrådet skall bestå av minst fem medlemmar. Det skall inom sig för ett år i sänder utse en ordförande och minst en vice ordförande.

Innan medlemmar och suppleanter utses till förvaltningsrådet skall de ge sitt daterade och undertecknade samtycke till uppdraget.

48 §

Förvaltningsrådet skall övervaka styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av sparbanken och till principalmötet ge sitt ut-

låtande om bokslutet och revisionsberättelsen. Styrelsen och verkställande direktören skall ge förvaltningsrådet och dess medlemmar de upplysningar som dessa anser vara nödvändiga för uppdraget. En medlem av förvaltningsrådet skall begära upplysningarna vid förvaltningsrådets sammanträde. I stadgarna kan bestämmas att förvaltningsrådet beslutar i ärenden som avser en betydande inskränkning eller utvidgning av verksamheten eller väsentlig ändring av sparbankens organisation. Förvaltningsrådet kan ge styrelsen anvisningar i vittsyftande och principiellt viktiga frågor.

Förvaltningsrådet skall välja styrelsen och fastställa styrelsemedlemmarnas arvode, om inte något annat bestäms i stadgarna. I stadgarna kan också bestämmas att förvaltningsrådet anställer verkställande direktören och övriga till den högsta ledningen hörande personer samt beslutar om deras löneförmåner. Om förvaltningsrådet rätt att kräva sammankallande av principalmötet samt att sammankalla principalmötet föreskrivs i 44 §. Förvaltningsrådet för inte ges andra uppgifter än de som nämns i denna lag.

Principalerna, styrelsemedlemmarna och verkställande direktören får inte höra till förvaltningsrådet. I fråga om förvaltningsrådet samt dess medlemmar och suppleanter gäller i tillämpliga delar vad som i 49 § 2—4 mom., 52 § 2 och 3 mom. samt 53 § föreskrivs om styrelsen samt dess medlemmar och suppleanter.

49 §

Sparbankens styrelse skall bestå av minst tre medlemmar. Mandattiden för en styrelsemedlem skall fastställas i stadgarna. Mandattiden kan antingen vara på förhand bestämd eller fortsätta tills vidare. Mandattiden upphör vid utgången av det sammanträde där nyval förrättas om inte något annat bestäms i stadgarna eller beslutas då den nya medlemmen väljs. Innan en styrelsemedlem och suppleant utses skall denne ge sitt daterade och undertecknade samtycke till uppdraget.

Sparbankens styrelse skall inom sig för ett år i sänder utse en ordförande och en vice ordförande om inte något annat bestäms i stadgarna eller styrelsen beslutar något annat. Vid lika röstetal inom styrelsen väljs ordfö-

randen genom lottning. Sparbankens verkställande direktör får vara styrelseordförande endast om banken har ett förvaltningsråd.

Ordföranden skall se till att styrelsen sammanträder vid behov. Ordföranden skall sammankalla styrelsen om en styrelsemedlem eller verkställande direktören kräver det. Verkställande direktören har, även om han inte är medlem av styrelsen, rätt att närvara och yttra sig vid styrelsens sammanträden om inte styrelsen för ett visst fall bestämmer något annat.

Vid styrelsens sammanträde skall föras protokoll som undertecknas av sammanträdet ordförande och av minst en av styrelsen därtill utsedd medlem. En styrelsemedlem och verkställande direktören har rätt att få sin avvikande mening intagen i protokollet. Protokollen skall förses med löpande nummer och förvaras på betryggande sätt.

50 §

En styrelsemedlem kan avgå före mandatidens slut. Anmälan om förtida avgång skall göras till styrelsen och, om den avgående medlemmen inte har valts av principalmötet, även till förvaltningsrådet. Avgångsanmälan skall dateras och undertecknas. En styrelsemedlem kan skiljas från sitt uppdrag av den som har tillsatt honom.

Om en styrelsemedlems uppdrag upphör under mandattiden eller om en styrelsemedlem förlorar sin i 42 § angivna behörighet för uppdraget och det inte finns någon suppleant, skall styrelsens övriga medlemmar se till att en ny medlem väljs för den återstående mandattiden. Om valet ankommer på principalmötet och styrelsen är beslutför med sina återstående medlemmar och suppleanter, kan valet uppskjutas till följande principalmöte vid vilket styrelsemedlemmar också annars skall väljas.

51 §

När styrelsemedlemmarna och verkställande direktören tillträder sin syssla skall de till styrelsen, för införande i en särskild förteckning, anmäla det antal aktier som de äger i bolag som hör till samma koncern som banken. Förändringar i innehav av aktier och andelar skall likaså anmälas inom en månad. Vad som föreskrivs ovan i denna paragraf

gäller även aktier och andelar som tillhör minderåriga barn i den anmälningsskyldiges vårdnad, ävensom förändringar i sådana innehav. Förteckningen skall hållas framlagd på sparbankens huvudkontor. Var och en har rätt att mot ersättning bankens kostnader få en kopia av hela eller en del av förteckningen.

52 §

Sparbankens styrelse skall leda bankens verksamhet enligt lag och bankens stadgar.

Styrelsen är beslutför när mer än hälften av dess medlemmar är närvarande, om det inte i stadgarna krävs ett större antal.

Som styrelsens beslut gäller, om det inte enligt stadgarna krävs kvalificerad majoritet, den mening som mer än hälften av de närvarande har biträtt eller, vid lika röstetal, som ordföranden förenar sig om.

53 §

En principal, en styrelsemedlem och verkställande direktören får inte delta i behandlingen av ett ärende som gäller ett avtal mellan honom och sparbanken. Han får inte heller delta i behandlingen av ett ärende som gäller ett avtal mellan sparbanken och tredje man, om han av detta kan förmodas ha en väsentlig fördel som kan stå i strid med sparbankens intresse. Vad som här sägs om avtal skall på motsvarande sätt gälla rättegång eller annan talan.

54 §

Styrelsen företräder sparbanken och tecknar dess firma.

I stadgarna kan bestämmas att en styrelsemedlem eller verkställande direktören har rätt att teckna firman eller att styrelsen kan ge någon av sina medlemmar, verkställande direktören eller någon annan person sådan rätt. Vad som i 42 § 3 mom. och 53 § föreskrivs om verkställande direktören gäller en firmatecknare som inte är styrelsemedlem eller verkställande direktör.

Rätten att teckna firman kan begränsas så att två eller flera personer endast gemensamt har sådan rätt. Någon annan begränsning får inte antecknas i handelsregistret.

Styrelsen kan när som helst återkalla be- myndigande att teckna firman.

55 §

Principalmötet får inte fatta beslut som är ägnade att bereda en grundfundsandelsägare eller någon annan otillbörlig fördel på bankens, en insättares eller någon annan grundfundsandelsägares bekostnad.

Styrelsen, verkställande direktören och andra sådana företrädare för sparbanken som avses i 54 § får inte företa rättshandlingar som är ägnade att bereda en grundfundsandelsägare eller någon annan person otillbörlig fördel på bankens, en insättares eller någon annan grundfundsandelsägares bekostnad.

En företrädare för sparbanken får inte efterkomma ett av principalmötet eller något annat bankorgan fattat beslut som är ogiltigt emedan det strider mot denna lag eller mot stadgarna.

56 §

Sparbankens verkställande direktör skall sköta bankens löpande förvaltning i enlighet med styrelsens anvisningar. Åtgärder som med beaktande av omfattningen och arten av bankens verksamhet är osedvanliga eller vittsyftande får verkställande direktören vidta endast om styrelsen har bemyndigat honom därtill eller om styrelsens beslut inte kan inväntas utan att bankens verksamhet orsakas väsentlig men. I sistnämnda fall skall styrelsen så snart som möjligt underrättas om åtgärden.

Verkställande direktören har rätt att företräda banken i ärenden som enligt 1 mom. hör till hans uppgifter.

Vad som i denna lag föreskrivs om verkställande direktören skall på motsvarande sätt tillämpas på hans ställföreträdare.

57 §

En stämning anses ha tillställts sparbanken då den har delgivits en styrelsemedlem, verkställande direktören eller någon annan som har rätt att teckna firman ensam eller tillsammans med någon annan.

58 §

En rättshandling som på sparbankens vägnar har företagits av en sådan företrädare för sparbanken som avses i 54 § är inte bindande för banken om

1) företrädaren har handlat i strid med en i denna lag angiven begränsning av sin behörighet

2) företrädaren har handlat i strid med en begränsning som grundar sig på 54 § 3 mom., eller om

3) företrädaren har överskridit sin befogenhet och motparten insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds.

I sådana fall som avses i 1 mom. 3 punkten kan som tillräckligt bevis för att motparten insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds inte anses enbart den omständigheten att befogenhetsbegränsningarna har registrerats och kungjorts.

59 §

Om ett beslut av principalerna inte har kommit till i behörig ordning eller om det annars strider mot denna lag eller mot bankens stadgar, kan en grundfundsandelsägare, styrelsen, en styrelsemedlem eller verkställande direktören väcka talan mot banken för att få beslutet förklarat ogiltigt eller ändrat.

Talan skall väckas inom tre månader från beslutet. Om en grundfundsandelsägare som avses i 1 mom. har haft godtagbar anledning till dröjsmålet och det vore uppenbart oskäligt mot honom om beslutet blev gällande, får talan väckas inom ett år efter att beslutet fattades. Om talan inte väcks inom föreskriven tid skall beslutet anses giltigt.

Vad som föreskrivs i 2 mom. gäller dock inte om

1) beslutet är sådant att inte ens ett enigt principalmöte kan fatta ett sådant,

2) beslutet enligt lag eller sparbankens stadgar kräver samtycke av samtliga grundfundsandelsägare och något sådant inte har givits eller om

3) kallelse till mötet inte har sänts eller om gällande bestämmelser eller föreskrifter om möteskallelse väsentligen har överträtts.

En domstols avgörande varmed principalmötets beslut har förklarats ogiltigt eller ändrats gäller även i förhållande till de grundfundsandelsägare som inte har biträtt talan.

Domstolen kan ändra principalmötets beslut endast om det kan fastställas vilket innehåll beslutet borde ha haft.

4 kap.

Fusion

60 §

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på fusion där en sparbank (överlåtande sparbank) fusioneras med en annan sparbank (övertagande sparbank) så att den överlåtande sparbankens tillgångar och skulder utan likvidationsförfarande övergår till den övertagande sparbanken.

Fusion kan ske så att

1) den övertagande sparbanken och en eller flera överlåtande sparbanker fusioneras (absorptionsfusion), eller så att

2) minst två överlåtande sparbanker tillsammans bildar en övertagande sparbank (kombinationsfusion).

Utän hinder av vad som föreskrivs i 1 mom. kan ett eller flera aktiebolag fusioneras med en sparbank om den övertagande sparbanken äger samtliga aktier i det överlåtande aktiebolaget (dotterbolagsfusion). Vad som i detta kapitel föreskrivs om överlåtande sparbank gäller i tillämpliga delar också aktiebolag som avses ovan i detta moment, om inte nedan föreskrivs något annat.

61 §

För en sparbank som bildas genom kombinationsfusion skall ansökas om koncession enligt 10 § kreditinstitutslagen. Till ansökan om koncession skall, utöver vad som föreskrivs i kreditinstitutslagen, fogas ett av registermyndigheten enligt 73 § beviljat tillstånd att verkställa fusionen. Vid en kombinationsfusion ersätter fusionsplanen den stiftelseurkund som behövs för att bilda en sparbank.

Om de i fusionen deltagande sparbankernas grundkapital och reservfonder sammanlagt uppgår till ett mindre belopp än vad som föreskrivs i 13 § kreditinstitutslagen, skall den sparbank som bildas ha ett startkapital som uppgår till minst det sammanlagda beloppet av de i fusionen deltagande sparbankernas grundkapital och reservfonder.

62 §

Till den överlåtande sparbankens grundfundsandelsägare kan som fusionsvederlag

ges grundfundsandelar i den övertagande sparbanken. Vederlaget kan också bestå av pengar och annan egendom samt av förbindelser.

Optionsrätter, konvertibla skuldebrev och andra med en grundfundsandelsägares rätt jämfällbara rättigheter som har emitterats av den överlåtande sparbanken skall lösas in till gängse pris, om inte något annat har avtalats eller bestämts i stadgarna.

63 §

En fusion kan genomföras trots att den överlåtande sparbanken har försatts i likvidation, om inte egendomen har börjat skiftas för något ändamål som bestäms i stadgarna.

64 §

Styrelserna för de sparbanker som deltar i fusionen skall uppgöra en skriftlig fusionsplan som skall dateras och undertecknas.

Fusionsplanen skall uppta

1) de i fusionen deltagande sparbankernas firmor, företags- och samfundssignum, adresser och hemorter,

2) vid absorptionsfusion, förslag till ändring av den övertagande sparbankens stadgar samt, vid kombinationsfusion, förslag till stadgar för den sparbank som skall bildas samt till förfarande vid val av dess styrelse- och förvaltningsrådsmedlemmar och revisorer,

3) förslag till vederlag till den överlåtande sparbankens grundfundsandelsägare samt till innehavare av rättigheter som avses i 62 § 2 mom.,

4) utredning om kapitallån samt om sådana i 74 § 1 mom. 2 och 3 punkten kreditinstitutslagen avsedda förbindelser vilkas borgenärer kan motsätta sig beviljande av tillstånd som avses i 73 §,

5) i fråga om de grundfundsandelar som den överlåtande sparbanken och dess dotterföretag äger i den övertagande sparbanken och dess moderföretag, för varje slag av grundfundsandelar dessas antal och sammanlagda nominella belopp samt den i balansräkningen upptagna anskaffningsutgiften för andelarna,

6) vid absorptionsfusion, förslag till nyemission, emission optionsrätter, upptagande

av lån mot konvertibla skuldebrev och avyttring av egna aktier då dessa behövs för betalning av vederlaget samt, vid kombinationsfusion, förslag till grundkapital och eventuellt grundfunds kapital i den övertagande sparbanken,

7) förslag till tidpunkt och andra villkor för skifte av vederlaget,

8) utredning om de särskilda förmåner och rättigheter som tillkommer en i fusionen deltagande sparbanks förvaltningsråds- och styrelsemedlemmar, verkställande direktör, revisor och av Centralhandelskammaren godkänd revisor såsom oberoende sakkunnig,

9) utredning om orsaken till fusionen samt om grunderna för bestämmande av eventuellt vederlag och därmed sammanhängande väsentliga värderingsproblem,

10) utredning om den ställning som den överlåtande sparbankens insättare efter fusionen kommer att ha i den övertagande sparbanken, samt

11) förslag till den planerade registreringstidpunkten för verkställande av fusionen.

Om inte något annat föreskrivs i detta kapitel skall på förslag som avses i 2 mom. 6 punkten tillämpas vad som i 2 kap bestäms om nyemission, emission av optionsrätter och upptagande av lån mot konvertibla skuldebrev.

Fusionsplanen behöver inte åtföljas av en sådan utredning som avses i 2 mom. 9 punkten, om samtliga grundfundsandelsägare i de sparbanker som deltar i fusionen samtycker till att någon utredning inte uppgörs.

På en dotterbolagsfusion tillämpas inte 2 mom. 3, 6 och 7 punkten och inte heller 9 punkten om utredning för bestämmande av vederlaget och värderingsproblem.

65 §

De sparbanker som deltar i fusionen skall anmäla fusionsplanen för registrering inom en månad efter att planen undertecknades. Vid dotterbolagsfusion skall anmälan göras av moderföretaget. Fusionen förfaller om anmälan inte görs inom den föreskrivna tiden eller om registrering vägras.

66 §

En eller flera av Centralhandelskammaren

godkända revisorer såsom oberoende sakkunnig skall ge utlåtande om fusionen till de sparbanker som deltar i fusionen. I utlåtandet skall bedömas om fusionsplanen ger riktiga och tillräckliga uppgifter om omständigheter som är ägnade att väsentligt inverka på bedömningen av fusionsorsaken, värdet av den egendom som övergår till den övertagande sparbanken samt vederlagets värde och dess skifte. I utlåtandet till den övertagande sparbanken skall särskilt nämnas om fusionen är ägnad att äventyra betalningen av sparbankens skulder. I fråga om de sakkunniga och utlåtandet skall i övrigt i tillämpliga delar iakttas 2 kap 4 a § lagen om aktiebolag.

Om de i fusionen deltagande sparbankernas samtliga grundfundsandelsägare och principaler samtycker därtill, räcker det att utlåtandet avser den egendom som övergår till den övertagande sparbanken som betalning för nyemissionen och tar ställning till frågan om fusionen är ägnad att äventyra betalningen av den övertagande sparbankens skulder.

Vid en dotterbolagsfusion räcker det att utlåtandet tar ställning till frågan om fusionen är ägnad att äventyra betalningen av den övertagande sparbankens skulder.

67 §

Till fusionsplanen skall i fråga om varje sparbank som deltar i fusionen fogas

1) kopior av bokslutshandlingarna för de tre föregående räkenskapsperioderna eller, ifall principalmötet som beslutar om fusionen behandlar fastställande av bokslut, kopior av bokslutshandlingarna för bokslutet i fråga och för bokslutet för de två föregående räkenskapsperioderna,

2) en kopia av ett mellanbokslut som inte får vara äldre än tre månader och som har uppgjorts och granskats med iakttagande i tillämpliga delar av föreskrifterna och bestämmelserna om bokslut, ifall det har förflutit över sex månader från utgången av den räkenskapsperiod som det senaste bokslutet gäller till det principalmöte som beslutar om fusionen och om mötet inte behandlar fastställande av bokslut,

3) en kopia av den delårsrapport som har uppgjorts efter det senaste bokslutet, om mellanbokslutet inte gäller rapportperioden,

4) styrelsens redogörelse för sådana händelser som har inträffat efter det senaste bokslutet eller mellanbokslutet eller efter den senaste delårsrapporten och som väsentligt påverkar sparbankens ställning,

5) revisorernas och ett eventuellt förvaltningsråds utlåtande om mellanbokslutet, delårsrapporten och styrelsens redogörelse, samt

6) det utlåtande om fusionsplanen som avses i 66 §.

68 §

Principalmötet beslutar om fusionen. Styrelsen för det överlåtande bolaget kan emellertid besluta om en dotterbolagsfusion.

69 §

Kallelsen till det principalmöte som skall besluta om fusionen kan utfärdas efter att fusionsplanen kungjorts. Kallelsen skall tillställas principalerna tidigast två månader och, om det i stadgarna bestäms om en längre tid, senast en månad före principalmötet. I kallelsen skall anges fusionsplanens huvudsakliga innehåll.

Fusionsplanen jämte bilagor skall i minst en månads tid före det principalmöte som beslutar om fusionen hållas tillgänglig för principalerna och grundfundsandelsägarna på de i fusionen deltagande sparbankernas huvudkontor och omedelbart på begäran sändas till principalerna och grundfundsandelsägarna samt framläggas på principalmötet.

70 §

Om inte annat följer av 68 § skall fusionsbeslutet i sparbanken fattas i den ordning som avses i 9 § 1 mom. Om inte annat följer av stadgarna gäller det som föreskrivs ovan i detta moment. I stadgarna kan emellertid intas in en bestämmelse som lindrar det majoritetskrav som avses i detta moment.

Om fusionsplanen inte godkänns utan ändringar i alla sparbanker som deltar i fusionen förfaller fusionen. Den överlåtande sparbankens principalmöte kan dock ändra fusionsplanens bestämmelse om skifte av vederlaget mellan sparbankens grundfundsandelsägare. Styrelserna i de övriga sparbanker som deltar i fusionen samt den överlåtande sparbankens aktieägare skall utan dröjsmål underrättas om ändringen, på samma sätt som kallelse till

principalernas möte utfärdas.

Principalmötets beslut om förkastande av fusionsplanen skall omedelbart anmälas för registrering. Den överlåtande sparbanken skall göra registeranmälan om ändring av fusionsplanen senast när ett sådant verkställighetstillstånd som avses i 73 § söks.

Det principalmöte som beslutar om kombinationsfusion skall också välja styrelse- och förvaltningsrådsmedlemmar och revisorer för den sparbank som bildas, om inte annat bestäms i fusionsplanen.

71 §

En grundfundsandelsägare i den överlåtande sparbanken, som skriftligen före det principalmöte som har beslutet om fusionen hos banken har anmält att han motsätter sig fusionsbeslutet, har rätt att inom en månad efter beslutet skriftligen hos styrelsen kräva att sparbanken löser in hans grundfundsbevis till gängse pris.

Om någon överenskommelse om inlösningsrätten eller inlösningsvillkoren inte nås skall tvisten avgöras av skiljemän, i tillämpliga delar med iakttagande av vad som föreskrivs i 16 kap. 5 § lagen om aktiebolag. Vid fastställandet av inlösningspriset beaktas inte omständigheter som har uppkommit efter det principalmöte som beslutat om fusionen. På inlösningspriset skall räknas gängse ränta för tiden mellan delgivningen av yrkandet på skiljeförfarande och fastställandet av inlösningspriset. Grundfundsandelsägaren skall inom tre månader från principalmötet delge Centralhandelskammaren och sparbanken yrkandet på skiljeförfarande. Efter delgivningen av yrkandet har grundfundsandelsägaren endast rätt till inlösningsbeloppet. Om det i ett senare skede av inlösningsförfarandet konstateras att grundfundsandelsägaren inte har rätt till inlösningsbeloppet, har han dock rätt till vederlag.

Denna paragraf tillämpas också då innehavaren av en sådan andel eller rättighet som avses i 62 § 2 mom. har rätt att yrka på inlösningsbeloppet. Inlösningsyrkandet skall dock tillställas sparbanken en månad före den i 74 § 2 mom. avsedda utsatta dagen. Yrkandet på skiljeförfarande skall delges senast denna utsatta dag.

72 §

De sparbanker som deltar i fusionen eller, om det är fråga om en dotterbolagsfusion, den sparbank som är moderföretag skall göra anmälan om fusionen till Finansinspektionen. Anmälan, till vilken skall fogas fusionsplanen och de handlingar som avses i 73 § 2 mom., skall tillställas Finansinspektionen innan sparbanken enligt 73 § ansöker om tillstånd att verkställa fusionen. Finansinspektionen kan efter att ha fått anmälan kräva att få andra uppgifter som den anser vara behövliga.

Finansinspektionen kan vid fusion som avses i 60 § 2 mom. 1 punkten motsätta sig att fusionen sker före det datum som avses i 74 § 2 mom. genom att underrätta registermyndigheten om detta, i det fall att fusionen äventyrar förutsättningarna för den övertagande sparbankens fortsatta koncession. Sparbanken skall utan dröjsmål underrättas om att Finansinspektionen motsätter sig fusionen.

Besvär över Finansinspektionens beslut som avses i denna paragraf skall behandlas i brådskande ordning.

73 §

För verkställande av fusionen behövs registermyndighetens tillstånd. Sparbanker skall ansöka om tillstånd inom fyra månader efter att fusionsplanen har godkänts. Vid dotterbolagsfusion skall moderföretaget ansöka om tillståndet. Om ansökan inte görs inom föreskriven tid eller om tillstånd inte beviljas förfaller fusionen.

Till ansökan om tillstånd skall fogas fusionsplanens bilagor samt fusionsbeslutet. I protokollet eller protokollsutdraget över den överlåtande sparbankens fusionsbeslut skall för varje andelsslag anges antalet andelar för vilka har gjorts sådan förbehåll som avses i 71 § 1 mom.

Registermyndigheten skall bevilja tillstånd under förutsättning att sparbankens borgenärer som avses i 74 § inte motsätter sig ansökan på det sätt som avses i 74 § eller, om de har motsatt sig, under förutsättning att de inte längre motsätter sig eller under förutsättning att de enligt en domstols laga kraft vunna dom har fått betalning eller betryggande sä-

kerhet för sin fordran. Tillstånd till verkställighet av fusionen får inte beviljas om Finansinspektionen har motsatt sig fusionen i ett sådant fall som avses i 72 §.

74 §

Registermyndigheten skall utfärda kungörelse på den överlåtande sparbankens borgenärer. Kungörelse skall utfärdas också på den övertagande sparbankens borgenärer, om fusionen enligt det utlåtande som avses i 66 § är ägnad att äventyra betalningen av sparbankens skulder.

I den kungörelse som avses i 1 mom. skall nämnas att en borgenär har rätt att motsätta sig ansökningsgenom att skriftligen anmäla detta till registermyndigheten en månad före den i kungörelsen utsatta dagen. Registermyndigheten skall registrera kungörelsen och underrätta sparbanken om den senast fyra månader före den utsatta dagen samt publicera kungörelsen två gånger i den officiella tidningen, första gången senast tre månader och andra gången senast två månader före den utsatta dagen.

Sparbanken skall senast tre månader före den utsatta dagen sända ett skriftligt meddelande om kungörelsen till sina kända borgenärer. Ett av en styrelsemedlem i sparbanken eller av sparbankens verkställande direktör utfärdat intyg om att meddelandena sänts ut skall tillställas registermyndigheten senast en månad före den utsatta dagen.

Om en borgenär motsätter sig ansökan skall registermyndigheten omedelbart efter utgången av den tid som reserverats för ändamålet underrätta sparbanken om detta.

Om innehavaren av en rättighet som avses i 62 § 2 mom. är berättigad att yrka på inlösen, skall i kungörelsen nämnas också detta samt hur inlösningsrätten skall förbehållas. Kreditinstitutet skall också sända rättsinnehavaren meddelande om kungörelsen så som föreskrivs i 3 mom.

Registermyndigheten skall skjuta upp behandlingen av ansökan, om en borgenär och sparbanken tillsammans ber om det senast på den utsatta dagen eller om sparbanken senast på den i kallelsen utsatta dagen visar att den har anhängiggjort en talan för att få det fastställt att borgenären har fått betalning eller betryggande säkerhet för sin fordran.

Domstolen skall utan dröjsmål behandla sådana ärenden som avses i 6 mom.

75 §

Vad som i 73 och 74 § föreskrivs om borgenärer skall inte tillämpas på insättare. Den överlåtande sparbanken skall emellertid underrätta insättarna om fusionen senast tre månader före den tidsfrist som registermyndigheterna sätter ut för de övriga borgenärerna med stöd av 74 §. I meddelandet skall uppges den övertagande sparbankens firma och adress. Av meddelandet skall dessutom framgå att i det fall att en insättares sammanlagda insättningar i de sparbanker som deltar i fusionen överstiger den maximigräns för insättningsgarantin som anges i 65 j § kreditinstitutslagen, skall på insättningsgarantin tillämpas 65 q § i den nämnda lagen. Insättaren har rätt att inom sex månader från mottagandet av meddelandet, utan hinder av de ursprungliga avtalsvillkoren säga upp en insättning som enligt 65 j § kreditinstitutslagen helt eller delvis faller utanför insättningsgarantin.

Vad som ovan i 1 mom. föreskrivs om insättare skall på motsvarande sätt tillämpas på den övertagande sparbankens insättare, under förutsättning att de med stöd av 74 § 1 mom. skall höras.

76 §

Fusionen förfaller om inte sparbanken till registermyndigheten gör anmälan om verkställande av fusionen inom fyra månader efter att fusionstillståndet beviljades. Vid dotterbolagsfusion skall anmälan göras av moderbolaget.

Anmälan om verkställande av fusion ersätter de registeranmälningar som avses i 2 kap. samt vid kombinationsfusion den registeranmälan som avses i 7 §. I övrigt skall i fråga om registrering av sådan nyemission och emission av optionsrätter samt sådant upptagande av lån mot konvertibla skuldebrev som behövs för erläggande av vederlag, i tillämpliga delar iaktas 2 kap.

Till anmälan skall fogas de i fusionen deltagande sparbankernas styrelsemedlemmars och verkställande direktörs försäkran samt revisorernas intyg om att den övertagande sparbanken genom registreringen av fusionen

får full betalning för det belopp som upptas i sparbankens eget kapital för de grundfundsandelar, optionsrätter och konvertibla skuldebrev som ges som vederlag.

Om företagsinteckning enligt företagsinteckningslagen (634/84) har fastställts i flera än en av de i fusionen deltagande sparbankernas egendom, får fusionen inte registreras utan att sparbankens och inteckningshavarnas avtal om reglering av inteckningarnas företrädesrätt samtidigt registreras på ansökan.

En kombinationsfusion får inte registreras om inte den koncession samtidigt registreras, som finansministeriet har beviljat den övertagande sparbanken.

Vid registreringen skall beaktas den planerade registreringstidpunkten för verkställande av fusionen, om det inte föreligger något hinder för detta och om tidpunkten inte infaller senare än fyra månader från anmälan.

77 §

Den överlåtande sparbankens tillgångar och skulder, med undantag för yrkanden som grundar sig på 97 c § kreditinstitutslagen och 44 § revisionslagen (936/1994), övergår utan likvidationsförfarande till den övertagande sparbanken då verkställigheten av fusionen har registrerats. Samtidigt upplöses den överlåtande sparbanken.

Då den överlåtande sparbanken upplöses får dess grundfundsandelsägare rätt till vederlag och de blir andelsägare i den övertagande sparbanken, om så har avtalats i fusionsplanen. Samtidigt uppkommer rätt till det inlösningspris som avses i 71 §. Sådana andelar i den överlåtande sparbanken som ägs av den övertagande eller överlåtande sparbanken medför emellertid inte rätt till vederlag.

Den överlåtande sparbankens styrelse och verkställande direktör skall avge slutredovisning vid principalmötet. Slutredovisningen skall innefatta bokslut och koncernbokslut för den tid för vilken bokslut inte ännu har lagts fram vid det högsta beslutande organets sammanträde samt utredning om hur vederlaget skiftats. I fråga om granskningen av slutredovisningen tillämpas vad som i kreditinstitutslagen föreskrivs om revision av bokslut. I fråga om principalmötet tillämpas vad som föreskrivs i denna lag. I fråga om klan-

der av vederlagsskiftet och slutredovisningen, i fråga om lyftande av skiftesandel samt i fråga om fortsatt likvidation efter att den överlåtande sparbanken upplösts skall i tillämpliga delar iakttas 8 kap. i denna lag. Slutredovisningen skall anmälas för registrering så som föreskrivs i 40 § kreditinstitutslagen.

78 §

Talan om fusionsbeslut skall anhängiggöras inom sex månader efter principalmötets beslut. Domstolen skall utan dröjsmål underätta registermyndigheten om att talan har anhängiggjorts och om den laga kraft vunna domen.

Även om fusionen har registrerats förfaller den om fusionsbeslutet enligt domstolens laga kraft vunna dom är ogiltigt. Den överlåtande sparbanken och den övertagande sparbanken är solidariskt ansvariga för den övertagande sparbankens förpliktelser som har uppkommit efter registreringen av fusionen men innan registermyndigheten har kungjort domstolens laga kraft vunna dom.

79 §

Den som äger en grundfundsandel som skall lösas in skall mot inlösningsbeloppet överlämna grundfundsbeviset till sparbanken inom en månad efter att överenskommelse nåddes om inlösningspriset eller efter att beslutet om inlösningspriset vann laga kraft. Om detta försummas skall banken enligt lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgöringsskyldighet (281/1931) utan dröjsmål och utan förbehåll om rätt att återfå beloppet deponera inlösningsbeloppet hos den länsstyrelse till vars område den överlåtande bankens hemort hör. Om inlösningsrätten inte är tvistig eller om beslutet om den har vunnit laga kraft utan att överenskommelse om inlösningsbeloppet samtidigt har nåtts eller beloppet bestämts, har den övertagande banken rätt att få ut grundfundsbeviset genom att ställa en av skiljemännen godkänd säkerhet för lösenbeloppet. Den som äger grundfundsandelen har då rätt till gängse ränta på inlösningsbeloppet för tiden efter att säkerheten ställdes till dess att inlösningspriset slutligt har fastställts.

Banken betraktas som ägare till grundfundsandelen då deponering eller ställande av säkerhet som avses ovan har skett. Innehavaren av grundfundsbeviset har endast rätt till inlösningsbeloppet jämte ränta då han överlämnar grundfundsbeviset, som skall vara försett med behörig anteckning om överlåtelsen.

Om grundfundsbeviset inte har överlämnats inom ett år efter att banken enligt 2 mom. blev ägare till grundfundsandelen, får ett nytt grundfundsbevis över grundfundsandelen ges till banken. I grundfundsbeviset skall antecknas att det har utfärdats i stället för ett tidigare grundfundsbevis. Om det tidigare utfärdade grundfundsbeviset därefter överlämnas till banken, skall det makuleras.

5 kap.

Delning

80 §

En sparbank kan delas enligt vad som föreskrivs i detta kapitel. Delningen sker så att sparbankens (ursprunglig sparbank) tillgångar och skulder utan likvidationsförfarande överförs till en eller flera sparbanker (övertagande sparbank), varvid den ursprungliga sparbanken upplöses.

På den ursprungliga sparbanken tillämpas vad som i 63 § föreskrivs om den överlåtande sparbanken.

81 §

Delningen kan ske så att

1) alla tillgångar och skulder i den ursprungliga sparbanken övergår till två eller flera övertagande sparbanker som skall bildas, varvid den ursprungliga sparbankens grundfundsandelsägare som vederlag får grundfundsandelar i den övertagande sparbanken och den ursprungliga sparbanken upplöses, eller så att

2) alla tillgångar och skulder i den ursprungliga sparbanken övergår till två eller flera tidigare bildade sparbanker, varvid den ursprungliga sparbankens grundfundsandelsägare som vederlag får grundfundsandelar i den övertagande sparbanken och den ursprungliga sparbanken upplöses.

Vid sådan delning som avses ovan i denna

paragraf kan vederlaget dessutom bestå av pengar eller annan egendom.

82 §

Den ursprungliga sparbankens styrelse skall göra upp en delningsplan, för vilken i tillämpliga delar gäller vad som i 64—67 § föreskrivs om kombinationsfusion. Vid delning som avses ovan i 81 § 2 punkten skall delningsplanen dessutom undertecknas av den övertagande sparbankens styrelse.

Delningsplanen skall dessutom innehålla

1) förslag till skifte av den ursprungliga sparbankens tillgångar och skulder mellan de sparbanker som deltar i delningen, samt

2) utredning om omständigheter som kan vara av betydelse för värderingen av den egendom som tilldelas en övertagande sparbank.

83 §

Beslut om delningen skall fattas av den ursprungliga sparbankens principalmöte. Om en övertagande sparbank inte är en sparbank som bildas vid delningen, skall beslut om delningen dessutom fattas vid den övertagande sparbankens principalmöte, om grundfundsandelar i den övertagande sparbanken ges som vederlag.

I fråga om beslut om delning gäller i tillämpliga delar 69, 70, 72 och 78 §.

På inlösnings av grundfundsandelar och sådana rättigheter i den ursprungliga sparbanken som avses i 62 § 2 mom. tillämpas vad som föreskrivs i 62 § 2 mom. samt i 71 och 79 §.

84 §

Den ursprungliga sparbanken skall för verkställande av delningen ansöka om registermyndighetens tillstånd, på vilket tillämpas 72—75 §.

Kungörelse som avses i 1 mom. skall vid delning enligt 81 § 2 punkten utfärdas också på den övertagande sparbankens borgenärer, om delningen enligt ett sådant sakkunnigutlåtande som avses i 66 § är ägnad att äventyra betalningen av den övertagande sparbankens skulder.

Den ursprungliga sparbanken anmäla om verkställandet av delningen till registermyndigheten. Angående anmälan gäller vad som

i 76 § 1—3 mom. föreskrivs om kombinationsfusion.

Delningen får inte registreras om inte den koncession samtidigt registreras som finansministeriet har beviljat den övertagande sparbank som skall bildas.

Om företagsinteckning enligt företagsinteckningslagen har fastställts i den ursprungliga sparbankens egendom, får delningen inte registreras utan samtidig registrering av sparbankens och inteckningshavarnas avtal om delning av inteckningarna mellan den ursprungliga sparbanken och de övertagande sparbankerna samt om reglering av företrädesrätten mellan inteckningarna.

85 §

Den ursprungliga sparbankens tillgångar, skulder, avsättningar och reserver samt förbindelser överförs enligt delningsplanen till den övertagande sparbanken då verkställandet av delningen har registrerats. Samtidigt upplöses den ursprungliga sparbanken.

Den ursprungliga sparbankens andelsägare blir då verkställigheten av delningen registreras andelsägare i den övertagande sparbanken och får rätt till vederlag i enlighet med delningsplanen. Samtidigt får de rätt till inlösningsbeloppet för grundfundsandelarna och de andelar som avses i 62 § 2 mom. Den ursprungliga sparbankens egna grundfundsandelar medför emellertid inte rätt till vederlag.

Den ursprungliga sparbankens styrelse och verkställande direktör skall avge slutredovisning, på vilken tillämpas 77 § 3 mom.

86 §

Om det vid sådan delning som avses i 81 § 1 punkten uppdagas tillgångar som inte är skiftade enligt delningsplanen, tillhör dessa grundfundsandelsägarna i den ursprungliga sparbanken och de parter som anges i stadgarna, i samma förhållande som det ursprungliga kreditinstitutets nettoegendom skall skiftas enligt delningsplanen.

De vid delningen övertagande sparbankerna är solidariskt ansvariga för den ursprungliga sparbankens skulder som har uppkommit innan verkställandet av delningen registrerats. Om den ursprungliga sparbanken har skulder för vilka ett annat företag svarar en-

ligt delningsplanen uppgår kreditinstitutets sammanlagda ansvar dock till högst värdet av den nettoegendom som återstår för det eller övergår till det. En borgenär kan med åberopande av det solidariska ansvaret kräva betalning för en skuld som upptas i delningsplanen först när det har konstaterats att han inte får betalning av gäldenären eller en säkerhet. Vad som föreskrivs ovan i detta moment om skulder tillämpas inte på sådana skulder eller delar av skulder som kan ersättas ur den i 6 a kap. kreditinstitutslagen avsedda insättningsgarantifonden eller den i 6 kap. lagen om värdepappersföretag (579/1996) avsedda ersättningsfonden.

87 §

I fråga om en sparbank som bildas i enlighet med detta kapitel iakttas i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 61 § 1 mom.

6 kap.

Överlåtelse av affärsverksamhet

88 §

En sparbanks (överlåtande sparbank) affärsverksamhet kan helt eller delvis överlåtas till ett eller flera kreditinstitut eller andra företag (övertagande företag) enligt vad som föreskrivs i detta kapitel, utan att den överlåtande sparbanken upplöses.

En sparbank kan överlåta sin affärsverksamhet så att

1) den överlåtande sparbankens alla tillgångar och skulder övergår till ett eller flera övertagande företag, eller så att

2) en del av den överlåtande sparbankens tillgångar och skulder övergår till ett eller flera övertagande företag.

En sparbank kan överlåta sin affärsverksamhet också om den är försatt i likvidation, om inte sparbankens egendom har börjat delas ut till något ändamål som anges i stadgarna.

89 §

Beslut om sådan överlåtelse av affärsverksamheten som avses i 88 § 2 mom. 1 punkten skall fattas enligt vad som föreskrivs i 69 § och 70 § 1 mom.

I fråga om överlåtelse av affärsverksamheten iakttas i tillämpliga delar 82 § och 84 § 1 och 3—5 mom., likväl inte 66 och 67 §, dock så att borgenärsförhårförfarandet enligt 84 § 1 mom. gäller endast överförbara skulder.

På överlåtelse av affärsverksamheten tillämpas i tillämpliga delar 86 § 2 mom.

Den överlåtande sparbankens tillgångar, skulder, avsättningar och reserver samt förbindelser övergår i enlighet med överlåtelseplanen till det övertagande företaget efter att överlåtelsen har registrerats eller, i sådana fall som avses i 90 § räknat från den tidpunkt som anges i 92 § 4 mom.

Vid sådan överlåtelse av affärsverksamheten som avses i 88 § 2 mom. 1 punkten har den överlåtande sparbankens grundfundsandelsägare och innehavare av rättigheter som avses i 62 § 2 mom. rätt att yrka på inlösnings i enlighet med 71 § 1 mom. Ägaren till en andel som avses ovan i detta moment får rätt till inlösningsbeloppet då verkställigheten av överlåtelsen av affärsverksamheten har registrerats.

Vad som ovan i denna paragraf föreskrivs om borgenärer skall tillämpas på den för vilken ett kreditinstitut har ställt borgen eller ingått någon annan därmed jämförbar förbindelse eller som på grund av ett derivatkontrakt med ett kreditinstitut kan få en penningfordran, om förbindelsen överförs på någon annan än ett annat kreditinstitut.

90 §

Om den överlåtande sparbankens alla tillgångar, skulder och förbindelser samt övriga rättigheter och förpliktelser i enlighet med 88 § 2 mom. 1 punkten till sin bokföringsvärden överförs till ett kreditinstitut som skall bildas för att fortsätta den överlåtande sparbankens verksamhet och vederlaget består enbart av aktier i det övertagande kreditinstitutet, skall på överlåtelsen inte tillämpas 82 § eller 84 § 1 mom.

En sparbank som överlåter sin affärsverksamhet på det sätt som avses i denna paragraf kan ombildas till en stiftelse.

91 §

Om en sparbanks affärsverksamhet enligt 90 § överläts till ett kreditinstitut, kan dess

verksamhet fortsättas som ett sparbanksaktiebolag på det sätt som föreskrivs i denna paragraf och nedan i 92 §.

I principalmötets beslut om överlåtelse av sparbankens affärsverksamhet till en depositionsbank som skall bildas, skall för den övertagande banken godkännas en bolagsordning enligt kreditinstitutslagen samt lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, om inte annat följer av 3 mom.

I bolagsordningen för den depositionsbank som bildas för att fortsätta sparbankens verksamhet kan tas in en bestämmelse enligt vilken bankens särskilda ändamål är att främja sparandet. I denna lag används benämningen sparbanksaktiebolag på en sådan bank. Med avvikelse från 8 § kreditinstitutslagen föreskrivs att ett sparbanksaktiebolag i sin firma, utöver den beteckning som anger bankens sammanslutningsform, även skall använda ordet eller sammansättningsleden "sparbank".

På kreditinstitut som avses i denna lag skall, om inte något annat föreskrivs i detta kapitel, tillämpas vad som i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (/) föreskrivs om affärsbanker. Ett sparbanksaktiebolag kan ombildas till affärsbank genom ändring av bolagsordningen.

För sparbanksaktiebolag gäller i tillämpliga delar vad som i 41 § föreskrivs om användning av fritt eget kapital för vinstutdelning samt vad som i 7 kap. föreskrivs om sparbanksinspektionen. På sparbanksaktiebolag, med undantag för ett sparbanksaktiebolag som verkar som centralt finansiellt institut, skall dessutom tillämpas vad som i 128 § föreskrivs om rätten att ta emot insättningar och uppta kredit.

I ett sparbanksaktiebolags bolagsordning kan föreskrivas att banken skall ha ett förvaltningsråd samt att bankens insättare väljer så många av förvaltningsrådets medlemmar som bestäms i bolagsordningen, dock färre än hälften.

92 §

Beslut om ombildning av en sparbank till en stiftelse eller om försättande av en sparbank i likvidation skall fattas samtidigt som ett beslut om överlåtelse av affärsverksamhe-

ten enligt 90 §.

Då det beslutas att en sparbank skall ombildas till stiftelse skall samtidigt godkännas en sådan stiftelseurkund som avses i 1 § lagen om stiftelser (109/1930) och stadgar för stiftelsen enligt 2 § i den nämnda lagen samt ges ett sådant förordnande om grundande av stiftelsen som avses i 3 § i den nämnda lagen.

En sparbank kan hos registermyndigheten ansöka om tillstånd att bli en stiftelse. Registermyndigheten skall bevilja tillstånd att ombilda sparbanken till en stiftelse och fastställa stadgar för stiftelsen, med beaktande av vad som i lagen om stiftelser föreskrivs om tillstånd att grunda en stiftelse och om fastställande av dess stadgar.

En stiftelse får inte registreras om inte koncessionen för det kreditinstitut som skall bildas registreras samtidigt.

7 kap.

Sparbanksinspektionen

93 §

För inspektion och övervakning sparbankernas och deras dotterbolags verksamhet tillsätter sparbankernas centralorganisation en sparbanksinspektion.

Finansinspektionen leder och övervakar sparbanksinspektionens verksamhet.

Sparbanksinspektionen skall till Finansinspektionen lämna alla de uppgifter och utredningar som Finansinspektionen kräver och som är nödvändiga för tillsynen över sparbankernas verksamhet.

Sparbankerna skall tillställa sparbanksinspektionen samma uppgifter som de enligt 17 § kreditinstitutslagen skall tillställa Finansinspektionen.

94 §

Sparbanksinspektionen består av en inspektionsdirektör för sparbankerna och av så många sparbanksinspektörer som skötseln av sparbanksinspektionens uppgifter förutsätter.

Inspektionsdirektören för sparbankerna, inspektörerna och sparbanksinspektionens övriga personal anställs av sparbankernas centralorganisation. Beslut om val av inspektionsdirektör och inspektörer skall underställas Finansinspektionen

95 §

Angående sparbanksinspektionens och dess företrädares rättigheter och jäv gäller i tillämpliga delar vad som i lagen om Finansinspektionen (503/1993) föreskrivs om Finansinspektionen och dess företrädare.

96 §

Inspektionsdirektören för sparbanksinspektionen skall underrätta Finansinspektionen och övriga tjänstemän skall underrätta sparbanksinspektionen om kredit som de har upptagit i en sparbank och om borgen som banken har ställt för dem.

97 §

Sparbanksinspektionen skall utan dröjsmål underställa Finansinspektionen sitt beslut, om den sparbank som ärendet gäller så kräver.

98 §

Inspektionsdirektören, sparbanksinspektörerna och andra tjänstemän vid sparbanksinspektionen är skyldiga att hålla hemligt vad de i sin syssla har fått veta om en sparbanks och dess dotterbolags samt om dessas kunders eller någon annans ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet, om inte den för vilken tystnadsplikten har bestämts ger sitt samtycke till att saken röjs.

I 1 mom. avsedda uppgifter får lämnas endast till åklagar- och polismyndigheter för utredande av brott samt till andra myndigheter som enligt lag har rätt att få sådana uppgifter. Uppgifter om en sparbanks och dess dotterbolags affärsangelägenheter och ekonomiska ställning får dessutom lämnas till sparbankernas säkerhetsfond samt till sparbankernas centralorganisation eller centrala finansiella institut.

Om en gäldenär har betydande skulder eller ansvarsförbindelser i olika sparbanker eller deras dotterbolag eller om det annars finns skäl att misstänka att en kunds verksamhet orsakar sparbankerna eller deras dotterbolag skada, får sparbanksinspektionen underrätta bankerna om detta.

99 §

För täckande av sparbanksinspektionens kostnader skall varje sparbank årligen betala en avgift som sparbankernas centralorganisation bestämmer, på de grunder som Finansinspektionen fastställer. Tillämpningen av avgiftsgrunderna skall underställas Finansinspektionen, om den sparbank som saken gäller kräver det.

100 §

Närmare bestämmelser om Finansinspektionen utfärdas vid behov genom förordning.

8 kap.

Likvidation och konkurs

101 §

En sparbanks verksamhet kan avslutas genom att sparbanken försätts i likvidation eller konkurs.

En sparbank kan försättas i likvidation

- 1) genom beslut av principalmötet, eller
- 2) genom finansministeriets beslut, då sparbankens koncession återkallas med stöd av 12 § kreditinstitutslagen.

En sparbank kan försättas i konkurs på egen ansökan eller på ansökan av en borgenär, med iakttagande av vad som föreskrivs i detta kapitel 118 och 119 §. På upplösningen av en sparbank tillämpas inte 24 § handelsregisterlagen (129/1979).

102 §

Principalmötet beslutar om att försätta sparbanken i likvidation. Beslutet skall fattas i den ordning som föreskrivs 9 § 1 mom.

Om sparbanken skall upplösas med stöd av stadgarna gäller som principalmötets beslut den åsikt som mer än hälften av de närvarande har omfattat eller, om rösterna faller lika, den åsikt som ordföranden omfattar.

Likvidationen börjar då principalmötet har fattat sitt beslut om den, om inte mötet bestämmer något senare datum för likvidationens början.

I kallelsen till det principalmöte som skall behandla frågan likvidation skall nämnas beslutsförslagets huvudsakliga innehåll. Förslaget jämte bilagor skall på sparbankens huvudkontor hållas tillgängligt för grund-

fondsandelsägarna i minst en vecka före principalmötet och utan dröjsmål sändas till dem som ber om det samt läggas fram vid principalmötet. Om det föreslås att sparbanken skall upplösas i något annat än i 2 mom. angivet fall skall möteskallelsen emellertid sändas ut senast en månad före mötet.

103 §

Finansministeriet skall samtidigt som det beslutar återkalla koncessionen besluta att sparbanken försätts i likvidation.

Likvidationen börjar omedelbart då finansministeriets har beslutat att koncessionen skall återkallas och sparbanken försätts i likvidation.

Finansministeriets beslut som avses i denna paragraf skall oavsett att det överklagats iakttagas, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

104 §

I samband med sparbankens eller finansministeriets likvidationsbeslut skall utses en eller flera likvidatorer i stället för styrelsen, verkställande direktören och ett eventuellt förvaltningsråd. Vad som annorstädes i lag föreskrivs om styrelsen och dess medlemmar gäller i tillämpliga delar likvidatorerna, om inte något annat följer av bestämmelserna i detta kapitel.

Om en sparbank som har trätt i likvidation saknar i registret införda behöriga likvidatorer skall registermyndigheten förordna likvidatorer. Sådant förordnande kan sökas av Finansinspektionen samt av den vars rätt kan vara beroende av att kreditinstitutet har någon som företräder det.

Likvidatorerna skall omedelbart efter att finansministeriet har fattat beslut om återkallande av koncessionen sammankalla sparbankens principaler för att besluta om åtgärder med anledning av att sparbanken fusioneras med en annan sparbank eller för att i något annat avseende rätta till koncessionsförutsättningarna eller upplösa sparbanken.

105 §

På principalmötet i en sparbank som har trätt i likvidation skall tillämpas samma bestämmelser som före likvidationen, om inte annat följer av bestämmelserna i detta kapi-

tel. Om det är nödvändigt för att avsluta likvidationen eller fortsätta verksamheten kan principalmötet också besluta om ändring av bestämmelserna, ökning av grundkapitalet och grundfonden, om upptagande av lån mot konvertibla skuldebrev samt om upptagande av kapitallån.

106 §

Revisorernas uppdrag upphör inte då sparbanken träder i likvidation. Vad som i 4 kap. kreditinstitutslagen föreskrivs om revision skall i tillämpliga delar iakttas under likvidationen. Revisionsberättelsen skall dessutom innehålla uttalande om huruvida likvidationen enligt revisorernas mening onödigt har fördröjts.

107 §

När sparbanken har försatts i likvidation skall styrelsen och verkställande direktören utan dröjsmål uppgöra bokslut och koncernbokslut för den tid före likvidationens början, för vilken något bokslut ännu inte har lagts fram på principalmötet. Detta bokslut skall så snart som möjligt läggas fram på principalmötet. På bokslutet och revisionen skall tillämpas 4 kap. kreditinstitutslagen.

Om den tid som avses i 1 mom. även omfattar den föregående räkenskapsperioden, skall för denna uppgöras ett särskilt bokslut och koncernbokslut.

108 §

När principalmötet eller finansministeriet har beslutat att sparbanken skall träda i likvidation skall likvidatorerna utan dröjsmål göra registreringsanmälan om likvidationsbeslutet och om valet av likvidatorer. Anmälan skall dessutom göras till Finansinspektionen, insättningsgarantifonden, den säkerhetsfond som avses i 6 kap. kreditinstitutslagen och till sparbanksinspektionen samt, om likvidationsbeslutet har fattats av principalmötet, till finansministeriet.

109 §

Likvidatorerna skall söka offentlig stämning på sparbankens borgenärer. Angående offentlig stämning gäller bestämmelserna i förordningen om preskription i fordringsmål

och om offentlig stämning på borgenärer (32/1868), om inte något annat följer av 2 mom.

Offentlig stämning skall sökas hos registermyndigheten. I stämningen skall borgenärerna uppmanas att skriftligen meddela sina fordringar till registermyndigheten senast den dag som myndigheten sätter ut. Det som i denna eller någon annan lag bestäms om inställelsedag gäller nämnda utsatta dag. Stämningen skall publiceras i den officiella tidningen senast en månad före den utsatta dagen. Likvidatorerna skall senast tre veckor före den utsatta dagen sända ett skriftligt meddelande om kungörelsen till sparbankens kända borgenärer. Registermyndigheten skall utan dröjsmål efter den utsatta dagen underätta likvidatorerna om de fordringar som meddelats myndigheten. Registermyndigheten antecknar på tjänstens vägnar i registret att stämning har utfärdats.

110 §

Likvidatorerna förvaltar sparbankens angelägenheter under likvidationen. De skall så snart som möjligt förvandla sparbankens egendom till pengar i den mån det behövs för likvidationen samt betala sparbankens skulder. Kreditinstitutets rörelse får fortsättas endast i den mån det behövs för en ändamålsenlig likvidation.

Likvidatorerna skall utan dröjsmål hos finansministeriet ansöka om återkallande av koncessionen då det inte längre finns förutsättningar för denna eller då den inte längre behövs för en ändamålsenlig fortsättning av likvidationen.

111 §

Likvidatorerna skall för varje räkenskapsperiod uppgöra ett bokslut och ett koncernbokslut, som skall läggas fram på principalernas ordinarie möte för godkännande. Vad som i denna lag föreskrivs om styrelsens förslag till åtgärder beträffande vinst eller förlust, skall inte tillämpas på dessa bokslut.

I balansräkningen skall det egna kapitalet upptas i en post medan grundkapitalet och grundfonden skall anges utom kolumn. Grundfonden skall vid behov fördelas på olika slag av andelar.

Tillgångar får inte upptas i balansräkningen

till högre värde än det sannolika överlåtelsepriset med avdrag för de särskilda kostnader som överlåtelse medför. Om tillgångar beräknas inbringa väsentligt mera än vad som har upptagits i balansräkningen eller om för betalning av skulder och likvidationskostnader beräknas åtgå ett belopp som väsentligt avviker från gälden enligt balansräkningen, skall de sålunda beräknade beloppen anges utom kolumn vid motsvarande tillgångs- och skuldposter.

112 §

Om sparbankens tillgångar inte förslår till betalning av skulderna, skall likvidatorerna avträda sparbankens egendom till konkurs.

113 §

Efter den inställelsedag som har satts ut i den offentliga stämningen på sparbankens borgenärer skall likvidatorerna, sedan alla kända skulder blivit betalda, skifta sparbankens tillgångar. Om en skuld är tvistig eller inte har förfallit till betalning eller av någon annan orsak inte kan betalas, skall behövliga medel innehållas och återstoden skiftas.

Om det återstår tillgångar i sparbanken efter att skulderna har betalats skall överskottet först användas för återbetalning av grundfonden, medan det som därefter återstår skall användas för ändamål som anges i stadgarna.

Klandertalan gällande skifte av sparbankens tillgångar skall väckas mot sparbanken inom tre månader efter att slutredovisningen har lagts fram på principalmötet.

Om en grundfundsandelsägare inte inom fem år efter att slutredovisningen lades fram från principalernas möte har anmält att han vill lyfta det som tillfallit honom vid skiftet, har han förlorat sin rätt därtill.

114 §

Efter att likvidatorerna fullgjort sitt uppdrag, skall de så snart som möjligt avge slutredovisning för sin förvaltning genom att uppgöra en berättelse över likvidationen i dess helhet. Berättelsen skall även innehålla en redogörelse för skiftet av sparbankens tillgångar. Till berättelsen skall fogas bokslutshandlingarna för hela likvidationstiden. Berättelsen jämte bilagor skall överlämnas till revisorerna, som inom en månad skall avge

revisionsberättelse över slutredovisningen samt över förvaltningen under likvidationen.

Efter att likvidatorerna erhållit revisionsberättelsen, skall de utan dröjsmål sammankalla principalmötet för granskning av slutredovisningen.

Likvidatorerna skall underrätta Finansinspektionen om slutredovisningen.

115 §

Sparbanken anses upplöst när likvidatorerna har lagt fram slutredovisningen vid principalmötet. Likvidatorerna skall utan dröjsmål göra anmälan om upplösningen för registrering samt till Finansinspektionen.

Utän hinder av vad som föreskrivs i 1 mom. kan minst tre principaler eller grundfundsandelsägare som innehar minst en tiondedel av samtliga andelar kräva att likvidatorerna sammankallar principalmötet för behandling av frågan om talan skall väckas på den grunden att

1) principalmötet har beviljat ansvarsfrihet eller annars beslutat att inte väcka ersättningstalan, då en tiondedel av principalerna eller grundfundsandelsägare som innehar en tiondedel av samtliga andelar har röstat mot beslutet,

2) beslut om beviljande av ansvarsfrihet inte har fattats inom en månad efter räkenskapsperiodens slut, eller att

3) beslut om väckande av ersättningstalan annars inte har fattats inom två månader efter att ärendet borde ha behandlats vid principalmötet.

Om någon av andelsägarna avstår från talan efter att den väckts kan de övriga som väckt talan emellertid fortsätta driva den.

Talan skall väckas inom tre månader från det principalmöte som avses i 1 mom.

De som har väckt talan svarar för rättegångskostnaderna. De har emellertid rätt att få sina kostnader ersatta av sparbanken i den mån som de medel som vunnits till sparbanken räcker för ändamålet.

Om ett principalmöte som skall hållas enligt stadgarna eller enligt principalernas beslut inte har sammankallats i vederbörlig ordning, kan Finansinspektionen på ansökan av en medlem i sparbankens styrelse eller förvaltningsråd, verkställande direktören, en revisor, en principal eller en andelsägare be-

myndiga någon att sammankalla principalmötet på sparbankens bekostnad.

116 §

Om det efter sparbankens upplösning yppas nya tillgångar eller om talan väcks mot sparbanken eller om det annars behövs likvidationsåtgärder, skall likvidationen fortsättas. Likvidatorerna skall utan dröjsmål göra anmälan härom för registrering samt till Finansinspektionen. Kallelse till det första principalmötet efter likvidationens återupptagande skall ske i enlighet med stadgarna. Skriftlig kallelse skall dessutom sändas till varje grundfundsandelsägare vars adress är känd.

117 §

Om en sparbank har försatts i likvidation genom beslut av principalmötet kan detta, sedan revisorerna gett sitt utlåtande i ärendet, med enkel röstmajoritet besluta att likvidationen skall upphöra och verksamheten fortsätta. Ett sådant beslut får dock inte fattas om det enligt stadgarna föreligger en likvidationsgrund eller om sparbankens tillgångar har skiftats. Om sparbankens koncession har återkallats är en förutsättning för fortsatt verksamhet dessutom att sparbanken har beviljats ny koncession.

Efter att beslut om fortsatt verksamhet har fattats och en ny koncession eller tillstånd att fortsätta verksamheten utan koncession har erhållits, skall för sparbanken väljas förvaltningsråd, styrelse och verkställande direktör i enlighet med stadgarna.

Efter att styrelsen har valts skall likvidatorerna utan dröjsmål göra registreringsanmälan om beslutet att avsluta likvidationen och välja styrelse. Beslutet får inte verkställas förrän det har registrerats. Offentlig stämning på sparbankens borgenärer är utan verkan, då likvidationen har avslutats i enlighet med denna paragraf.

118 §

En sparbanks egendom kan avträdas till konkurs genom beslut av styrelsen eller, om sparbanken är i likvidation, genom beslut av likvidatorerna. Under konkursen företräds sparbanken såsom konkursgäldenär av styrelsen och verkställande direktören eller av de likvidatorer som utsetts innan konkursen bör-

jade. Under konkursen kan dock nya styrelsemedlemmar eller nya likvidatorer väljas.

119 §

Om en borgenär ansöker om att sparbanken skall försättas i konkurs skall domstolen innan den beslutar om konkursen underrätta finansministeriet om ansökan. Domstolen skall skjuta upp behandlingen med högst en månad om finansministeriet framställer en begäran om detta inom en vecka efter att ha tagit emot det meddelande som avses i detta moment.

En borgenär vars fordran uteslutande är baserad på ett tillgodohavande som i sin helhet ersätts av insättningsgarantifonden, kan inte ansöka om att sparbanken skall försättas i konkurs.

120 §

Om en sparbanks egendom har avträtts till konkurs behöver insättarna inte bevaka sina tillgodohavanden på inlåningskonton. Vad som i detta moment föreskrivs om insättare tillämpas inte på insättningsgarantifonden då denna med stöd av 65 j § 7 mom. kreditinstitutslagen har övertagit insättarnas rättigheter.

Om det efter att konkursen avslutats inte återstår några tillgångar skall sparbanken anses upplöst då konkursförvaltningen har avgivit slutredovisning. Konkursförvaltningen skall utan dröjsmål göra en registreringsanmälan om upplösningen.

Om det återstår tillgångar och sparbanken inte hade försatts i likvidation då dess egendom avträdde till konkurs, skall styrelsen så snart som möjligt sammankalla principalmötet för att besluta om sparbankens verksamhet skall fortsättas eller om den skall försättas i likvidation. Om principalmötet beslutar att verksamheten skall fortsätta, tillämpas 107 §.

Om det efter avslutad konkurs uppdragas tillgångar, skall konkursförfarandet fortsättas. Om det efter konkursen återstår tillgångar skall med dessa förfaras i enlighet med 3 mom.

121 §

Borgenärerna är, efter att banken har försatts i likvidation, skyldiga att ta emot betal-

ning också för skulder som inte har förfallit till betalning. De är i så fall berättigade att få ersättning för skada som orsakas av att den avtalade räntan skiljer sig från en lägre marknadsränta.

Då en sparbank har försatts i likvidation eller konkurs, skall den genom en kungörelse uppmana insättare som inte under de senaste tio åren före likvidationens eller konkursens början har använt sitt konto i banken att inom två år från utfärdandet av kungörelsen anmäla sig hos banken, vid äventyr att kontoinnehavaren förlorar sin talerätt mot banken. Uppmaningen skall dessutom sändas till insättarna per brev, under de adresser som banken känner till.

9 kap.

Skadeståndsskyldighet

122 §

En sparbanks stiftare och principaler, förvaltningsråds- och styrelsemedlemmar samt verkställande direktör kan bli skadeståndsskyldiga enligt vad som föreskrivs i kreditinstitutslagen. Bestämmelser om revisorernas skadeståndsskyldighet finns i revisionslagen (936/1994).

Principalmötet beslutar med stöd av 97 c § kreditinstitutslagen om väckande av skadeståndstalan för sparbankens räkning. Styrelsen har dessutom rätt att besluta om väckande av skadeståndstalan som baserar sig på en straffbar gärning.

Principalmötets beslut om att ansvarsfrihet skall beviljas eller talan inte skall väckas hindrar inte att sparbanken väcker talan, om principalmötet inte i bokslutet eller revisionsberättelsen eller annars har fått väsentligen riktiga och fullständiga uppgifter om det beslut eller den åtgärd som ligger till grund för talan.

Om en sparbank försätts i konkurs på ansökan som har gjorts inom två år efter att principalmötet beslutat att ansvarsfrihet skall beviljas eller att talan inte skall väckas, får konkursboet föra talan utan hinder av detta beslut.

123 §

Om principalmötet har beviljat ansvarsfri-

het eller annars beslutat att skadeståndstalan inte skall väckas, men minst en tiondedel av principalerna har röstat mot beslutet, kan talan väckas utan hinder av 122 § 1 och 2 mom.

Talan kan väckas av minst tre principaler som har röstat mot beslutet eller av grundfundsandelsägare som innehar minst en tiondedel av samtliga grundfundsandelar. Om en principal eller grundfundsandelsägare avstår från talan efter att den väckts, kan de övriga som har väckt talan likväl fullfölja den.

Talan skall väckas inom tre månader från principalmötets beslut som avses i 1 mom.

De principaler eller grundfundsandelsägare som har väckt talan svarar för rättegångskostnaderna. De har dock rätt att av sparbanken få ersättning för kostnaderna i den mån de kan täckas med medel som banken har vunnit genom rättegången.

124 §

För en sparbanks räkning får i 97 c § kreditinstitutslagen avsedd talan som inte grundar sig på en straffbar gärning, inte väckas mot

1) en stiftare sedan tre år har förflutit från den konstituerande stämmans beslut om bankens bildande,

2) förvaltningsråds- eller styrelsemedlemmarna, verkställande direktören eller principalerna sedan tre år har förflutit från utgången av den räkenskapsperiod under vilken det beslut fattades eller den åtgärd vidtogs som ligger till grund för talan, eller mot

3) revisorerna eller en av förvaltningsrådet eller styrelsen utsedd granskare sedan tre år har förflutit från framläggandet av den revisionsberättelse, det utlåtande eller det intyg som ligger till grund för talan.

Om tiden för väckande av talan för sparbankens räkning har gått ut kan talan som avses i 122 § 4 mom. inte väckas då en månad har förflutit från konkursbevakningen.

125 §

Finansinspektionen och sparbanksinspektionen har, om de anser att insättarnas eller grundfundsandelsägarnas intresse kräver det, rätt att för en sparbanks räkning väcka skadeståndstalan mot en person eller sammanlutning som avses i 97 c § kreditinsti-

tutslagen.

10 kap.

Straffbestämmelser

126 §

Till straff för brott mot den i 98 § föreskrivna tystnadsplikten döms enligt 38 kap. 1 eller 2 mom. strafflagen, om inte strängare straff för gärningen bestäms på något annat ställe i lag.

127 §

Den som

1) i strid med 16 § ger ut grundfondsbevis eller optionsbevis eller vid utgivande av grundfondsbevis, interimsbevis, grundfondsemissionsbevis eller optionsbevis handlar i strid med denna lag, eller

2) försummar att föra grundfondsandelsbok eller förteckning över grundfondsandelsägarna eller att hålla dem tillgängliga,

skall för *sparbanksförseelse* dömas till böter, om inte gärningen är ringa eller strängare straff föreskrivs på något annat ställe i lag.

11 kap.

Särskilda bestämmelser

128 §

En sparbank eller ett sparbanksaktiebolag får inte ta emot insättningar av eller ta upp kredit hos en annan sparbank eller hos ett annat sparbanksaktiebolag.

Utan hinder av vad som föreskrivs i 1 mom. får en sparbank eller ett sparbanksaktiebolag förvärva masskuldebrevslån som har emitterats av en annan sparbank eller av ett annat sparbanksaktiebolag.

129 §

Om en sparbank inte har något förvaltningsråd, får banken endast inom de gränser

som sparbanksinspektionen bestämmer eller med dess särskilda tillstånd bevilja kredit eller ställa borgen för vilken en styrelsemedlem eller verkställande direktören i banken svarar eller har väsentlig ekonomisk fördel. Bestämmelsen gäller inte lån som banken har beviljat av medel som staten anvisat för ett visst ändamål.

130 §

I fråga om en sparbanks anmälningar och meddelanden till registermyndigheten gäller, utöver denna lag, vad som särskilt föreskrivs om dem.

Patent- och registerstyrelsen är den registermyndighet som avses i denna lag.

12 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

131 §

Denna lag träder i kraft den _____ och upphäver sparbankslagen av den 28 december 1990 (1270/1990) jämte ändringar.

132 §

Denna lag skall tillämpas i stället för stadgebestämmelser som strider mot lagen. En ändring av en lagstridig stadgebestämmelse skall anmälas för registrering samtidigt som en annan ändring av stadgarna anmäls för registrering och senast tre år efter att lagen har trätt i kraft.

Om finansministeriets tillstånd till ökning av grundfonden eller till fusion har sökts före denna lags ikraftträdande, skall på förfarandet tillämpas 39, 78 eller 81 § i den sparbankslag (1270/1990) som gällde när denna lag trädde i kraft.

Lagens 121 § 1 mom. tillämpas inte på skulder som har uppkommit innan lagen trädde i kraft.

4.

Lag**om upphävande av lagen om ombildning av sparbank till bank i aktiebolagsform**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
Genom denna lag upphävs lagen den 6 november 1992 om ombildning av sparbank till bank i aktiebolagsform (972/1992) jämte ändringar.

2 §
Denna lag träder i kraft den .

5.

Lag**om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §
Denna lag tillämpas på depositionsbanker i andelslagsform (andelsbank) och på andra kreditinstitut som nedan i denna lag benämns kreditinstitut. Denna lag tillämpas dessutom på andelsbanksaktiebolag enligt vad som föreskrivs i 7 kap. Bestämmelserna i denna lags 2 kap. tillämpas dessutom på andelsbanks-sammanslutningens centralinstitut och på dess medlemskreditinstitut.

På ett kreditinstitut och på centralinstitutet tillämpas lagen om andelslag (/) om inte nedan i denna lag eller i kreditinstitutslagen (1607/1993) bestäms något annat.

2 §

Minst hälften av kreditinstitutets stiftare och styrelsemedlemmar samt verkställande

direktören och firmatecknare som avses i 5 kap. 15 § 2 mom. lagen om andelslag skall vara bosatta, eller om en stiftare är en juridisk person, ha hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte Finansinspektionen beviljar banken rätt till avvikelse från detta krav

2 kap.

Sammanslutningen av andelsbanker

3 §

Andelsbankerna, de andelsbanksaktiebolag som avses i 32 § och den affärsbank som är centralt finansiellt institut för andelsbankerna och vilka är medlemmar (medlemskreditinstitut) i ett andelslag (centralinstitutet) som är behörigt att styra dem utgör, tillsammans med centralinstitutet, sammanslutningarna i centralinstitutets konsolideringsgrupp och sammanslutningarna i den konsoliderings-

grupp som avses i 5 § kreditinstitutslagen samt sådana kreditinstitut, finansiella institut samt tjänsteföretag varav en eller flera sammanslutningar som avses ovan i detta moment tillsammans med en eller flera sådana sammanslutningar som avses i detta moment äger över hälften, den sammanslutning av andelsbanker som avses i denna lag, om

1) centralinstitutet och medlemskreditinstitutet svarar för varandras skulder och förbindelser enligt 45 och 46 § i denna lag,

2) soliditeten, likviditeten och kundriskerna i centralinstitutet och i de till sammanslutningen hörande instituten övervakas konsoliderat, och om

3) den affärsbank som är andelsbankernas centrala finansiella institut är ett i kreditinstitutslagen avsett dotterföretag till centralinstitutet.

Till sammanslutningen räknas dessutom ett sådant medlemskreditinstitut i centralinstitutet vars rösträtt till mer än hälften innehas av ett eller flera andra medlemskreditinstitut ensamt eller tillsammans med ett eller flera andra medlemskreditinstitut eller med centralinstitutet.

Till centralinstitutets konsolideringsgrupp räknas centralinstitutet och dess holdingsammanslutning samt kreditinstitut, finansiella institut och tjänsteföretag som är dotterföretag till centralinstitutet eller dess holdingsammanslutning. Till konsolideringsgruppen räknas dessutom kreditinstitut eller finansiella institut eller tjänsteföretag som har gemensam förvaltning med centralinstitutet eller dess holdingsammanslutning eller med dotterföretag till dem eller gemensam ledning med centralinstitutet, dess holdingsammanslutning eller deras dotterföretag. Centralinstitutet är ett sådant finansiellt institut som avses i 3 § kreditinstitutslagen.

Centralinstitutet och den affärsbank som avses i 1 mom. 3 punkten har ett förvaltningsråd. Medlemmarna av centralinstitutets förvaltningsråd skall utgöra majoriteten i affärsbankens förvaltningsråd. Ordföranden för centralinstitutets styrelse är ordförande för den affärsbanks styrelse som avses i 1 mom. 3 punkten.

Centralinstitutet är skyldigt att ge medlemskreditinstitutet anvisningar för deras verksamhet i syfte att trygga likviditeten, so-

liditeten och riskkontrollen samt skyldigt att utöva tillsyn över deras verksamhet.

När centralinstitutet ger anvisningar, utövar tillsyn, beviljar tillstånd eller annars fullgör i denna lag avsedda uppgifter får det inte utan grundad anledning försätta medlemskreditinstitutet i sinsemellan olika ställning.

4 §

Den konsoliderade likviditeten för centralinstitutet och för de kreditinstitut som hör till detta skall vara tryggad enligt 7 kap. kreditinstitutslagen. Likviditeten skall tryggas genom en kassareserv som utgör minst 10 procent av institutens samtliga skulder, med undantag för de skulder som medlemskreditinstitutet har fått av medel som finska staten har givit för ett visst syfte samt skulder hos Finlands Bank.

I centralinstitutets och medlemskreditinstitutens konsoliderade kassareserv ingår, av de poster som avses i 67 § 2 mom. kreditinstitutslagen,

1) centralinstitutets och medlemskreditinstitutens kassa,

2) medlemskreditinstitutens inom en månad förfallande fordringar hos Finlands Bank och hos jämförbara centralbanker,

3) medlemskreditinstitutens inom en månad förfallande nettofordringar hos inhemska kreditinstitut utanför sammanslutningen samt hos motsvarande utländska kreditinstitut, samt

4) enligt Finansinspektionens föreskrifter, fordringsbevis som är lätta att marknadsföra.

Medlemskreditinstitutet skall ha en kassareserv enligt 67 § kreditinstitutslagen. I kassareserven för ett medlemskreditinstitut kan ingå i 67 § 2 mom. angivna, inom en månad förfallande bruttfordringar hos den affärsbank som är centralt finansiellt institut för andelsbankerna.

5 §

Centralinstitutet eller ett medlemskreditinstitut eller en sammanslutning som hör till deras konsolideringsgrupper får inte i sin verksamhet ta så stora risker att centralinstitutets eller medlemskreditinstitutets eller hela sammanslutningen soliditet äventyras väsentligt. Centralinstitutet skall ha riskkontrollsystem som är tillräckliga för hela sammanslut-

ningen. Ett medlemskreditinstitut och en sammanslutning som hör till samma konsolideringsgrupp skall ha riskkontrollsystem som är tillräckliga med hänsyn till verksamheten.

6 §

Ett medlemskreditinstitut skall enligt 69 och 71 § kreditinstitutslagen anmäla stora kundrisker minst fyra gånger om året till centralinstitutet, som i sin tur skall anmäla hela sammanslutningens stora kundrisker till Finansinspektionen.

7 §

När kundriskerna beräknas skall sammanslutningen likställas med ett kreditinstitut. Den utgående från sammanslutningens kapitalbas beräknade kundrisken får inte stiga till ett sådant belopp att den kundrisk som först nämns i 70 § 1 mom. kreditinstitutslagen överstiger 20 procent eller att den kundrisk som nämns såsom följande överstiger 15 procent eller summan av de stora kundrisker som avses i 2 mom. överstiger 500 procent.

Om sammanslutningens sammanlagda kundrisker överstiger den i 1 mom. angivna gränsen, skall centralinstitutet utan dröjsmål underrätta Finansinspektionen om saken och vidta åtgärder för att uppfylla de krav som är förenade med kundriskerna. Finansinspektionen skall utsätta en tidsfrist inom vilken kraven skall vara uppfyllda eller framställa hos finansministeriet om upplösning av sammanslutningen.

De begränsningar av kundriskerna som avses i 70 och 106 § kreditinstitutslagen gäller medlemskreditinstitutens och dess konsolideringsgrupps kundrisker.

Centralinstitutet kan ge ett medlemskreditinstitut och dess konsolideringsgrupp tillstånd att avvika från en begränsning som gäller en enskild kundrisk. Den kundrisk som först nämns i 70 § 1 mom. kreditinstitutslagen får dock inte överstiga 50 procent, den kundrisk som nämns såsom följande får inte överstiga 40 procent och summan av de stora kundrisker som avses i 2 mom. inte 500 procent. Centralinstitutet kan ge enskilda kreditinstitut tillstånd för kundrisker på högst 250 000 euro, inom gränserna för maximibeloppen enligt detta moment.

Centralinstitutet får inte ge tillstånd som

avses i 3 mom., om den ökning av förbindelserna som ett tillstånd möjliggör skulle leda till att medlemskreditinstitutets soliditet sjunker under den miniminivå som anges i 9 kap. kreditinstitutslagen.

För en i 69 § 2 mom. kreditinstitutslagen avsedd kundgrupps förbindelser som sammanlagt överstiger 5 miljoner euro skall centralinstitutets tillstånd utverkas. Den affärsbank som är centralt finansiellt institut för andelsbankerna samt en sammanslutning som hör till dess konsolideringsgrupp behöver dock inte ansöka om sådant tillstånd som här avses.

8 §

När den minsta kapitalbasen beräknas enligt 9 kap. kreditinstitutslagen skall sammanslutningen likställas med ett kreditinstitut. Finansinspektionen meddelar närmare föreskrifter om hur detta skall ske.

Den soliditet som beräknas för sammanslutningen skall överensstämma med 9 kap. kreditinstitutslagen. När soliditeten beräknas skall från sammanslutningens kapitalbas dras av kapitalbevis som har emitterats av ett medlemskreditinstitut eller av en sammanslutning i konsolideringsgruppen och som har tecknats av andelsbankernas säkerhetsfond samt andra poster i eget kapital.

Om sammanslutningens kapitalbas understiger det minimibelopp som avses i 9 kap. kreditinstitutslagen skall centralinstitutet utan dröjsmål underrätta Finansinspektionen om detta och vidta åtgärder för att uppfylla de krav som ställs på kapitalbasen. Finansinspektionen skall sätta ut en tidsfrist inom vilken kravet på sammanslutningens kapitalbas skall vara uppfyllt eller hos finansministeriet framställa om upplösning av sammanslutningen.

Vad som i 9 kap. kreditinstitutslagen föreskrivs om den minsta kapitalbasen tillämpas inte på ett medlemskreditinstitut eller dess konsolideringsgrupp, om inte annat följer av 5 mom. Om ett medlemskreditinstituts kapitalbas eller konsoliderade kapitalbas understiger minimibeloppet enligt 9 kap. kreditinstitutslagen, skall kreditinstitutet dock utan dröjsmål vidta åtgärder för att höja sin soliditet till den föreskrivna nivån. Centralinstitutet skall sätta ut en tidsfrist för dessa åtgärder

enligt de grunder som Finansinspektionen bestämmer.

På ett medlemskreditinstitut vars kapitalbas eller konsoliderade kapitalbas inte efter den tidsfrist som avses i 4 mom. har nått upp till den föreskrivna nivån, tillämpas 80 och 91 § kreditinstitutslagen.

9 §

Om ett medlemskreditinstituts kapitalbas sjunker under det belopp som föreskrivs i 104 § 1 mom. kreditinstitutslagen eller den sammanlagda kapitalbas som föreskrivs i 3 mom., skall för medlemskreditinstitutet sättas ut en tid inom vilken kapitalbasen skall nå upp till minimibeloppet enligt de nämnda bestämmelserna. Tidsfristen skall sättas ut av centralinstitutet om medlemskreditinstitutets enligt 78 § kreditinstitutslagen beräknade minsta kapitalbas är minst 10 procent. Om minimibeloppet är lägre skall tidsfristen sättas ut av Finansinspektionen. Om medlemskreditinstitutets minsta kapitalbas inte inom den utsatta tiden uppnår den föreskrivna nivån, kan Finansinspektionen framställa hos ministeriet att kreditinstitutets koncession återkallas.

10 §

Utöver vad som föreskrivs i 2 kap. 3 § lagen om andelslag skall i centralinstitutets stadgar bestämmas att

1) centralinstitutet och medlemskreditinstitutet samt de sammanslutningar som hör till deras konsolideringsgrupper utgör den sammanslutning av andelsbanker som avses i denna lags 3 §,

2) centralinstitutet och medlemskreditinstitutet svarar för varandras skulder och förbindelser enligt 45 och 46 §, samt att

3) centralinstitutet är skyldigt att med stöd av 3 § ge medlemskreditinstitutet anvisningar om verksamheten i syfte att trygga likviditeten, soliditeten och riskkontrollen samt skyldigt att utöva tillsyn över verksamheten.

I centralinstitutets stadgar kan bestämmas att dess dottersammanslutning utan hinder av 4 kap. 5 § lagen om andelslag får delta i andelsstämman samt att ett sådant dotterbolag har yttranderätt vid stämman men inte röst rätt.

Ett beslut om att centralinstitutets stadgar

skall ändras så att betalningsskyldigheten för dem som redan är medlemmar utökas genom en bestämmelse om extra avgifter är giltigt om det understöds av nio tiondedelar av de vid stämman företrädde rösterna.

För sådana stadgebestämmelser och ändringar i dem som avses i 1 mom. skall utverkas ministeriets fastställelse. Ministeriet skall inhämta Finansinspektionens utlåtande om saken.

11 §

Utöver vad som föreskrivs på något annat ställe i lag skall i ett medlemskreditinstituts stadgar eller bolagsordning bestämmas att

1) kreditinstitutet, centralinstitutet, de övriga kreditinstitut som hör till centralinstitutet samt de sammanslutningar som hör till deras konsolideringsgrupper utgör den sammanslutning av andelsbanker som avses i 3 §,

2) medlemskreditinstitutet enligt 45 och 46 § svarar för centralinstitutets och övriga medlemskreditinstituts skulder och förbindelser, samt att

3) centralinstitutet med stöd av 3 § är behörigt att ge medlemskreditinstitutet anvisningar om verksamheten i syfte att trygga likviditeten, soliditeten och riskkontrollen samt behörigt att utöva tillsyn över dess verksamhet.

En ändring i ett medlemsinstituts stadgar får inte antecknas i handelsregistret om inte centralinstitutet har godkänt stadgeändringen.

12 §

Centralinstitutet får inte inleda sin verksamhet förrän ministeriet har fastställt dess stadgar och tillställt Finansinspektionen

1) en kopia av ministeriets beslut om fastställandet av centralinstitutets stadgar,

2) ett fullständigt handelsregisterutdrag angående centralinstitutet, inklusive stadgarna,

3) namnen på medlemmarna och suppleanterna i förvaltningsrådet och styrelsen, på verkställande direktören och vice verkställande direktören samt på revisorerna och revisorssuppleanterna och andra behövliga uppgifter om dem, samt

4) de av förvaltningsrådet fastställda allmänna anvisningarna om centralinstitutets verksamhet och de kontrollanter som förvaltningsrådet utsett.

Om det sker någon förändring i de uppgif-

ter som nämns i 1 mom. skall Finansinspektionen utan dröjsmål underrättas.

13 §

Andelsbankerna, de andelsbanksaktiebolag som avses i 32 §, den affärsbank som är andelsbankernas centrala finansiella institut samt de kreditinstitut i vilka de nämnda sammanslutningarna ensamma eller tillsammans innehar mer än hälften av rösträtten kan ansluta sig som medlemmar till centralinstitutet genom att besluta att bestämmelser som avses i 11 § skall tas in i kreditinstitutets stadgar eller bolagsordning. Beslutet är giltigt endast om det har understötts med minst två tredjedelar av deras röstetal som deltagit i omröstningen vid en andelsstämma eller om det vid en bolagsstämma har understötts med minst två tredjedelar av de avgivna rösterna och de vid stämman företrädde aktierna.

14 §

Ett medlemskreditinstitut har rätt att utträda ur centralinstitutet genom ett beslut om ändring av stadgarna eller de bestämmelser i bolagsordningen som avses i 11 § samt genom ett skriftligt meddelande om detta till centralinstitutets direktion, förutsatt att den soliditet som beräknats för sammanslutningen uppfyller de i 8 § angivna kraven även efter utträdet. Beslutet är giltigt endast om det har understötts med den röstmajoritet och aktiemajoritet som avses i 13 §. Soliditeten skall konstateras genom en uträkning som centralinstitutets revisorer bekräftar.

Ett medlemskreditinstitut kan uteslutas ur centralinstitutet enligt 3 kap. 5 § lagen om andelslag.

Ett medlemskreditinstitut som har utträtt eller uteslutits svarar dock för de skulder och förbindelser som ett annat medlemskreditinstitut i sammanslutningen eller som centralinstitutet har, om medlemskreditinstitutet eller centralinstitutet försätts i likvidation inom fem år från den bokslutsdag som närmast följer på utträdet eller uteslutningen. Ett medlemskreditinstitut som har utträtt eller uteslutits är också skyldigt att betala de extra avgifter som centralinstitutet med stöd av 45 § har rätt att uppbära av ett medlemskreditinstitut för den ovan nämnda tiden.

15 §

Finansministeriet kan ge centralinstitutet tillstånd att i sin firma använda benämningen "bank" eller en hänvisning till verksamheten som depositionsbank.

16 §

Vid upprättande av centralinstitutets bokslut och koncernbokslut samt vid revision skall kreditinstitutslagen iakttas. På ett medlemskreditinstitut tillämpas inte bestämmelserna om delårsrapport i 41 § kreditinstitutslagen.

Boksluten för centralinstitutet och medlemskreditinstitutet samt för deras konsolideringsgrupper skall sammanställas till ett konsoliderat bokslut, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs eller bestäms om kreditinstituts koncernbokslut. Finansinspektionen meddelar närmare föreskrifter om upprättande av konsoliderat bokslut. Det konsoliderade bokslutet omfattar även sammanslutningar av vilkas röstetal till mer än hälften innehas av de ovan nämnda sammanslutningarna tillsammans.

Centralinstitutets revisorer skall i tillämpliga delar med iakttagande av kreditinstitutslagen revidera det konsoliderade bokslutet, som skall föreläggas och tillkännages centralinstitutets ordinarie andelsstämma.

Centralinstitutets medlemskreditinstitut skall hålla en kopia av det bokslut som avses i 2 mom. framlagd för allmänheten och ge kopior av bokslutet med iakttagande av 40 kap. 2 och 4 mom. kreditinstitutslagen. Centralinstitutet skall upprätta en delårsrapport om centralinstitutet och medlemskreditinstitutet, i tillämpliga delar med iakttagande av 2 mom. samt 41 § kreditinstitutslagen. Centralinstitutets medlemskreditinstitut skall på begäran ge kopior av den konsoliderade delårsrapporten, enligt 40 § kreditinstitutslagen.

17 §

Finansministeriet kan på Finansinspektionens framställning bestämma att sammanslutningen skall upplösas om den inte uppfyller de krav som föreskrivs i detta kapitel och om sammanslutningen inte inom den tid som Finansinspektionen utsatt har ordnat sig verksamhet i överensstämmelse med detta kapitel.

3 kap.

Medelsanvändning och bundet eget kapital

18 §

I fråga om de begränsningar som gäller för kreditinstituts utdelningsbara överskott skall utöver 8 kap. 4 och 5 § lagen om andelslag iakttagas det som i 38 § kreditinstitutslagen föreskrivs om ränta på kapitallån och om andra gottgörelserrelaterade begränsningar samt det som i 81 § kreditinstitutslagen föreskrivs om soliditetsrelaterade begränsningar. De poster som avses ovan i denna paragraf skall inte heller hänföras till moderbolagets utdelningsbara överskott som beräknas utgående från koncernbalansräkningen.

19 §

Varje kreditinstitut skall ha en reservfond. Till övriga delar skall 8 kap. 9 § lagen om andelslag inte tillämpas på kreditinstitut.

När ett kreditinstituts reservfond, överkursfond och placeringsandelskapital nedsätts så att verkställigheten av nedsättningen i enlighet med 8 kap. 10 § 3 mom. och 11 § 3 mom. lagen om andelslag förutsätter registermyndighetens tillstånd, skall på insättarna inte tillämpas det som i 16 kap. 13—15 § föreskrivs om borgenärer.

Med avvikelse från 8 kap. 12 § 1 mom. får kreditinstitutets uppskrivningsfond användas endast för ökning av placeringsandelskapitalet, så som föreskrivs i 12 kap. lagen om andelslag.

Till ett kreditinstitut betalda belopp av andelskapitalet och tilläggsandelskapitalet samt av placeringsandelar med inlösningsvillkor får inte återbetalas om detta skulle leda till att kapitalbasen sjunker under det belopp som avses i 9 kap. kreditinstitutslagen.

4 kap.

Förvaltning

20 §

Kreditinstitutets styrelse skall bestå av minst tre medlemmar. I stadgarna kan bestämmas att styrelsemedlemmarnas mandat skall vara tidsbundet eller fortsätta tills vida-

re. Mandattiden upphör när den andelsstämma som beslutar om val av en ny medlem avslutas, om inte något annat bestäms i stadgarna eller något annat beslutas vid val av ny medlem.

Kreditinstitutet skall ha en verkställande direktör. Denne får vara styrelseordförande endast om kreditinstitutet har ett förvaltningsråd.

21 §

I stadgarna kan bestämmas att kreditinstitutet har ett förvaltningsråd.

Kreditinstitutets förvaltningsråd skall bestå av minst fem medlemmar.

På förvaltningsrådet skall i övrigt tillämpas det som i 5 kap. lagen om andelslag föreskrivs om förvaltningsråd.

5 kap.

Fusion

22 §

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas när ett kreditinstitut i andelslagsform eller ett annat andelslag fusioneras med ett kreditinstitut i andelslagsform.

Kreditinstitutets fusionsplan skall, utöver vad som föreskrivs i 16 kap. 4 § lagen om andelslag, innehålla en utredning om sådana i 74 § 1 mom. 2 och 3 punkten kreditinstitutslagen avsedda förbindelser vilkas borgenärer kan motsätta sin beviljande av sådant tillstånd som avses i 16 kap. 13 § lagen om andelslag.

23 §

De kreditinstitut som deltar i fusionen eller, när det är fråga om en fusion mellan dotterbolag, det kreditinstitut som är moderföretag skall göra anmälan om fusionen till Finansinspektionen. Anmälan, till vilken skall fogas fusionsplanen och de handlingar som avses i 16 kap. 13 § 2 mom. lagen om andelslag, skall tillställas Finansinspektionen innan kreditinstitutet ansöker om tillstånd att verkställa fusionen. Finansinspektionen kan efter att ha fått anmälan kräva också andra uppgifter som den anser vara behövliga.

Registermyndigheten skall utan dröjsmål underrätta Finansinspektionen om en sådan

anmälan som avses i 16 kap. 14 § 2 mom. lagen om andelslag.

Finansinspektionen kan vid fusion som avses i 16 kap. 1 § 2 mom. 1 punkten lagen om andelslag motsätta sig att fusionen sker före det datum som avses i 16 kap. 14 § 1 mom. lagen om andelslag genom att underrätta registermyndigheten om detta, ifall att fusionen sannolikt äventyrar förutsättningarna för det övertagande kreditinstitutets koncession eller, om en i fusionen deltagande andelsbank hör till centralinstitutet, ifall fusionen kunde äventyra sammanslutningens soliditet. De kreditinstitut som deltar i fusionen skall utan dröjsmål underrättas om att Finansinspektionen motsätter sig fusionen. I 16 kap. 13 § lagen om andelslag avsett tillstånd att verkställa fusionen får inte beviljas om Finansinspektionen i ett fall som avses ovan i detta moment motsätter sig den.

Besvär över Finansinspektionens beslut som avses i denna paragraf skall behandlas i brådskanke ordning.

24 §

Vad som i 16 kap. 13-15 § lagen om andelslag föreskrivs om borgenärer skall inte tillämpas på insättare. Det överlåtande kreditinstitutet skall emellertid underrätta insättarna om fusionen senast tre månader före den tidsfrist som registermyndigheterna sätter ut för de övriga borgenärerna med stöd av 16 kap. 14 § lagen om andelslag. I meddelandet skall uppges det övertagande kreditinstitutets firma och adress. Av meddelandet skall dessutom framgå att i det fall att det sammanlagda beloppet av en insättares insättningar i de kreditinstitut som deltar i fusionen överstiger den maximigräns för insättningsgarantin som anges i 65 j § kreditinstitutslagen, skall på insättningsgarantin tillämpas 65 q § i den nämnda lagen. Insättaren har rätt att inom sex månader från mottagandet av meddelandet, utan hinder av de ursprungliga avtalsvillkoren säga upp en insättning som med stöd av 65 j § kreditinstitutslagen helt eller delvis faller utanför insättningsgarantin.

Vad som ovan i 1 mom. föreskrivs om insättare skall på motsvarande sätt tillämpas på det övertagande kreditinstitutets insättare, under förutsättning att de skall höras enligt

16 kap. 14 § lagen om andelslag.

25 §

För ett kreditinstitut som bildas i samband med en kombinationsfusion skall ansökas om koncession enligt 10 § kreditinstitutslagen. Till ansökan skall, utöver vad som föreskrivs i kreditinstitutslagen, fogas det av registermyndigheten beviljade tillstånd att verkställa fusionen som avses i 16 kap. 13 § lagen om andelslag.

Om de kreditinstitut som deltar i fusionen har ett sammanlagt andelskapital som understiger det belopp som föreskrivs i 13 § kreditinstitutslagen, skall det kreditinstitut som bildas ha ett startkapital som uppgår till minst det sammanlagda beloppet av det andelskapital som innehas av de i fusionen deltagande kreditinstitutet.

En kombinationsfusion får inte registreras om inte finansministeriets koncession till det övertagande kreditinstitutet registreras samtidigt.

6 kap.

Delning

26 §

Ett kreditinstitut kan, utöver vad som föreskrivs i 17 kap. 1 § 2 mom. lagen om andelslag, delas så att

1) det ursprungliga kreditinstitutets samtliga tillgångar och skulder övergår till två eller flera tidigare bildade andelslag, varvid det ursprungliga kreditinstitutet upplöses, eller så att

2) en del av det ursprungliga kreditinstitutets tillgångar eller skulder övergår till ett eller flera tidigare bildade aktiebolag.

På sådan delning som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten skall tillämpas 17 kap. lagen om andelslag, om inte nedan föreskrivs något annat.

27 §

Beslut om sådan delning som avses i 26 § 1 mom. skall fattas av det övertagande andelslagets stämma, om vederlaget består av andelar i det övertagande andelslaget eller om det ursprungliga kreditinstitutets medlemmar blir medlemmar i det övertagande andelslaget

och beslutet om medlemsantagningen enligt det övertagande andelslagets stadgar skall fattas av andelsstämman eller fullmäktige.

På det ursprungliga kreditinstitutets delningsplan samt på registermyndighetens tillstånd att verkställa delningen skall tillämpas 22-24 §. Det som föreskrivs ovan i 23 § 3 mom. skall emellertid inte tillämpas på delning som avses i 17 kap. 1 § 2 mom. 1 punkten lagen om andelslag, om enbart kreditinstitut i andelslagsform bildas vid delningen.

Sådan kungörelse som avses i 2 mom. skall vid delning enligt 26 § 1 mom. 1 och 2 punkten utfärdas också på det övertagande andelslagets borgenärer, om delningen enligt ett sakkunnigutlåtande som avses i 17 kap. 2 § 1 mom. lagen om andelslag är ägnad att äventyra betalningen av det övertagande andelslagets skulder.

I fråga om det kreditinstitut som bildas vid delningen skall i tillämpliga delar iaktas vad som föreskrivs i 25 § 1 och 3 mom.

28 §

Vad som i 16 kap. 6 § 2 mom. lagen om andelslag föreskrivs om det ursprungliga andelslagets skulder tillämpas inte på skulder eller delar av skulder som kan ersättas ur den i 6 a lag avsedda insättningsfonden eller den i 6 kap lagen om värdepappersföretag (579/1996) avsedda ersättningsfonden.

Vad som i 16 kap. 13—15 § lagen om andelslag föreskrivs om borgenärer skall tillämpas på den för vilken ett kreditinstitut har ställt borgen eller ingått någon annan jämförbar förbindelse eller som på grund av ett med kreditinstitutet ingånget derivatkontrakt kan få en penningfordran om förbindelsen övergår på någon annan än ett annat kreditinstitut.

7 kap.

Överlåtelse av affärsverksamhet

29 §

Ett kreditinstitut (överlåtande kreditinstitut) kan överlåta hela eller en del av sin affärsverksamhet till ett eller flera kreditinstitut eller företag (övertagande företag) enligt vad som föreskrivs i detta kapitel (överlåtelse av affärsverksamhet).

Kreditinstitutet kan överlåta sin affärsverksamhet så att

1) det överlåtande kreditinstitutets samtliga tillgångar och skulder överförs till ett eller flera övertagande företag, eller så att

2) en del av det överlåtande kreditinstitutets tillgångar och skulder överförs till ett eller flera övertagande företag.

Ett kreditinstitut kan överlåta sin affärsverksamhet även om det är försatt i likvidation, om inte kreditinstitutets egendom har börjat skiftas.

30 §

Det överlåtande kreditinstitutets andelsstämma beslutar om överlåtelse av affärsverksamhet enligt 29 § 2 mom. 1 punkten. På sammankallande av andelsstämman och beslutsfattandet tillämpas 4 kap. 12 § och 23 § 2 mom. lagen om andelslag.

Det överlåtande kreditinstitutets styrelse skall göra upp en överlåtelseplan för vilken i tillämpliga delar gäller 17 kap. 2 § lagen om andelslag, likväl inte 16 kap. 6 och 7 § lagen om andelslag. På överlåtelseplanen skall dessutom tillämpas vad som föreskrivs i 22 §.

På överlåtelsen av kreditinstitutets affärsverksamhet skall dessutom tillämpas 23, 24 och 28 § samt i tillämpliga delar 16 kap. 13—16 § lagen om andelslag. Vad som föreskrivs i 23 § 3 mom. skall emellertid inte tillämpas på sådan överlåtelse av affärsverksamhet som avses ovan i 29 § 1 mom. 1 punkten, om överlåtelsen sker enbart till kreditinstitut som skall bildas. Det borgenärsförhållande som avses ovan i detta moment gäller emellertid endast överlåtbara skulder.

I fråga om överlåtelse av ett kreditinstituts affärsverksamhet skall i tillämpliga delar iaktas 17 kap. 6 § 2 mom. lagen om andelslag och 28 § 1 mom. denna lag.

Det överlåtande kreditinstitutets tillgångar, skulder, avsättningar och reserver samt förbindelser övergår i enlighet med överlåtelseplanen till det övertagande företaget efter att överlåtelsen har registrerats.

En medlem i det överlåtande andelslaget som inte har understött beslutet om överlåtelse av affärsverksamheten har vid sådan överlåtelse som avses i 29 § 2 mom. 1 punkten

rätt att avgå från kreditinstitutet så som föreskrivs i 16 kap. 12 § lagen om andelslag. En medlem som avses i detta moment får rätt till återbetalning av insatsen då verkställigheten av överlåtelsen har registrerats.

31 §

Om det överlåtande kreditinstitutets samtliga tillgångar, skulder och förbindelser samt övriga rättigheter och förpliktelser i enlighet med 29 § 2 mom. 1 punkten till bokföringsvärdet överförs till ett kreditinstitut i aktiebolagsform som bildas för att fortsätta det överlåtande kreditinstitutets verksamhet och om vederlaget består enbart av aktier i det övertagande kreditinstitutet, skall på överlåtelsen inte tillämpas 29 § 2—4 mom. På kreditinstitut tillämpas inte 18 kap. lagen om andelslag.

Ett kreditinstitut om i enlighet med 1 mom. överlåter sin affärsverksamhet skall samtidigt fatta beslut om att träda i likvidation eller avstå från sin koncession.

När andelsstämman i enlighet med denna paragraf beslutar om överlåtelse av kreditinstitutets affärsverksamhet till ett kreditinstitut i aktiebolagsform, skall andelsstämman i enlighet med kreditinstitutslagen samt lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (/) godkänna en bolagsordning för kreditinstitutet, om inte nedan föreskrivs något annat. På ett sådant kreditinstitut i aktiebolagsform som avses i denna paragraf skall, om inte något annat föreskrivs i detta kapitel, tillämpas lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.

32 §

I bolagsordningen för ett i 31 § avsett kreditinstitut som bildas för att fortsätta en andelsbanks verksamhet kan tas in en bestämmelse om att kreditinstitutet är ett andelsbanksaktiebolag.

Om en andelsbank på det sätt som avses i 31 § överlåter sin affärsverksamhet till ett kreditinstitut i aktiebolagsform, kan dess verksamhet fortsättas i form av ett andelsbanksaktiebolag enligt vad som föreskrivs nedan i denna paragraf. Med avvikelse från vad som föreskrivs i 8 § kreditinstitutslagen skall ett andelsbanksaktiebolag i sin firma utöver den beteckning som anger bankens sammanslutningsform även använda ordet el-

ler sammansättningsleden ”andelsbank”.

Om den överlåtande andelsbanken är medlem i ett centralinstitut som avses i 3 §, skall också andelsbanksaktiebolaget ansluta sig som medlem till centralinstitutet.

Ett andelsbanksaktiebolag kan ombildas till affärsbank genom ändring av bolagsordningen.

En andelsbank om har ombildats till ett andelslag och överlåtit sin affärsverksamhet till ett andelsbanksaktiebolag skall i syfte att främja sina medlemmars ekonomi eller näringsverksamhet genom förmedling av andelsbanksaktiebolaget bedriva bankverksamhet så att andelslagets medlemmar deltar i andelslagets verksamhet genom att använda andelsbanksaktiebolagets tjänster. På andelslagets beslut om överlåtelse av aktier som det har tecknat skall tillämpas 4 kap. 12 § och 23 § 2 mom.

8 kap.

Frivilligt avstående från koncession

33 §

Finansministeriet kan i enlighet med detta kapitel på ansökan av ett kreditinstitut återkalla dess koncession utan att kreditinstitutet behöver försättas i likvidation. Innan ansökan avgörs skall Finansinspektionens utlåtande inhämtas om den.

Till ansökan skall bifogas

1) en kopia av kreditinstitutets andelsstämmas beslut om att kreditinstitutet har beslutat avstå från sin koncession,

2) en utredning om att kreditinstitutet inte längre har insättningar och inte längre bedriver någon annan verksamhet som enligt kreditinstitutslagen eller lagen om värdepappersföretag förutsätter tillstånd.

3) en revisors utlåtande om den utredning som avses i 2 punkten, och

4) registermyndighetens nedan i 16 § 2 mom. avsedda meddelande samt, om borgenärerna har motsatt sig avståendet från koncessionen, en utredning om att borgenärerna inte längre motsätter sig detta eller att de enligt en domstols laga kraft vunna dom har fått betalning eller betryggande säkerhet för sin fordran.

Ett kreditinstitut som på det sätt som avses i 31 § 1 mom. överlåter hela sin affärsverksamhet, behöver inte foga de utredningar till ansökan som avses i 2 mom.

34 §

Beslut om att ett kreditinstitut avstår från sin koncession skall fattas i den ordning som föreskrivs i 4 kap. 12 § och 23 § 2 mom. lagen om andelslag.

35 §

Registermyndighetens tillstånd skall utverkas för avstående från koncessionen. I fråga om koncessionen gäller i tillämpliga delar 16 kap. 13—15 § lagen om andelslag samt 27 § denna lag.

Vad som föreskrivs ovan i denna paragraf skall inte tillämpas på ett kreditinstitut om har överlåtit hela sin affärsverksamhet på det sätt som avses i 31 § 1 mom.

36 §

Finansministeriet skall göra registreringsanmälan om ett sådant beslut om återkallande av koncession som avses i 33 §. Återkallandet av koncessionen träder i kraft då beslutet har registrerats. Ett beslut om återkallande av ett sådant kreditinstituts koncession som avses i 33 § 3 mom. får emellertid inte registreras om inte det övertagande kreditinstitutets koncession registreras samtidigt.

9 kap.

Likvidation och konkurs

37 §

På kreditinstituts likvidation tillämpas lagen om andelslag om inte något annat föreskrivs nedan i denna lag.

Registermyndigheten och domstolen skall senast den dag som anges i 19 kap. 4 § lagen om andelslag begära Finansinspektionens utlåtande om avregistreringen eller likvidationen.

På upplösning av kreditinstitut tillämpas inte 24 § handelsregisterlagen (129/1979).

38 §

Finansministeriet skall samtidigt som det beslutar om återkallande av ett kreditinstituts

koncession försätta kreditinstitutet i likvidation, om inte annat följer av 8 kap. Likvidationen börjar då finansministeriet har fattat beslutet om återkallande av koncessionen och om försättandet i likvidation.

Finansministeriets beslut som avses i 1 mom. skall iakttas trots att ändring har sökts, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

39 §

När finansministeriet beslutar om försättande av ett kreditinstitut i likvidation skall det samtidigt utse en eller flera likvidatorer. På likvidatorerna tillämpas i övrigt 19 kap. 6 § lagen om andelslag. Också Finansinspektionen kan, utöver vad som föreskrivs i det nämnda lagrummet, ansöka om ett sådant förordnande som avses i 19 kap. 6 § 2 mom. lagen om andelslag.

Likvidatorerna skall göra sådan anmälan som avses i 19 kap. 8 § lagen om andelslag till Finansinspektionen och insättningsgarantifonden samt, när likvidationen inte är baserad på ett beslut som avses i 38 §, till finansministeriet.

Likvidatorerna skall utan dröjsmål efter att finansministeriet har beslutat återkalla koncessionen sammankalla kreditinstitutets högsta beslutande organ för att besluta om åtgärder med anledning av att kreditinstitutet fusioneras med ett annat kreditinstitut, om korrigering av koncessionsförutsättningarna i något annat avseende eller om upplösning av kreditinstitutet.

Likvidatorerna skall hos finansministeriet ansöka om återkallande av koncessionen omedelbart efter att koncessionsförutsättningarna har upphört eller då koncessionen inte längre behövs för ett ändamålsenligt fortsättande av likvidationen.

Likvidatorerna skall underrätta Finansinspektionen om slutredovisningen samt om den anmälan som avses i 19 kap. 18 § lagen om andelslag.

40 §

Ett kreditinstitut kan försättas i konkurs på ansökan av ett kreditinstitut eller dess borgenärer, med iakttagande av vad som föreskrivs i konkursstadgan och nedan i detta kapitel.

41 §

När en borgenär ansöker om att ett kreditinstitut skall försättas i konkurs skall domstolen omedelbart underrätta finansministeriet om ansökan. Domstolen skall skjuta upp behandlingen av ärendet med högst en månad, om finansministeriet framställer en begäran om detta inom en vecka efter att ha mottagit det meddelande som avses i detta moment.

42 §

En borgenär vars fordran uteslutande är baserad på ett tillgodohavande som i sin helhet ersätts av insättningsgarantifonden, kan inte ansöka om att kreditinstitutet skall försättas i konkurs.

43 §

Om en andelsbanks egendom har avträtts till konkurs behöver insättarna inte bevaka sina tillgodohavanden på inlåningskonton. Vad som i detta moment föreskrivs om insättare tillämpas inte på insättningsgarantifonden, till vilken insättarnas rättigheter har övergått med stöd av 65 j § 7 mom. kreditinstitutslagen.

44 §

Ett kreditinstituts borgenärer är, om inte annat följer av avtalsvillkoren, skyldiga att ta emot betalning också för skulder som inte har förfallit till betalning, när kreditinstitutet har försatts i likvidation eller konkurs. En borgenär är i så fall berättigad till ersättning för skada som orsakas av att den avtalade räntan skiljer sig från en lägre marknadsränta. Vad som föreskrivs i detta moment tillämpas inte på sådana masskuldebrevslån som avses i 2 § lagen om hypoteksbanker (1240/1999).

Då en andelsbank har försatts i likvidation eller konkurs, skall den genom en kungörelse uppmana insättare som inte under de senaste tio åren före likvidationens eller konkursens början har använt sitt konto i banken att inom två år från utfärdandet av kungörelsen anmäla sig hos banken, vid äventyr att kontoinnehavaren annars förlorar sin talerätt mot kreditinstitutet. Uppmaningen skall dessutom sändas till insättarna per brev, under adresser som banken känner till.

10 kap.

Ett medlemsinstituts och centralinstitutets likvidation och konkurs

45 §

Om kapitalbasen i ett medlemskreditinstitut som avses i 2 kap. underskrider den gräns som bestäms i 9 kap. kreditinstitutslagen, har sammanslutningens centralinstitut rätt att under räkenskapsperioden hos sammanslutningens medlemskreditinstitut på de grunder som nämns i centralinstitutets stadgar i extra avgifter uppbära högst fem tusendelar av den sammanräknade omslutningen för de balansräkningar som senast fastställts för medlemskreditinstitutet, för att användas till stödåtgärder som skall förhindra likvidation av medlemskreditinstitutet.

46 §

Centralinstitutet och medlemskreditinstitutet är solidariskt ansvariga för de skulder som på grund av likvidation eller konkurs inte kan betalas av centralinstitutets eller ett medlemskreditinstituts tillgångar. Det ansvar som avses ovan fördelas mellan centralinstitutet och medlemskreditinstitutet i förhållande till de senast fastställda balansräkningarnas omslutning.

Om det vid centralinstitutets eller ett medlemskreditinstituts likvidation eller konkurs konstateras att skulderna är större än tillgångarna skall likvidatorerna utan dröjsmål, innan egendomen avträds till konkurs göra en beräkning av det bristande beloppet och ett fördelningsschema för hur bristen skall täckas med avgifter som uppbärs hos centralinstitutet och medlemskreditinstitutet. Likvidatorerna eller konkursförvaltningen skall lägga fram denna utredning för Finansinspektionen, som fastställer fördelningsschemat efter att ha inhämtat centralinstitutets utlåtande i ärendet. Finansinspektionen skall sätta ut en tid för betalningarna. De betalningar som inte har gjorts inom utsatt tid kan indrivnas i utsköningsväg med stöd av det fastställda fördelningsschemat, så som föreskrivs om verkställighet av en laga kraft vunnen dom. Om betalningen inte kan drivas in skall likvidato-

terna eller konkursförvaltningen fördela det bristande beloppet mellan centralinstitutet och de övriga medlemskreditinstitutet.

47 §

Ett medlemskreditinstitut i likvidation eller konkurs får fortsätta sin verksamhet endast med samtycke av centralinstitutet, även om de förutsättningar för fortsatt verksamhet som avses i denna lag föreligger.

48 §

Centralinstitutets styrelse eller, om centralinstitutet är i likvidation eller konkurs, likvidatorerna eller konkursförvaltningen skall fördela eventuell förlust mellan de kreditinstitut som hör till sammanslutningen, så att de svarar för förlusten enligt 46 § 2 mom.

49 §

Vid centralinstitutets och dess medlemsinstituts likvidation eller konkurs skall i övrigt iakttas 9 kap.

11 kap.

Tillsynen över andelsbankssammanslutningen

50 §

Andelsbankssammanslutningen övervakas av Finansinspektionen och av det centralinstitut som avses i 3 §.

51 §

Centralinstitutet övervakar att medlemskreditinstitutet och deras konsolideringsgrupper verkar i enlighet med de för finansieringsmarknaden gällande lagarna och förordningarna, de anvisningar och föreskrifter som myndigheterna utfärdar och de anvisningar som centralinstitutet utfärdar samt enligt sina stadgar och bolagsordningar. Om centralinstitutet vid tillsynen observerar att ett tillsynsobjekts verksamhet inte överensstämmer med de ovan nämnda bestämmelserna, skall

centralinstitutet utan dröjsmål underrätta Finansinspektionen om saken.

Medlemskreditinstitutet och de företag som hör till deras konsolideringsgrupp är skyldiga att ge centralinstitutet alla den information och de utredningar som det behöver för att fullgöra sina uppgifter enligt denna lag. Centralinstitutet kan sätta ut en tid inom vilken uppgifterna skall ges. Finansinspektionen får utan hinder av tystnadsplikten enligt 18 § lagen om Finansinspektionen (503/1993) tillhandahålla centralinstitutet uppgifter som avses i detta moment, om centralinstitutet inte inom den utsatta tiden får uppgifter från medlemskreditinstitut eller företag som hör till dess konsolideringsgrupp.

Centralinstitutet och medlemskreditinstitutet samt företag som hör till deras konsolideringsgrupper är skyldiga att ge Finansinspektionen alla de uppgifter och utredningar som den behöver för en konsoliderad tillsyn över sammanslutningen samt för en konsoliderad tillsyn över centralinstitutet och medlemskreditinstitutet.

52 §

När centralinstitutet utövar den tillsyn som avses i 50 och 51 § skall i fråga om centralinstitutets och dess företrädares befogenheter i tillämpliga delar iakttas vad som i 10 och 11 § lagen om Finansinspektionen föreskrivs om Finansinspektionens och dess företrädares rätt att sammankalla och närvara samt rätt att granska och få uppgifter.

53 §

Vad som i 94 § kreditinstitutslagen föreskrivs om kreditinstitut skall på motsvarande sätt tillämpas på centralinstitutet. De till sammanslutningen hörande företagen, den säkerhetsfond som centralinstitutets medlemskreditinstitut hör till samt medlemskreditinstitutens ömsesidiga försäkringsbolag får dessutom, utan hinder av den nämnda paragrafen, lämna uppgifter till varandra. Sådana uppgifter som avses i detta moment får emellertid överlämnas endast till den berörs av det som föreskrivs ovan i denna paragraf eller som har motsvarande tystnadsplikt.

54 §

Tillsynsavgift som avses i 20 § och vite som avses i 23 § lagen om Finansinspektionen (503/1993) och som gäller andelsbanksammanslutningen, skall föreläggas centralinstitutet.

12 kap.

Skadeståndsskyldighet

55 §

I kreditinstitutslagen föreskrivs om kreditinstituts stiftares, medlemmars, förvaltningsråds- och styrelsemedlemmars samt verkställande direktörs skadeståndsskyldighet vid överträdelse av denna lag. I fråga om väckande av skadeståndstalan som baserar sig på skadeståndsskyldigheten för kreditinstitutets räkning gäller vad som föreskrivs i 20 kap. lagen om andelslag. Bestämmelser om revisorernas skadeståndsskyldighet finns i revisionslagen (936/1994).

56 §

Finansinspektionen och även centralinstitutet i det fall att andelsbanken hör till andelsbankssammanslutningens centralinstitut har, om de anser att insättarnas eller placeringsandelsägarnas intresse kräver det, rätt att väcka skadeståndstalan för kreditinstitutets räkning mot en person eller sammanslutning som avses i 97 c § kreditinstitutslagen.

13 kap.

Straffbestämmelser

57 §

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 53 § döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § strafflagen, om inte strängare straff för gärningen bestäms på något annat ställe i lag.

Den som försummar sin till uppgifterna hörande upplysningsskyldighet enligt 51 § 1 mom. skall för *andelsbanksförseelse* dömas till böter, om inte gärningen är ringa eller strängare straff bestäms i någon annan lag.

14 kap.

Särskilda bestämmelser

58 §

Bestämmelser om ombildning av ett kreditinstitut till aktiebolag finns i 7 kap.

59 §

En andelsbank eller ett andelsbanksaktiebolag får inte ta emot insättningar av eller ta upp kredit hos en annan andelsbank eller hos ett annat andelsbanksaktiebolag.

Utän hinder av vad som föreskrivs i 1 mom. får en andelsbank eller ett andelsbanksaktiebolag förvärva masskuldebrev som av emitterats av en annan andelsbank eller av ett annat andelsbanksaktiebolag.

15 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

60 §

Denna lag träder i kraft den och genom den upphävs andelsbankslagen (1271/1990) av den 28 december 1990 jämte ändringar.

61 §

Denna lag skall tillämpas i stället för lagstridiga bestämmelser i ett kreditinstituts stadgar. En ändring av en lagstridig stadgebestämmelse skall anmälas för registrering samtidigt som en annan ändring av stadgarna anmäls för registrering, dock senast tre år efter att lagen har trätt i kraft.

Om finansministeriets tillstånd till nedsättning av en andelsbanks placeringsandelskapital eller till fusion har sökts före denna lags ikraftträdande, skall på förfarandet tillämpas 12, 36 och 39 § andelsbankslagen (1271/1990) som gällde när denna lag trädde i kraft. I fråga om ett annat kreditinstitut än en andelsbanks fusion skall på motsvarande sätt tillämpas 93 § kreditinstitutslagen som gällde när denna lag trädde i kraft.

Lagens 44 § 1 mom. tillämpas inte på skulder som har uppkommit innan lagen trädde i kraft.

6.

Lag**om ändring av lagen om hypoteksföreningar**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 8 december 1978 om hypoteksföreningar (936/1978) 8 § 2 mom. och 9 § 2 mom.,
ändras inledande meningen i 7 § 1 mom., rubriken för 5 kap. och 27 § 1 mom., av dessa lagrum inledande meningen i 7 § 1 mom. sådan den lyder i lag 1613/1993 samt rubriken för 5 kap. och 27 § 1 mom. i lag 1552/1991, samt
fogas till 7 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1552/1991, 1613/1993 och 1345/1997 nya 9 a, 15 a och 15 b punkter som följer:

7 §

I hypoteksföreningens stadgar skall bestämmas:

9 a) förvaltningsrådets uppgifter och sammansättning,

15 a) styrelse- och förvaltningsrådsmedlemmarnas och suppleanternas, verkställande direktörens och dennes ställföreträdarens samt hypoteksföreningens anställdas rätt att höra till annat företags förvaltning,

15 b) i vilken ordning beslut skall fattas om uppgiftsfördelningen mellan verkställande direktören och styrelsemedlemmarna samt om deras rätt att företräda kreditinstitutet,

5 kap.

Hypoteksföreningens likvidation och konkurs

27 §

I fråga om hypoteksföreningens likvidation och konkurs skall i tillämpliga delar iakttas vad om föreskrivs i 8 kap. sparbankslagen (/).

Denna lag träder i kraft den .

7.

Lag**om ändring av lagen om hypoteksbanker**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 23 december 1999 om hypoteksbanker (1240/1999) 3 §, samt
fogas till lagen en ny 6 a § som följer:

3 §

Lagstiftning som skall tillämpas

På hypoteksbanker tillämpas lagen om aktiebolag (734/1978), lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (/) samt kreditinstitutslagen, om inte något annat bestäms i denna lag.

6 a §

Fusion, delning och överlåtelse av affärsverksamhet

En hypoteksbank kan fusioneras endast med en annan hypoteksbank. Vid delning och överlåtelse av affärsverksamheten kan en hypoteksbank överföra egendom som avses i

2 § 3 och 4 punkten endast till en annan hy- Denna lag träder i kraft den .
poteksbank.

8.

Lag

om ändring av lagen om värdepappersföretag

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 26 juli 1997 om värdepappersföretag (579/1996) en ny 10 a § samt till
12 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 518/1998, ett nytt 5 mom. som följer:

10 a §

av verksamhetstillstånd för registrering samt
till Finansinspektionen för kännedom.

*Registreringsanmälan om verksamhetstill-
stånd*

Finansministeriet skall anmäla verksam-
hetstillståndet för registrering samt till Fi-
nansinspektionen för kännedom.

Denna lag träder i kraft den .
Finansministeriet skall anmäla före denna
lags ikraftträdande beviljade verksamhetstill-
stånd för registrering inom ett år efter att la-
gen har trätt i kraft.

12 §

*Återkallande av verksamhetstillstånd och be-
gränsning av verksamheten*

Finansministeriet skall anmäla återkallande

9.

Lag**om ändring av lagen om statens säkerhetsfond**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 30 april 1992 om statens säkerhetsfond (379/1992) nya 12 a och 12 b §
som följer:

12 a §

*Täckande av en stödtagande banks förluster
samt andra särskilda stöd villkor*

När stöd beviljas i enlighet med 1 § 3 mom. genom teckning av en depositionsbanks aktier, skall som villkor för stödet, om inte på stödbeslutet tillämpas vad som bestäms nedan i 12 b §, uppställas att de förluster som framgår av den stödbehövande bankens fastställda balansräkning innan stödet beviljas skall täckas genom nedsättning av aktiekapitalet, medan bankens aktiekapital med avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt till teckning ökas med stödets belopp genom en aktieemission som riktas till statens säkerhetsfond eller det aktiebolag som avses i 1 § 4 mom. Som villkor för stöd till en annan bank än en bank i aktiebolagsform kan uppställas att banken omvandlas till ett aktiebolag genom att alla dess tillgångar och skulder i enlighet med 90—92 § sparbankslagen (/) eller 31 och 32 § lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (/) överlåts till det aktiebolag som skall bildas, innan stödet beviljas, samt att stödet ges till den bank som skall bildas.

Som stöd villkor kan uppställas att den stödtagande banken skall upprätta och fastställa ett bokslut för den i stöd villkoren närmare angivna förkortade räkenskapsperiod

som avslutas innan stödet beviljas. Den stödtagande banken kan i sådana fall som avses i detta moment upprätta bokslut för den i stödbeslutsvillkoren angivna förkortade räkenskapsperioden samt, om den förkortade räkenskapsperioden är minst sex månader, för den därpåföljande högst aderton månader långa räkenskapsperioden, med avvikelse från vad som i kreditinstitutslagen föreskrivs om räkenskapsperiod.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om aktier skall på motsvarande sätt tillämpas på kapitallån.

12 b §

Inlösning av en stödtagande banks aktier och kapitallån

I stället för stöd villkor som avses ovan i 12 a § kan en stödtagande banks aktier mot full ersättning lösas in till statens säkerhetsfond eller ett bolag som avses ovan i 1 § 4 mom. I fråga om fastställande av aktiernas gängse pris och inlösningsförfarandet tillämpas 14 kap. 19 § 4 och 5 mom. samt 20 och 21 § lagen om aktiebolag (734/1978).

Vad som föreskrivs i 1 mom. skall på motsvarande sätt tillämpas på kapitallån.

Denna lag träder i kraft den _____ .

10.

Lag**om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på sådana depositionsbanker (nedan bank) som avses i 2 § 2 mom. kreditinstitutslagen (1607/1993).

2 §

Anmälningsskyldighet

Om en bank uppenbarligen inte förmår fullgöra sina förbindelser skall den omedelbart underrätta finansministeriet, Finlands Bank och Finansinspektionen. Till anmälan skall fogas en utredning om bankens likviditet och om orsakerna till att den försvagats.

Om bankens likviditet enligt Finlands Banks och Finansinspektionens uppfattning är till den grad försvagad att banken uppenbarligen inte förmår fullgöra sina förbindelser, skall Finlands Bank eller Finansinspektionen utan dröjsmål underrätta finansministeriet om saken.

2 kap.

Avbrytande av verksamheten

3 §

Förutsättningar för avbrytande

Finansministeriet kan avbryta en banks verksamhet för högst en månad om ett fortsättande av verksamheten skulle äventyra insättarnas eller andra borgenärers ställning el-

ler finansmarknadens stabilitet eller annars orsaka allvarliga störningar på finansmarknaden.

Finansministeriet kan av särskild anledning fatta beslut om att fortsätta avbrottet med högst en månad i sänder, likväl högst till dess att sex månader har förflutit från det beslut som avses i 1 mom.

4 §

Avbrottsbeslut

Finansministeriet skall före beslut om avses i 3 § höra Finansinspektionen och Finlands Bank samt den bank som beslutet avser, om det kan ske utan att äventyra syftet med avbrottsbeslutet.

Av avbrottsbeslutet skall framgå klockslaget då beslutet gavs samt beslutets giltighetstid.

Avbrottsbeslutet skall iakttas trots att ändring har sökts, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

5 §

Tillsättning av ombud

Finansinspektionen skall i en bank vars verksamhet har avbrutits utan dröjsmål tillsätta ett ombud med uppgift att övervaka att avbrottsbeslutet iakttas i enlighet med denna lag. I fråga om ombudet gäller i tillämpliga delar vad som i 15 § lagen om Finansinspektionen (503/1993) föreskrivs om ombud.

Ombudet är skyldigt att ersätta skada som det vid skötseln av sitt uppdrag genom fel eller försummelse har åsamkat banken, en borgenär en borgensman eller en person som har ställt säkerhet.

6 §

Kungörelser och meddelanden

Ombudet skall kungöra och underrätta vissa myndigheter om avbrottsbeslutet samt om avbrottets upphörande, varefter myndigheterna skall anteckna avbrottsbeslutet och upphörandet i handelsregistret samt i det register som förs över vissa egendomslag och inteckningar, i tillämpliga delar med iakttagande av vad som nedan föreskrivs i 80 § lagen om företagssanering (47/1993) samt i den med stöd därav utfärdade förordningen.

3 kap.

Avbrottets verkningar

7 §

Allmänna bestämmelser

På rättsverkningarna av avbrottsförfarande, på bankens verksamhet och förmögenhetsförvaltning under avbrottstiden samt när det gäller återvinning under avbrottsförfarandet skall tillämpas vad som föreskrivs i 3, 4 och 5 kap. samt 99 § lagen om företagssanering, om inte något annat föreskrivs nedan i detta kapitel. I fråga om skulder som har uppkommit före avbrottsbeslutet skall vid tillämpningen av detta kapitel iaktas vad som i lagen om företagssanering föreskrivs om saneringsskulder. Vad som föreskrivs i 32 § lagen om företagssanering skall på motsvarande sätt tillämpas på skulder som har uppkommit under avbrottsförfarandet samt på företrädesrätten för fordringar som har uppkommit mellan avbrottsförfarandets början och slut samt på de upplupna räntorna.

På avbrottsförfarandet tillämpas inte 10, 16, 22, 24, 27 och 28 § lagen om företagsanering.

På det ombud som avses i 5 § skall tillämpas vad som i lagen om företagssanering föreskrivs om utredare.

8 §

Rättsverkningar

Rättsverkningarna av ett avbrott är i kraft till dess att avbrottet upphör i enlighet med 15 eller 16 §. Om ett i 13 § avsett beslut om fortsatt saneringsförfarande fattas medan avbrottsförfarandet pågår, fortsätter rättsverkningarna emellertid enligt 28 § 2 mom. lagen om företagssanering.

Även om ändring söks i avbrottsbeslutet fortsätter rättsverkningarna av det inledda avbrottsförfarandet, inklusive ombudets rättigheter och begränsningarna av bankens förfoganderätt. Rättsverkningarna upphör ifall beslutet om förfarandet upphävs genom ett lagakraftvunnet beslut eller ifall den domstol där ärendet på grund av ändringssökande är anhängigt så bestämmer.

Verkställighet eller handräckning som med stöd av denna lag är förhindrad eller avbruten då avbrottsförfarandet börjar, kan fortsättas med stöd av en tidigare verkställighets- eller handräckningsansökan då rättsverkningarna av avbrottsförfarandet har upphört eller, om ett beslut om inledande av företagssaneringsförfarande fattas medan avbrottsförfarandet pågår, på det sätt som föreskrivs i 28 § 3 mom. lagen om företagssanering.

9 §

Förhållandet till likvidation och konkurs

En bank får inte försättas i likvidation eller konkurs medan dess verksamhet är avbruten. Om bankens verksamhet avbryts skall ansökan om att försätta bankens i likvidation eller konkurs skjutas upp till dess att avbrottsförfarandet upphör. Om ett beslut om inledande av företagssaneringsförfarande fattas medan avbrottsförfarandet pågår, skall efter att företagsaneringsförfarandet har inletts tillämpas vad som föreskrivs i 24 § lagen om företagsanering.

10 §

Bankens bestämmanderätt samt begränsningar i den

Utöver vad som föreskrivs i 29 § lagen om företagssanering får en bank medan dess verksamhet är avbruten inte utan finansministeriets tillstånd ta emot insättningar eller andra medel som skall betalas tillbaka. Banken får inte heller utan ombudets tillstånd bevilja eller på annat sätt förvärva nya krediter eller ingå eller förvärva sådana finansieringsavtal och inte heller ingå derivatkontrakt i annat än säkringssyfte. Beviljande av kredit jämföras med borgen och andra ansvarsförbindelser samt med ställande av säkerhet för annans skuld.

4 kap.

Sanering av verksamheten

11 §

Åtgärdsplan

Banken skall omedelbart efter avbrottsbeslutet göra upp en plan varav det framgår hur banken ämnar sanera sin ekonomiska ställning eller, om sådana åtgärder inte kan föreslås, hur banken ämnar avsluta in verksamhet. Planen skall överlämnas till finansministeriet inom den tid som föreskrivs i 3 § 1 mom. eller, om tiden har förlängts, inom den förlängda tidsfristen.

Om banken inte gör upp planen inom den i 1 mom. angivna tiden eller om det inte är möjligt att i planen föreslå åtgärder genom vilka bankens ekonomiska ställning sannolikt kan saneras inom den i 3 § angivna tiden, kan finansministeriet återkalla bankens koncession.

Finansministeriet skall före behandlingen av den i 1 mom. angivna planen inhämta Finansinspektionens och Finlands Banks utlåtande om den.

12 §

Undantag vid tillämpningen av vissa bolagsrättsliga bestämmelser

Finansministeriet kan medan en banks verksamhet är avbruten, på ansökan av banken eller ombudet tillåta avvikelser från vad som i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (/), lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (/) samt sparbankslagen (/) föreskrivs om

1) intagande av mellanbokslut i fusionsplan,

2) förfarandet vid sammankallande av bankens högsta beslutande organ,

3) kvalificerad majoritet som enligt lagen eller bolagsordningen gäller det högsta beslutande organets beslut, och om

4) offentlig stämning på borgenärerna i samband med att banken fusioneras,

ifall detta kan ske utan att borgenärernas och de i fusionen deltagande bankernas aktie- eller andelsägares intressen äventyras väsentligt. Finlands Banks och Finansinspektionens utlåtande skall inhämtas om ansökan.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om tillämpning av fusionsbestämmelserna skall i tillämpliga delar iaktas vid tillämpning av bestämmelserna om delning och överlåtelse av affärsverksamheten, om alla de övertagande företagen är kreditinstitut.

13 §

Tillämpning av lagen om företagssanering

Finansministeriet kan medan bankverksamheten är avbruten göra en ansökan om inledande av saneringsförfarande enligt lagen om företagssanering. Till ansökan skall fogas en utredning om de förutsättningar för saneringsförfarandet som föreskrivs i 6 § 1 mom. 2 och 3 punkten lagen om företagssanering eller samtycke av banken och minst två borgenärer vilkas fordringar representerar minst en femtedel av bankens kända skulder. På förfarandet tillämpas lagen om företagssanering, om inte nedan föreskrivs något annat.

På banker tillämpas inte 5 §, 6 § 2 mom. el-

ler 13 kap. lagen om företagssanering.

14 §

Särskilda bestämmelser som skall tillämpas på företagssanering

På banker skall utöver 10 § tillämpas vad som föreskrivs i 29 § lagen om företagssanering. Vad som i lagen om företagssanering föreskrivs om skulder som har uppkommit under förfarandet skall tillämpas också på skulder som har uppkommit under avbrottsförfarandet. Som den fristdag som avses i 35 § 2 mom. lagen om företagssanering betraktas den dag då avbrottsbeslutet gavs.

Innan saneringsprogrammet fastställs skall domstolen begära finansministeriets utlåtande om det. Utöver vad som i 8 kap. lagen om företagssanering föreskrivs om hinder för fastställande av saneringsprogram skall en banks saneringsprogram lämnas utan fastställelse om finansministeriet har motsatt sig det. Finansministeriet skall innan den ger sådant utlåtande som avses i detta moment inhämta Finansinspektionens och Finlands Banks utlåtande om saneringsprogrammet.

Den utredare som avses i 8 § lagen om företagssanering skall förordnas och skiljas från uppdraget på framställning av Finansinspektionen. Till utredare kan dessutom förordnas en person som föreslagits av borgenärsdelegationen eller en borgenär, enligt vad som föreskrivs i 83 § lagen om företagssanering. Utredaren kan skiljas från uppdraget på yrkande av borgenärsdelegationen eller en borgenär, enligt vad som föreskrivs i 86 §. Finansinspektionens samtycke skall utverkas innan en utredare kan förordnas eller skiljas från uppdraget på framställning eller yrkande av borgenärsdelegationen eller en borgenär.

Utöver vad som i 10 § 1 mom. lagen om företagssanering föreskrivs om borgenärsdelegationen skall Finansinspektionen, Finlands

Bank och insättningsgarantifonden vara företrädda i delegationen samt även ersättningsfonden, om banken är medlem i den.

5 kap.

Återupptagande av verksamheten

15 §

Återkallande av avbrottsbeslutet

Finansministeriet skall omedelbart återkalla avbrottsbeslutet då förutsättningarna för avbrottet har upphört. Ministeriet skall före beslutet om återkallande av avbrottsbeslutet inhämta Finlands Banks och Finansinspektionens utlåtanden om det.

16 §

Avbrottets upphörande

Avbrottet upphör vid utgången av den tid som har utsatts i det avbrottsbeslut som avses i 3 § 1 mom. eller, om det har beslutats att avbrottet skall fortsätta, vid utgången av den i fortsättningsbeslutet utsatta tiden, dock senast sex månader efter det avbrottsbeslut som avses i 3 § 1 mom.

Om ett sådant beslut om inledande av företagssaneringsförfarande som avses i 13 § eller ett sådant beslut om återkallande av avbrottsbeslutet som avses i 15 § fattas under avbrottstiden, upphör avbrottet då beslutet om inledande av företagssaneringsförfarandet eller återkallande av avbrottet fattas.

6 kap.

Ikraftträdelsebestämmelser

17 §

Denna lag träder i kraft den .

11.**Lag****om ändring av 2 § lagen om företagssanering**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 2 § 2 mom. lagen den 25 januari 1993 om företagssanering (47/1993) som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Saneringsförfarandet gäller inte

1) kreditinstitut som avses i kreditinsti-
tutslagen (1607/1993),

2) försäkrings- eller pensionsanstalter,

3) bolag eller andelslag i likvidation.

En depositionsbank kan emellertid vara fö-
remål för saneringsförfarande på det sätt som
föreskrivs i lagen om temporärt avbrytande
av en depositionsbanks verksamhet (/).

Denna lag träder i kraft den .

12.**Lag****om ändring av handelsregisterlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till handelsregisterlagen av den 2 februari 1979 (129/1979) en ny 18 b § som följer:

18 b §

Registermyndigheten behandlar ärenden
som gäller registrering av koncessionen för
kreditinstitut i aktiebolagsform, nedsättning
av det bundna egna kapitalet, fusion, delning,
överlåtelse av affärsverksamheten, avstående
från koncessionen samt likvidation på det sätt
som föreskrivs i lagen om affärsbanker och
andra kreditinstitut i aktiebolagsform (/).

Registermyndigheten behandlar ärenden
som gäller registrering av koncessionen för
kreditinstitut i andelslagsform, nedsättning
av det bundna egna kapitalet, fusion, delning,
överlåtelse av affärsverksamheten, avstående

från koncessionen samt likvidation på det sätt
som föreskrivs i lagen om andelsbanker och
andra kreditinstitut i andelslagsform (/).

Registermyndigheten behandlar ärenden
som gäller registrering av koncessionen för
sparbanker, nedsättning av det bundna egna
kapitalet, fusion, delning, överlåtelse av af-
färsverksamheten, avstående från koncessio-
nen samt likvidation på det sätt som före-
skrivs i sparbankslagen (/).

Denna lag träder i kraft den .

13.**Lag****om ändring av 11 f § lagen om konkurrensbegränsningar**

I enlighet med riksdagens beslut
 fogas till 11 f § lagen den 27 maj 1992 om konkurrensbegränsningar (480/1992),
 sådan den lyder i lag 303/1998, ett nytt 4 mom. som följer:

<p>11 f § _____</p> <p>Vad som föreskrivs ovan i 3 mom. tillämpas också på sådan överlåtelse av affärsverksamheten som avses i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (/ _____</p>	<p>), lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (/ _____) samt i sparbankslagen (/ _____).</p> <p>_____</p> <p>Denna lag träder i kraft den _____.</p>
--	--

14.**Lag****om ändring av 6 § lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt betalningssystem**

I enlighet med riksdagens beslut
 ändras 6 § 1 mom. lagen den 26 november 1999 om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt betalningssystem (1084/1999) som följer:

<p>6 § <i>Nettning vid insolvensförfarande i fråga om kreditinstitut</i></p> <p>Förpliktelser som har uppkommit innan en sådan depositionsbanks verksamhet har avbrutits som avses i lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet</p>	<p>(/ _____) kan nettas utan hinder av bestämmelserna i den nämnda lagen. Vad som föreskrivs i 5 § skall på motsvarande sätt tillämpas medan depositionsbankens verksamhet är avbruten.</p> <p>_____</p> <p>Denna lag träder i kraft den _____.</p>
---	--

15.

Lag**om ändring av 10 § lagen om borgen och tredjemanspant**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 10 § 2 mom. lagen den 19 mars 1999 om borgen och tredjemanspant (361/1999) som följer:

10 §

Ändring av bolagsform och bolagsstruktur

ställt generell borgen för kreditinstitutet också för förpliktelser som har uppkommit efter fusionen, även om en underrättelse enligt 1 mom. inte har gjorts.

Om ett kreditinstitut som avses i 2 § kreditinstitutslagen (1607/1993) fusioneras med ett annat kreditinstitut eller med en annan sammanslutning, svarar en borgensman som har

Denna lag träder i kraft den .

16.

Lag**om ändring av 24 och 122 § inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 24 § inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) sådan den lyder delvis ändrad i lag 1126/1998 och 1170/1998 ett nytt 6 mom. samt till 122 §, sådan den lyder ändrad i lag 945/1998, ett nytt 5 mom. som följer:

4 kap.

Företagsarrangemang

24 §

Ändringar av verksamhetsformen

Vad som föreskrivs i 1—3 mom. tillämpas också då ett sparbanksaktiebolag i enlighet med 90—92 § sparbankslagen (/) bildas för att fortsätta en sparbanks verksamhet och ett andelsbanksaktiebolag i enlighet med 31—32 § lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (/) bildas för att fortsätta en andelsbanks verksamhet.

122 §

Inverkan av ägarväxling på rätten att dra av förluster

Som sådan ägarväxling som avses i 1 mom. betraktas inte ombildning av en sparbank till sparbanksaktiebolag i enlighet med 90—92 § sparbankslagen och inte heller ombildning av en andelsbank till andelsbanksaktiebolag i enlighet med 31—32 § lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform.

Denna lag träder i kraft den .

17.

Lag**om förändring av 4 § lagen om överlåtelseskatt**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 4 § 5 mom. lagen om överlåtelseskatt av den 29 november 1996 (931/1996) som följer:

4 §

Skatteobjekt ock skattskyldig

—————
Skatt skall inte betalas för överlåtelse av fastighet till ett samfund som fortsätter den överförda verksamheten då det grundar sig på ändring av samfundsform eller på fusion eller sådan fission av samfund, som innebär att det fissionerande samfundet upplöses om arrangemanget genomförs enligt lagstiftning-

en för ifrågavarande samfund. Vad som föreskrivs ovan i detta moment, tillämpas också på överlåtelse av fastighet till ett i 90—92 § sparbankslagen (/) eller ett i 31 och 32 § lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (/) avsedda kreditinstitut som har bildats för att fortsätta verksamheten.

—————
Denna lag träder i kraft den .

—————
Helsingfors den 17 oktober 2001

Republikens President**TARJA HALONEN**Minister *Suvi-Anne Siimes*

*Bilaga
Parallelltexter*

1.

Lag

om ändring av kreditinstitutslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i kreditinstitutslagen av den 30 december 1993 (1607/1993) 6 § 3 mom., 14 §, 42 § 3 mom., 93 § och 97 c § 2 mom.,
 av dessa lagrum 14 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1340/1997, 42 § 3 mom. sådant det lyder i lag 524/1998 och 97 c § 2 mom. sådant det lyder i nämnda lag 1340/1997,
ändras 2 § 2 mom., 6 § 2 mom., 12 § 1 mom. 2 punkten och 13 §, 24 a § 2 mom., 30 § 1, 2, 3 och 5 mom., 38 § 4 mom., 39 § 3 mom., 44 §, 97 b § samt 97 c § 1 och 5 mom.,
 av dessa lagrum 2 § 2 mom. och 6 § 2 mom. sådana de lyder i lag 385/2000, 24 a § 1 mom., 30 § 1, 2, 3 och 5 mom., 38 § 4 mom., 39 § 3 mom., 44 § och 97 b § sådana de lyder i nämnda lag 1340/1997, samt 97 c § 1 mom. sådant det lyder i lag 1241/1999, samt
fogas till lagen en ny 11 a §, till 12 § nya 2—4 och 6 mom., varvid nuvarande 2 mom. blir 5 mom. och nuvarande 3 mom. blir 7 mom., till lagen en ny 65 q §, till 98 § en ny 3 mom. samt till lagen en ny 100 b § som ersätter den 100 b § som upphävdes genom lag 69/1998,
 av dessa lagrum 12 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 570/1996 och 98 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 577/1998, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Kreditinstitut

 Depositionsbanker är affärsbankerna, sparbankerna, sparbanksaktiebolagen, andelsbankerna, de kooperativa bankerna i aktiebolagsform och de banker i aktiebolagsform som avses i 41 b § andelsbankslagen (1271/1990).

6 §

Annan lagstiftning som tillämpas

 På depositionsbanker tillämpas dessutom affärsbankslagen (1269/1990), sparbanksla-

Föreslagen lydelse

2 §

Kreditinstitut

 Depositionsbanker är affärsbankerna, sparbankerna, *de sparbanksaktiebolag som avses i 91 § sparbankslagen (/), andelsbankerna samt de andelsbanksaktiebolag som avses i 32 § lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (/).*

6 §

Annan lagstiftning som tillämpas

 På depositionsbanker tillämpas dessutom *lagen om affärsbanker och andra kreditin-*

gen (1270/1990), lagen om ombildning av sparbank till bank i aktiebolagsform (972/1992) eller andelsbankslagen.

För andra kreditinstituts än depositionsbankers vidkommande beviljar finansministeriet undantagstillstånd enligt 2 kap. 1 § 2 mom. och 8 kap. 4 § 1 mom. lagen om aktiebolag (734/78) samt 69 § 1 mom. lagen om andelslag (247/45).

stitut i aktiebolagsform (/), sparbankslagen eller lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform.

(upphävs)

11 a §

Registeranmälan om koncession

Finansministeriet skall anmäla koncessionen för registrering samt till Finansinspektionen för kännedom.

12 §

Återkallande av koncession eller begränsning av verksamheten

Finansministeriet kan på framställning av Finansinspektionen återkalla ett kreditinstituts koncession, om

2) *det har inställt sin verksamhet för mera än sex månader eller det har försatts i likvidation;*

Bestämmelser om återkallande av koncessionen på framställning av kreditinstitutet finns i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, i sparbankslagen samt i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform.

Finansministeriet skall återkalla koncessionen då kreditinstitutet har försatts i konkurs eller då likvidatorerna har givit slutredovisning om likvidationen.

Finansministeriet skall anmäla återkallandet av koncessionen för registrering samt till Finansinspektionen för kännedom.

Ett beslut som avses i 1 och 5 mom. är oavsett att det har överklagats i kraft tills vidare, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §

13 §

*Startkapital**Startkapital*

Aktiekapitalet, andelskapitalet eller grundkapitalet för ett kreditinstitut som inrättas skall vara ett marktbelopp som motsvarar minst 5 miljoner ecu, dock alltid minst 30 miljoner mark. Kapitalet skall vara helt betalt i pengar när koncessionen beviljas.

Aktiekapitalet, andelskapitalet eller grundkapitalet för ett kreditinstitut som *bildas* skall *uppgå till minst 5 miljoner euro. Startkapitalet skall vara tecknat i sin helhet* när koncessionen beviljas.

14 §

14 §

*Bolagsordningens och stadgarnas innehåll**Bolagsordningens och stadgarnas innehåll*

I ett kreditinstituts bolagsordning eller stadgar skall, utöver vad som stadgas i andra lagar, anges

(upphävs)

1) *förvaltningsrådets uppgifter, sammansättning, mandattid och medlemmarnas avgångsålder, om institutet har ett förvaltningsråd,*

2) *antalet medlemmar och suppleanter i styrelsen, mandattiden och medlemmarnas avgångsålder,*

3) *rätten för medlemmarna i förvaltningsrådet, medlemmarna och suppleanterna i styrelsen, för verkställande direktören och vice verkställande direktören samt för de anställda och för en sparbanks fullmäktige att höra till förvaltningen i ett annat företag,*

4) *i vilken ordning beslut fattas om fördelningen av uppgifterna mellan verkställande direktören och styrelsemedlemmarna och rätten att företräda institutet,*

5) *hur förvaltningen av förrättningsställe skall ordnas, samt*

6) *vilka som har rätt att teckna kreditinstitutets firma.*

24 a §

24 a §

Finansiering av förvärv och emottagande som pant av egna aktier, andelar, kapitallån och debenturer

Finansiering av förvärv och emottagande som pant av egna aktier, andelar, kapitallån och debenturer

Om annat inte följer av 3 mom. får ett kreditinstitut och ett till dess konsoliderings-

Ett kreditinstitut och ett till samma konsolideringsgrupp hörande finansiellt institut

grupp hörande finansiellt institut, utan hinder av 7 kap. 1 § 1 mom. och 12 kap. 7 § 3 mom. lagen om aktiebolag samt 34 § 3 mom. lagen om skuldebrev (622/1947), bevilja lån för förvärv eller emottagande som pant av egna eller moderföretagets aktier och andelar, om dessa är sådana börs- eller marknadsvärdepapper som avses i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen (495/1989) och om beviljandet av lånet eller emottagandet av panten hör till kreditinstitutets eller det till dess konsolideringsgrupp hörande företags normala affärsverksamhet och lånet har beviljats eller panten tagits emot på sådana sedvanliga villkor som kreditinstitutet iakttar i sin verksamhet.

30 §

Tillämpningsområdet för bestämmelserna om bokslut

Ett kreditinstituts bokslut och koncernbokslut skall upprättas och offentliggöras enligt detta kapitel och de med stöd därav meddelade föreskrifterna genom beslut av finansministeriet och av Finansinspektionen. På kreditinstitut i aktiebolagsform tillämpas bokföringslagen till de delar om vilka nedan inte bestäms annat. På kreditinstitut i aktiebolagsform tillämpas dessutom bokslutsbestämmelserna i lagen om aktiebolag och på andelsbanker bokslutsbestämmelserna i lagen om andelslag, till de delar om vilka annat inte bestäms nedan. Genom finansministeriets beslut föreskrivs till vilka delar bokföringsförordningen skall tillämpas på kreditinstitut. På kreditinstitut tillämpas inte 11 kap. 13 § lagen om aktiebolag.

Vid upprättande av bokslut för kreditinstitut tillämpas inte 1 kap. 4 § 1 mom., 3 kap. 1 § 3 mom., 2 § 2 mom. och 6 §, 4 kap. 1 och 4 § samt 5 kap. 2 och 3 § och 6 § 1 mom. bokföringslagen, 11 kap. 1, 2, 6, 6 a, 7 och 8 § och 9 § 7 mom. lagen om aktiebolag samt 79 § 2 och 3 mom., 79 a § och 79 b § 2 mom. lagen om andelslag.

får, om inte annat följer av 3 mom., utan hinder av 7 kap. 1 § 1 mom. och 12 kap. 7 § 3 och 6 mom. lagen om aktiebolag, 8 kap. 7 § 1 mom. lagen om andelslag samt 34 § 3 mom. lagen om skuldebrev (622/1947) bevilja lån för förvärv av egna och sitt moderföretags aktier och andelar samt ta emot sådana som pant, om de är sådana börs- eller marknadsvärdepapper som avses i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen (495/1989) och om beviljandet av lånet eller emottagandet av panten ingår i kreditinstitutets eller i ett till dess konsolideringsgrupp hörande företags normala affärsverksamhet samt om lånet har beviljats eller panten har tagits emot på de sedvanliga villkor som kreditinstitutet iakttar i sin verksamhet.

30 §

Tillämpningsområdet för bestämmelserna om bokslut

Ett kreditinstituts bokslut och koncernbokslut skall upprättas och offentliggöras enligt detta kapitel samt enligt finansministeriets med stöd därav givna förordningar och Finansinspektionens med stöd därav meddelade föreskrifter. På kreditinstitut tillämpas bokföringslagen till de delar som nedan inte föreskrivs annat. På kreditinstitut i aktiebolagsform tillämpas dessutom bokslutsbestämmelserna i lagen om aktiebolag och på andelsbanker bokslutsbestämmelserna i lagen om andelslag, till de delar som annat inte föreskrivs nedan. Finansministeriet beslutar till vilka delar bokföringsförordningen skall tillämpas på kreditinstitut. På kreditinstitut tillämpas inte 11 kap. 13 § lagen om aktiebolag och 6 kap. 1 § 2 mom. lagen om andelslag.

Vid upprättande av bokslut för kreditinstitut tillämpas inte 1 kap. 4 § 1 mom., 3 kap. 1 § 3 mom., 2 § 2 mom. och 6 §, 4 kap. 1 och 4 § samt 5 kap. 2 och 3 § samt 6 § 1 mom. bokföringslagen, 11 kap. 1, 2, 6, 6 a, 7 och 8 § samt 9 § 7 mom. lagen om aktiebolag och 6 kap. 1 § 1 och 3 mom., 2, 3, 5 och 6 § samt 7 § 1 mom. 2 punkten och 2 mom. lagen om andelslag.

Gällande lydelse

Vid upprättande av koncernbokslut för kreditinstitut tillämpas inte 6 kap. 1 § 3 och 4 mom., 2 § 2 mom., 3 § 1 mom., 12 § 2 mom. och 18 § 1 mom. bokföringslagen, 11 kap. 10 § 1 mom. och 11 § lagen om aktiebolag samt 79 d § lagen om andelslag. Vid upprättande av koncernbokslut tillämpas 6 kap. 4 § 2 och 3 mom. bokföringslagen i den omfattning som de däri angivna beräkningsprinciperna och lagrummen med stöd av 2 mom. skall tillämpas på kreditinstitut.

Vad som bestäms i 3 kap. 9 och 11 § bokföringslagen, 11 kap. 14 § lagen om aktiebolag och 79 c § lagen om andelslag skall inte tillämpas på registrering eller annat offentliggörande av ett kreditinstituts eller en holdingsammanslutnings bokslut.

38 §

Bundet och fritt eget kapital

Avtal om kapitallån skall ingås skriftligen. Mot 2 mom., 1, 2 eller 3 punkten stridande ändringar i lånevillkoren är ogiltiga. På återbetalning av kapital, på betalning av ränta och annan gottgörelse i strid med 1 mom. samt på ställande av säkerhet enligt 3 mom. skall, när det gäller kapitallån som har emitterats av kreditinstitut i aktiebolagsform och andelslag, i tillämpliga delar iakttas 12 kap. 5 § lagen om aktiebolag och 39 § lagen om andelslag.

39 §

Koncernbokslut

Finansinspektionen kan på ansökan av ett kreditinstitut bevilja dispens från kravet att upprätta koncernbokslut eller från kravet att sammanställa ett dotterföretag i koncernbokslutet, ifall detta är motiverat enligt 6

Föreslagen lydelse

Vid upprättande av koncernbokslut för kreditinstitut tillämpas inte 6 kap. 1 § 3 och 4 mom., 2 § 2 mom., 3 § 1 mom., 7 § 6 mom., 12 § 2 mom. och 18 § 1 mom. bokföringslagen, 11 kap. 10 § 1 mom. och 11 § lagen om aktiebolag samt 6 kap. 8 § 1 och 3 mom. lagen om andelslag. Vid upprättande av koncernbokslut tillämpas 6 kap. 4 § 2 och 3 mom. bokföringslagen i den omfattning som de däri angivna beräkningsprinciperna och lagrummen med stöd av 2 mom. skall tillämpas på kreditinstitut.

Vad som föreskrivs i 3 kap. 9 och 11 § bokföringslagen, 11 kap. 14 § lagen om aktiebolag och 6 kap. 9 § lagen om andelslag skall inte tillämpas på registrering eller annat offentliggörande av ett kreditinstituts eller en holdingsammanslutnings bokslut.

38 §

Bundet och fritt eget kapital

Avtal om kapitallån skall ingås skriftligen. Mot 2 mom. 1, 2 eller 3 punkten stridande ändringar i lånevillkoren är ogiltiga. På återbetalning av kapital, på betalning av ränta och annan gottgörelse i strid med 1 mom. samt på ställande av säkerhet enligt 3 mom. skall, när det gäller kapitallån som har emitterats av ett kreditinstitut i aktiebolagsform, i tillämpliga delar iakttas 12 kap. 5 § lagen om aktiebolag. *I fråga om kreditinstitut i andelslagsform skall på motsvarande sätt tillämpas vad som föreskrivs i 8 kap. 8 § lagen om andelslag.*

39 §

Koncernbokslut

Finansinspektionen kan på ansökan av ett kreditinstitut bevilja dispens från kravet att upprätta koncernbokslut eller från kravet att sammanställa ett dotterföretag i koncernbokslutet, ifall detta är motiverat enligt 6

kap. 1 § 3 eller 4 mom. eller 3 § bokföringslagen och något annat inte följer av 11 kap. 10 § 2 mom. lagen om aktiebolag. Finansinspektionen kan, då detta enligt 6 kap. 3 § bokföringslagen är motiverat, på ansökan av kreditinstitutet bevilja dispens från kravet att sammanställa intresseföretags bokslut. Dotterföretag som avses i denna lags 5 § 4 mom. och intresseföretag som uppfyller motsvarande förutsättningar får emellertid utan Finansinspektionens dispens lämnas utanför koncernbokslutet, ifall det enligt 6 kap. 3 § 1 mom. 1 punkten bokföringslagen finns någon grund för detta. Också ett intresseföretag som är ett bostads- eller fastighetsaktiebolag får utan Finansinspektionens dispens lämnas utanför koncernbokslutet, ifall det finns någon i 6 kap. 3 § 1 mom. 1 punkten bokföringslagen angiven grund för detta.

kap. 1 § 3 eller 4 mom. eller 3 § bokföringslagen och något annat inte följer av 11 kap. 10 § 2 mom. lagen om aktiebolag *eller 6 kap. 7 § 2 mom. lagen om andelslag*. Finansinspektionen kan, då detta enligt 6 kap. 3 § bokföringslagen är motiverat, på ansökan av kreditinstitutet bevilja dispens från kravet att sammanställa intresseföretags bokslut. Dotterföretag som avses i denna lags 5 § 4 mom. och intresseföretag som uppfyller motsvarande förutsättningar får emellertid utan Finansinspektionens dispens lämnas utanför koncernbokslutet, ifall det enligt 6 kap. 3 § 1 mom. 1 punkten bokföringslagen finns någon grund för detta. Ett intresseföretag som är ett bostads- eller fastighetsaktiebolag får vidare utan Finansinspektionens dispens lämnas utanför koncernbokslutet, ifall det finns någon i 6 kap. 3 § 1 mom. 1 punkten bokföringslagen angiven grund för detta.

42 §

Tillämpning av bestämmelserna om revision och revisorer

På kreditinstitut i andelslagsform tillämpas inte 86 § 2 mom. lagen om andelslag.

44 §

Finansinspektionens skyldighet att förordna revisor samt särskild granskning och granskare

Finansinspektionen skall för kreditinstitut förordna en revisor enligt 27 § revisionslagen och 10 kap. 1 § 4 mom. lagen om aktiebolag samt om särskild granskning och granskare enligt 10 kap. 14 § lagen om aktiebolag. När det gäller förordnande av revisor samt särskild granskning och granskare i de ovan angivna fallen skall i övrigt tillämpas revisionslagen och lagen om aktiebolag. Finansinspektionen skall dessutom förordna en behörig revisor för kreditinstitut som saknar en revisor som uppfyller de i 43 §

42 §

Tillämpning av bestämmelserna om revision och revisorer

(upphävs)

44 §

Finansinspektionens skyldighet att förordna revisor samt särskild granskning och granskare

Finansinspektionen skall för kreditinstitut förordna en revisor enligt 27 § revisionslagen, 10 kap. 1 § 4 mom. lagen om aktiebolag *och 7 kap. 5 § lagen om andelslag* samt förordna om särskild granskning och granskare enligt 10 kap. 14 § lagen om aktiebolag *och 7 kap. 7 § lagen om andelslag*. När det gäller förordnande av revisor samt särskild granskning och granskare i de ovan angivna fallen skall i övrigt tillämpas revisionslagen, lagen om aktiebolag och lagen om andelslag. Finansinspektionen skall dessutom för-

Gällande lydelse

angivna kraven.

Föreslagen lydelse

ordna en behörig revisor för kreditinstitut som inte har en revisor som uppfyller de i 43 § angivna kraven.

65 q §

Insättningsgaranti vid överföring av inlåningsstocken

Utan hinder av vad som i 65 j § 1 mom. föreskrivs om maximibelopp som ersätts skall en insättning som enligt det nämnda lagrummet berättigar till ersättning och som har överförts till en annan depositionsbank i samband med fusion, delning eller överlåtelse av affärsverksamheten ersättas till samma belopp som före överföringen, om inte något annat följer av 2 mom.

Vad som föreskrivs i 1 mom. skall i tre månader efter att verkställigheten av en fusion, delning eller överlåtelse av affärsverksamheten har registrerats tillämpas på en insättning som skall betalas på anfordran.

93 §

Avbrytande av verksamheten, likvidation, upplösning och fusion

På avbrytande av verksamheten inom ett kreditinstitut av aktiebolagsform, likvidation och upplösning samt fusion av kreditinstitutet med ett annat kreditinstitut eller fusion mellan två eller flera kreditinstitut genom att ett nytt kreditinstitut inrättas tillämpas på motsvarande sätt vad 5 och 6 kap. affärsbankslagen stadgar om fusion av affärsbank samt om avbrytande av verksamheten, likvidation och upplösning.

På avbrytande av verksamheten inom ett kreditinstitut med av andelslagsform, likvidation och upplösning samt fusion av kreditinstitutet med ett annat kreditinstitut eller fusion mellan två eller flera kreditinstitut genom att ett nytt kreditinstitut inrättas tillämpas på motsvarande sätt vad 6 och 8 kap. andelsbankslagen stadgar om fusion av andelsbank samt om avbrytande av verksamheten, likvidation och upplösning.

På avbrytande av en sparbanks verksam-

93 §

Avbrytande av verksamheten, likvidation, upplösning och fusion

(upphävs)

het, likvidation och upplösning samt fusion tillämpas sparbankslagen.

97 b §

Tillämpning av bestämmelserna om penninglån i lagen om aktiebolag

På kreditinstitut och till samma konsolideringsgrupp som dessa hörande finansiella institut tillämpas inte 12 kap. 7 § lagen om aktiebolag. I 24 a § ingår särskilda bestämmelser om lånefinansiering för förvärv av egna aktier eller aktier i moderföretaget.

97 c §

Skadeståndsskyldighet

Ett kreditinstituts stiftare, medlemmarna av förvaltningsrådet, styrelsen eller direktionen, verkställande direktören, *fullmäktige och medlemmarna i en kommission som sköter förvaltningsuppdrag* är skyldiga att ersätta skada som de i sin syssla uppsåtligen eller av vårdslöshet har vållat kreditinstitutet. Detsamma gäller skada som genom överträdelse av *lagen om aktiebolag, lagen om andelslag, affärsbankslagen, sparbankslagen, andelsbankslagen, lagen om hypoteksbanker (1240/1999), lagen om hypoteksföreningar (936/1978)*, denna lag eller med stöd av bestämmelser som utfärdats av ministeriet eller föreskrifter från Finansinspektionen eller genom överträdelse av kreditinstitutets bolagsordning eller stadgar har åsamkats aktieägare, medlemmar, innehavare av placeringsandelar eller grundfondsbevis eller andra.

En av förvaltningsrådet eller styrelsen utsedd granskare är under de förutsättningar som anges i 1 mom. ersättningskyldig både för skada som han själv har orsakat och för skada som hans biträde har orsakat uppsåtligen eller av vårdslöshet. Bestämmelser om revisorers skadeståndsansvar finns i revi-

97 b §

Tillämpning av de i lagen om aktiebolag och lagen om andelslag ingående bestämmelserna om penninglån

På kreditinstitut och på finansiella institut som hör till samma konsolideringsgrupp som dessa tillämpas inte 12 kap. 7 § lagen om aktiebolag och 8 kap. 7 § *lagen om andelslag*. I 24 a § ingår särskilda bestämmelser om lånefinansiering för förvärv av egna aktier eller aktier i moderföretaget.

97 c §

Skadeståndsskyldighet

Ett kreditinstituts stiftare, medlemmarna av dess förvaltningsråd eller styrelse samt verkställande direktören är skyldiga att ersätta skada som de i sin syssla uppsåtligen eller av vårdslöshet har vållat kreditinstitutet. Detsamma gäller skada som genom överträdelse av *lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, sparbankslagen, lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform, lagen om hypoteksbanker (1240/1999), lagen om hypoteksföreningar (936/1978), lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet (/)* eller denna lag eller en förordning som ett ministerium har givit med stöd av den eller Finansinspektionens föreskrifter eller genom överträdelse av kreditinstitutets bolagsordning eller stadgar har åsamkats aktieägare, medlemmar, innehavare av placeringsandelar eller grundfondsbevis eller andra. *I revisionslagen föreskrivs om revisorers ersättningsansvar.*

(upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

sionslagen (936/1994).

I affärsbankslagen, sparbankslagen och andelsbankslagen bestäms om väckande av skadeståndstalan för en affärsbanks, sparbanks eller andelsbanks räkning.

I lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, i sparbankslagen samt i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform föreskrivs om väckande av skadeståndstalan för kreditinstitut i aktiebolagsform, för sparbanker och för kreditinstitut i andelslagsform.

98 §

Kreditinstitutsbrott

För kreditinstitutsbrott döms dessutom den som uppsåtligen

1) i sådana fall som avses i 2 kap. 9 §, 4 kap. 9 eller 12 c §, 13 kap. 15 §, 14 kap. 16 § eller 14 a kap. 4 § lagen om aktiebolag, 12 kap. 4, 5, 10 och 12 § lagen om andelslag samt 12 och 26 § sparbankslagen till en registermyndighet eller domstol ger felaktig anmälan, försäkran eller intyg om betalning av ett kreditinstituts aktiekapital, grundfondskapital, placeringsandelskapital eller om betalning av i ett kreditinstitut skuld, eller

2) bryter mot vad som i lagen om aktiebolag, lagen om andelslag eller sparbankslagen föreskrivs om en såsom oberoende sakkunnig fungerande revisors utlåtande.

100 b §

Brott mot bestämmelserna om kreditinstituts fusion

Den som i egenskap av ett kreditinstituts medlem eller likvidator grovt försummar att fullgöra en skyldighet som enligt 13 kap. lagen om aktiebolag, 6 kap. lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, 8 kap. sparbankslagen, 19 kap. lagen om andelslag eller i 9 kap. lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform åligger i egenskap av ett kreditinstituts medlem eller likvidator styrelse eller likvidatorer skall för brott mot be-

stämmelserna om kreditinstituts likvidation dömas till böter, om inte gärningen är ringa eller strängare straff bestäms i någon annan lag.

*Denna lag träder i kraft den
Finansministeriet skall inom ett år efter
att denna lag har trätt i kraft, för registre-
ring anmäla koncessioner som beviljats in-
nan denna lag trädde i kraft.*

6.

Lag

om ändring av lagen om hypoteksföreningar

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 8 december 1978 om hypoteksföreningar (936/1978) 8 § 2 mom. och 9 § 2 mom.,

ändras inledande meningen i 7 § 1 mom., rubriken för 5 kap. och 27 § 1 mom., av dessa lagrum inledande meningen i 7 § 1 mom. sådan den lyder i lag 1613/1993 samt rubriken för 5 kap. och 27 § 1 mom. i lag 1552/1991, samt

fogas till 7 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1552/1991, 1613/1993 och 1345/1997 nya 9 a, 15 a och 15 b punkter som följer:

Gällande lydelse

7 §

Utöver vad som stadgas i 14 § kreditinstitutslagen skall i hypoteksföreningens stadgar anges följande:

Föreslagen lydelse

7 §

I hypoteksföreningens stadgar skall bestämmas:

9 a) förvaltningsrådets uppgifter och sammansättning,

15 a) styrelse- och förvaltningsrådsmedlemmarnas och suppleanternas, verkställande direktörens och dennes ställföreträdare samt hypoteksföreningens anställdas rätt att höra till annat företags förvaltning,

15 b) i vilken ordning beslut skall fattas om uppgiftsfördelningen mellan verkställande direktören och styrelsemedlemmarna samt om deras rätt att företräda kreditinstitutet,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Ändring av hypoteksförenings stadgar träder i kraft sedan den fastställts av finansministeriet.

8 §

(upphävs)

9 §

Hypoteksförenings stadgar och ändringar i dessa skall fastställas, såframt de är överensstämmande med lag och giltigt skäl mot deras fastställande icke i övrigt föreligger.

9 §

(upphävs)

5 kap.

Avbrytande av hypoteksföreningens verksamhet, likvidation och verksamhetens upphörande

27 §

Om hypoteksföreningen måste avbryta sin verksamhet eller försätts i likvidation skall, såvida inte något annat stadgas nedan, i tillämpliga delar iakttas 8 kap. sparbankslagen (1270/90).

5 kap.

Hypoteksföreningens likvidation och konkurs

27 §

I fråga om hypoteksföreningens likvidation och konkurs skall i tillämpliga delar iakttas vad om föreskrivs i 8 kap. sparbankslagen (/).

Denna lag träder i kraft den .

7.

Lag**om ändring av lagen om hypoteksbanker**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 23 december 1999 om hypoteksbanker (1240/1999) 3 §, samt
fogas till lagen en ny 6 a § som följer:

Gällande lydelse

3 §

Lagstiftning som skall tillämpas

På hypoteksbanker tillämpas lagen om aktiebolag (734/1978) och kreditinstitutslagen, om inte något annat bestäms i denna lag.

Föreslagen lydelse

3 §

Lagstiftning som skall tillämpas

På hypoteksbanker tillämpas lagen om aktiebolag (734/1978), *lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (/)* samt kreditinstitutslagen, om inte något annat bestäms i denna lag.

6 a §

Fusion, delning och överlåtelse av affärsverksamhet

En hypoteksbank kan fusioneras endast med en annan hypoteksbank. Vid delning och överlåtelse av affärsverksamheten kan en hypoteksbank överföra egendom som avses i 2 § 3 och 4 punkten endast till en annan hypoteksbank.

Denna lag träder i kraft den _____ .

8.

Lag**om ändring av lagen om värdepappersföretag**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 26 juli 1997 om värdepappersföretag (579/1996) en ny 10 a § samt till 12 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 518/1998, ett nytt 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

10 a §

Registreringsanmälan om verksamhetstillstånd

Finansministeriet skall anmäla verksamhetstillståndet för registrering samt till Finansinspektionen för kännedom.

12 §

Återkallande av verksamhetstillstånd och begränsning av verksamheten

Finansministeriet skall anmäla återkallande av verksamhetstillstånd för registrering samt till Finansinspektionen för kännedom.

Denna lag träder i kraft den
Finansministeriet skall anmäla före denna lags ikraftträdande beviljade verksamhetstillstånd för registrering inom ett år efter att lagen har trätt i kraft.

9.

Lag**om ändring av lagen om statens säkerhetsfond**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 30 april 1992 om statens säkerhetsfond (379/1992) nya 12 a och 12 b §
som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

12 a §

*Täckande av en stöntagande banks förluster
samt andra särskilda stödvillkor*

När stöd beviljas i enlighet med 1 § 3 mom. genom teckning av en depositionsbanks aktier, skall som villkor för stödet, om inte på stödbeslutet tillämpas vad som bestäms nedan i 12 b §, uppställas att de förluster som framgår av den stödbehövande bankens fastställda balansräkning innan stödet beviljas skall täckas genom nedsättning av aktiekapitalet, medan bankens aktiekapital med avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt till teckning ökas med stödets belopp genom en aktieemission som riktas till statens säkerhetsfond eller det aktiebolag som avses i 1 § 4 mom. Som villkor för stöd till en annan bank än en bank i aktiebolagsform kan uppställas att banken omvandlas till ett aktiebolag genom att alla dess tillgångar och skulder i enlighet med 90—92 § sparbankslagen (/) eller 31 och 32 § lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (/) överläts till det aktiebolag som skall bildas, innan stödet beviljas, samt att stödet ges till den bank som skall bildas.

Som stödvillkor kan uppställas att den stöntagande banken skall upprätta och fastställa ett bokslut för den i stödvillkoren närmare angivna förkortade räkenskapsperiod som avslutas innan stödet beviljas. Den stöntagande banken kan i sådana fall som avses i detta moment upprätta bokslut för den i stödbeslutsvillkoren angivna förkortade räkenskapsperioden samt, om den förkortade räkenskapsperioden är minst sex må-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

nader, för den därpåföljande högst aderton månader långa räkenskapsperioden, med avvikelse från vad som i kreditinstitutslagen föreskrivs om räkenskapsperiod.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om aktier skall på motsvarande sätt tillämpas på kapitallån.

12 b §

Inlösning av en stödtagande banks aktier och kapitallån

I stället för stöd villkor som avses ovan i 12 a § kan en stödtagande banks aktier mot full ersättning lösas in till statens säkerhetsfond eller ett bolag som avses ovan i 1 § 4 mom. I fråga om fastställande av aktiernas gängse pris och inlösningsförfarandet tillämpas 14 kap. 19 § 4 och 5 mom. samt 20 och 21 § lagen om aktiebolag (734/1978).

Vad som föreskrivs i 1 mom. skall på motsvarande sätt tillämpas på kapitallån.

Denna lag träder i kraft den .

11.

Lag**om ändring av 2 § lagen om företagssanering**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § 2 mom. lagen den 25 januari 1993 om företagssanering (47/1993) som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

2 §

*Tillämpningsområde**Tillämpningsområde*

Saneringsförfarandet gäller inte

1) *depositionsbanker eller sådana kreditinstitut som avses i ((lagen om finansieringsverksamhet (1544/91))),*

Saneringsförfarandet gäller inte

1) kreditinstitut som avses i *kreditinstitutslagen (1607/1993),*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

- 2) försäkrings- eller pensionsanstalter,
3) bolag eller andelslag i likvidation.

- 2) försäkrings- eller pensionsanstalter,
3) bolag eller andelslag i likvidation.

En depositionsbank kan emellertid vara föremål för saneringsförfarande på det sätt som föreskrivs i lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet (/).

Denna lag träder i kraft den _____ .

12.

Lag

om ändring av handelsregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till handelsregisterlagen av den 2 februari 1979 (129/1979) en ny 18 b § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

18 b §

Registermyndigheten behandlar ärenden som gäller registrering av koncessionen för kreditinstitut i aktiebolagsform, nedsättning av det bundna egna kapitalet, fusion, delning, överlåtelse av affärsverksamheten, avstående från koncessionen samt likvidation på det sätt som föreskrivs i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (/).

Registermyndigheten behandlar ärenden som gäller registrering av koncessionen för kreditinstitut i andelslagsform, nedsättning av det bundna egna kapitalet, fusion, delning, överlåtelse av affärsverksamheten, avstående från koncessionen samt likvidation på det sätt som föreskrivs i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (/).

Registermyndigheten behandlar ärenden som gäller registrering av koncessionen för sparbanker, nedsättning av det bundna egna kapitalet, fusion, delning, överlåtelse av affärsverksamheten, avstående från konces-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

sionen samt likvidation på det sätt som föreskrivs i sparbankslagen (/).

Denna lag träder i kraft den

13.

Lag

om ändring av 11 f § lagen om konkurrensbegränsningar

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 11 f § lagen den 27 maj 1992 om konkurrensbegränsningar (480/1992), sådan den lyder i lag 303/1998, ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

11 f §

Vad som föreskrivs ovan i 3 mom. tillämpas också på sådan överlåtelse av affärsverksamheten som avses i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (/), lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (/) samt i sparbankslagen (/).

Denna lag träder i kraft den

14.

Lag**om ändring av 6 § lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt betalningssystem**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 6 § 1 mom. lagen den 26 november 1999 om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt betalningssystem 1084/1999 som följer:

Gällande lydelse

6 §

Nettning vid insolvensförfarande i fråga om kreditinstitut

Förpliktelser som har uppkommit innan insolvensförfarande har inletts kan nettas utan hinder av 93 § kreditinstitutslagen, 35 § affärsbankslagen (1269/1990), 100 § sparbankslagen (1270/1990) och 58 § andelsbankslagen (1271/1990).

Föreslagen lydelse

6 §

Nettning vid insolvensförfarande i fråga om kreditinstitut

Förpliktelser som har uppkommit innan *en sådan depositionsbanks verksamhet har avbrutits som avses i lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet (/)* kan nettas utan hinder av bestämmelserna i den nämnda lagen. Vad som föreskrivs i 5 § skall på motsvarande sätt tillämpas medan depositionsbankens verksamhet är avbruten.

Denna lag träder i kraft den

15.

Lag**om ändring av 10 § lagen om borgen och tredjemanspant**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 10 § 2 mom. lagen den 19 mars 1999 om borgen och tredjemanspant 361/1999 som följer:

Gällande lydelse

10 §

Ändringar av bolagsform och bolagsstruktur

Föreslagen lydelse

10 §

Ändring av bolagsform och bolagsstruktur

Om ett kreditinstitut som avses i 2 § kreditinstitutslagen (1607/1993) fusioneras med ett annat kreditinstitut, svarar en borgensman som har ställt generell borgen också för förpliktelser som har uppkommit efter fusionen, även om en underrättelse enligt 1 mom. inte har gjorts.

Om ett kreditinstitut som avses i 2 § kreditinstitutslagen (1607/1993) fusioneras med ett annat kreditinstitut *eller med en annan sammanslutning*, svarar en borgensman som har ställt generell borgen *för kreditinstituten* också för förpliktelser som har uppkommit efter fusionen, även om en underrättelse enligt 1 mom. inte har gjorts.

Denna lag träder i kraft den

16.

Lag**om ändring av 24 och 122 § inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till 24 § inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) sådan den lyder delvis ändrad i lag 1126/1998 och 1170/1998 ett nytt 6 mom. samt till 122 §, sådan den lyder ändrad i lag 945/1998, ett nytt 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

Företagsarrangemang

24 §

Ändringar av verksamhetsformen

Vad som föreskrivs i 1—3 mom. tillämpas också då ett sparbanksaktiebolag i enlighet med 90—92 § sparbankslagen (/) bildas för att fortsätta en sparbanks verksamhet och ett andelsbanksaktiebolag i enlighet med 31—32 § lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (/) bildas för att fortsätta en andelsbanks verksamhet.

122 §

Inverkan av ägarväxling på rätten att dra av förluster

Som sådan ägarväxling som avses i 1 mom. betraktas inte ombildning av en sparbank till sparbanksaktiebolag i enlighet med 90—92 § sparbankslagen och inte heller ombildning av en andelsbank till andelsbanksaktiebolag i enlighet med 31—32 § lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform.

Denna lag träder i kraft den

17.

Lag**om förändring av 4 § lagen om överlåtelseskatt**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 4 § 5 mom. lagen om överlåtelseskatt av den 29 november 1996 (931/1996) som följer:

Gällande lydelse

4 §

Skatteobjekt ock skattskyldig

Skatt skall inte betalas för överlåtelse av fastighet till ett samfund som fortsätter den överförda verksamheten då det grundar sig på ändring av samfundsform eller på fusion eller sådan fission av samfund, som innebär att det fissionerande samfundet upplöses om arrangemanget genomförs enligt lagstiftningen för ifrågavarande samfund.

Föreslagen lydelse

4 §

Skatteobjekt ock skattskyldig

Skatt skall inte betalas för överlåtelse av fastighet till ett samfund som fortsätter den överförda verksamheten då det grundar sig på ändring av samfundsform eller på fusion eller sådan fission av samfund, som innebär att det fissionerande samfundet upplöses om arrangemanget genomförs enligt lagstiftningen för ifrågavarande samfund. *Vad som föreskrivs ovan i detta moment, tillämpas också på överlåtelse av fastighet till ett i 90—92 § sparbankslagen (/) eller ett i 31 och 32 § lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (/) avsedda kreditinstitut som har bildats för att fortsätta verksamheten.*

Denna lag träder i kraft den .